

Bijlage F: Heroverwegingen

Onderdeel van het ambtelijk
overdrachtdossier 2026

19 maart 2026

Inleiding

In deze bijlage staat een zo compleet mogelijk overzicht van alle technisch mogelijke heroverwegingen. Technisch betekent dit: het is financieel gezien mogelijk. Daarbij zijn een aantal belangrijke noties:

- Het zijn geen kant en klare bezuinigingsopties. Het zijn zoekgebieden die technisch te heroverwegen zijn. Pas bij een daadwerkelijke keuze moet in detail worden uitgewerkt wat het exacte bedrag is dat bespaard zou kunnen worden en wat de maatschappelijke consequenties zijn, ook naar andere beleidsterreinen.
- Veel opties zijn geformuleerd als binaire keuzes (alles of niets stoppen), terwijl het vaak logischer is een deel van de middelen te heralloceren en daarmee een deel van de ambities overeind te houden. Door een gericht advies te vragen kunnen we beter in beeld brengen wat daarvan de consequenties zijn.
- Er is geen rekening gehouden met cumulatie van maatregelen. Als dit zich voordoet dan moeten we dit tijdens de onderhandelingen in beeld brengen.
- Bijna alle opties kennen waterbedeffecten. Dit betekent dat er direct, indirect of op de langere termijn kosten te verwachten zijn. Soms omdat het werk dan deels verplaatst naar een andere overheidsorganisatie. Ook dit is beter in beeld te brengen bij de daadwerkelijke uitvraag voor advies. Dit is nu alleen op grote hoofdlijn uitgewerkt.

Het doel van de heroverwegingen is dat raadsleden een zo volledig mogelijk beeld krijgen bij welke ruimte er is, maar vooral ook welke opties voor bijsturing ze hebben. De begroting biedt hier te weinig detailinformatie voor. Er staat nu wel een bedrag aan beïnvloedbare ruimte aangegeven, maar dat laat zich lastig vertalen naar daadwerkelijke inhoudelijke keuzes. We hebben uitgangspunten opgesteld om deze ruimte uniform weer te geven.

Gehanteerde uitgangspunten algemeen

- Producten met minder dan € 100.000 beïnvloedbare ruimte hebben we niet concreet vertaald naar opties. Waar relevant staan deze wel toegelicht.
- Bezuinigingen die al eerder zijn doorgevoerd zijn al verwerkt in de cijfers, maar als de effectuering nog niet heeft plaatsgevonden en als het relevante context is dan staat dit inhoudelijk toegelicht bij “impact stad” of “impact organisatie”.
- Bij Panden/(sport) accommodaties is vaak gewerkt met voorbeelden: dus wat levert het op om één pand of sportaccommodatie te sluiten (bijvoorbeeld zwembad, sluiting levert gemiddeld ongeveer x bedrag op. Als daadwerkelijk hiervoor wordt gekozen, moet voor de specifieke locatie een berekening worden gedaan.
- Voor wat betreft grondexploitaties is het uitgangspunt (notitie) t.a.v. beïnvloedbaarheid gehanteerd dat een aantal jaar geleden hierover was vastgesteld.
- Het gaat niet om efficiency, maar echt om het heroverwegen van taken.
- Personele kosten zijn 100% meegenomen, met ingang van 2027.
- Wanneer de heroverweging personele lasten betreft dan zijn per optie frictiekosten toegevoegd. Ook is de bijbehorende overhead % ingevoegd.
- Over de voorstellen voor het product overhead wordt geen extra overhead berekend, dat is in lijn met hoe de knelpunten ook worden opgesteld
- De nummering volgt de volgorde van de begroting 2026, soms ontbreken er hierdoor nummers, dit zijn de producten die nog wel zichtbaar zijn in de begroting 2026, maar die komen te vervallen.
- De bedragen die staan bij “Programmabegroting” zijn de bedragen uit de begroting 2026 van vóór de behandeling in de raad. De wijzigingen na begrotingsbehandeling zijn hierin niet verwerkt. Dit is nog een reden dat bij daadwerkelijke bezuinigingen de bedragen moeten worden gecheckt/geactualiseerd.

Bij het bepalen van de beïnvloedbare financiële ruimte zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Autonome taken

- Uitgaven zijn 100% beïnvloedbaar.
- Ontbinden van contracten en subsidies kan alleen in onderling overleg, dus waar dit van toepassing is, is einde contract/subsidie aangehouden. Meerjarige incidentele subsidies (bij meer dan 3 jaar is er sprake van “een relatie”) hebben we een redelijke termijn aanhouden (1 jaar) voordat de subsidie(relatie) beëindigd kan worden.

Wettelijke taken

- De financiële ondergrens wordt aangegeven in een percentage van de begrote lasten:
- Bij wettelijke taken waar vrijwel geen “Utrechtse plus” aan te wijzen is à 5% heroverwegingsruimte.
- Bij wettelijke taken waar wel een “Utrechtse plus” aan te wijzen is à 20% heroverwegingsruimte.
- Afhankelijk van de keuzeruimte die de gemeente heeft bij de uitvoering ligt die ondergrens hoger of lager. Dit is natuurlijk een inschatting, waarbij wordt toegelicht hoe deze aanname is gedaan.
- Hiervoor gelden qua ingangsdatum dezelfde uitgangspunten als voor autonome taken.
- Voor wettelijke taken waarvoor structureel een tekort bestaat staat toegelicht waarom er op dit moment geen heroverweging mogelijk is.

Gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen of regiomiddelen

- Hier staat een disclaimer bij: Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel.

Dit heeft tot gevolg dat de bedragen per begrotingsproduct afwijken van het percentage dat beïnvloedbaar is en die via methode Berenschot in de begroting worden weergegeven. Deze methode geeft top down via generieke uitgangspunten een goed gevoel bij de ruimte die er is. Dat was ook het startpunt. Alleen doordat er nu specifiek per product is gekeken naar daadwerkelijke opties ontstaan er verschillen. Met de nieuwe raad zal worden besproken of het gewenst is deze methodieken dichter bij elkaar te brengen.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid	11
1.1 Beleidsdoelstelling: Raad en College	11
01.01.01 Beleidsproduct: Volksfeesten	11
01.01.02 Beleidsproduct: Raadsorganen	13
01.01.03 Beleidsproduct: Ombudszaken	14
01.01.04 Beleidsproduct: Bestuursorganen	14
1.2 Beleidsdoelstelling: Bovengemeentelijke belangen	15
01.02.01 Beleidsproduct: Internationale samenwerking en	15
01.02.02 Beleidsproduct: Bovengemeentelijke samenwerking	15
1.3 Beleidsdoelstelling: Betrokken inwoners	17
01.03.01 Beleidsproduct: Initiatievenfonds	17
01.03.02 Beleidsproduct: Wijkbureaus; dienstverlening	19
1.4 Beleidsdoelstelling: Informatie en dienstverlening	22
01.04.01 Beleidsproduct: Burgerzaken	22
01.04.02 Beleidsproduct: Het Utrechts Archief	22
01.04.03 Beleidsproduct: KlantContactCentrum	23
01.04.04 Beleidsproduct: Publieksdienstverlening	25
Hoofdstuk 2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen	28
2.1 Beleidsdoelstelling: Stedelijke omgeving	28
02.01.01 Beleidsproduct: Beleidsontwikkeling grondzaken	28
02.01.02 Beleidsproduct: Strategie Lobby en Stedelijke sturing	31
02.01.03 Beleidsproduct: Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen Investeringsimpuls RSU)	33
02.01.04 Beleidsproduct: Gebiedsmanagement	35
02.01.05 Beleidsproduct: Stedenbouw en planologie	37
02.01.06 Beleidsproduct: Omgevingsrecht	39
02.01.07 Beleidsproduct: Bovenstedelijk programmeren -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k	39
02.01.08 Diverse beleidsproducten: Grondexploitaties	40
02.01.09 Erfpachtbeheer -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	41
02.01.10 Conversie en bestemmingswijziging erfpacht -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	41
02.01.11 Uitgifte gemeentelijke eigendommen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	41
2.2 Beleidsdoelstelling: Bebouwde omgeving	42
02.02.01 Beleidsproduct: Vergunningen -> Beïnvloedbaar bedrag < 100K	42
02.02.02 Beleidsproduct: Bouw- en woningtoezicht--> Beïnvloedbare ruimte < € 100K	42
2.3 Beleidsdoelstelling: Huisvesting	43
02.03.01 Beleidsproduct: Wonen	43

Hoofdstuk 3 Klimaatvriendelijke stad	46
3.1 Beleidsdoelstelling: Energieverbruik	46
03.01.01 Beleidsproduct: Energietransitie	46
 Hoofdstuk 4 Duurzame bereikbaarheid	49
4.0.0 Algemene Toelichting en heroverweging Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB):...	49
4.1 Beleidsdoelstelling: Duurzame vervoersmiddelen	51
04.01.02 Beleidsproduct: Verkeers-, vervoer- en parkeerbeleid	51
04.01.03 Beleidsproduct: Programmamanagement	53
04.01.04 Beleidsproduct: Fiets	57
04.01.05 Beleidsproduct: Auto	59
04.01.06 Beleidsproduct: OV	61
04.01.07 Beleidsproduct: Goederenvervoer	63
04.01.08 Beleidsproduct: Handhaving en vergunning taxi's -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k.....	64
4.2 Beleidsdoelstelling: Mobiliteitsgedrag.....	65
04.02.01 Beleidsproduct: Uitvoeren maatregelen mobiliteits- en verkeersbeleid.....	65
04.02.02 Beleidsproduct: Autoparkeren VTH	67
04.02.03 Beleidsproduct: Fietsparkeren VTH.....	69
04.02.04 Beleidsproduct: Fietsparkeren Ruimte.....	71
04.02.05 Beleidsproduct: Autoparkeren Ruimte	76
04.02.06 Beleidsproduct: Autoparkeren VGU	80
04.02.07 Beleidsproduct: Fietsparkeren VGU	80
04.02.08 Beleidsproduct: Fietsparkeren Exploitatie Stadsbedrijven	81
04.02.09 Beleidsproduct: Autoparkeren expl. SB -> Beïnvloedbaar bedrag < 100K.....	83
04.02.12 Beleidsproduct: Autoparkeren B&O VGB	83
04.02.13 Beleidsproduct: Fietsparkeren B&O VGB.....	83
04.02.14 Beleidsproduct: Duurzame Mobiliteit VTH -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	84
4.3 Beleidsdoelstelling: Verkeersveiligheid	85
04.03.01 Beleidsproduct: Verkeersveiligheid	85
 Hoofdstuk 5 Aantrekkelijke en groene leefomgeving en erfgoed	86
5.1 Beleidsdoelstelling: Beheer openbare ruimte	86
05.01.01 Beleidsproduct: Behandeling Vergunningen Aanvr. Openbare Ruimte	86
05.01.02 Expl. Verhuur Openb. Grond en Reclamevz -> Beïnvloedbaar < € 100k.....	86
05.01.03 Beleidsproduct: Toezicht en Handhaving.....	87
05.01.04 Beleidsproduct: Beheer en onderhoud algemeen	89
05.01.05 Beleidsproduct: Beheer Wegen, Constructies & Installatie	91
05.01.06 Beleidsproduct: Begraafplaatsen → beïnvloedbaar < € 100k	94

05.01.07 Beleidsproduct: Dagelijks onderhoud verhardingen	94
05.01.08 Beleidsproduct: Dagelijks Onderhoud Schoon	96
05.01.09 Beleidsproduct: Marktdienst -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k	97
05.01.10 Havens Publiek (btw onbelast) -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k	97
05.01.11 Beleidsproduct: Dagelijks onderhoud openbare ruimte groen & recreatie	97
05.01.12 Beleidsproduct: Havens Commercieel (btw belast) → beïnvloedbaar < € 100k	98
5.2 Beleidsdoelstelling: Water- en Rioleringsysteem	99
05.02.01 Beleidsproduct: Programma water en riolering	99
05.02.02 Beleidsproduct: Rioolheffing	99
5.3 Beleidsdoelstelling: Extra Groen	102
05.03.01 Beleidsproduct: Dierenwelzijn	102
05.03.02 Beleidsproduct: Meerjaren Groenprogramma	104
05.03.03 Beleidsproduct: Klimaatadaptatie	108
05.03.04 Beleidsproduct: Groen en Recreatie om de Stad	110
05.03.05 Beleidsproduct: Natuur- en Milieueducatie	113
05.03.06 Beleidsproduct: Gezond gedrag in de openbare Ruimte.....	116
5.4 Beleidsdoelstelling: Afval voorkomen	118
05.04.01 Beleidsproduct: Huishoudelijke afvalinzameling -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k.....	118
05.04.02 Beleidsproduct: Overh.taken (exclusief HHafv)+facil inzameling -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k	118
05.04.03 Beleidsproduct: Bedrijfsafval inzameling -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k	118
05.04.04 Beleidsproduct: Inzamelen en afvoeren van afval -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k.....	118
5.5 Beleidsdoelstelling: Erfgoed	119
05.05.01 Beleidsproduct: Beheer en gebruik Monumenten en Cultuurhistorische Waarden	119
5.6 Beleidsdoelstelling: Leefomgeving en ondergrond	124
05.06.01 Wettelijke taken Milieu → beïnvloedbaarheid < € 100k.....	124
05.06.02 Beleidsproduct: Bodem en Ondergrond	124
05.06.03 Beleidsproduct: Aanpak luchtkwaliteit en emissieloos vervoer	126
05.06.04 Beleidsproduct: Lucht, Geluid, Trillingen, Omgevingsveiligheid	129
Hoofdstuk 6. Veilige stad	131
6.1 Beleidsdoelstelling: Aanpakken/voorkomen criminaliteit	131
06.01.01 Beleidsproduct: THOR voorkomen criminaliteit	131
06.01.02 Beleidsproduct: Basis op orde -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	131
06.01.03 Beleidsproduct: Ondernijning -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	131
06.01.04 Beleidsproduct: Samenwerkingsverbanden -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K.....	131
06.01.05 Beleidsproduct: Digitale veiligheid -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	131
06.01.06 Beleidsproduct: Grenzen stellen perspectief bieden	132
06.01.07 Beleidsproduct: Jeugd en Veiligheid	135

06.01.08 Beleidsproduct: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit	137
6.2 Beleidsdoelstelling: Voorkomen/ tegengaan overlast	139
06.02.01 Beleidsproduct: Veilig ondernemen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K.....	139
06.02.02 Beleidsproduct: THOR wijkveiligheid	139
06.02.03 Beleidsproduct: THOR Jongerenoverlast -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K.....	139
06.02.05 Beleidsproduct: Veiligheid en zorg	139
06.02.06 Beleidsproduct: Wijkveiligheid	141
06.02.07 Beleidsproduct: Tegengaan/voorkomen (ernstige) overlast	142
6.3 Beleidsdoelstelling: Verstoring OO en crises	143
06.03.01 Beleidsproduct: IB AUTO Cameratoezicht.....	143
06.03.02 THOR Evenementen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	144
06.03.03 Beleidsproduct: Vergunning. & handhaving bijzondere wetten	144
06.03.04 Beleidsproduct: Gemeenschappelijke Regeling	145
06.03.05 Beleidsproduct: Optreden bij verstoringen OO en Crisis.....	145
Hoofdstuk 7 Passende ondersteuning en opvang	146
7.1 Beleidsdoelstelling: Passende basiszorg	147
07.01.01 Beleidsproduct: Aanpak sociale problematiek -> Product is vervallen	147
07.01.02 Beleidsproduct: Basiszorg Wmo	147
7.2 Beleidsdoelstelling: Passende aanvullende zorg	150
07.02.01 Beleidsproduct: Maatwerkvoorzieningen (Werk en Inkomen)	150
07.02.04 Beleidsproduct: Arbeidsmatige activering	153
07.02.05 Beleidsproduct: Ambulante begeleiding.....	153
07.02.06 Beleidsproduct: Sociale prestatie en dagondersteuning	153
7.3 Beleidsdoelstelling: Passende 24 uren zorg en verblijf	155
07.03.01 Beleidsproduct: Vrouwenopvang	155
07.03.02 Beleidsproduct: Maatschappelijke opvang	156
07.03.03 Beleidsproduct: Beschermd wonen	158
Hoofdstuk 8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid.....	160
8.1 Beleidsdoelstelling: Werknemers en werkgelegenheid	160
08.01.01 Beleidsproduct: Experiment Bedrijven Investeringszones.....	160
08.01.02 Beleidsproduct: Werkgelegenheid voor iedereen	161
08.01.03 Beleidsproduct: Vestigingsklimaat	163
08.01.04 Beleidsproduct: Investeringsklimaat	167
8.2 Beleidsdoelstelling: Circulair	172
08.02.01 Beleidsproduct: Utrecht Circulair	172
8.3 Beleidsdoelstelling: Werken en re-integreren	174
08.03.01 Beleidsproduct: Sociale Werkvoorziening	174

08.03.02 Beleidsproduct: Re-integratie	174
08.03.03 OV Beleidsproduct: Versnelling-Werk en Ondernemerschap -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K.....	177
8.4 Beleidsdoelstelling: Inkomenszekerheid	178
08.04.01 Beleidsproduct: Verstrekken bijstandsuitkering	178
08.04.02 Beleidsproduct: Minimabeleid.....	180
08.04.03 Beleidsproduct: Schulddienstverlening	180
 Hoofdstuk 9 Kansrijk opgroeien.....	184
9.1 Beleidsdoelstelling: Eigen pad in het onderwijs.....	185
09.01.01 Beleidsproduct: Leerlingenvervoer	185
09.01.02 Beleidsproduct: Bibliotheek	186
09.01.03 Beleidsproduct: Talentontwikkeling	188
09.01.04 Beleidsproduct: Passende plek	190
09.01.05 Beleidsproduct: Onderwijsachterstandenbeleid	192
09.01.06 Beleidsproduct: Gelijke Kansen	194
09.01.07 Beleidsproduct: Voldoende goede onderwijsprofessionals	196
09.01.08 Beleidsproduct: Soepele overgangen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K	198
09.01.09 Beleidsproduct: Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt -> Beïnvloedbaar bedrag <€ 100K	198
9.2 Beleidsdoelstelling: Huisvesting scholen	199
09.02.01 Beleidsproduct: Onderwijshuisvesting.....	199
09.02.02 Beleidsproduct: Voorziening Huisvestingcalamiteiten: beïnvloedbare deel is < € 100K ..	200
9.3 Beleidsdoelstelling: Veerkracht en de pedagogische basis	201
09.03.01 Beleidsproduct: Jeugd en vrije tijd: beïnvloedbare deel is < € 100K.....	201
09.03.02 Beleidsproduct: Verwijsindex en Jeugdmonitor: beïnvloedbare deel < € 100K.....	201
09.03.03 Beleidsproduct: Jongerenwerk	201
09.03.05 Beleidsproduct: Iedereen kan meedoen	202
09.03.06 Beleidsproduct: Zorgen voor elkaar	204
09.03.07 Beleidsproduct: Kinderrechten, inspraak en participatie	206
9.4 Beleidsdoelstelling: Basishulp	208
09.04.02 Beleidsproduct: Buurtteam jeugd en gezin	208
9.5 Beleidsdoelstelling: Aanvullende hulp.....	210
09.05.01 Beleidsproduct: Crisishulp jeugdzorg -> Beïnvloedbare ruimte < € 100K.....	210
09.05.02 Beleidsproduct: Specialistische zorg voor jeugd	210
09.05.03 Beleidsproduct: PGB Jeugd.....	212
09.05.04 Beleidsproduct: Essentiële functie	213
09.05.05 Beleidsproduct: Landelijk Transitie Arrangement	213
9.6 Beleidsdoelstelling: Veilig opgroeien.....	214
09.06.01 Beleidsproduct: Jeugdbescherming.....	214

Hoofdstuk 10. Levendige en gezonde stad	215
10.1 Beleidsdoelstelling: Nieuwkomers	216
10.01.01 Beleidsproduct: Nieuwkomers	216
10.2 Beleidsdoelstelling: Meedoen en voor elkaar zorgen	218
10.02.01 Samenlevingsinitiatieven	218
10.02.02 Informele ondersteuning basisvaardigheden volwassenen.....	221
10.02.03 Beleidsproduct: Informele ondersteuning vrijwilligerswerk	223
10.3 Beleidsdoelstelling: Prettig samenleven	226
10.03.01 Beleidsproduct: Anti-discriminatie	226
10.03.02 Beleidsproduct: LHBTI	226
10.03.03 Beleidsproduct: Diversiteit	226
10.03.04 Beleidsproduct: Utrecht zijn we samen (preventie)	226
10.4 Beleidsdoelstelling: Toegankelijke welzijnsaccommodaties.....	228
10.04.02 Beleidsproduct: Accommodaties Welzijn	228
10.04.03 Beleidsproduct: Accommodaties Welzijn (MO).....	231
10.5 Beleidsdoelstelling: Meer Utrechters sporten en bewegen	232
10.05.01 Beleidsproduct: Topsportevenementen -> Product is vervallen	232
10.05.02 Beleidsproducten: Sport- en beweegstimulering en sport- en beweegaanbieders	232
10.6 Beleidsdoelstelling: 6. Passende sport- en beweegvoorzieningen	234
10.06.01 Beleidsproduct: Accommodaties beleid en ontwikkeling	234
10.06.02 Zwembaden Utrechtse Vastgoed Organisatie (UVO)	236
10.06.03 Beleidsproduct: Zwembaden SB	236
10.06.04 Buitenaccommodaties UVO	240
10.06.05 Beleidsproduct: Binnenaccommodaties SB	240
10.06.06 Binnenaccommodaties UVO	243
10.06.07 Beleidsproduct: Buitenaccommodaties SB	243
10.06.08 Zwembaden VGB	245
10.06.09 Beleidsproduct: Buitenaccommodaties VGB	245
10.06.10 Beleidsproduct: Binnenaccommodaties VGB	245
10.7 Beleidsdoelstelling: Volksgezondheid	246
10.07.02 Beleidsproduct: Utrecht stad waar inwoners gezond & veerkrachtig zijn	246
10.8 Beleidsdoelstelling: Aanbod cultuur	250
10.08.01 Beleidsproduct: Productie en Programmering	250
10.08.02 Beleidsproduct: Programmering Musea beïnvloedbaar bedrag < 100 k	254
10.9 Beleidsdoelstelling: Deelname aan cultuur	255
10.09.01 Beleidsproduct: Participatie cultuur	255
10.09.02 Beleidsproduct Participatie Media	255
10.10 Beleidsdoelstelling: Vastgoed	265

10.10.02 Beleidsproduct: Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO	265
10.10.03 Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. VGB	265
Sociaal beleid verankeren in gemeentebreed beleid en uitvoering, groeien in balans	267
Team Bouwen aan Sociaal (BaS)	267
 Hoofdstuk 11. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	269
11.1 Beleidsdoelstelling: Algemene middelen	269
11.01.03 Beleidsproduct: Onroerendezaakbelastingen woningen	269
11.01.04a Beleidsproduct: Hondenbelasting	271
11.01.04b Beleidsproduct: Precariobelasting	272
11.01.07 Beleidsproduct: Onroerendezaakbelastingen niet-woningen	274
11.01.08 Beleidsproduct: Toeristenbelasting	276
11.2 Beleidsdoelstelling: Overhead	278
11.02.01 Beleidsproduct: Decentrale Overhead	278
11.02.02 Beleidsproduct: Centrale Overhead	279
11.3 Vennootschapsbelasting	298
11.03.01 Beleidsproduct: Vennootschapsbelasting	298
Overige informatie	299
Stelposten	299

Hoofdstuk 1 Betrouwbare overheid

1.1 Beleidsdoelstelling: Raad en College

01.01.01 Beleidsproduct: Volksfeesten

Heroverwegingsoptie Volksfeesten

1. Bezuinigen subsidie organisatie stads- en volksfeesten.

Omschrijving beleidsproduct	Volksfeesten zijn openbare, laagdrempelige evenementen die voor en door de stad worden georganiseerd, zoals de intocht van Sinterklaas, het Bevrijdingsfestival en de Sint Maartensparade.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	245	245	245	245	245
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Bezuinigen subsidiebudget voor organisatie van stads- en volksfeesten Toelichting: Het genoemde budget van € 245.000 is bestemd voor de stads- en volksfeesten (zoals de intocht van Sinterklaas, Koningsdag in de wijken, het Bevrijdingsfestival en de St. Maarten parade). Het gaat om een subsidiebudget voor organisaties die deze feesten in de stad organiseren. Dit betreft geen wettelijke taak. In theorie zou hierop verder bezuinigd kunnen worden, of zelfs geheel mee kunnen worden gestopt. In 2025 heeft het college een Nadere regel subsidie stads- en volksfeesten en herdenkingen vastgesteld. Hiermee is er meerjarig financiële zekerheid en hoeven organisatoren niet jaarlijks opnieuw een aanvraag te doen. De verschillende budgetten voor volksfeesten en herdenkingen worden gebundeld, breed in de organisatie over verschillende beleidsdoelstellingen die raken aan evenementen, wat overzicht en efficiëntie oplevert. Voorheen waren deze middelen nog verspreid over de organisatie. In 2022 heeft een bezuiniging plaatsgevonden op het budget Volksfeesten van € 25.000.					
Maatschappelijk effect	Het stopzetten of verder verlagen van dit budget zou maatschappelijke gevolgen kunnen hebben. Deze evenementen dragen bij aan sociale cohesie, gemeenschapsgevoel en verbinding tussen inwoners met verschillende achtergronden. Ze bieden laagdrempelige ontmoetingsmomenten, versterken de lokale identiteit en cultuur en vergroten de betrokkenheid van bewoners bij de stad. Het wegvallen of beperken van dergelijke feesten zou daarmee een negatieve impact hebben op de leefbaarheid en het culturele karakter van Utrecht.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Als de gemeente Utrecht de subsidie voor stads- en volksfeesten (deels) zou stopzetten, verliest zij de mogelijkheid om richting te geven aan de invulling van deze evenementen en neemt haar zichtbaarheid en betrokkenheid bij stedelijke tradities af. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor het imago van de gemeente en raakt aan bredere doelen op het gebied van leefbaarheid, sociale cohesie en participatie in de stad.					
Relevante openbare (beleids-) documenten						

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Bezuinigen subsidie organisatie stads- en volksfeesten					
Totaal effect lasten	0	0	245	245	245
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	245	245	245
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	245	245	245

Toelichting: Het beëindigen of verlagen van de subsidie levert de gemeente een besparing op van (een deel van) € 245.000. Daar staat tegenover dat eventuele maatschappelijke kosten, zoals verminderde sociale cohesie en betrokkenheid, indirect kunnen toenemen en elders extra inzet of middelen kunnen vereisen. Daarbij geldt dat subsidies doorgaans niet in één keer maar gefaseerd (2 – 3 jaar) worden afgebouwd, om organisaties de kans te geven zich hierop aan te passen.

01.01.02 Beleidsproduct: Raadsorganen

Heroverwegingsopties:

1. Het effectueren van besparingen als gevolg van het werkdrukbesluit van de raad.
2. Heroverwegen niet wettelijke taken die nu vanuit raadsorganen worden uitgevoerd.

Omschrijving beleidsproduct	Binnen dit beleidsproduct vallen alle kosten die gemaakt worden voor de raad, de rekenkamer, de griffie, het bedrijfsbureau, het Ombudsloket en de referendumcommissie.					
Beïnvloedbaar budget*	X € 1.000	2026*	2027	2028	2029	Struct.
*betreffen cijfers uit het dashboard van Berenschot	Totaal budget	9.997	9.772	9.772	9.772	9.772
	*In 2026 een hoger budget i.v.m. gemeenteraadsverkiezingen en raadswissel					
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Op dit product heeft in de periode 2022-2024 een overschrijding plaatsgevonden van rond de 400 duizend euro per jaar. Dit is niet ingediend als knelpunt of bijsturing, maar hierover is afgesproken dat binnen het product wordt gezocht naar dekking. Dit betekent dat dit jaar en komend jaar per definitie wordt gewerkt aan heroverwegingen om te komen tot een sluitende begroting. Daarom is op dit moment geen bedrag opgenomen om te heroverwegen t.b.v. andere opgaven. Het maken van nieuwe keuzes binnen deze budgetten raakt ook fracties en raads- en commissieleden die niet betrokken zijn bij de coalitieonderhandelingen. Daarom vereist afschalen van deze budgetten brede verkenning en bespreking binnen de geëigende structuur van de raad. De beïnvloedbare ruimte, die al wordt opgezocht, beperkt zich tot: Optie 1: Het effectueren van besparingen als gevolg van het werkdrukbesluit van de raad. Toelichting: Als het lukt om het aantal vergaderuren met 30% te verlagen, dan zullen besparingen worden ingezet om het tekort in te lopen. Hiertoe is al besloten binnen het kader van de financiële uitwerking van het besluit van de raad om de werkwijze te wijzigen om de werkdruk te verlagen. Optie 2: Heroverwegen niet wettelijke taken die nu vanuit raadsorganen worden uitgevoerd. Toelichting: De niet wettelijke taken die vanuit raadsorganen nu worden uitgevoerd betreffen het Ombudsloket en transcripties van commissievergaderingen.					
Maatschappelijk effect	Het vertrouwen in de overheid staat onder druk, ook het vertrouwen in de gemeentelijke overheid. Bij het snijden in de financiële middelen worden de mogelijkheden om het vertrouwen weer op te bouwen beperkt. Ook de bevordering van lokale democratie in de stad zal dan minder intensief kunnen worden opgepakt. Daarnaast loopt op dit moment in goede afstemming met de Commissie Personeelszorg Raadsfunctionarissen en het Dagelijks Bestuur een programma om te komen tot een sluitende begroting. In dat kader wordt reeds gekort op uitgaven en gewerkt aan besparingen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Als dit budget geheel of gedeeltelijk wegvalt zal dit ten koste gaan van het huidige niveau van ondersteuning van de raad en het besluitvormingsproces en daarmee de slagkracht van de lokale democratie verkleinen.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	<u>Beleidsnota Standaard voor de beleidscyclus</u> Kaders ten behoeve van de rolverdeling tussen raad en college, en duidelijke afspraken over sturen en verantwoording van beleid.					

01.01.03 Beleidsproduct: Ombudszaken

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Op dit budget zit momenteel een tekort door het wegvallen de rijksmiddelen en door toename werkzaamheden. Hierdoor is op dit moment op dit product geen heroverweging mogelijk.

01.01.04 Beleidsproduct: Bestuursorganen

Er staat bij 11.02.02 Beleidsdoelstelling Beleidsproduct: Centrale Overhead een voorstel dat ook dit beleidsproduct raakt. Dit moet in samenhang worden afgewogen.

1.2 Beleidsdoelstelling: Bovengemeentelijke belangen

01.02.01 Beleidsproduct: Internationale samenwerking en

01.02.02 Beleidsproduct: Bovengemeentelijke samenwerking

Heroverwegingsopties Bovengemeentelijke samenwerking

1. Bezuinigen op budget voor internationale samenwerking
2. Bezuinigen op budget bovengemeentelijke samenwerking.

Omschrijving beleidsproduct	Bovengemeentelijke belangen betreft convenanten en gemeenschappelijke regelingen die de gemeente Utrecht is aangegaan. Op deze manier wordt invloed uitgeoefend op verschillende niveaus en samengewerkt met partners in de stad, regio (bijv. U10) en landelijk (bijv. VNG en G4).					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	3.550	3.550	3.550	3.550	3.550
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Bezuinigen op het budget voor bovengemeentelijk samenwerking. Toelichting: Het bovengemeentelijk samenwerking budget (€ 3.380.000) is bestemd voor deelname aan samenwerkingsverbanden en netwerken (zoals U10, VNG), waarin Utrecht samenwerkt met andere gemeenten en organisaties om invloed uit te oefenen en kennis te delen. De gemeenschappelijke regeling is relevant omdat we via samenwerking in U10 invloed, middelen en resultaat behalen op regionale opgaven (zoals energie, wonen en mobiliteit) die we als individuele gemeente niet alleen kunnen realiseren. Voor de contributie aan de VNG geldt dit eveneens. Die vereniging is de belangenvereniging en het dienstverleningsplatform voor alle gemeenten en ondersteunt gemeenten in de uitvoering. Er kan hierop worden bezuinigd. Maar de afbouw zal dan gefaseerd moeten plaatsvinden vanwege lopen contracten en samenwerkingen (convenanten). Optie 2: Bezuinigen op het budget voor nationale en internationale samenwerking. Toelichting: Het budget voor internationale samenwerking (€ 170.000) is grotendeels bestemd voor lobbyactiviteiten op G4-niveau in Den Haag en in Brussel. Hier kan op worden bezuinigd. De afgelopen jaren is er al structureel een bedrag van € 344.000 bezuinigd op het budget. Eventuele verdere afbouw zal bovendien gefaseerd moeten plaatsvinden vanwege lopende contracten en samenwerkingen (G4).					
Maatschappelijk effect	• Het bovengemeentelijk belangen budget maakt het mogelijk dat Utrecht invloed kan uitoefenen op (inter)nationaal beleid, mee kan praten in samenwerkingsverbanden en toegang houdt tot relevante kennis en financieringsstromen. Als dit budget wordt verlaagd of stopgezet, verliest de gemeente die positie en haar zichtbaarheid. Dit kan ertoe leiden dat Utrecht minder invloed heeft op besluiten die de stad raken, minder toegang krijgt tot subsidies en samenwerkingsmogelijkheden en zich moeilijker kan profileren in nationale en internationale netwerken.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	• De samenwerkingen betreffen convenanten en gemeenschappelijke regelingen die de gemeente Utrecht is aangegaan. Op deze manier wordt invloed uitgeoefend op verschillende niveaus en samengewerkt met partners in de stad, regio (bijv. U10 en EBU) en landelijk (bijv. VNG en G4). Bij deelname is er in principe de mogelijkheid om uit te treden. Dit is echter veelal een langdurig ontvlechtingstraject dat gemoeid gaat met frictiekosten en met het maken van (mogelijk hogere) kosten voor het opnieuw zelf organiseren van netwerkactiviteiten. Daardoor zijn de kosten op korte termijn niet beïnvloedbaar. Wat betreft VNG: Formeel kan een gemeente haar lidmaatschap van de VNG direct opzeggen, rekening houdend met de statutaire opzegtermijn. Bestuurlijk ligt dit echter zwaar: de VNG is hét platform waar gemeenten gezamenlijk invloed uitoefenen richting het Rijk en Europa en uittreden betekent verlies van die positie, netwerken en ondersteuning. In ons geval weegt bovendien mee dat onze bestuurders belangrijke posities bekleden binnen de VNG waarmee we als Utrecht onze invloed uit kunnen oefenen.					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Bezuinigen op het budget voor internationale samenwerking					
Totaal effect lasten	0	2.390	2.390	3.550	3.550
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	2.390	2.390	3.550	3.550
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	2.390	2.390	3.550	3.550

Toelichting: Bezuinigingen leveren een structurele besparing op. Bij gedeeltelijke bezuiniging wordt dit bedrag naar rato lager. Tegelijkertijd kunnen frictiekosten ontstaan, bijvoorbeeld door het beëindigen van bestaande afspraken en lidmaatschappen of het verlies van toegang tot subsidies en samenwerkingsmogelijkheden. Daarbij geldt dat de bezuinigingen gefaseerd moeten worden doorgevoerd, zodat lopende verplichtingen en afspraken zorgvuldig kunnen worden afgebouwd.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Bezuinigen op het budget voor bovengemeentelijk samenwerking					
Totaal effect lasten	0	60	170	170	170
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	60	170	170	170
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	60	170	170	170

1.3 Beleidsdoelstelling: Betrokken inwoners

01.03.01 Beleidsproduct: Initiatievenfonds

Hervormingsoptie Initiatievenfonds

1. Versoberen of stoppen met het initiatievenfonds.

Omschrijving beleidsproduct	Het Initiatievenfonds is een subsidiebudget voor inwoners met goede ideeën voor hun straat, buurt wijk of stad. Het initiatievenfonds is geen wettelijke taak.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	4.710	4.710	4.710	4.710	4.710
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Versoberen of stoppen met het initiatievenfonds Toelichting: Bovenstaand budget € 4.710.000 betreft het budget voor het initiatievenfonds. Het initiatievenfonds is geen wettelijke taak. Heroverwegingsopties zijn het budget verder versoberen of helemaal stoppen met het initiatievenfonds*.					
Maatschappelijk effect	- De doelstelling in de begroting is: <i>Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk, en/of stad.</i> Een bezuiniging heeft tot gevolg dat er minder initiatieven van Utrechters kunnen worden gesteund, waardoor er minder gebruik wordt gemaakt van de kracht van de stad (bewoners en organisaties) en we bewoners minder mogelijkheden geven om zich in te zetten voor Utrecht. Dit heeft ook impact op de ambities van de stad die met initiatieven kunnen worden gerealiseerd, zoals het tegengaan van eenzaamheid, activiteiten voor jongeren in de wijken en het vergroenen van de stad. - Bij de voorjaarsnota 2024 is reeds bezuinigd op het initiatievenfonds (€ 770.000). Ook wordt vanaf 2026 een deel van de inzet (taakstelling) van het subsidiebureau toegerekend aan het IF-budget (€ 49.000).					
Impact organisatie (indien van toepassing)	- Een bezuiniging heeft tot gevolg dat er minder initiatieven van Utrechters kunnen worden gesteund. Alleen als we volledig stoppen met het initiatievenfonds heeft dit personele consequenties. Medewerkers doen naast het beoordelen van initiatieven ook ander werk voor dienstverlening wijkbureaus. De impact en bezuiniging heeft daarom een relatie met onze dienstverlening wijkbureaus. - Daarbij geldt dat de bezuinigingen gefaseerd moeten worden doorgevoerd, zodat lopende verplichtingen en afspraken zorgvuldig kunnen worden afgebouwd.					
Relevante openbare (beleids-) documenten						

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Versoberen of stoppen met het initiatievenfonds					
Totaal effect lasten	0	0	4.710	4.710	4.710
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	4.710	4.710	4.710
Frictiekosten	0	0	0	0	0

Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	4.710	4.710	4.710

Toelichting: Heroverwegingsopties zijn verder bezuinigen op het initiatievenfonds of helemaal stoppen met het initiatievenfonds. Je kan dit per jaar afbouwen (0- max € 4.710.000). Rekening houden met ingangsjaar en afbouw subsidierelaties. Bij de voorjaarsnota 2024 is hier reeds op bezuinigd € 770.000. Ook wordt vanaf 2026 een deel van de inzet (taakstelling) van het subsidiebureau toegerekend aan het IF-budget (€ 49.000). Zie ook hierboven maatschappelijke effecten

Daarbij geldt dat de bezuinigingen gefaseerd moeten worden doorgevoerd, zodat lopende verplichtingen en afspraken zorgvuldig kunnen worden afgebouwd.

01.03.02 Beleidsproduct: Wijkbureaus; dienstverlening

Hervormingsopties Samen Stad Maken en wijkbureaus

1. Stoppen met of versoberen van het programma Samen Stad Maken.
2. Differentiatie van de dienstverlening van Wijkbureaus.

Omschrijving beleidsproduct	Het product wijkbureaus bestaat uit een aantal onderdelen (dienstverlening wijkbureaus, programma samen voor Overvecht en het programma Samen Stad maken). Algemene doelstelling is betrokken Utrechters.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	12.277	10.387	10.387	10.387	10.387
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Stoppen met of versoberen van het programma Samen Stad Maken. Toelichting: Budget programma Samen Stad Maken is € 400.000. Samen Stad Maken (SSM) is geen wettelijke taak, dus is het budget te heroverwegen door te stoppen met het programma Samen Stad Maken of het programma te versoberen. Er is eerder € 50.000 bezuinigd op het programma SSM Optie 2: Differentiatie van de dienstverlening van Wijkbureaus Toelichting: Budget dienstverlening wijkbureaus is € 6,5 miljoen. Het is geen wettelijke taak om een wijkbureau te bemannen. Het is dus mogelijk om dienstverlening vanuit de wijkbureaus nog meer af te stemmen op wat een wijk of buurt nodig heeft, wat we daar willen bereiken en welke inzet daarvoor nodig is. Dit houdt in dat we buurt- en wijkgericht bepalen of we meer of minder inzet plegen. Wijken is dus niet meer overal met hetzelfde dienstverleningsniveau actief. Dienstverlening van wijkbureaus verbindt Utrechters, bestuur, beleid en uitvoeringspartners. De kerntaken daarbij zijn: • Het aanspreekpunt voor Utrechters; • Helpen bij het realiseren van ideeën en initiatieven van Utrechters door nauw contact met hen, onze collega's en partners; • Verbinden buurtkennis de belangen van Utrechters met beleid, in strategie en uitvoering. In voorjaarsnota 2024 en 2025 is besloten om vanaf 2026 € 400.000 te bezuinigen op dienstverlening in de wijken: De baliefunctie van het wijkbureau wordt nu anders vormgegeven. Contact met bewoners wordt vormgegeven op plekken in de wijk waar bewoners van nature al komen en waar onze inzet het meest nodig is. Concreet sluit de baliefunctie van wijkbureau Binnenstad en Zuid.					
Maatschappelijk effect	• Algemeen: De doelstelling in de begroting is: <i>Utrechters zijn actief in de eigen omgeving en/of oefenen invloed uit op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering in hun buurt, wijk, en/of stad</i>. Een bezuiniging heeft tot gevolg dat er minder initiatieven van Utrechters kunnen worden gesteund, waardoor er minder gebruik wordt gemaakt van de kracht van de stad (bewoners en organisaties) en we bewoners minder mogelijkheden geven om zich in te zetten voor Utrecht. Dit heeft ook impact op de ambities van de stad die met initiatieven kunnen worden gerealiseerd, zoals het tegengaan van eenzaamheid, activiteiten voor jongeren in de wijken en het vergroenen van de stad. • Algemeen: Gemeente komt meer op afstand van inwoners. • Optie 1: Het programma Samen stad maken heeft tot doel om gemeentebreed nieuwe vormen van samenwerking met Utrechters en organisaties te versterken in de stad: stoppen of versoberen van deze aanpak; betekent geen centrale aanpak op verbeteringen van samenwerkingsvormen met bewoners en organisaties in de stad. • Optie 1: het ongehoorde geluid uit de stad (de Utrechters die we niet zo makkelijk bereiken) wordt veel minder gehoord. Er is bijvoorbeeld geen digitale samenwerking meer mogelijk (DenkMee.nl wordt betaald uit dit budget), eigenaarschap en zeggenschap van Utrechters zal niet toenemen en waarschijnlijk afnemen. De					

	gemeente is een minder betrouwbare samenwerkingspartner, dit heeft een negatieve bijdrage aan vertrouwen in de overheid. Optie 2: Verder bezuiniging op dienstverlening wijkbureaus betekent het beperken van onze dienstverlening en dit heeft impact op de manier waarop de gemeente inwoners betreft bij haar handelen. De signaal -en brugfunctie van onze wijkadviseurs beperken we in bepaalde wijken immers tot enkele specifieke buurten. Zij weten nu wat er leeft in die buurten en kennen de betrokken bewoners en ondernemers. Het netwerk en de kennis die daar verloren gaan, zijn moeilijk weer op te bouwen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	- Optie 1: geen cultuurverandering op samenwerking met Utrechters - Optie 2: versoberen/stoppen dienstverlening wijkbureaus heeft personele consequenties.
Relevante openbare (beleids-) documenten	

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen met of versoberen van het programma Samen Stad Maken.					
Totaal effect lasten	0	400	400	400	400
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	400	400	400	400
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	400	400	400	400

Toelichting:

- Potentiële financiële ruimte: max vanaf 2027 ongeveer € 400.000 op structureel (Potentiële financiële ruimte: dit levert vanaf 2027 oplopend € 100.000, € 200.000 en € 300.000 op en vervolgens € 400.000 structureel)
- Maatschappelijk effect: het ongehoorde geluid uit de stad (de Utrechters die we niet zo makkelijk bereiken) wordt veel minder gehoord, er is bijvoorbeeld geen digitale samenwerking meer mogelijk (DenkMee.nl wordt betaald uit dit budget), eigenaarschap en zeggenschap van Utrechters zal niet toenemen en waarschijnlijk afnemen. De gemeente is een minder betrouwbare samenwerkingspartner, dit heeft een negatieve bijdrage aan vertrouwen in de overheid.
- Impact op organisatie: geen cultuurverandering op samenwerking met Utrechters

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Dienstverlening wijkbureaus: scenario 1					
Totaal effect lasten	0	500	500	500	500
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	500	500	500	500
Materieel	0	0	0	0	0
Fricatiekosten	0	-175	-75	-50	0
Overhead	0	173	173	173	173
Totaal	0	498	598	623	673

Toelichting:

- In voorjaarsnota 2024 en 2025: vanaf 2026: € 400.000 bezuiniging op dienstverlening in de wijken: De baliefunctie van het wijkbureau wordt nu anders vormgegeven. Contact met bewoners wordt vormgegeven op plekken in de wijk waar bewoners van nature al komen en waar onze inzet het meest nodig is. Concreet sluit de baliefunctie van wijkbureau Binnenstad en Zuid.
- Verder bezuinigingen: baliefuncties. In dit scenariogaan we een stap verder dan de maatregel die al genomen is, waarbij we baliefuncties in de wijk verder gaan afbouwen. Bovenstaande scenario is maximaal.

1.4 Beleidsdoelstelling: Informatie en dienstverlening

01.04.01 Beleidsproduct: Burgerzaken

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Redenen waarom er nu geen heroverweging mogelijk is:

- Normtijden Burgerzaken zijn al strak; huidige servicenormen op onderdelen al uit norm.
- Minder openingstijden is geen oplossing maar verschuift de vraag in tijd (naar een later moment). Burgers moeten toch geholpen worden en er is ook mogelijkheid om spoedafspraken te plannen (dit is nog minder efficiënt).

De ruimte en mogelijkheden die er waren zijn bij Voorjaarsnota 2024 en 2025 opgevoerd en verwerkt: mogelijkheden om efficiënter te werken door processen te standaardiseren en te vereenvoudigen, bijvoorbeeld bij burgerzaken door verdere digitalisering van huwelijken en het vereenvoudigen van de correctieverzoeken in de Basisregistratie Personen (BRP).

Daarnaast:

- Registratie RNI kostendekkend uitvoeren, kostendekkendheid verhogen leges huwelijken.

01.04.02 Beleidsproduct: Het Utrechts Archief

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Bij deelname aan gemeenschappelijke regelingen is er in principe de mogelijkheid om uit te treden. Dit is echter veelal een langdurig ontvlechtingstraject. Waarbij er bijgedragen moet worden aan eventuele frictiekosten en waarbij er (incidentele en structurele) kosten gemaakt zullen worden voor het optuigen van een werkomgeving binnen de eigen gemeentelijke omgeving. Dit laatste brengt mogelijk meer kosten met zich mee dan het in gemeentelijke samenwerking uitvoeren van de taken. Daarmee zijn de kosten voor deelname aan gemeenschappelijke regelingen op korte termijn niet beïnvloedbaar. En op de langere termijn is het ook maar de vraag in welke mate de kosten beïnvloedbaar zijn. Daarnaast speelt het feit dat er vanwege de gebruikelijke meerderheidsbesluitvorming van een gemeenschappelijke regeling slechts zeer beperkte eigen beïnvloedingsruimte is voor een individuele samenwerkingspartner. Voor HUA speelt momenteel een ontvlechtingstraject (uittreding Rijk uit de GR) dat minimaal tot 1 januari 2027 loopt. Ook daarna behoudt de minister OCW (als delegerende partij van rijksarchieftaken aan HUA) mogelijkheden voor financiële beïnvloeding. Bezuinigingen van achterblijvende partners (PU en/of GU) zullen door OCW beoordeeld worden en mogelijk ter discussie gesteld. Dit zelfde geldt dan ook voor de hoogte van SPUK-bijdrage van OCW aan HUA (nu ca Kosten HUA worden daarom op dit moment volledig als niet-beïnvloedbaar beschouwd 40% totale begroting HUA), die jaarlijks vastgesteld wordt.

01.04.03 Beleidsproduct: KlantContactCentrum

Heroverwegingsopties Klantencontactcentrum

1. Verder versoberen van dienstverlening/ bereikbaarheid Klantencontactcentrum.
2. Klantencontactcentrum: Stoppen dienstverlening Servicepunt (fysiek).

Omschrijving beleidsproduct	Het KCC is de centrale plek binnen de gemeente Utrecht waar alle vragen, meldingen en klachten van klanten of burgers binnenkomen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	7.648	7.582	7.582	7.582	7.582
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Klantencontactcentrum: Verder versoberen van dienstverlening/ bereikbaarheid. Toelichting: Het hebben van een Klantencontactcentrum is geen wettelijke taak. Wel is het een wettelijke taak om de inwoners te bedienen bij vragen (fysiek of digitaal). Hoe gemeenten dit organiseren mogen gemeenten in grote mate zelf weten. Bij de VJN'24 is bezuinigd op het KCC waardoor KCC nu reeds op woensdag- en vrijdagmiddag niet bereikbaar is. Optie 2: Klantencontactcentrum: Stoppen dienstverlening Servicepunt (fysiek). Toelichting: Het hebben van een Klantencontactcentrum is geen wettelijke taak. Bij het Servicepunt worden inwoners geholpen die het meeste moeite hebben om de juiste support van de overheid te krijgen. Het servicepunt is géén wettelijke verplichting.) Theoretisch kan je ook met kanalen (social media/ whatsapp /email) taken van het klantencontactcentrum stoppen. Toelichting: Als we kanalen afsluiten (geen social media meer bijvoorbeeld) dan lijkt dat een besparing, maar de inwoner zal zijn vragen/opmerkingen et cetera toch ergens kwijt willen. De meest effectieve en efficiënte manier is dan om het voorkeurskanaal van de inwoner te pakken, zodat daar goed en snel op kan worden geacteerd. Daarom zetten we in op goede en breed inzetbare medewerkers, die op alle/meerdere kanalen werkzaam zijn. Daarom is hiervoor geen heroverweging opgenomen.					
Maatschappelijk effect	• Algemeen: In de begroting van het programma betrouwbare overheid is de volgende effectindicator opgenomen: <i>Klanttevredenheid eerstelijns contactmomenten (Bewoners en bedrijven zijn tevreden over het contact met de gemeente)</i>. • Algemeen: een eventuele verdere bezuiniging gaat ten koste van de dienstverlening aan burgers en deze klanttevredenheid: ○ Slechtere bereikbaarheid (dienstverlening) zal leiden tot meer klachten, bezwaarprocedures en schaadt de reputatie van de gemeente. ○ Langere wachttijden en doorlooptijden kunnen leiden tot verhoogde maatschappelijke kosten, zoals uitgestelde vergunningverlening of vertraagde processen rondom uitkeringen. Dit kan weer leiden tot financiële gevolgen voor de inwoner en de gemeente. ○ Minder (centraal) klantcontact betekent minder (gebundelde) signalen uit de samenleving ○ Het vergroot de afstand voor inwoners met beperkte digitale vaardigheden, complexe/gevoelige vragen waar digitaal contact niet volstaat en beperkt de controle/ondersteuning bij gebruik digitale diensten. • Optie 2: bij het Servicepunt worden inwoners geholpen die het meeste moeite hebben om de juiste support van de overheid te krijgen. In het afgelopen jaar zijn hier bijna 3.000 inwoners actief opgevangen en begeleid naar de juiste ingang bij de overheid om hun vraagstuk op te lossen. Als het Servicepunt stopt, wordt het juist voor deze groep (niet-Nederlandstaligen, multiprobleemsituaties etc.) lastiger om de weg in overheidsland te vinden.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	• Een verder bezuiniging zal verdergaande personele consequenties hebben. Als gevolg van de maatregel <i>sluiten KCC 2 dagdelen</i> zitten we nu al in een traject om personeel af te bouwen (circa 8 fte). • Bezuinigen op de organisatie van KCC leidt tot een toename van klantvragen bij vakafdelingen. Dit leidt tot verhoogde werkdruk bij vakafdelingen, meer benodigde capaciteit bij de vakafdeling en minder efficiëntie (en dus hogere kosten). We ontvangen					

	nu al signalen van vakafdelingen dat door de huidige bezuinigingen bij het KCC de werkdruk/kosten bij zal toenemen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Rapport Brede heroverweging gemeente Den Haag.pdf Ter inspiratie voor aandragen van keuzemogelijkheden hebben wij dit document beoordeeld.

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Klantencontactcentrum Verder versoberen van dienstverlening/ bereikbaarheid;					
Totaal effect lasten	0	550	550	550	550
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	550	550	550	550
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-193	-83	-55	0
Overhead	0	190	190	190	190
Totaal	0	548	658	685	740

Toelichting: Voorbeeld uit hervormingsbezuiniging: KCC 2 dagdelen “*telefonisch niet meer bereikbaar/sluiten*”: € 550(80 (8 fte)).

Scenario: verder doorvoeren sluiting/bereikbaarheid KCC met nog eens 2 dagdelen (woensdag en vrijdag gehele dag dicht).

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Klantencontactcentrum Stoppen dienstverlening Servicepunt (fysiek)					
Totaal effect lasten	0	200	200	200	200
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	200	200	200	200
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	200	200	200	200

Toelichting: Bij het Servicepunt worden inwoners geholpen die het meeste moeite hebben om de juiste support van de overheid te krijgen. In het afgelopen jaar zijn hier bijna 3.000 inwoners actief opgevangen en begeleid naar de juiste ingang bij de overheid om hun vraagstuk opgelost te krijgen.

Als het Servicepunt stopt wordt het juist voor deze groep (niet Nederlandstaligen, multiprobleemsituaties etc.) lastiger om de weg in overheidsland te vinden. Het servicepunt is géén wettelijke verplichting.

01.04.04 Beleidsproduct: Publieksdienstverlening

Heroverwegingsopties Publieksdienstverlening

1. Verder korten op investeringsbudget publieksdienstverlening.
2. Volledig stoppen met programma publieksdienstverlening.

Omschrijving beleidsproduct	Verbetering van onze gemeentelijke dienstverlening via het programma Publieksdienstverlening: Het programma gaat om de ontwikkeling en innovatie van Publieksdienstverlening.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	€ 2.646	€ 2.132	€ 2.132	€ 2.132	€ 2.132
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Verder korten op investeringsbudget publieksdienstverlening. Toelichting: Optie 2 Volledig stoppen met programma publieksdienstverlening. Algemene toelichting: Het programma Publieksdienstverlening gaat om de beleidsontwikkeling en innovatie van de generieke Publieksdienstverlening. Dit is geen wettelijke taak. Bovenstaand budget betreft personeelslasten en innovatiebudget.					
Maatschappelijk effect	- Algemeen: effectindicator in de begroting van het programma betrouwbare overheid: <i>Verbetering van de dienstverlening via het programma Publieksdienstverlening (Utrecht levert betere publieksdienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten).</i> - Bij VJN 2024 en 2025 reeds bezuinigd op innovatiebudget (€ 514.000 + € 51.000 vanaf 2027). Hierdoor is al gerekend met een temporisering van verdere ontwikkelingen, zoals interventies voor het terugbrengen van de menselijke maat in de dienstverlening. De doorontwikkeling van onze dienstverleningskanalen (website, telefonie et cetera), het leren van inwonerssignalen en het doorvoeren van verbeteringen voor inwoners in onze systemen zoals het digitaal loket, ons klantinteractiesysteem en de ontwikkeling van de Mijn-Omgeving. Daardoor vertraagt de realisatie van de gehele ambitie van de visie op dienstverlening 2022-2032. - Op het moment dat men besluit om te stoppen met publieksdienstverlening, dan valt de regie op en de ontwikkeling van de publieksdienstverlening stil. Bij bezuinigingen op personeel en innovatiebudget ligt de beleidsontwikkeling op generieke dienstverlening stil. Het stopzetten van het programma Publieksdienstverlening leidt dan automatisch tot een gefragmenteerde, minder betrouwbare en minder toegankelijke gemeentelijke dienstverlening. Zowel inwoners als medewerkers ervaren hierdoor meer onduidelijkheid, inefficiëntie en minder vertrouwen in de gemeente Utrecht als één overheid. Voorbeelden van deze effecten: - Het programma maakt gemeentebrede kaders en richtlijnen om als één overheid te functioneren. Zonder programma zullen afdelingen ieder voor zich beleid en werkwijzen ontwikkelen. Dit vergroot het risico op versnippering, ongelijkheid in dienstverlening en onduidelijkheid voor inwoners. - Het programma is businessowner van essentiële dienstverleningssystemen zoals digitaal loket, klantinteractiesysteem en "mijn omgeving". Zonder programma is er geen inzet meer op een gemeentebrede productvisie. Het landschap raakt versnipperd met als risico dat de inwoner geen 1 overheid meer ervaart. Ook zal het dienstverleningslandschap duurder worden omdat er geen regie meer is op standaarden. - Het programma stuurt de generieke dienstverleningskanalen aan (website telefonie, servicepunt zorgt voor een eenduidige kanaal en contentstrategie. Zonder programma zullen afdelingen ieder weer op hun eigen manier via eigen kanalen					

	communiceren waardoor verwarring, tegenstrijdige boodschappen, verminderde betrouwbaarheid van de gemeente. - Het programma ontwikkelt manieren van werken om gemeentebreed te leren van inwonerssignalen. Als deze signalen weer decentraal opgepakt worden, leidt dit niet tot structurele verbeteringen en zullen fouten zich vaker herhalen. - Ook worden landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving die de gemeentebrede dienstverlening raken niet meer opgevolgd en vertaald naar de Utrechtse praktijk.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het programma PDV is ook onderdeel van de Reorganisatie IPM. Daarmee zal naar verwachting van de huidige 10 fte (circa 50% van de formatie afnemen omdat deze functies centraal worden belegd (verschuiving van functies). *Als op de overige resterende functies en beschikbaar programmabudget verder wordt bezuinigd, maakt dat het zijn taak echt niet meer kan uitvoeren. Daarmee vervalt het programma en haar taken. De werkzaamheden zullen echter niet verdwijnen dus zullen deze taken op een andere plek in de organisatie worden belegd.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Visie en meerjarenperspectief 2023-2033 op dienstverlening

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Verder korten op investeringsbudget publieksdienstverlening.					
Totaal effect lasten	0	500	500	500	500
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	500	500	500	500
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	500	500	500	500

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Volledig stoppen met programma publieksdienstverlening.					
Totaal effect lasten	0		1.500	1.500	1.500
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	500	500	500
Materieel	0	0	1.000	1.000	1.000
Frictiekosten	0	0	-75	-50	0
Overhead	0	0	173	173	173
Totaal	0	0	1.598	1.623	1.673

Toelichting optie 1 en 2:

*Het programma PDV is ook onderdeel van de Reorganisatie IPM. Daarmee zal naar verwachting ook 50% van de formatie afnemen omdat deze functies centraal worden belegd. Vanaf 2027 neemt de begroting in PDV dan ook af met deze verschuiving (circa € 500.000 - € 600.000). Restant blijft in de begroting, waarvan circa 1.000 materieel en € 500.000 personeelslasten. Stopzetten betekent dat het programma en haar taken vervalst. De werkzaamheden zullen echter niet verdwijnen, dus zullen deze taken op een andere plek in de organisatie worden belegd. Afbouwscenario in verband met frictiekosten (vanaf 2028-2029 of verder volledige besparing).

Hoofdstuk 2 Ontwikkelen en wonen voor iedereen

2.1 Beleidsdoelstelling: Stedelijke omgeving

02.01.01 Beleidsproduct: Beleidsontwikkeling grondzaken

Hervormingsopties Beleidsontwikkeling Grondzaken

1. Stoppen of afschalen van inzet op de vertaling van de financiële mogelijkheden voor verstedelijking naar de uitvoering.

Omschrijving beleidsproduct	Betreft budget voor formuleren van en adviseren over investeringsstrategieën, aanvragen en deelnemen aan consortia gericht op het verkrijgen van Europese subsidies en fondsen en het formuleren, operationaliseren en de kwaliteitsborging van het Grondbeleid.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.227	1.817	1.817	1.817	1.817
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Stoppen of afschalen van inzet op de vertaling van de financiële mogelijkheden voor verstedelijking naar de uitvoering. Toelichting: Dit werk wordt aangeduid met Investeringsstrategie. Inzet op prioritering van stedelijke ambities, meerjarenprogramma ruimte (MPR), en langjarige aansluiting van de investeringen bij de programmabegroting op concernniveau zouden wegvallen. Stoppen of afschalen van inzet op Europese subsidiering van de uitvoering van Utrechtse stedelijke ambities. De lopende inzet Europese subsidies en fondsen is niet vrijblijvend. Afbouwen van inzet is pas mogelijk vanaf 2031 omdat er prestatieverplichtingen zijn aangegaan. De looptijd van subsidietrajecten is veelal drie tot vijf jaar. De loonkosten van het onderdeel Externe Subsidies en Fondsen worden hierbij voor 40% terugverdiend. Op jaarbasis lopen er gemiddeld 20 toegekende projecten, momenteel met een gezamenlijke budgetwaarde voor stedelijke doelstellingen van € 17 miljoen. In de jaarstukken zit een bijlage Europese subsidies met het overzicht. De inzet op subsidiemogelijkheden is langjarig netto positief (levert (veel) meer op dan het aan inzet kost). Stoppen of afschalen van inzet op Rijks- en Provinciale subsidiering voor de realisatie van gebiedsontwikkelingsprojecten binnen Utrecht. De uitvoering van b.v. gezond stedelijk leven en de 10-minutenstad wordt gevoed vanuit samenwerking in consortia. Stoppen of afschalen van inzet op Operationalisering van de financiële keuzes voor de uitvoering van o.a. parkeerbeleid en energietransitie. Stoppen of afschalen van inzet op Formuleren, operationaliseren en kwaliteitsborging van het grondbeleid. Algemene toelichting Budget ureninzet € 1,778 miljoen, budget overige € 39.000 (in 2026 € 449.000 betreft project Grip op Investeren). Het opstellen, uitvoeren en verantwoorden van grondbeleid is een verplicht onderdeel in de begrotingscyclus (op basis van het BBV). Dit betreft bijvoorbeeld het periodiek					

	opstellen van een Nota Grondbeleid en de paragraaf grondbeleid in Jaarstukken en begroting. De personeelsinzet op grondbeleid kan via natuurlijk verloop verminderen.
Maatschappelijk effect	Impact van de maatregel is: - Afname van de aansluiting tussen stedelijke ambities, financiële mogelijkheden en uitvoering over de breedte van de ruimtelijke agenda. De realisatiekracht van de gemeente Utrecht neemt sterk af, omdat financiering niet, niet tijdig of onvoldoende gewaarborgd is om uitvoering mogelijk te maken. - Afname van de succesvolle aanwending van externe middelen zoals Rijks-, Provinciale- en Europese middelen t.b.v. de uitvoering van stedelijke ambities binnen Utrecht. - Afname van inzet op samenwerking met partners (kennisinstellingen, marktpartijen en regionale overheden) rond uitvoering van externe subsidiering heeft direct effect op kennisontwikkeling op korte en langere termijn en innovatiekracht van de stad en gebiedsontwikkeling. - Afname van inzet op partnerschap heeft direct effect op de rijk-regio samenwerking en de samenwerking binnen de gemeente. Dit gaat ten koste van de (kwaliteit van) onderbouwing financiering Rijk op bijv. woonprogramma's en Merwedelij en dus minder kans van slagen op cofinanciering Rijk en daarmee op uitvoering Ruimtelijke Strategie. - Afname van inzet op bestuurlijke advisering rond financiële afwegingen en stedelijke ambities gaat ten koste van kwaliteit van bestuurlijke advisering en daarmee de kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming. - Afname van inzet op de wettelijke taak grondbeleid in al haar facetten is sterk verbonden met kwalitatieve randvoorwaarden zoals geformuleerd in het BBV. Het opstellen, uitvoeren en verantwoorden van grondbeleid is een verplicht onderdeel in de begrotingscyclus (op basis van het BBV). Dit betreft bijvoorbeeld het periodiek opstellen van een Nota Grondbeleid en de paragraaf grondbeleid in Jaarstukken en begroting. Kortingen op dit onderdeel zijn daarmee risicovol voor de programmabegroting en de positionering van de gemeente Utrecht op lokale grond- en vastgoedmarkt.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De impact is afhankelijk van de mate van afschalen. NB: Het natuurlijk verloop binnen de afdeling die verantwoordelijk is voor het grondbeleid, de Investeringsstrategie en de Externe financiering is ruimschoots lager dan gemiddeld.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Het Utrechts Grondbeleid , Begrotingscyclus (programmabegroting en jaarstukken), MPR, RSU, SVU.

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stoppen of afschalen van inzet op de vertaling van de financiële mogelijkheden voor verstedelijking naar de uitvoering.					
Totaal effect lasten	0	345	345	345	947
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	345	345	345	947
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-121	-52	-35	0
Overhead	0	119	119	119	328
Totaal	0	343	412	429	1.275

Toelichting: De tabel is ingevuld met het volgende uitgangspunten:

- Beïnvloeding personeelslasten op Europese subsidies is vanwege lopende verplichtingen niet mogelijk voor 2031.

- De dekking van 40% van de personeelslasten van Europese subsidies komt uit de subsidieprojecten. Dit betekent dat vanaf 2031 € 700.000 beïnvloedbaar is aangehouden.
- De overige personeelslasten zijn voor 35% direct gerelateerd aan wettelijke taken (grondbeleid) en voor 65% (€ 400.000) als beïnvloedbaar budget.
- De tabel is ingevuld conform het gemeentebreed uniform toegepaste uitgangspunt '100% stoppen met de taak in 2027'.

02.01.02 Beleidsproduct: Strategie Lobby en Stedelijke sturing

Heroverwegingsopties Strategie Lobby en Stedelijke sturing

1. Minder inzet voor verschillende activiteiten van Strategie, lobby en stedelijke sturing

Omschrijving beleidsproduct	Stedelijke sturing, ontwikkelen van strategische visie, inzetten op lobby, samenwerking voor de stad voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving, regie op Omgevingswet en bestuurlijke advisering					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	4.560	4.435	4.308	4.308	4.308
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: De mogelijkheden voor minder inzet gelden op: • Versnellen woningbouw en gebiedsontwikkeling (planprocessen, Utrechtse Aanpak, stimuleringsubsidies). • Sturing op integraal programmeren in de stad (en met de regio). • MIRT-verkenningen en onderzoek en lobby bij het Rijk en andere partners op bijdrage aan woonprogramma's, Merwedelijn en Rijnenburg. • Bijdrage Rijk aan oplossingen voor netcongestie. • (Kwaliteit van) bestuurlijke advisering en ondersteuning van de Directie van Ontwikkelorganisatie Ruimte. • Bekendmaken van Utrechts beleid bij bewoners en partners en hen betrekken bij het opstellen ervan. • Samenwerking in de regio: afstemmen van plannen, spreiden van voorzieningen. • Samenwerking met het Rijk (Ministeries VRO, I&W op woningbouw en gebiedsontwikkeling, Ministeries KGG, EZK en VRO op netcongestie en positionering van Utrechtse economie)					
Maatschappelijk effect	• Verlagen van het budget betekent minder of geen inzet op Strategie, Lobby, Stedelijke sturing op ruimtelijke ontwikkeling met partners zoals kennisinstellingen, marktpartijen en regionale overheden. • De impact van minder of geen inzet is: ○ Vertragen woningbouw en gebiedsontwikkeling, stilvallen bouwplannen, slordig doorlopen planprocessen (raakt aan taak omgevingswet, die vraagt dat we planprocessen transparant en netjes doorlopen) ○ Geen zicht op 'groei in balans', geen of minder sturingsinformatie voor College en Raad op de Ruimtelijke Ontwikkeling, geen integraal afgestemd MPR, geen zicht op wat we van de regio willen vragen en wat we er te brengen hebben ○ Geen of minder bijdrage Rijk aan gebiedsontwikkeling en verstedelijking, o.a. Merwedelijn ○ Geen of minder bijdrage Rijk aan oplossingen voor netcongestie. Mogelijke risico's: stilvallen/ vertragen stedelijke ontwikkeling ○ Raad en stad ervaren mindere kwaliteit van stukken, beleidsplannen en daarmee is mindere kwaliteit van besluitvorming te verwachten. Groeiend gat tussen ambities en realisatie kan ten koste gaan van vertrouwen in overheid. ○ Onvindbaarheid van beleid via DSO. Corporaties, ontwikkelaars en financiers zullen voorstellen doen die minder passen op het beleid van Utrecht. ○ Slechtere samenwerking regio in het gezamenlijk oplossen van ruimtelijke opgaven en dus meer op te lossen in de stad zelf waar ruimte en middelen en capaciteit beperkt zijn ○ Vooral op langere termijn minder betrokkenheid Rijk bij ruimtelijke opgaven in de regio ○ Minder inzet op regie Omgevingswet (grotendeels wettelijke taak) gaat ten koste van: ontwikkeling en monitoring omgevingsvisie, beleidshuis dat aan wet voldoet en uitvoerbaar is en voldoen aan Omgevingswet en dus kwaliteit van beleidsplannen en afstemming en daarmee van kwalitatief goede ontwikkeling stad en coherente gebiedsontwikkelingen.					

Impact organisatie (indien van toepassing)	Dit is afhankelijk van de mate van afschalen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	RSU 2040, MPR 2025 Document Utrecht - Raadsbrief Stand van zaken netcongestie november 2025 - iBabs Publieksporaal Document Utrecht - Raadsbrief Ontwikkelingen Inwerkingtreding Omgevingswet tweede helft 2024 - iBabs Publieksporaal Document Utrecht - Raadsmemo Stand van zaken BO MIRT 2025 - iBabs Publieksporaal Document Utrecht - Integraal Ruimtelijk Perspectief.pdf - iBabs Publieksporaal U Ned maakt gezonde groei bereikbaar U Ned Home - Utrecht10

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder inzet voor verschillende activiteiten van Strategie, lobby en stedelijke sturing					
Totaal effect lasten	0	3.303	3.194	3.194	3.194
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	3.303	3.194	3.194	3.194
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-1.156	-479	-319	0
Overhead	0	1.143	1.105	1.105	1.105
Totaal	0	3.290	3.820	3.979	4.299

Toelichting: De ingevulde bedragen betreffen grotendeels personeelslasten. Gehanteerd uitgangspunt hierbij is:

- Het totale budget Strategie Lobby en Stedelijke Sturing exclusief de personeelslasten voor werkzaamheden i.v.m. de Omgevingswet.
- De tabel is ingevuld conform het gemeentebreed uniform toegepaste uitgangspunt '100% stoppen met de taak in 2027.

02.01.03 Beleidsproduct: Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen Investeringsimpuls RSU)

Heroverwegingsopties Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten

1. Stoppen met of minder budget realisatie RSU

Omschrijving beleidsproduct	Projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	17.109	13.933	10.449	9.376	2.622
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Stoppen met of minder budget voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. Toelichting: Voor de komende 5 jaar heeft de raad met het MPR een concreet investeringsprogramma vastgesteld. De uitvoering van deze projecten is veelal gestart. Voor de volgende projecten zijn structurele middelen (totaal € 2,332 miljoen) beschikbaar: • <i>Investeringsimpuls openbare ruimte Binnenstad</i> • <i>Fietsmaatregelen gekoppeld aan gebiedsontwikkeling</i> • Tot en met 2030 zijn deze middelen bestemd voor fietsmaatregelen en verbindingen ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone en voor de fietsverbinding Papendorp – 24 oktoberplein. • <i>Knelpuntenvoorziening</i> Deze voorziening wordt ingezet om tekorten (door loon- en prijsstijgingen) op de projecten te dekken en om te voldoen aan de verplichting om niet verhaalbare plankosten op anterieure overeenkomsten te dekken.					
Maatschappelijk effect	• <i>Investeringsimpuls openbare ruimte Binnenstad:</i> Deze investeringsimpuls is nodig voor een goed functionerende, levendige en leefbare binnenstad: het visitekaartje voor Utrechters uit alle wijken, voor ondernemers en bezoekers. Bezuinigen op deze middelen doet afbreuk aan een vitaal kernwinkelgebied, een aantrekkelijk Universiteits- en Museumkwartier en het faciliteren van de groei van de stad in ruimtelijke ontwikkelingen. Naast stedelijke opgaven kan ook minder concreet invulling worden gegeven aan de omgevingsvisie binnenstad 2040. Het realiseren van die visie vraagt investeringen in de buitenruimte op het gebied van toegankelijkheid, energie, klimaatadaptatie, vergroening, (bedrijfs)afvalinzameling, economische vitaliteit en mobiliteit. De gehele binnenstad kent een toenemende druk op de openbare ruimte, waarbij invulling gegeven moet worden aan diverse stedelijke ambities. Daarvoor zijn structureel herinrichtingen van de openbare ruimte nodig. Tot slot kan minder invulling worden gegeven aan de ambities van en afspraken met stakeholders in de stad, zoals gezamenlijke gebiedsvisies van vastgoedeigenaren, ondernemers en bewoners. • <i>Fietsmaatregelen gekoppeld aan gebiedsontwikkeling</i> Bezuinigen op deze middelen leidt ertoe dat deze fietsmaatregelen niet kunnen worden gerealiseerd. • <i>Knelpuntenvoorziening</i> Heroverweging van dit budget betekent minder voortgang in de uitvoering van de ambities uit de RSU2040. Algemeen: minder inzet op ruimtelijke ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans. Het gaat om het verlagen van kosten voor lopende projecten. Deze projecten zijn beperkt beïnvloedbaar. Het stoppen van projecten in de realisatiefase leidt tot het afboeken van gemaakte voorbereidingskosten en tot juridische/financiële consequenties. Door beëindiging/versobering zal er sprake zijn van kapitaalvernietiging. • Algemeen: bezuinigen op deze voorziening betekent dat er geen/minder financiële ruimte is om knelpunten op lopende projecten op te lossen en om niet verhaalbare plankosten op anterieure overeenkomsten te dekken.					

Impact organisatie (indien van toepassing)	- Algemeen: het verlagen van het budget voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten heeft consequenties voor de personele capaciteit van de gebiedsorganisatie en andere afdelingen van het organisatieonderdeel Ruimte, zoals Projectmanagementbureau Ruimte en Openbare Ruimte, Klimaat en Groen, omdat minder expertise/capaciteit wordt uitgevraagd voor het voorbereiden en uitvoeren van de projecten. - De impact is natuurlijk afhankelijk van de mate van afschalen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en MPR 2025

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stoppen met of minder budget realisatie RSU					
Totaal effect lasten	0	0	0	681	1.718
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	156	394
Materieel	0	0	0	525	1.324
Frictiekosten	0	0	0	-16	0
Overhead	0	0	0	54	136
Totaal	0	0	0	720	1.854

Toelichting:

- De tabel is ingevuld conform het gemeente breed uniform toegepaste uitgangspunt '100% stoppen met de taak in 2027'.
- De opgenomen bedragen zijn directe en indirecte personele lasten ('interne inhuur'; 30%) en materiële lasten (70%).
- Zie ook onder impact op de organisatie.
- De bedragen in de tabel zijn exclusief de verplichte, niet verhaalbare plankosten op anterieure overeenkomsten.

02.01.04 Beleidsproduct: Gebiedsmanagement

Heroverwegingsoptie Gebiedsontwikkeling

1. Stoppen of minder inzet (budget) voor het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen.

Omschrijving beleidsproduct	Aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen, zoals versnelling woningbouw door het afsluiten van intentie- en plankostenovereenkomsten, anterieure overeenkomsten en opstellen van ontwikkelstrategieën, omgevingsvisies en uitwerkingsstudies.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	14.538	14.163	13.775	13.775	13.775
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Stoppen of minder inzet (budget) voor het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen. Toelichting: Hierbij gaat het om het verlagen van kosten voor opstellen van ontwikkelstrategieën, gebiedsgerichte (omgevings)visies, uitwerkingsstudies en onderzoeken gericht op versnelling van woningbouw. Daarnaast gaat het om het verlagen van structurele personeelslasten van de gebiedsorganisatie (met name afdelingshoofden, gebiedscoördinatoren) en niet (op de initiatiefnemer) verhaalbare plankosten voor anterieure overeenkomsten. Met een structurele dekking voor gebiedsmanagement kunnen we in alle gebieden in de stad (meer geharmoniseerd, met uiteraard accentverschillen per gebied) de slagkracht van de gebiedsorganisatie versterken en daarmee de gebiedsgerichte opgaven op strategisch, tactisch en operationeel niveau aanpakken. We zetten het budget in om projecten op te starten. Voorbeelden waar nu aan gewerkt wordt zijn gebiedsontwikkelingen zoals Galgenwaard, Groot Merwede, Overvecht en Rijnenburg, Lage Weide (o.a. uitbreiding sport) Nieuw Welgelegen, een samenwerkingsovereenkomst Utrecht Science P en uitvoeringsplannen voor o.a. vergroening in Kanaleneiland en Overvecht en kleinere ontwikkelingen zoals Ravellaan, Jaarbeurs en Kloosterpark. De financiële consequenties zijn afhankelijk van de prioriteiten/keuzes die gesteld worden.					
Maatschappelijk effect	- Geen of minder budget gebiedsmanagement wordt ingezet voor het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen zoals versnelling van woningbouw. Hierbij gaat het om bijvoorbeeld kosten voor het opstellen van ontwikkelstrategieën en gebiedsgerichte (omgevings)visies, structurele loonkosten van de gebiedsorganisatie (met name ruimtelijk afdelingshoofden, gebiedscoördinatoren) en niet (op de initiatiefnemer) verhaalbare plankosten voor anterieure overeenkomsten. - Zonder of met minder structurele dekking voor gebiedsmanagement kunnen we in alle gebieden in de stad (meer geharmoniseerd, met uiteraard accentverschillen per gebied) de slagkracht van de gebiedsorganisatie niet of minder versterken en daarmee niet of minder alle gebiedsgerichte opgaven op strategisch, tactisch en operationeel niveau aanpakken. We zetten geen of minder budget in om projecten op te starten. Zo kan bijvoorbeeld de ontwikkeling in Stadseiland Zuid niet gedaan worden. - De consequentie van stoppen met of minder inzet op gebiedsmanagement heeft dan ook nadelige gevolgen voor die slagkracht. Gebiedsontwikken in de stad komen niet door de opstartfase heen en trajecten om subsidies voor deze projecten te verkrijgen stoppen. Bijna geen enkele ontwikkeling vindt nog plaats zonder subsidie. Zonder subsidie is betaalbaar wonen moeilijk haalbaar, net als investeringen van andere partijen in de stad. - De impact op de stad en inwoners is afhankelijk van de keuzes/prioriteiten die gesteld worden. Op hoofdlijnen zullen de inwoners, initiatiefnemers en de publieke of private partners van de stad merken dat door afnemende slagkracht de verstedelijkingsopgave niet of op onderdelen niet uitgevoerd wordt. Dit impact is afhankelijk van de mate van afschalen. - In de periode 2025-2028 is het budget op dit product structureel verlaagd met € 1,11 miljoen in 2025 oplopend tot € 4,0 miljoen in 2027. Dit heeft gevolgen voor de slagkracht van de gebiedsorganisatie (zie hierna).					

Impact organisatie (indien van toepassing)	- Het verlagen van het budget gebiedsmanagement heeft consequenties voor de personele capaciteit van de gebiedsorganisatie en indirect ook voor afdelingen van het organisatieonderdeel Ruimte, zoals PMR, stedenbouw, I&E, mobiliteit etc., omdat minder expertise/capaciteit wordt uitgevraagd voor het opstellen van ontwikkelstrategieën en gebiedsgerichte visies. - De impact is natuurlijk afhankelijk van de mate van afschalen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stoppen of minder inzet (budget) voor het aanjagen en faciliteren van gebiedsontwikkelingen.					
Totaal effect lasten	0	6.223	5.954	5.954	5.954
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	6.223	5.954	5.954	5.954
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-2.178	-893	-595	0
Overhead	0	2.153	2.060	2.060	2.060
Totaal	0	6.198	7.121	7.418	8.014

Toelichting:

- De tabel is ingevuld conform het gemeentebreed uniform toegepaste uitgangspunt '100% stoppen met de taak in 2027'.
- NB: In de periode 2025-2028 is het budget op dit product structureel verlaagd met € 1,11 miljoen in 2025 oplopend tot € 4,0 miljoen in 2027. Dit betreft een verlaging van de personele lasten.

02.01.05 Beleidsproduct: Stedenbouw en planologie

Heroverwegingsopties Architectuur en stedenbouw

1. Stoppen met subsidies en architectuurcentrum en architectuurprijs.
2. Stoppen personeelsinzet stedenbouwkundige samenhang en ruimtelijke kwaliteit.

Omschrijving beleidsproduct	Budget voor gebied overstijgende kosten die te maken hebben met de visie op en samenhang in stedenbouw.					
Beïnvloedbaar budget	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	835	835	835	835	835
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Stoppen met subsidies voor architectuurcentrum en de 2-jaarlijkse architectuurprijs (€ 50.000 per 2027, € 101.000 per 2028). 50% per 2027 en 100% per 2028. Optie 2: De personeelsinzet op stedenbouwkundige samenhang en ruimtelijke kwaliteit stoppen. Toelichting: Naar aanleiding van de UBA-bezuinigingen en HVB bezuinigingen zijn opdrachten voor stedenbouw in 2025 afgenomen en heeft er binnen de afdeling stedenbouw en landschap, via natuurlijk verloop, een krimp plaatsgevonden van 7 fte. Er is geen verwachting dat het natuurlijk verloop doorzet.					
Maatschappelijk effect	• Optie 1: Stoppen van de subsidies raakt de Utrechtse architectuurprijs en het architectuurcentrum Aorta. Het beperkt het onafhankelijke debat met de inwoners en professionele partijen over de kwaliteit van de leefomgeving en de stimulans rondom architectuur, stedenbouw en ruimtelijke kwaliteit. Het huidige budget is zeer beperkt als we dit vergelijken met architectuurcentra van andere G4 gemeentes. Door de continuïteit van de afgelopen jaren is dit een subsidie waar desbetreffende partijen structureel rekening mee houden. • Optie 2: Volledig stoppen met de inzet op ruimtelijke samenhang en kwaliteit raakt direct kwaliteit van de leefomgeving. Het gevolg is dat er dan geen ruimte is om verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen en ontwikkelingen te bekijken in het geheel van Utrecht. We zijn net gestart met de uitrol van de stedenbouwvisie. Het implementeren van deze ambities ten aanzien van de kwaliteit van de leefomgeving vergt dat we niet alleen per project of opdracht, maar juist in samenhang kijken naar verschillende initiatieven en ruimtelijke vraagstukken. Stedenbouw heeft hierin een onafhankelijke en overstijgende rol om zo veel mogelijk gemeente brede ambities te realiseren passend bij Utrecht.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	• In de financiële impact hierboven is het uitgangspunt dat 100% van de personele lasten beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting. Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn personele lasten ('interne inhuur'). • De impact is natuurlijk afhankelijk van de mate van afschalen.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Visie Stedenbouw mei 2025					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen met subsidies en architectuurcentrum en architectuurprijs					
Totaal effect lasten	0	50	101	101	101
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0		101	101	101
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	50	101	101	101

Toelichting: Betreft geen wettelijke taak, vanaf 2027 100% beïnvloedbaar

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Stoppen personeelsinzet stedenbouwkundige samenhang en ruimtelijke kwaliteit.					
Totaal effect lasten	0	631	631	631	631
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	631	631	631	631
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-221	-95	-63	0
Overhead	0	218	218	218	218
Totaal	0	629	755	787	850

Toelichting: In de financiële impact hierboven is het uitgangspunt dat 100% van de personele lasten beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting). Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn personele lasten ('interne inhuur').

02.01.06 Beleidsproduct: Omgevingsrecht

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Omschrijving beleidsproduct	Betreft budget voor wijzigen en juridisch beoordelen van omgevingsplannen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.188	2.188	2.188	2.188	2.188
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	De eerder ontvangen middelen ter implementatie van de Omgevingswet lopen in 2026 af. De middelen echter ook in 2026 en verder nodig om processen in te richten en te verbeteren. Daarnaast zien we een verandering in de dagelijkse werkzaamheden die meer tijd vergt. Dit betekent dat er op dit moment geen ruimte is in de bestaande budgetten om te heroverwegen, omdat er al een tekort verwacht wordt dat momenteel moet worden opgelost.					
Maatschappelijk effect	Er is de wettelijke taak om voor 2032 alle huidige bestemmingsplannen, verordeningen en de bruidsschat over te zetten naar het Omgevingsplan Utrecht. Daarnaast is er de wettelijke taak om omgevingsplannen te toetsten en op te stellen. Beide taken kunnen we niet heroverwegen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten						

02.01.07 Beleidsproduct: Bovenstedelijk programmeren -> Beïnvloedbaar bedrag < 100k

02.01.08 Diverse beleidsproducten: Grondexploitaties

De lasten en baten van de gemeentelijke grondexploitatieprojecten worden begroot op meerdere beleidsproducten:

- Grondexploitaties binnenstedelijk
- Uitvoeren Masterplan (grondexploitatie Stationsgebied)
- POS onderhanden werk (grondexploitatie Stationsgebied)
- Overige projecten (grondexploitatie Leidsche Rijn)
- Parken en plas (grondexploitatie Leidsche Rijn)
- Leidsche Rijn centrum (grondexploitatie Leidsche Rijn)
- Onderhanden werk (grondexploitatie Leidsche Rijn)
- Woningbouwprojecten (grondexploitatie Leidsche Rijn)
- Commercieel vastgoed (grondexploitatie Leidsche Rijn)

De grondexploitatieprojecten vallen vanwege het incidentele en beperkt beïnvloedbare karakter buiten de scope van de heroverwegingen. Hieronder volgt een korte toelichting.

Een grondexploitatie is de financiële begroting van een specifiek gebiedsontwikkelingsproject. Gebiedsontwikkelingen zijn geen wettelijke taak. De gemeenteraad besluit tot het uitvoeren van een gebiedsontwikkeling met het vaststellen van een stedenbouwkundig programma en het openen van een grondexploitatie. Op dat moment wordt de gebiedsontwikkeling vormgegeven en worden de programmatische keuzes bepaald en is er sprake van beïnvloedbaarheid. Na besluitvorming gaat het project in uitvoering en is de beïnvloedbare ruimte beperkt.

De invloed op het financiële resultaat van een gebiedsontwikkeling is het hoogst in de initiatieffase van de plannen. De invloed neemt af naarmate er meer besluiten worden genomen en externe verplichtingen worden aangegaan met derden (buurgemeenten, maatschappelijke partijen, gebruikers en externe projectontwikkelaars of grondeigenaren). Bij het vaststellen van het stedenbouwkundig programma neemt de gemeenteraad besluiten over onder andere het aantal en de grootte van de woningen, het type woningbouw, het parkeerbeleid, de kwaliteit van de openbare ruimte, de omvang van de maatschappelijke voorzieningen en de plankosten. Deze programmatische keuzes bepalen het financiële resultaat van de grondexploitatie.

In de grondexploitaties is een jaarlijkse afdracht aan de algemene middelen opgenomen van € 2,4 miljoen en een structurele bijdrage van € 800.000 ter dekking van personele kosten in het programma Ontwikkelen en wonen voor iedereen. Deze structurele afdracht en bijdrage moeten op termijn worden afgebouwd, omdat de lopende winstgevende grondexploitaties aflopen en er de komende jaren geen nieuwe winstgevende grondexploitaties worden verwacht. Deze structurele afdracht en bijdrage zijn daarmee niet meer mogelijk. Een belangrijke winstgevende grondexploitatie (Leidsche Rijn Uitvoeringsprogramma) wordt omstreeks 2031 beëindigd.

De verwachting is dat in de toekomst vaker sprake zal zijn van verlieslatende gebiedsontwikkelingen. Een actueel voorbeeld hiervan is het Masterplan Overvecht, fase 3-5. Deze ontwikkelingen kunnen alleen doorgaan als hiervoor aanvullende financiële middelen, zoals rijkssubsidies, beschikbaar worden gesteld.

02.01.09 Erfpachtbeheer -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

02.01.10 Conversie en bestemmingswijziging erfpacht -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

02.01.11 Uitgifte gemeentelijke eigendommen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

2.2 Beleidsdoelstelling: Bebouwde omgeving

02.02.01 Beleidsproduct: Vergunningen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

In 2026 zijn de leges omgevingsvergunningen naar verwachting niet kostendekkend. Dit komt door een veranderde wijze van werken onder de Omgevingswet en het achterblijven van grote bouwaanvragen (o.a. door netcongestie) die de dekking vormen van de kleinere aanvragen, die in de praktijk meer geld kosten dan opbrengen (kruissubsidiëring). Hiervoor wordt momenteel dus extra geld vrij gemaakt. Structureel moet hier dus nog een oplossing voor gevonden worden, wellicht door het alsnog verhogen van de leges. Mogelijk is het een tijdelijke dip en komen de grote gebiedsontwikkelingen weer op gang. Een verhoging van de leges is technisch mogelijk, maar mag nooit boven de 100% kostendekkendheid uitkomen.

02.02.02 Beleidsproduct: Bouw- en woningtoezicht--> Beïnvloedbare ruimte < € 100K

Algemeen: de ruimte voor eigen gemeentelijk beleid is beperkt door de overdracht van wettelijke taken op het gebied van milieu, bodem en energie naar de Regionale Uitvoeringsdienst. Deze taken zijn wettelijk verplicht en er zijn geen aanvullende taken overgeheveld.

Met de bezuinigingen van de UBA is gekozen voor programmatische en risicogericht toezicht op de bouwkundige meldingen. Met een verdere bezuiniging zakken we door de ondergrens heen dat meldingen over (fysieke) veiligheid niet meer beoordeeld kunnen worden of deze opgepakt zouden moeten worden en kunnen we handhavingsverzoeken niet adequaat oppakken, waardoor we in gebreke gesteld kunnen worden, omdat we de wettelijke termijnen niet halen. Op dit moment is daarom de beïnvloedbare ruimte zeer beperkt.

2.3 Beleidsdoelstelling: Huisvesting

02.03.01 Beleidsproduct: Wonen

Heroverwegingsopties Voldoende betaalbare woonruimte

1. Afzien van gemeentelijke regeling woonruimteverdeling
2. Beleidsinzet huisvestingsbeleid afschalen

Omschrijving beleidsproduct	Dit beleidsproduct betreft alle beleidsactiviteiten in het kader van de doelstelling: Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	4.713	3.701	3.567	3.567	3.567
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Afzien van gemeentelijke regeling woonruimteverdeling. Toelichting: Deze taak is niet-wettelijk; pas na 4 jaar is heroverweging mogelijk. Dit betreft de uitvoering van de woonruimteverdeling. Budget bestaat uit materiële en personele kosten. In 2025 is een contract aanbesteed voor de uitvoering van volkshuisvestelijke diensten die na 4 jaar beëindigd kan worden. Dit vraagt ook nog 4 fte beleidsinzet voor de huisvestingsverordening en casuïstiek. Dit is een niet-wettelijke taak. Naar verwachting wordt het in 2026 een wettelijke taak om een regeling te hebben en uit te voeren ten aanzien van urgenten. Optie 2: Beleidsinzet afschalen. Toelichting: Binnen Wonen is de inzet op wettelijke taken ca. 10 fte. Het restant van het budget (minus de inzet op het woonruimteverdeelsysteem – keuze 1) betreft ca. 3 fte structureel, dit is beïnvloedbaar. De inzet betreft de materiële (o.a. onderzoek) en personele kosten voor: studenthuisvesting, huisvesting urgente doelgroepen, huisvesting ouderen, stop de sloop, netto groei corporatievoorraad, wooncoöperaties & woongroepen, middenhuur, betaalbare koop, sturing op betaalbaarheid nieuwbouw, beter benutten van de bestaande voorraad (woningdelen, splitsen, optoppen), regels voor en uitvoering van woningtoewijzing, sturing op doorstroming bestaande woningvoorraad, afspraken met regio over aantallen te bouwen sociale woningen, huisvesten van kwetsbare doelgroepen, de inzet samen met de G4+Eindhoven om rijksbeleid te beïnvloeden.					
Maatschappelijk effect	• Personeelscapaciteit en budget voor onderzoek en advies is noodzakelijk voor beleidsontwikkeling voor mogelijke regelgeving en om de huidige tekorten in de woningmarkt voor kwetsbare doelgroepen aan te pakken. • Het verminderen van het budget leidt tot minder beleidscapaciteit om huisvestingsbeleid op te stellen ter vermindering van de woningmarktproblematiek. Het gaat hierbij onder andere om de ontwikkeling van woonbeleid voor specifieke (kwetsbare) doelgroepen. Beleid is een voorwaarde voor het starten van concrete uitvoeringsplannen. Gegeven de hoge druk op de woningmarkt is het maatschappelijk effect van afschalen hoog. • Optie 1: impact: de gemeentelijke sturing op woningtoedeling neemt af/verdwijnt waardoor de juist de meest kwetsbare op de woningmarkt minder aan bod zullen komen. Indien inderdaad in 2026 het een wettelijke taak wordt (zoals hierboven beschreven) is het niet of zeer beperkt mogelijk om deze inzet af te schalen. • Optie 2: impact van afschalen is dat de gemeentelijke sturing op betaalbaar bouwen afneemt af en de werking van de markt toeneemt. Dit zal van invloed zijn op huisvesting voor de lage en middeninkomens. Tot slot kan er minder					

	woonruimte gecreëerd worden in de bestaande voorraad en neemt de bestrijding van excessen af. - De coalitiemiddelen 2022 – 2026 lopen af in 2026. Het beschikbare budget van de afdeling Wonen/ doelstelling Huisvesting neemt na 2026 af met ca. € 1 miljoen (ca 23%). Het is nog niet bekend of, en zo ja hoeveel, nieuw budget wordt toegekend in de nieuwe coalitieperiode. Zonder nieuwe coalitiemiddelen zal de afdeling Wonen qua personeel met 7 à 8 fte krimpen. Het is niet waarschijnlijk dat dit met natuurlijk verloop kan gebeuren, waardoor een organisatiestructuurwijziging conform art. 9 HUB noodzakelijk zal zijn. - Indien voor de heroverweging 'afschalen beleid' wordt gekozen, komt dit als bezuiniging bovenop bovenstaande krimp.
Impact organisatie (indien van toepassing)	
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nvt

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Afzien van gemeentelijke regeling woonruimteverdeling					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	1.750
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	1.750
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	1.750

Toelichting: Deze taak is niet-wettelijk; pas na 4 jaar is heroverweging mogelijk. Dit betreft de uitvoering van de woonruimteverdeling. Budget bestaat uit materiële en personele kosten. In 2025 is een contract aanbesteed voor de uitvoering van volkshuisvestelijke diensten die op zijn vroegst na 4 jaar beëindigd kan worden. Dit vraagt ook nog 4 fte beleidsinzet voor de huisvestingsverordening en casuïstiek. Dit betreft op dit moment een niet-wettelijke taak. Naar verwachting wordt het in 2026 een wettelijke taak om een regeling te hebben en uit te voeren ten aanzien van urgenten.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Beleidsinzet huisvestingsbeleid afschalen					
Totaal effect lasten	328	1.035	765	696	696
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	707	437	368	368
Materieel	328	328	328	328	328
Frictiekosten	0	-247	-66	-37	0
Overhead	0	245	151	127	127
Totaal	328	1.032	850	786	823

Toelichting: Binnen Wonen is de inzet op wettelijke taken ca. 10 fte. Het restant van het budget (minus de inzet op het woonruimteverdeelsysteem – keuze 1) betreft ca. 3 fte structureel; dit is beïnvloedbaar. Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat de personele lasten met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar zijn. Dit zijn directe en indirecte personele lasten (interne inhuur). Daarnaast is een beperkt budget materiële lasten (o.a. onderzoekskosten) beïnvloedbaar. Naast deze 3 fte zal de formatie krimpen met ca 7 à 8 fte indien geen nieuwe coalitiemiddelen ter beschikking worden gesteld.

De inzet betreft de materiële (o.a. onderzoek) en personele kosten voor studenthuisvesting, de huisvesting van urgente doelgroepen, huisvesting voor ouderen, stop de sloop beleid, netto groei van de corporatievoorraad, wooncoöperaties & woongroepen, middenhuur, betaalbare koop, sturing op betaalbaarheid in nieuwbouw, beter benutten van de bestaande voorraad (woningdelen, splitsen, optoppen), regels voor en uitvoering van woningtoewijzing, sturing op doorstroming in de bestaande woningvoorraad, afspraken met de regio over aantallen te bouwen sociale woningen en huisvesten van kwetsbare doelgroepen en de inzet samen met de G4 + Eindhoven om rijksbeleid te beïnvloeden.

Hoofdstuk 3 Klimaatvriendelijke stad

3.1 Beleidsdoelstelling: Energieverbruik

03.01.01 Beleidsproduct: Energietransitie

Heroverwegingsoptie Energietransitie

1. Verlagen budget energietransitie

Omschrijving beleidsproduct	Het beleidsveld Energietransitie richt zich op het versnellen van de overgang van fossiele naar duurzame energie en het behalen van klimaatdoelen. Het omvat drie pijlers: de warmte- en buurtaanpak (aardgasvrije wijken, buurtinitiatieven, publiek warmtebedrijf), opwek en energie-infrastructuur (zon, wind, warmte- en elektriciteitsnet, netcongestie) en besparen en verduurzamen van de gebouwde omgeving (isolatie, bedrijventerreinen). De belangrijkste opgave hierbij is het verminderen van CO₂-uitstoot en het vergroten van het aandeel duurzame energie, met oog voor betaalbaarheid en draagvlak. De gemeente werkt hierin samen met bewoners, bedrijven en regionale partners en benut landelijke regelingen waar mogelijk.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	22.205	13.556	12.357	12.357	12.357
Heroverweging en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verlagen budget energietransitie Alle activiteiten binnen de Energietransitie worden vanuit het grote geheel bekeken. Hele delen van het programma schrappen kan niet, want dan functioneert uiteindelijk het energiesysteem niet (of niet optimaal). Bij het structureel verlagen/heroverwegen van het budget zou per jaar moeten worden gezien wat dan de meest acceptabele taak is om te stoppen. Zo betekent bijvoorbeeld het niet isoleren van gebouwen een duurder en ander warmtesysteem. Het stopzetten van de ontwikkeling van duurzame warmtebronnen betekent meer duurzame elektriciteitsbronnen en daardoor een veel groter ruimtebeslag in de stad. Het verminderen of temporiseren van activiteiten kan wel. Over enkele jaren moeten we dan wel de versnelling inzetten om onze doelen te halen. Kortom, de afhankelijkheden tussen de programmaonderdelen zijn groot. Voorbeelden van opties zijn: Voorbeeld 1: Terugschakelen naar een faciliterende rol bij opwek en ontwikkeling Voor het onderdeel opwek en ontwikkeling kan er worden gekozen voor een terughoudendere rol. We richten ons dan op faciliteren en kaders stellen, maar ontwikkelen zelf geen projecten meer. Ook beperken we de inzet op participatie bij nieuwe initiatieven. Door te stoppen met het zelf ontwikkelen van opwekprojecten en onze inzet op participatie bij nieuwe initiatieven te beperken, worden minder gebiedsprocessen gestart en voorbereid. Voorbeeld 2: Er kan heroverwogen worden om de inzet op besparen en verduurzamen te beperken tot energiearme huishoudens en particuliere woningen met een hoog energieverbruik. Binnen het onderdeel Besparen en verduurzamen gebouwde omgeving is het mogelijk om minder inzet te plegen vanuit gemeentelijk middelen op isolatieprogramma's en te focussen op energiearme en particuliere woningen met hoogste verbruik, minder breed inzetten op MKB/VvE's. Door de isolatieprogramma's te beperken tot energiearme huishoudens en particuliere woningen met het hoogste verbruik, hoeven er minder doelgroepen bediend te worden en zijn er minder subsidieregelingen uit te voeren. Dit					

	verkleint de omvang van het beleidsonderdeel en leidt tot minder benodigde personele inzet voor uitvoering en begeleiding. Toelichting: De coalitiemiddelen 2022 – 2026 lopen af in 2026. Het beschikbare budget van de afdeling Energietransitie, doelstelling Energieverbruik neemt na 2026 fors af. Ook is in de huidige meerjarenbegroting vanaf 2026 nog uitgegaan van Specifieke Uitkering CDOKE (Uitvoeringskosten klimaatakkoord), waarbij is aangekondigd dat deze vanaf 2026 via een decentralisatie en vanaf 2027 als bijzondere fondsuitkering wordt toegekend. Ten aanzien van de beïnvloedbaarheid betekent dit dat er in de eerste plaats moet worden afgewogen in welke mate deze CDOKE-middelen over het beleidsveld Energie worden verdeeld. We gaan hierbij uit van een gelijke verdeling als in afgelopen jaren. De CDOKE middelen zijn bestemd voor de uitvoering van het beleid ter uitvoering van de afspraken in het klimaatakkoord op het gebied van klimaat en Energie. Naast Energie worden de middelen ook ingezet in de programma's Duurzame Bereikbaarheid en Aantrekkelijke groene leefomgeving en Erfgoed (Laadinfrastructuur). Het gemeentelijke budget betreft vanaf 2027 circa € 7 miljoen. Hiervan is als uitgangspunt genomen dat 40% van dit budget niet beïnvloedbaar is vanwege de uitvoering van een wettelijke taak en structurele renteverplichtingen t.a.v. uitstaande leningen. Het beleidsveld Energietransitie is beïnvloedbaar, maar vanwege wettelijke onderdelen kan niet met geheel deze activiteit gestopt worden. Er zijn geen wettelijke minimumvereisten gesteld aan de uitvoering van de activiteit. De wettelijke onderdelen betreffen de regierol bij collectieve warmtenetten en het waarborgen van betaalbaarheid en duurzaamheid. Het borgen van energie en opwek in het omgevingsbeleid en ook het opstellen van een warmteprogramma met warmteoplossing per wijk voor de overstap van aardgas.
Maatschappelijk effect	Hoe langer er gewacht wordt met collectieve warmteoplossingen, hoe meer mensen zullen kiezen voor individuele warmteoplossingen. Dit heeft invloed op de beschikbare ruimte op het elektriciteitsnet, waardoor congestieproblematiek toeneemt. De heroverwegingskeuzes kunnen mogelijk leiden tot vertraging in de warmtetransitie: van ca. 5-10 jaar. Projecten voor duurzame energiebronnen komen minder snel van de grond en de afhankelijkheid van fossiele energie blijft langer bestaan. De energie-infrastructuur loopt achter, waardoor netcongestie toeneemt en dit direct de voortgang van de buurtanpak aardgasvrij belemmert. Voor bewoners en bedrijven betekent dit dat minder subsidies en ondersteuning beschikbaar zijn, waardoor verduurzamen duurder wordt en minder natuurlijke momenten worden benut. Het draagvlak in buurten voor de transitie neemt af door lagere capaciteit en langere processen. Zonder publiek warmtebedrijf zijn publieke belangen (betaalbaarheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid) minder goed geborgd. Tot slot verdwijnt een deel van de gemeentelijke aanjaagfunctie, waardoor ook de bijdrage aan werkgelegenheid in de energietransitie afneemt.
Impact organisatie (indien van toepassing)	In de financiële impact hierboven is het uitgangspunt dat 100% van de personele lasten beïnvloedbaar is indien de wettelijke taak in de toekomst vanuit de CDOKE-middelen wordt bekostigd. Hiermee kunnen dan de wettelijke taken worden uitgevoerd. Cofinancieringsafspraken met het Volkshuisvestingsfonds en Europese subsidies kunnen niet nagekomen worden, wat gevolgen heeft voor omvang van de rijksmiddelen die worden ontvangen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Warmte Beleidsnota 'Opwekgebieden voor schone energie in Utrecht 2024-2030 Programma Besparen Uitvoeringsprogramma verduurzaming Bedrijventerreinen 2024-2028 Uitvoeringsprogramma Elektriciteitsinfrastructuur en netcongestie 2023-2026 Regionaal Uitvoeringsprogramma herijking U16 & regionaal uitvoeringsprogramma RES U16 2024-2027

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verlagen budget energietransitie					
Totaal effect lasten	0	3.812	3.740	3.579	3.579
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	3.812	3.740	3.579	3.579
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-1.334	-561	-358	0
Overhead	0	1.319	1.294	1.238	1.238
Totaal	0	3.797	4.473	4.459	4.817

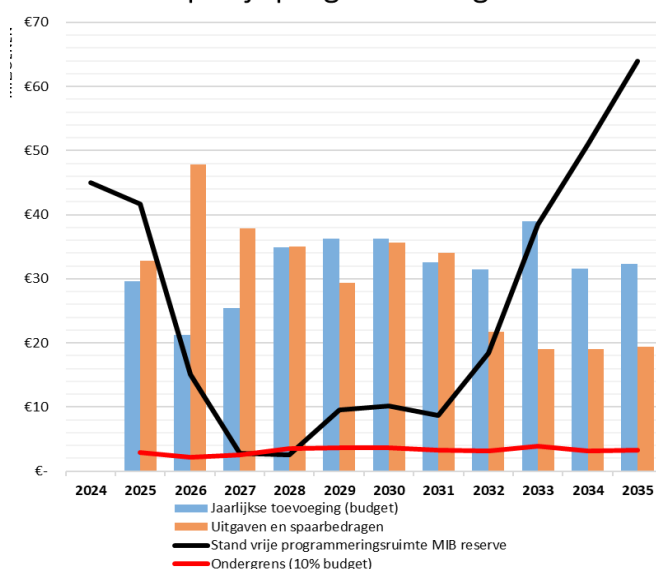
Toelichting: De inzet van gemeentelijk middelen voor de Energietransitie kunnen heroverogen worden. Tot en met 2030 zijn de CDOKE-middelen (voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord) door het rijk toegezegd. Deze keuze kan alleen gemaakt worden als de Bijzondere Fondsuitkering CDOKE die vanaf 2027 naar de gemeente komt weer deels wordt toegevoegd aan het programma Klimaatvriendelijke stad, Dit hanteren we als uitgangspunt. Hier zal in de P&C cyclus over worden besloten door college en raad Ook zijn deze CDOKE-middelen nog niet structureel toegekend en bestaat er een risico dat de middelen na 2031 niet worden gecontinueerd.

Hoofdstuk 4 Duurzame bereikbaarheid

4.0.0 Algemene Toelichting en heroverweging Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB):

Omschrijving beleidsproduct	Projectbudgetten voor de 7 producten uit het MPB: P6454 Auto, P6460 Uitvoeren maatregelen mobiliteits- en verkeersbeleid, P6449 Goederenvervoer, P6453 ov, P6458 VerkeersVeiligheid, P6457 Fiets, P6459 P&R voorziening. Toegelicht in volgende fiches.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal uitgaven	47.833	37.824	35.040	29.342	30.000
Heroverweging en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties (toegelicht in volgende fiches) Verlagen investeringsbudget mobiliteit Voor het jaarlijkse investeringsbudget van Mobiliteit moeten deze 7 producten gezamenlijk beschouwd worden: P6454 Auto, P6460 Uitvoeren maatregelen mobiliteits- en verkeersbeleid, P6449 Goederenvervoer, P6453 OV, P6458 Verkeersveiligheid, P6457 Fiets, P6459 P&R voorziening. In totaal is er jaarlijks een structureel investeringsbudget van circa € 30 miljoen, al varieert dit in de loop der jaren. Recente bezuinigingen zijn € 4,8 miljoen op dit budget (UBA en HVB). Er is bij een aantal projecten sprake van cofinanciering door het rijk of de provincie van gemiddeld enkele miljoenen per jaar. De jaarlijkse programmering (de daadwerkelijke uitgaven) loopt niet gelijk met het jaarlijkse budget. Zie ook het plaatje hieronder. Verschillen tussen de programmering en het budget worden verrekend met een systeemreserve, waardoor de inzet van de budgetten verschuift tussen de jaren. Ook vindt er als gevolg van de keuzes in de programmering verschuiving plaats tussen de budgetten van de 7 producten. De programmering is in 2026 bijna € 50 miljoen, aflopend naar bijna € 30 miljoen in 2029. Het structurele budget is € 30 miljoen. De vrije programmeringsruimte is in 2027 en 2028 beperkt, vanaf 2029 ontstaat weer programmeringsruimte (zie onderstaande grafiek uit MPR 2025).					

Verloop vrije programmeringsruimte

De opbouw van het investeringsbudget van gemiddeld € 30 miljoen komt uit de 7 verschillende producten. De verdeling van de budgetten over de producten is in 2029 ongeveer als volgt:

Auto 34%, ov 26%, Fiets 24%, Verkeersveiligheid 9%, Anders Reizen 7%, Goederenvervoer 1%, P&R < 1%.

Maar zoals hierboven toegelicht, veranderen de budgetten en met name de daadwerkelijke programmering per jaar tussen de producten.

Op de middellange termijn neemt de beïnvloedbaarheid van de budgetten toe. De investeringen zijn niet wettelijk verplicht al hebben ze wel maatschappelijke effecten.

Van de € 30 miljoen is vanaf 2030 12% niet beïnvloedbaar, dus is in totaal € 26,4 miljoen structureel beïnvloedbaar.

€ 10 miljoen hiervan betreft de OV-schaalsprong. In het structurele investeringsbudget is circa € 2,8 miljoen aan kapitaallasten opgenomen die niet gedekt worden door een vaste activareserve waardoor ze niet beïnvloedbaar zijn. Daarnaast betreft een deel van de programmering personeelslasten.

Er kunnen keuzes gemaakt worden op de 7 onderdelen om investeringsbudget te verlagen.

1. Budget voor OV verlagen: hierbij is vaak sprake van cofinancieringen, die dan ook wegvallen.
2. Budget voor auto (NRU) verlagen: betreft vanaf 2031 voornamelijk reserveringen voor de NRU.
3. Budget voor maatregelen mobiliteits- en verkeersbeleid verlagen: dit gaat over alle initiatieven voor deelmobiliteit en dynamisch verkeersmanagement.
4. Budget voor verkeersveiligheid verlagen: dit betreft voorlichting, de 30 km-aanpak en aanpassingen van weginrichtingen (direct en middels bijdragen aan integrale projecten).
5. Budget voor Fiets verlagen: dit betreft doorfietsroutes, fietspaden en nieuwe fietsenstallingen. Er is vaak sprake van cofinanciering.
6. Budget voor goederenvervoer verlagen: betreft vanaf 2027 efficiënter en duurzamere bevoorrading van de (binnen)stad met projecten als slim laden en lossen, stadsdistributiehubs, project buurtpakketdepots en schoon en emissieloos bouwen.
7. Budget voor P+R verlagen: structureel budget is nihil (€ 3.000).

Financiële toelichting

Dit is generieke uitwerking voor 7 producten investeringsbudget

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten)					
Totaal effect lasten	0	250	250	8.061	16.123
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	861	1.723
Materieel	0	250	250	7.200	14.400
Frictiekosten	0	0	0	-86	0
Overhead	0	0	0	298	596
Totaal	0	250	250	8.273	16.719

4.1 Beleidsdoelstelling: Duurzame vervoersmiddelen

04.01.02 Beleidsproduct: Verkeers-, vervoer- en parkeerbeleid

Heroverwegingsoptie Mobiliteitsonderzoek, verkeersmodel, verkeers-tellingen en digitalisering

1. Mobiliteitsonderzoek en inzet verkeersmodel, verkeers-tellingen en digitalisering verminderen.

Omschrijving beleidsproduct	In dit product zitten de kosten van het management van afdeling mobiliteit en algemeen beleidsbudget.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.907	2.888	2.862	2.797	2.797
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Mobiliteitsonderzoek verminderen, alsmede inzet op het verkeersmodel, verkeers-tellingen en digitalisering. Toelichting: - Budget voor uren voor management is jaarlijks € 1,567 miljoen. - Budget voor Mobiliteitsbrede zaken is in 2026 € 1,340 miljoen. Daarna € 1,321 miljoen - € 1,295 miljoen - € 1,230 miljoen - € 1,233 miljoen. Dit betreft veelal ook ureninzet. - Inschatting is dat 50% hiervan ondersteuning van de afdeling betreft en de resterende 50% beleid en onderzoekbudget. Van deze resterende 50% is de inschatting dat 20% wettelijk verplicht is, dus 80% beïnvloedbaar per 2027.					
Maatschappelijk effect	- Voor de ontwikkeling van de stad, waaronder woningbouwlocaties, is het wettelijk verplicht om te zorgen voor bereikbaarheid en ontsluiting. Daarvoor is het nodig dat het beleid up-to-date is. Op dit moment zitten alle netwerken van Utrecht overvol. - Het verminderen van onderzoek leidt tot minder inzicht in de verkeersontwikkelingen, waardoor keuzes voor bijvoorbeeld woningbouw minder goed onderbouwd kunnen worden. - Een lagere frequentie van de monitoring betekent automatisch dat we minder snel reageren op de ontwikkelingen in de stad omdat we die niet scherp onderbouwd hebben. - Het verminderen van onderzoek en het terugbrengen van de frequentie van de monitor - met alle kengetallen van mobiliteit in de stad - heeft als effect dat we kostbare infrastructurele maatregelen in gang zetten op basis van verouderde informatie. Daarnaast kunnen we ongewenste ontwikkelingen niet of te laat in de gaten krijgen. - We hebben een wettelijke taak om mobiliteit door te rekenen in onder meer omgevingsplannen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het budget voor het management en ondersteuning (zoals bestuurlijke advisering en sturing op totale programmering) van mobiliteit is niet direct beïnvloedbaar door de raad. Er zijn afspraken gemaakt over span of control van het management. Indien investerings- en beleidsbudgetten van mobiliteit veranderen, beweegt de omvang van het management en de ondersteuning mee.					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Mobiliteitsonderzoek en inzet verkeersmodel, verkeers-tellingen en digitalisering verminderen					
Totaal effect lasten	0	469	460	438	439
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	369	360	338	339
Materieel	0	100	100	100	100
Frictiekosten	0	-129	-54	-34	0
Overhead	0	128	125	117	117
Totaal	0	467	531	521	556

Toelichting: Van het beleids- en onderzoeksbudget betreft 20% wettelijke taken, de resterende 80% is beïnvloedbaar.

04.01.03 Beleidsproduct: Programmamanagement

Heroverwegingsopties Mobiliteitsbeleid en samenwerkingen

1. Inzet op mobiliteitsbeleid verminderen.
2. Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband U10
3. Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband G4
4. Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband U Ned
5. Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband SIVMO

Omschrijving beleidsproduct	Mobiliteitsbeleid en samenwerkingsverbanden					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	7.617	7.195	7.192	7.238	7.251
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: De inzet op mobiliteitsbeleid verminderen. Dit gaat over beleid op de verschillende onderdelen: auto, fiets, openbaar vervoer, verkeersveiligheid, goederenvervoer, anders reizen en P&R. Optie 2: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband U10 (€ 135.000) Optie 3: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband G4 (€ 50.000). Optie 4: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband U Ned (€ 1.000.000) Optie 5: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband Samenwerking Innovatie in Verkeers- en VervoersModellen Overheden (SIVMO, € 45.000).					
Maatschappelijk effect	• Optie 1: minder inzet op mobiliteitsbeleid leidt tot minder inzet om onze beleidsdoelen te halen. Specifiek leidt dit tot verminderde bereikbaarheid en minder verkeersveiligheid, minder CO2- reductie en minder mogelijkheden om de groei van de stad te faciliteren (groei in balans). • Optie 2 t/m 5: stoppen/ verminderen bestuurlijke samenwerkingsverbanden leidt tot verstoring van de bestuurlijke relaties en reeds gemaakte bestuurlijke afspraken.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	• Het uitgangspunt is dat 80% van de personele lasten beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting). Dit percentage is een schatting. Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten (interne inhuur). De impact is afhankelijk van de mate van afschalen.					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Inzet op mobiliteitsbeleid verminderen					
Totaal effect lasten	0	4.184	4.182	4.219	4.230
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	3.652	3.649	3.649	3.648

Materieel	0	532	533	570	582
Frictiekosten	0	-1.278	-547	-365	0
Overhead	0	1.264	1.263	1.262	1.262
Totaal	0	4.169	4.898	5.116	5.492

Toelichting: In de financiële impact hierboven is het uitgangspunt dat 80% van de personele lasten beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting). Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe personele lasten ('interne inhuur'). De impact is afhankelijk van de mate van afschalen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband U10					
Totaal effect lasten	0	0	135	135	135
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	135	135	135
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	135	135	135

Toelichting: Stoppen met samenwerkingsverbanden U10.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband G4					
Totaal effect lasten	0	0	50	50	50
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	50	50	50
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	50	50	50

Toelichting: Stoppen met samenwerkingsverband G4.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband U Ned					
Totaal effect lasten	0	0	931	931	931
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	431	431	431
Materieel	0	0	500	500	500
Frictiekosten	0	0	-65	-43	0
Overhead	0	0	149	149	149
Totaal	0	0	1.015	1.037	1.080

Toelichting: Stoppen met samenwerkingsverband U Ned.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 5: Stoppen/ verminderen van bestuurlijke samenwerkingsverband Samenwerking Innovatie in Verkeers- en VervoersModellen Overheden					
Totaal effect lasten	0	0	45	45	45
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	45	45	45
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	45	45	45

Toelichting: Stoppen met samenwerkingsverband Sivmo.

04.01.04 Beleidsproduct: Fiets

Heroverwegingsopties aanpak voetgangers en Budget ontwikkelend beheer

1. Verlagen investeringsbudget voor fiets
2. Investering aanpak voetgangers terugdraaien
3. Investering Budget ontwikkelend beheer terugdraaien.

Omschrijving beleidsproduct	Projectbudgetten voor Fiets uit het MPB.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
		22.397	15.862	14.078	10.117	
Heroverweging en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor Fiets Toelichting: Zie toelichting bij 4.0.0. Optie 2: Investering MPB2025 terugdraaien: aanpak voetgangers (2027: € 750.000, 2028: € 750.000, 2029: € 750.000). Toelichting: Met dit budget starten we de uitvoering van het beleid uit de nota Voetganger. Het gaat om kleinschalige investeringen voor de voetganger. Ook maken we een Ontwerpwijzer en een wijkuitwerking van het voetgangersnetwerk. Het inschrijven op/benutten van (co-) financiering van derden (EU-programma's en provinciale subsidies) is onderdeel van de aanpak. Met deze aanpak geven we uitvoering aan o.a. Motie M364 en Motie M301. Optie 3: Investering MPB2025 terugdraaien: Budget ontwikkelend beheer BOR (2027: € 575.000, 2028: € 575.000, 2029: € 575.000) Toelichting: Met dit budget kunnen we straten die toch worden aangepakt een kwaliteitsimpuls geven. Het budget wordt verdeeld in € 80.000 per jaar voor verkeersregelininstallatie (VRI) en € 500.000 per jaar voor verhardingen en riolering. Er is een concrete lijst met projecten vanuit het MJIP (BOR) voor de komende vier jaar waar zich koppelkansen voordoen.					
Maatschappelijk effect	• Optie 1: budget voor Fiets verlagen. Er is vaak sprake van cofinanciering. Door een doorfietsroute, het aanleggen of verbeteren van een fietspad te stoppen neemt de drukte op bestaande fietspaden verder toe en vindt er wellicht een verschuiving plaats naar autowegen. Dat heeft verdere maatschappelijke effecten zoals verslechtering van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en langere reistijden voor burgers, bezoekers en bedrijven. • Optie 1: door het budget voor nieuwe fietsparkeergarages te verlagen, zijn er te weinig stallingen voor fietsen en neemt het foutief parkeren toe en neemt de rommel in de openbare ruimte toe. • Optie 3: dit werk-met-werk-budget is een beheersmaatregel om de gevolgen van eerdere bezuinigingen te verminderen. • Algemeen: de gemeente heeft op grond van de gemeentewet de taak om te zorgen voor adequate wegen, fiets- en voetpaden, met wettelijke minimumvereisten voor de uitvoering hiervan. Dit komt in het gedrang, omdat er sprake is van groei van de bevolking en daarmee groei van de verkeersstromen. De wegen en paden die dit moeten opvangen, zitten nu al heel vol en de mobiliteitsoplossingen zijn randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de groei van de stad en de toekomstige bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de stad. Een extra bezuiniging leidt tot verminderde bereikbaarheid en verkeersveiligheid en minder mogelijkheden om de groei van de stad te faciliteren (groei in balans). Heroverwegingen t.a.v. het investeringsbudget van Mobiliteit moeten daarom in samenhang worden bezien met de ambities t.a.v. de te realiseren woningbouw.					

Impact organisatie (indien van toepassing)	De generieke bezuiniging op investeringsbudget mobiliteit heeft ook impact op de organisatie. Een deel van het budget bestaat uit uren van eigen medewerkers (omvang staat hierboven). De projecten bestaan deels ook uit interne uren.
Relevante openbare (beleids-) documenten	

Optie 1: Zie toelichting bij 4.0.0 verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten).

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Investering aanpak voetgangers terugdraaien					
Totaal effect lasten	0	750	750	750	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	750	750	750	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	750	750	750	0

Toelichting: dit project van de lijst noodzakelijke investeringen uit het MPR 2025 wordt teruggedraaid.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Investering Budget ontwikkelend beheer terugdraaien					
Totaal effect lasten	0	575	575	575	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	575	575	575	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	575	575	575	0

Toelichting: dit project van de lijst noodzakelijke investeringen uit het MPR 2025 wordt teruggedraaid.

04.01.05 Beleidsproduct: Auto

Herontwikkelingsopties verlagen investerings- en onderzoeksbudget mobiliteit

1. Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor Auto
2. Investerings Onderzoeksagenda mobiliteit terugdraaien.

Omschrijving beleidsproduct	Betreft projectbudgetten voor Auto uit het MPB.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	8.649	7.590	12.511	12.573	
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor Auto Toelichting: Zie toelichting bij 4.0.0. Optie 2: Investerings MPB2025 terugdraaien: Onderzoeksagenda mobiliteit Toelichting: De onderzoeksagenda bevat onderzoeksvragen (inclusief prioritering hiervan) die voort zijn gekomen uit de Monitor Mobiliteitsplan. Het dient als hulpmiddel om te prioriteren in de werkzaamheden van het Mobiliteitsonderzoek.					
Maatschappelijk effect	• Optie 2: de onderzoeksagenda is in tijden van bezuinigingen extra relevant, omdat we scherpe keuzes moeten maken in waar we ons investeringsbudget op inzetten. De onderzoeksagenda draagt bij aan het leveren van beslisinformatie voor dit soort keuzes. • Algemeen: de gemeente heeft op grond van de gemeentewet de taak om te zorgen voor adequate wegen, fiets- en voetpaden, met wettelijke minimumvereisten voor de uitvoering hiervan. Dit komt in het gedrang, omdat er sprake is van groei van de bevolking en daarmee groei van de verkeersstromen. De wegen en paden die dit moeten opvangen, zitten nu al heel vol en de mobiliteitsoplossingen zijn randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de groei van de stad en de toekomstige bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de stad. Een extra bezuiniging leidt tot verminderde bereikbaarheid en verkeersveiligheid en minder mogelijkheden om de groei van de stad te faciliteren (groei in balans). Heroverwegingen t.a.v. het investeringsbudget van Mobiliteit moeten daarom in samenhang worden gezien met de ambities t.a.v. de te realiseren woningbouw. • Algemeen budget voor auto verlagen heeft maatschappelijke effecten zoals verslechtering van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en langere reistijden voor burgers, bezoekers en bedrijven. Betreft vanaf 2031 voornamelijk reserveringen voor de NRU.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	• De generieke bezuiniging op investeringsbudget mobiliteit heeft ook impact op de organisatie. Een deel van het budget bestaat uit uren van eigen medewerkers (omvang staat hierboven). Het project onderzoeksagenda bestaat uit interne uren.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Mobiliteitsplan 2040					

Optie 1: Zie toelichting bij 4.0.0 verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten).

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Investerings Onderzoeksagenda mobiliteit terugdraaien.					
Totaal effect lasten	0	65	65	65	0

Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	65	65	65	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-23	-10	-6	0
Overhead	0	22	22	22	0
Totaal	0	64	77	80	0

Toelichting: dit project van de lijst noodzakelijke investeringen uit het MPR 2025 wordt teruggedraaid.

04.01.06 Beleidsproduct: OV

Heroverwegingsopties Merwedelijk en Programma Vervoersongelijkheid

1. Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor OV
2. Spaarbedrag Merwedelijk stoppen of verlagen.
3. Nemen of terugdraaien maatregelen Programma Vervoersongelijkheid

Omschrijving beleidsproduct	Betreft projectbudgetten voor OV uit het MPB, wisselt sterk over de jaren. Betreft met name spaarbedrag OV voor Merwedelijk.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	9.190	8.216	8.186	9.530	
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor OV Toelichting: Zie toelichting bij 4.0.0. Optie 2: Spaarbedrag Merwedelijk stoppen of verlagen. Toelichting: Het spaarbedrag is € 10 miljoen per jaar. De Merwedelijk wordt aangelegd in twee fasen: fase 1 tot en met Westraven en fase 2 is een aftakking naar Rijnenburg. Voor het tracé tot en met Westraven is € 1,8 miljard nodig, waarvan € 1,2 miljard beschikbaar is door Rijk en regio en € 200 miljoen door de gemeente Utrecht. Aanvullend is voor de aftakking naar Rijnenburg naar schatting € 0,6 miljard nodig. Optie 3: Investerings MPB2025 terugdraaien: Prioritaire maatregelen binnen Programma Vervoersongelijkheid. Toelichting: • Terugdraaien subsidie aan de vrijwillige vervoersdienst Buurtmobiel. • Subsidie verstrekken aan Al Amal om actief in te zetten op het meer zelfstandig laten reizen van ouderen met een niet-westerse migratieachtergrond in het ov. • Terugdraaien onderzoek naar een Informatiepunt OV (in eigen taal) en een onderzoek naar hoe we fietsen met zijwielen en omgebouwde fietsen kunnen borgen in de Wmo.					
Maatschappelijk effect	• Algemeen: de gemeente heeft op grond van de gemeentewet de taak om te zorgen voor adequate wegen, fiets- en voetpaden, met wettelijke minimumvereisten voor de uitvoering hiervan. Dit komt in het gedrang, omdat er sprake is van groei van de bevolking en daarmee groei van de verkeersstromen. De wegen en paden die dit moeten opvangen, zitten nu al heel vol en de mobiliteitsoplossingen zijn randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de groei van de stad en de toekomstige bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de stad. Een extra bezuiniging leidt tot verminderde bereikbaarheid en verkeersveiligheid en minder mogelijkheden om de groei van de stad te faciliteren (groei in balans). Heroverwegingen t.a.v. het investeringsbudget van Mobiliteit moeten daarom in samenhang worden gezien met de ambities t.a.v. de te realiseren woningbouw. • Optie 2: stoppen met de Merwedelijk betekent ook het wegvallen van de cofinanciering (meer dan een miljard) en het verstoort de bestuurlijke verhoudingen met de provincie, het Rijk en omliggende gemeenten. De investering is randvoorwaardelijk voor woningbouw langs het traject, niet alleen in de gemeente Utrecht, maar ook in Nieuwegein. Het heeft maatschappelijke effecten zoals verslechtering van de bereikbaarheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid en langere reistijden voor burgers, bezoekers en bedrijven. • Optie 2: er resteert een gat dat alleen met substantiële hulp van het Rijk kan worden overbrugd. • Algemeen: Budget voor ov verlagen. Hierbij is veelal sprake van cofinancieringen, waardoor herooverwegingen een extra nadelig effect hebben. Als ov-verbindingen niet worden verbeterd, neemt de druk op de wegen en fietspaden toe. Dat heeft verdere maatschappelijke effecten, zoals					

	verslechtering van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en langere reistijden voor burgers, bezoekers en bedrijven.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Een generieke bezuiniging op investeringsbudget mobiliteit heeft ook impact op de organisatie. Een deel van het budget bestaat uit uren van eigen medewerkers (omvang staat hierboven). Het project onderzoeksagenda bestaat uit interne uren.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Raadsvoorstel Eerste stappen schaalsprong OV

Optie 1: Zie toelichting bij 4.0.0 verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten).

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Merwedelijk stoppen					
Totaal effect lasten	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Priomaatregelen vervoersongelijkheid					
Totaal effect lasten	0	80	80	80	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	80	80	80	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	80	80	80	0

Toelichting: project van de lijst noodzakelijke investeringen uit het MPR 2025 wordt teruggedraaid.

04.01.07 Beleidsproduct: Goederenvervoer

Heroverwegingsoptie Budget goederenvervoer

1. Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor goederenvervoer
2. Budget goederenvervoer verlagen

Omschrijving beleidsproduct	Betreft projectbudgetten voor Goederenvervoer uit het MPB. Uitwerking kaders en wet- en regelgeving (stop & dropzones, aanpak bouwlogistiek en hub beleid).					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	577	777	559	558	
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor goederenvervoer Toelichting: Zie toelichting bij 4.0.0. Optie 2: Budget voor goederenvervoer verlagen. Toelichting: Betreft vanaf 2027 efficiënter en duurzamere bevoorrading van de (binnen)stad met o.a. uitvoering en ondersteuning aangepaste toegangsbeleid binnenstad, projecten als slim laden en lossen, stadsdistributiehubs, project buurtpakketdepots en schoon en emissielooos bouwen.					
Maatschappelijk effect	Optie 2: Budget voor goederenvervoer verlagen. Effect van lager budget kan zijn dat de transitie naar efficiënter en duurzamer goederenvervoer (o.a. meer bundelen, modal shift naar vervoer over water en vrachtfietsen) minder snel gaat, terwijl het aantal logistieke bewegingen in de groeiende stad sterk toeneemt (dit stuk weghalen grotere (onveiligere) en minder duurzame vervoersmiddelen voor de bevoorrading van worden gezocht). Dat heeft verdere maatschappelijke effecten zoals verslechtering van de luchtkwaliteit, bereikbaarheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid en langere reistijden voor burgers, bezoekers en bedrijven. Daarnaast heeft het college dit jaar de regels voor het toegangsbeleid voor logistieke voertuigen in de binnenstad aangepast, een verlaging van het budget betekent dat we dit nieuwe beleid onvoldoende kunnen ondersteunen (onthefingverlening, handhaving, ontwikkeling van alternatieven en begeleiding van de ondernemers) Algemeen: de gemeente heeft op grond van de gemeentewet de taak om te zorgen voor adequate wegen, fiets- en voetpaden, met wettelijke minimumvereisten voor de uitvoering hiervan. Dit komt in het gedrang, omdat er sprake is van groei van de bevolking en daarmee groei van de verkeersstromen. De wegen en paden die dit moeten opvangen, zitten nu al heel vol en de mobiliteitsoplossingen zijn randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de groei van de stad en de toekomstige bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de stad. Een extra bezuiniging leidt tot verminderde bereikbaarheid en verkeersveiligheid en minder mogelijkheden om de groei van de stad te faciliteren (groei in balans). Heroverwegingen t.a.v. het investeringsbudget van Mobiliteit moeten daarom in samenhang worden gezien met de ambities t.a.v. de te realiseren woningbouw.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De generieke bezuiniging op investeringsbudget mobiliteit heeft ook impact op de organisatie. Een deel van het budget bestaat uit uren van eigen medewerkers (omvang staat hierboven).					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer 2023 - 2026					

Optie 1: Zie toelichting bij 4.0.0 verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten).

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Budget Goederenvervoer verlagen					
Totaal effect lasten	0	150	150	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	150	150	0	0
Fictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	150	150	0	0

04.01.08 Beleidsproduct: Handhaving en vergunning taxi's -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k

4.2 Beleidsdoelstelling: Mobiliteitsgedrag

04.02.01 Beleidsproduct: Uitvoeren maatregelen mobiliteits- en verkeersbeleid

Heroverwegingsoptie School- en wijkaanpak anders reizen

1. Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor mobiliteitsbeleid
2. Budget school- en wijkaanpak anders reizen stoppen

Omschrijving beleidsproduct	Betreft projectbudgetten voor Anders Reizen uit het MPB, wisselt sterk over de jaren.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	6.273	4.680	3.932	3.501	
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Verlagen investeringsbudget mobiliteit voor mobiliteitsbeleid Toelichting: Zie toelichting bij 4.0.0. Optie 2: Budget school- en wijkaanpak anders reizen stoppen (€ 100.000). Toelichting: Dit betreft loopstimulering, het praktisch verkeersexamen, fiets- en verkeerslessen op scholen en aan vluchtelingen en volwassenen in de wijken.					
Maatschappelijk effect	• Algemeen: Budget voor maatregelen mobiliteits- en verkeersbeleid verlagen. Effect is dat de druk op de autowegen, parkeerplaatsen en fietspaden toeneemt. Dat heeft verdere maatschappelijke effecten, zoals verslechtering van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en langere reistijden voor inwoners, bezoekers en bedrijven. • Algemeen: de gemeente heeft op grond van de gemeentewet de taak om te zorgen voor adequate wegen, fiets- en voetpaden, met wettelijke minimumvereisten voor de uitvoering hiervan. Dit komt in het gedrang, omdat er sprake is van groei van de bevolking en daarmee groei van de verkeersstromen. De wegen en paden die dit moeten opvangen, zitten nu al heel vol en de mobiliteitsoplossingen zijn randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de groei van de stad en de toekomstige bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de stad. Een extra bezuiniging leidt tot verminderde bereikbaarheid en verkeersveiligheid en minder mogelijkheden om de groei van de stad te faciliteren (groei in balans). Heroverwegingen t.a.v. het investeringsbudget van Mobiliteit moeten daarom in samenhang worden gezien met de ambities t.a.v. de te realiseren woningbouw.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	• De generieke bezuiniging op investeringsbudget mobiliteit heeft ook impact op de organisatie. Een deel van het budget bestaat uit uren van eigen medewerkers (omvang staat hierboven).					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid Plan van Aanpak Deelmobiliteit					

Optie 1: Zie toelichting bij 4.0.0 verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten).

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Budget school- en wijkaanpak anders reizen stoppen					
Totaal effect lasten	0	86	86	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	86	86	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-30	-13	0	0
Overhead	0	30	30	0	0
Totaal	0	86	103	0	0

04.02.02 Beleidsproduct: Autoparkeren VTH

Heroverwegingsoptie Uitbreiding aantal scanauto's

1. Minder extra scanauto's

Omschrijving beleidsproduct	Autoparkeren VTH					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	20.618	21.594	23.213	26.386	26.386
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Minder extra scanauto's Toelichting: In de coalitieakkoord 2022 t/m 2026 is besloten om met 6 scanauto's uit te breiden. Op dit moment zijn er daarvan 2 scanauto's gerealiseerd. Uitbreiding met nog 4 scanauto's staat gepland. Het is een mogelijkheid om met één scanauto minder uit te breiden. Vanwege de uitbreiding van het betaald parkeren gebied lijkt het niet verstandig om voor meer dan één scanauto minder te kiezen.					
Maatschappelijk effect	- Optie 1: er bestaat het risico dat bij minder controles door scanauto's de betalingsbereidheid bij de burger daalt. Hierdoor is een daling in de opbrengsten (kort-parkeren én handhaving) te verwachten. - Optie 1: de komende jaren wordt het aantal scanauto's juist uitgebreid, in verband met de (beoogde) invoering van betaald parkeren in nieuwe gebieden. Het schrappen van één scanauto levert weliswaar een significante besparing op in de begroting, maar de baten die de inzet van een scanauto oplevert, liggen substantieel hoger: - De inzet van een scanauto zorgt voor inkomsten uit parkeren door het verhogen van naleefgedrag (vergunninghouders en de betalingsbereidheid) en het maakt het opleggen van naheffingsaanslagen effectiever en efficiënter. Het verminderen van de capaciteit heeft daardoor niet alleen negatieve gevolgen voor de handavingskwaliteit, maar leidt ook tot structureel lagere inkomsten. Er is een risico dat het financieel nadeel de beoogde besparing ruimschoots overstijgt. - Het terugbrengen van de capaciteit staat haaks op de ingezette beleidslijn om in meer gebieden betaald parkeren in te voeren. De beoogde uitbreiding van scanauto's is nodig om de toezichtstaak adequaat en geloofwaardig uit te kunnen voeren. Het beperken van de capaciteit op dit moment zet de effectiviteit van deze beleidskeuze onder druk en kan de draagvlak en naleving van betaald parkeren aantasten. - De lasten nemen jaarlijks vanaf 2026 toe i.v.m. de uitbreiding van stadsbreed betaald parkeren. Bij bezuiniging op de lasten is de vermindering van de opbrengsten hoger, hierdoor ontstaat er een financieel knelpunt. De baten uit handhaving zijn in 2025 begroot op € 8 miljoen, de lasten van handhaving zijn € 9,6 miljoen. De inzet van scanauto's vindt data-gedreven plaats, zodat de scanauto's zo efficiënt mogelijk worden ingezet. - Algemeen: korten op personele inzet van handhaving op betaald parkeren betekent ook minder handhavers op straat wat negatieve gevolgen kan hebben op de veiligheidsbeleving.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Onbekend afhankelijk van reductie personeel.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	- Zie Mobiliteitsgedrag Begroting 2025 met de beleidsdocumenten die daar zijn opgenomen. Handhavingsverslag 2024 en Handhavingsprogramma 2025 Utrecht					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder extra scanauto's					
Totaal effect lasten	0	922	922	922	922
Totaal effect baten	PM	PM	PM	PM	PM
Waarvan:					
Personeel	0	802	802	802	802
Materieel	0	120	120	120	120
Frictiekosten	0	-281	-120	-80	0
Overhead	0	277	277	277	277
Totaal	0	919	1.079	1.1190	1.1.99

Toelichting: Lagere materiele kosten (leasekosten, licentiekosten handhavingssysteem) en inzet personeel scanauto.

Let op: Bij fiche 4.2.5 is er een dubbeling met deze lasten. Afhankelijk van de keuze die bij fiche 4.2.5 wordt gemaakt om uitbreiding niet door te voeren, vervalt de besparing bij dit fiche 4.2.2.

Let op: de impact op de verwachte baten bij het inleveren van een scanauto is moeilijk te kwantificeren. Daarom is het effect baten op PM gezet.

04.02.03 Beleidsproduct: Fietsparkeren VTH

Heroverwegingsoptie Lang gestalde fietsen

1. Volledig stoppen met handhaving op te lang gestalde fietsen

Omschrijving beleidsproduct	We verwijderen fietsen die gevaarlijk of te lang op straat staan. Dit zorgt voor ruimte in fietsenrekken en houdt belangrijke doorgangen, zoals blindengeleidenstroken en nooduitgangen, vrij in de drukke binnenstad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.434	2.434	2.434	2.434	2.434
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: In 2026 en verder volledig stoppen met handhaving op te lang gestalde fietsen. Toelichting: Vanaf 2026 wordt de inzet op handhaving van te lang gestalde fietsen al gehalveerd. De bovengenoemde heroverweging heeft geen invloed op handhaving van gevaarlijk gestalde fietsen.					
Maatschappelijk effect	- Optie 1: een aanvullende bezuiniging op de handhaving van te lang gestalde fietsen leidt tot een volledige beëindiging van de inzet op deze taak. Het schrappen van deze taak heeft aanzienlijke negatieve gevolgen voor de leefbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van de openbare ruimte. - Optie 1: het stoppen met de handhaving veroorzaakt een domino-effect. Langdurig gestalde fietsen nemen de schaarse stallingsplekken in beslag, waardoor onvoldoende ruimte beschikbaar blijft voor regulier gebruik. Dit vergroot de kans op gevaarlijk gestalde fietsen (bovengenoemde heroverweging heeft geen invloed op handhaving van gevaarlijk gestalde fietsen) bijvoorbeeld op trottoirs en bij kruispunten. - Optie 1: hiermee wordt de grondslag voor de handhaving op gevaarlijk gestalde fietsen ondermijnd, aangezien er onvoldoende stallingsruimte beschikbaar is. - Optie 1: het volledig stopzetten van de handhaving staat op gespannen voet met eerder gemaakte afspraken met ketenpartners. Zo zijn in de MPR 2025 extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van stallingscapaciteit in de vooroorlogse wijken. Ook is sprake van cofinanciering van stallingsplekken rondom de stations, waarbij nadrukkelijke afspraken zijn gemaakt over toezicht en handhaving op de maximale stallingsduur. Het beëindigen van de inzet ondermijnt deze afspraken en zet de effectiviteit van de gezamenlijke investeringen onder druk. - Optie 1: de inzet op de handhaving van te lang gestalde fietsen op straat wordt in 2026 al gehalveerd als gevolg van de hervormingsbezuinigingen. Hierdoor worden vanaf 2026 minder weesfietsenacties uitgevoerd.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Onbekend, afhankelijk van reductie personeel.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	- Zie begroting 2025 met de beleidsdocumenten die daar zijn opgenomen. (Mobiliteitsgedrag Begroting 2025 en Parkeervisie (inclusief modules)) - Handhavingsverslag 2024 en Handhavingsprogramma 2025 Utrecht					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Volledig stoppen met handhaving op te lang gestalde fietsen					
Totaal effect lasten	0	331	331	331	331
Totaal effect baten	0	-40	-40	-40	-40

Waarvan:					
Personeel	0	209	209	209	209
Materieel	0	122	122	122	122
Frictiekosten	0	-73	-31	-21	0
Overhead	0	72	72	72	72
Totaal	0	290	332	342	363

Toelichting: in 2027 en verder volledig stoppen met handhaving op te lang gestalde fietsen.
 Let op: uitgezocht moet worden of inzet van UW in 2027 fors naar beneden bijgesteld kan worden i.v.m. contract. UW wordt ingezet bij het verwijderen van fietsen. Minder of geen inzet op de weesfietsen betekent ook minder inkomsten (€ 40.000). De verwijderde fietsen worden opgehaald door de inwoner, die hiervoor betaald. De fietsen die niet opgehaald worden, gaan naar de opkoper.

04.02.04 Beleidsproduct: Fietsparkeren Ruimte

Heroverwegingsopties Fietsparkeren Ruimte

1. Afzien van fietsenstalling Domplein
2. Afschalen of stoppen aanpak vooroorlogse buurten
3. Herbestemmen vrijval middelen MPR2025 (middelen in 2026).
4. Afschalen van positieve en stimulerende maatregelen gericht op fietsparkeren
5. Afschalen beleidscapaciteit fietsparkeren

Omschrijving beleidsproduct	Het maken en uitvoeren van parkeerbeleid, waaronder het faciliteren van parkeren op straat, het ontwikkelen en beheren van parkeervoorzieningen en fietsparkeren. Na realisatie parkeervoorziening wordt deze inclusief begroting overgedragen aan VGU/VGE.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.313	3.113	3.113	3.413	3.160
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Afzien van fietsenstalling Domplein Toelichting: Het college onderzoekt najaar 2025 (in gesprek met de raad) de mogelijkheid van een fietsenstalling in het pand Domplein 4-5. Optie 2: Afschalen of stoppen aanpak vooroorlogse buurten. Toelichting: Op verzoek van de raad (module fietsparkeren 2022) breiden we in vooroorlogse buurten het aantal fietsenrekken op straat uit. We doen dit door actief de wijk in te gaan en inwoners te laten meedenken. Dit kunnen we stopzetten. Optie 3: Herbestemmen vrijval middelen MPR2025 (middelen in 2026). Toelichting: Dit betreft middelen die in de MPR2025 voor 2026 zijn benoemd. De mate waarin deze middelen in 2026 nog beïnvloedbaar zijn, neemt af in de tijd. Dit gaat onder meer over de volgende activiteiten: • het dekken van hogere personele lasten bij fietsparkeren; • het toevoegen van extra fietsenrekken in de binnenstad; • het nemen van tijdelijke maatregelen fietsparkeren in de openbare ruimte rond station Vaartsche Rijn; • het nemen van extra maatregelen rond fietsparkeren op en rond het Jaarbeursplein en de bestaande binnenstadsstallingen; • het toevoegen van extra rekken in 2026 in vooroorlogse wijken; • het dekken van out-of-pocket-kosten van VGU voor de ontwikkeling van P1/P4 in 2026. Optie 4: Afschalen van positieve en stimulerende maatregelen gericht op fietsparkeren. Toelichting: Dit betreft onder meer de inzet van fietscoaches, promotie van fietsenstallingen, campagne in de UITweek voor nieuwe studenten, fietsenrekken in de binnenstad, plekken voor fietsen voor mensen met een beperking, dubbel ruimtegebruik door lichtprojecties en aanvullende bewegwijzering naar fietsenstallingen Optie 5: Afschalen beleidscapaciteit fietsparkeren					

	Toelichting: Hiervan wordt de inzet betaald van positieve maatregelen om fietsparkeren te stimuleren. Dit gaat onder andere om de inzet van fietscoaches, promotie van fietsenstallingen, campagne in de UITweek voor nieuwe studenten, fietsenrekken in de binnenstad, plekken voor fietsen voor mensen met een beperking, dubbel ruimtegebruik door lichtprojecties en aanvullende bewegwijzering naar fietsenstallingen. Algemene toelichting: • Keuzes hebben vooral betrekking op het niet realiseren of uitbreiden van fietsenstallingen en het terugbrengen van beleids capaciteit (personeel). • De beïnvloedbaarheid is een momentopname. Omwille van geheimhouding (onderhandeling met eigenaren/ontwikkelaars) is hier niet het bedrag per item vermeld. Het totaal van onderstaande niet-beïnvloedbare items is in de tabel hieronder opgenomen. • Er zijn verschillende producten (onder verantwoordelijkheid van verschillende OO's in het fysiek domein) die betrekking hebben op fietsparkeren. Van belang is om de beïnvloedbaarheid in samenhang te beoordelen. Bijvoorbeeld: het opheffen van fietsparkeergarages heeft impact zowel bij Ruimte als bij onder meer VGU. Voor fietsparkeren Ruimte geldt dat de hoge mate van beïnvloedbaarheid samenhangt met het aantal fietsenstallingen dat in eigendom is van de gemeente of worden gehuurd. Alleen besparen op beheer leidt tot een beperkte beïnvloedbaarheid van de kosten.
Maatschappelijk effect	• Fietsparkeren draagt bij aan de mobiliteitstransitie richting gezonde, duurzame en ruimte-efficiënte vormen van mobiliteit. Minder inzet op fietsparkeren leidt tot een lagere en/of tragere transitie. • De maatregelen rondom fietsparkeren dragen bij aan het voorkomen/bestrijden van verrommeling in de stad. Dit gaat mogelijk gepaard met hogere kosten voor handhaving (ter afstemming met VTH). • Optie 1: fietsparkeren draagt bij aan de mobiliteitstransitie richting gezonde, duurzame en ruimte-efficiënte vormen van mobiliteit. Minder inzet op fietsparkeren leidt tot een lagere en/of tragere transitie. Daarnaast dragen maatregelen rondom fietsparkeren bij aan het voorkomen/bestrijden van verrommeling in de stad. Dit gaat mogelijk gepaard met hogere kosten voor handhaving (ter afstemming met VTH). Het afzien van de fietsenstalling Damplein draagt bij aan genoemde effecten. Het pand is van de gemeente en wordt gebruikt voor cultuureducatie. Het is lastig om de exploitatie van deze locatie kostendekkend te krijgen. Het college heeft voorkeur uitgesproken voor een optie met een fietsenstalling waardoor de businesscase verbetert, zie hieronder. De raad heeft deze richting in oktober 2025 gesteund. Daarmee wordt dit scenario nu verder uitgewerkt. Kortom, deze keuze heroverwegen heeft gevolgen voor de businesscase en de gewenste cultuureducatie in dit pand. • Optie 2: fietsparkeren draagt bij aan de mobiliteitstransitie richting gezonde, duurzame en ruimte-efficiënte vormen van mobiliteit. Minder inzet op fietsparkeren leidt tot een lagere en/of tragere transitie. Daarnaast dragen maatregelen rondom fietsparkeren bij aan het voorkomen/bestrijden van verrommeling in de stad. Dit gaat mogelijk gepaard met hogere kosten voor handhaving (ter afstemming met VTH). Het afzien of afschalen van de aanpak vooroorlogse buurten draagt bij aan genoemde effecten. • Optie 3: Fietsparkeren draagt bij aan de mobiliteitstransitie richting gezonde, duurzame en ruimte-efficiënte vormen van mobiliteit. Minder inzet op fietsparkeren leidt tot een lagere en/of tragere transitie. Daarnaast dragen maatregelen rondom fietsparkeren bij aan het voorkomen/bestrijden van verrommeling in de stad. Dit gaat mogelijk gepaard met hogere kosten voor handhaving (ter afstemming met VTH). Het herbestemmen van de middelen MPR2025 draagt bij aan genoemde effecten. • Optie 4: fietsparkeren draagt bij aan de mobiliteitstransitie richting gezonde, duurzame en ruimte-efficiënte vormen van mobiliteit. Minder inzet op fietsparkeren leidt tot een lagere en/of tragere transitie. Daarnaast dragen maatregelen rondom fietsparkeren bij aan het voorkomen/bestrijden van verrommeling in de stad. Dit gaat mogelijk gepaard met hogere kosten voor handhaving (ter afstemming met VTH). Het afschalen van de positieve en stimulerende fietsmaatregelen draagt bij aan genoemde effecten. • Optie 5: De impact is afhankelijk van de mate van afschalen. Het verminderen van het budget leidt tot minder beleids capaciteit om fietsparkeerbeleid op te stellen. Dit leidt tot minder mogelijkheden om de gewenste effecten ten aanzien van de mobiliteitstransitie te realiseren. Het leidt tot versoering van het beleid en minder frequente actualisatie.
Impact organisatie (indien van toepassing)	• De vermindering in de formatie is geraamd o.b.v. een verwachte uitstroom (standaard uitstroom%). Indien deze niet tot stand komt is mogelijk reorganisatie nodig.

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Afzien van fietsenstalling Domplein					
Totaal effect lasten	0	580	580	580	580
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	580	580	580	580
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	580	580	580	580

Toelichting: Het college onderzoekt najaar 2025 (in gesprek met de raad) de mogelijkheid van een fietsenstalling in het pand Domplein 4-5. Deze fietsenstalling is onderdeel van de totale businesscase op dit pand, waarin ook culturele partijen gehuisvest worden. De precieze impact op de businesscase zal nog nader bepaald moeten worden als voor deze heroverweging gekozen wordt.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Afschalen of stoppen aanpak vooroorlogse buurten					
Totaal effect lasten	0	200	200	200	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	200	200	200	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	200	200	200	0

Toelichting: Op verzoek van de raad (module fietsparkeren 2022) breiden we in vooroorlogse buurten het aantal fietsenrekken op straat uit. We doen dit door actief de wijk in te gaan en inwoners te laten meedenken. Dit kunnen we stopzetten.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Herbestemmen vrijval middelen MPR2025 (middelen in 2026)					
Totaal effect lasten	1.160	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	1.160	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	1.160	0	0	0	0

Toelichting: Dit betreft middelen die in de MPR2025 voor 2026 zijn benoemd. De mate waarin deze middelen in 2026 nog beïnvloedbaar zijn, neemt af in de tijd. Betreft onder meer de volgende activiteiten:

- het dekken van hogere personele lasten bij fietsparkeren;
- het toevoegen van extra fietsenrekken in de binnenstad;
- het nemen van tijdelijke maatregelen fietsparkeren in de openbare ruimte rond station Vaartsche Rijn;
- het nemen van extra maatregelen rond fietsparkeren op en rond het Jaarbeursplein en de bestaande binnenstadsstallingen;
- het toevoegen van extra rekken in 2026 in vooroorlogse wijken;
- het dekken van out-of-pocket-kosten van VGU voor de ontwikkeling van P1/P4 in 2026.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Afschalen van Positieve en stimulerende fietsmaatregelen					
Totaal effect lasten	300	300	300	300	300
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	300	300	300	300	300
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0

Totaal	300	300	300	300	300
--------	-----	-----	-----	-----	-----

Toelichting: Hiervan betalen we de inzet van positieve maatregelen om fietsparkeren te stimuleren. Dit gaat onder andere om inzet van fietscoaches, promotie van fietsenstallingen, campagne in de UITweek voor nieuwe studenten, fietsenrekken in de binnenstad, plekken voor fietsen voor mensen met een beperking, dubbel ruimtegebruik door lichtprojecties en aanvullende bewegwijzering naar fietsenstallingen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 5: Afschalen algemene beleidscapaciteit fietsparkeren					
Totaal effect lasten	0	215	215	215	215
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	215	215	215	215
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-75	-32	-22	0
Overhead	0	75	75	75	75
Totaal	0	214	258	268	290

Toelichting: In de financiële impact hierboven is het uitgangspunt dat ca 50% van het budget beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting). Dit bedrag en percentage moet nog getoetst worden. Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten ('interne inhuur').

04.02.05 Beleidsproduct: Autoparkeren Ruimte

Heroverwegingsopties Parkeerbeleid

1. Stoppen van de invoering van betaald parkeren.
2. Afschalen van het opheffen van parkeerplaatsen.
3. Verhogen tarief betaald straatparkeren/uitbreiden venstertijden.
4. Afschalen van de inzet op parkeergarages (bijvoorbeeld door verkoop).

Omschrijving beleidsproduct	Voor de ontwikkeling van de stad, zoals het creëren van woningbouwlocaties is het wettelijk verplicht te zorgen voor bereikbaarheid en ontsluiting, waaronder een bij de woonwijk passend parkeerregime. De personele inzet is een op een gekoppeld aan de beleidsinzet voor parkeren.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	4.264	4.156	4.550	3.881	3.361
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Stoppen van de invoering van betaald parkeren (let op kost geld). Toelichting: De weergegeven bedragen in de eerste tabel hieronder zijn afkomstig uit het Uitvoeringsprogramma Invoering betaald parkeren 2025-2028 en betreffen baten en lasten gemeentebreed (vnl. VTH, Ruimte) en niet alleen het product Autoparkeren Ruimte. De inschatting van de baten is een raming die onzekerheden kent. De inschatting van de lasten is (op dit moment) niet onderverdeeld in personeel en materieel. De baten en lasten staan hoofdzakelijk bij VTH, een beperkt deel van de lasten staat bij Ruimte. De bedragen voor 2026 zijn beperkt beïnvloedbaar bij aantreden nieuwe raad. Optie 2: Afschalen van het opheffen van parkeerplaatsen. Toelichting: Dit betreft het budget rondom het opheffen van parkeerplaatsen, zowel personele inzet als de gedeelde inkomsten. Het budget voor de gedeelde inkomsten van ca. € 366.000 per jaar is opgenomen bij VTH, de personele inzet bij Ruimte. Optie 3: Verhogen tarief betaald straatparkeren/uitbreiden venstertijden. Toelichting: Het is mogelijk om de tarieven voor betaald parkeren te verhogen (kortparkeren op straat, vergunningen, garages) en/of de venstertijden uit te breiden. Het financiële effect hiervan is onzeker (prijselasticiteit). Het is mogelijk dat de betalingsbereidheid afneemt, waardoor per saldo er minder inkomsten zullen binnenkomen. Om deze reden zijn geen bedragen toegekend aan deze keuze. Optie 4: Afschalen van de inzet op parkeergarages (bijvoorbeeld door verkoop). Toelichting: Garageparkeren kent een positief exploitatiesaldo. Stoppen met de parkeergarages betekent per saldo een negatief effect op de begroting. Hier tegenover staat dus een mogelijke eenmalige opbrengst als de parkeergarages verkocht worden. Omdat hier op dit moment geen betrouwbare indicatie van te maken is, zijn in onderstaande tabel geen bedragen opgenomen. Lasten en baten zijn bij verschillende producten in de begroting opgenomen (SB, VGU, Ruimte). Algemene toelichtingen: • Na vaststelling van Tweede bestuursrapportage is het budget wordt de begroting met ca € 600.000 structureel verminderd door overhevelingen: ○ Voor de vergoeding Overhead Strategisch Project Manager hevelen we structureel € 38.000 over van het Programma Duurzame Bereikbaarheid naar het Programma Algemene Middelen en Overhead.					

	○ Compensatie vindt plaats door overheveling vanuit VTH naar Ruimte van € 200.000. • Er zijn verschillende producten (onder verantwoordelijkheid van verschillende OO-'s in het fysiek domein) die betrekking hebben op autoparkeren. Het is van belang om de mate van beïnvloedbaarheid in samenhang te beoordelen. Bijvoorbeeld: de keuze om te stoppen met uitbreiding betaald parkeren zal impact hebben bij in ieder geval Ruimte en VTH. • Ten aanzien van parkeren (dus meer producten dan alleen dit beleidsproduct) geldt dat een groot deel van de lasten beïnvloedbaar is, maar wel in relatie staat tot de parkeerinkomsten. Parkeren op straat is de grootste (beïnvloedbare) post. Dit zijn voornamelijk de kosten voor handhaving. • De beïnvloedbaarheid ziet toe op de beïnvloedbare lasten. Daarnaast zijn in algemeenheid ook de baten beïnvloedbaar, al is het effect van maatregelen niet (altijd) nauwkeurig te voorspellen. Dit effect is afhankelijk van gedragsaspecten en externe factoren zoals energieprijzen, die deels inzichtelijk kunnen worden gemaakt met behulp van een inschatting van de prijselasticiteit. Deze keuzes leiden mogelijk tot verhogen van de lasten, dit zal in samenhang van de verschillende parkeerproducten beoordeeld moeten worden. Mogelijkheden om de baten te verhogen zijn onder meer: ○ Verhogen tarieven (straatparkeren, garageparkeren); waarbij rekening wordt gehouden met vraaguitval ○ Uitbreiden venstertijden. • De mogelijkheid om de tarieven te verhogen heeft een relatie met eerdere besluiten tot verhogen van opbrengsten parkeergarages die nog niet volledig geëffectueerd zijn. Op het moment wordt er gewerkt aan de invulling van de hervormingsbezuiniging Verhoging bezetting garages. De heroverweging stoppen met garages (keuze 4) kan van invloed zijn op de invulling van deze bezuiniging en andersom.
Maatschappelijk effect	• Optie 1: Stoppen met de uitbreiding betekent lagere parkeerlasten voor autogebruikers in de betreffende wijken. • Optie 1: stoppen met de uitbreiding van betaald parkeren heeft als gevolg dat de parkeerdruk in gebieden waar deze hoog is, niet minder wordt. • Optie 1: heeft het gevolgen voor gebiedsontwikkelingen. In een aantal gebiedsontwikkelingen wordt uitgegaan van de invoering van betaald parkeren en is dit onderdeel van de financiële haalbaarheid. Stoppen met uitbreiding betaald parkeren betekent een risico voor deze gebiedsontwikkelingen. • Optie 2: naast de financiële impact leidt het stoppen met opheffen parkeerplaatsen tot minder mogelijkheden voor het anders inzetten van deze ruimte, onder andere ten behoeve van groen in de stad. • Optie 3: het verhogen van tarieven en/of het uitbreiden van venstertijden leidt tot hogere lasten voor gebruikers/inwoners. Er kan sprake zijn dat voor een deel van de inwoners het bezit van een auto te duur wordt wat kan leiden tot vervoersarmoede. De mate waarin dit plaatsvindt is onder meer afhankelijk van de verhoging van de tarieven. • Optie 4: Stoppen met de parkeergarages betekent per saldo een negatief effect op de begroting.
Impact organisatie (indien van toepassing)	• Optie 1: Stoppen met de uitbreiding betekent lagere parkeerlasten voor autogebruikers in de betreffende wijken. • Stoppen met de uitbreiding van betaald parkeren heeft als gevolg dat de parkeerdruk in gebieden waar deze hoog is, niet verminderd wordt. Daarnaast heeft het gevolgen voor gebiedsontwikkelingen; in een aantal gebiedsontwikkelingen wordt uitgegaan van de invoering van betaald parkeren en is dit onderdeel van de financiële haalbaarheid. Stoppen met uitbreiding betaald parkeren betekent een risico voor deze gebiedsontwikkelingen. • Omdat betaald parkeren per saldo opbrengsten genereert, is er, afhankelijk van de wijze waarop dit gedekt wordt, aanvullende impact op de stad en inwoners. • Gelet op de huidige omstandigheden is het versnellen van de uitbreiding invoeren betaald parkeren geen reële optie. • NB. Dit voorstel dubbelt mogelijk met 4.2.2. • Optie 2: Impact: naast de financiële impact leidt het stoppen met opheffen parkeerplaatsen tot minder mogelijkheden voor het anders inzetten van deze ruimte, onder meer ten behoeve van groen in de stad. • Optie 3: Impact: het verhogen van tarieven en/of het uitbreiden van venstertijden leidt tot hogere lasten voor gebruikers/inwoners. Er kan sprake zijn dat voor een deel van de inwoners het bezit van een auto te duur wordt wat kan leiden tot vervoersarmoede. De mate waarin dit plaatsvindt is onder meer afhankelijk van de verhoging van de tarieven.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Uitvoeringsprogramma Invoering betaald parkeren (2025-2029; in september 2025 naar Raad verzonden).

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen van de invoering van betaald parkeren. (Let op kost geld)					
Totaal effect lasten	5.000	7.400	8.000	10.100	11.200
Totaal effect baten	-9.600	-15.200	-19.400	-22.500	-26.100
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	-4.600	-7.800	-11.400	-12.400	-14.900

Toelichting: De weergegeven bedragen zijn afkomstig uit het Uitvoeringsprogramma Invoering betaald parkeren 2025-2028 en betreffen baten en lasten gemeentebreed (vnl. VTH, Ruimte) en niet alleen het product Autoparkeren Ruimte. De inschatting van de baten is een raming die onzekerheden kent. De inschatting van de lasten is (op dit moment) niet onderverdeeld in personeel en materieel. De baten en lasten staan hoofdzakelijk bij VTH, een beperkt deel van de lasten staat bij Ruimte. De bedragen voor 2026 zijn beperkt beïnvloedbaar bij aantreden nieuwe raad.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Afschalen van het opheffen van parkeerplaatsen					
Totaal effect lasten	56	56	56	56	56
Totaal effect baten	366	732	1.098	1.464	1.464
Waarvan:					
Personeel	56	56	56	56	56
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-20	-8	-6	0
Overhead	19	19	19	19	19
Totaal	441	788	1.165	1.534	1.539

Toelichting: Dit betreft het budget rondom het opheffen van parkeerplaatsen, zowel personele inzet als de verlaging van de gedeerde inkomsten. De dekking voor de gedeerde inkomsten van ca € 366.000 oplopend per jaar is opgenomen bij VTH, de personele inzet bij Ruimte.

Optie 3 Verhogen tarieven betaald straatparkeren en/of uitbreiden venstertijden

Het is mogelijk om de tarieven voor betaald parkeren te verhogen (kortparkeren op straat, vergunningen, garages) en/of de venstertijden waarbinnen betaald geparkeerd wordt, uit te breiden. Het financiële effect hiervan is onzeker (prijselasticiteit). Het is mogelijk dat de betalingsbereidheid afneemt waardoor per saldo er minder inkomsten zullen binnenkomen. Om deze reden zijn geen bedragen toegekend aan deze keuze.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3 Verhogen tarieven betaald straatparkeren en/of uitbreiden venstertijden					
Totaal effect lasten	PM	PM	PM	PM	PM

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Afschalen van de inzet op parkeergarages (bijvoorbeeld door verkoop)					
Totaal effect lasten	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal effect baten	PM	PM	PM	PM	PM

Toelichting: Garageparkeren kent een positief exploitatiesaldo. Stoppen met de parkeergarages betekent per saldo een negatief effect op de begroting. Hier tegenover staat mogelijk een eenmalige opbrengst indien de parkeergarages verkocht worden. Omdat hier op dit moment geen betrouwbare indicatie van is te maken, zijn in bovenstaande tabel geen bedragen opgenomen.

Lasten en baten zijn bij verschillende OO-'s in de begroting opgenomen (SB, VGU, Ruimte).

Nota Bene

- Positieve bedragen zijn saldo-bevorderend (oftewel een positief bedrag staat voor lagere lasten resp. hogere baten).
- Minimale financiële voor individuele heroverwegingsoptie is in principe € 100.000. In uitzonderingsgevallen kunnen er redenen zijn om ook onder deze grens opties in beeld te brengen.
- Indien van toepassing: geef in de toelichting op de tabel met welke structurele hogere kosten c.q. lagere baten de heroverwegingsoptie gepaard.
- Neem voor iedere mogelijke keuze voor heroverweging een aparte tabel op.

04.02.06 Beleidsproduct: Autoparkeren VGU

Heroverweging volgt uit keuzes bij andere beleidsproducten

Dit product betreft parkeergarages. Deze zijn onderdeel van de gebiedsontwikkelingen en de investeringsstrategie. Indien er wordt gekozen tot het niet uitvoeren van geplande investeringen of de verkoop van bestaand vastgoed, leidt dat in dit product tot besparingen. Een eventueel besluit hiertoe wordt genomen in het betreffende beleidsproduct (in dit geval 04.02.05). Indien hiertoe wordt besloten dient onderzocht te worden wat de precieze financiële impact is van dat besluit op dit beleidsproduct en is geheel afhankelijk van de betreffende boekwaarde van dat pand en diens exploitatielasten, afgezet tegen de verwachte verkoopwaarde. In het betreffende beleidsproduct is de link met dit beleidsproduct opgenomen.

04.02.07 Beleidsproduct: Fietsparkeren VGU

Heroverweging volgt uit keuzes bij andere beleidsproducten

Dit product betreft fietsenstallingen. Deze zijn onderdeel van de gebiedsontwikkelingen en de investeringsstrategie. Indien er wordt gekozen tot het niet uitvoeren van geplande investeringen of de verkoop van bestaand vastgoed, leidt dat in dit product tot besparingen. Een eventueel besluit hiertoe wordt genomen in het betreffende beleidsproduct (in dit geval 04.02.04 en 04.02.08). Indien hiertoe wordt besloten dient onderzocht te worden wat de precieze financiële impact is van dat besluit op dit beleidsproduct en is geheel afhankelijk van de betreffende boekwaarde van dat pand en diens exploitatielasten, afgezet tegen de verwachte verkoopwaarde. In het betreffende beleidsproduct is de link met dit beleidsproduct opgenomen.

04.02.08 Beleidsproduct: Fietsparkeren Exploitatie Stadsbedrijven

Heroverwegingsopties fietsparkeren

1. Opbrengsten fietsparkeren verhogen
2. Het sluiten van een of meerdere fietsenstallingen

Omschrijving beleidsproduct	Fietsparkeren is onderdeel van de keten parkeren. Dit beleidsproduct betreft de exploitatie van de verschillende plekken om een fiets te parkeren. Het grootste deel betreft de openbare fietsenstallingen. Verder gaat het onder andere over de fietstrommels en pop-upstallingen. De bedragen in de onderstaande tabel onder zijn de totale lasten. De lastenbegroting is alleen het deel dat bij Stadsbedrijven (SB) zit.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	3.107	3.107	3.107	3.107	3.107
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties Optie 1: Opbrengsten fietsparkeren verhogen. Toelichting: - In de huidige begroting staat er € 260.000 aan opbrengsten begroot voor fietsfaciliteiten. Met deze optie verhogen we de tarieven met ongeveer 20%, om € 50.000 meer opbrengsten te genereren. - Fietsparkeren is op dit moment de eerste 24 uur gratis. Pas als je fiets er langer dan 24 uur staat, worden er kosten in rekening gebracht. Een alternatieve optie is om het gratis parkeren af te schaffen of af te schalen en daarmee meer opbrengsten te genereren. Optie 2: Het sluiten van een of meerdere fietsenstallingen. Sluiten van een van de acht openbare fietsenstallingen levert gemiddeld € 265.000 op. Bij het sluiten van een fietsenstalling, zal daarnaast gekeken moeten worden wat de impact is van de sluiting op beleidsproduct 04.02.07 (waar het vastgoed van de fietsenstalling is opgenomen) en op 04.02.13 (waar de kosten voor het gebruikersonderhoud van de fietsenstalling is opgenomen). Toelichting: De kosten voor de exploitatie komen hiermee te vervallen. Aandachtspunt is het huidige contract met U-stal. Deze externe partij doet het daadwerkelijke beheer en exploitatie van de fietsenstallingen. Een belangrijk deel van het budget ligt daardoor tot en met 2027 vast. Het contract met U-stal loopt namelijk tot en met 2027. Algemene toelichting: - De exploitatie van het fietsparkeren is onderdeel van een groter geheel. De keten Duurzame bereikbaarheid bestaat naast Vastgoed Exploitatie (VGE) ook uit Vastgoed Utrecht (VGU), Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH) en Ruimte. In de keten is sprake van onderlinge afhankelijkheid. Ruimte verzorgt het beleid en keuzes in beleid hebben consequenties voor de rest van de keten. - De lasten worden voor ongeveer 10% gedekt door baten. De heroverweging betreft daarmee het verschil tussen lasten en baten.					
Maatschappelijk effect	- Optie 1: Een prijsstijging levert niet gegarandeerd hogere baten op. Het is mogelijk dat een stijging van de prijs een daling van de vraag tot gevolg heeft. Dit betekent bijvoorbeeld dat inwoners en bezoekers hun fiets op een andere plaats stallen. We hebben geen ervaringscijfers op het gebied van de prijselasticiteit. - Optie 2: ook de bijbehorende baten komen dan ook te vervallen. - Algemeen: het anders besteden van exploitatiebudgetten heeft effect op de budgetten van VGU en leidt mogelijk tot het sluiten van accommodaties. Ook kan het stoppen van de exploitatie van fietsparkeren leiden tot het aanpassen van beleid. - Algemeen: het gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van de fietsenstallingen leidt tot ongebruikte accommodaties en mogelijk tot					

	leegstand. Het ligt bij VGU om te besluiten wat er met deze accommodaties moet gebeuren. Het is op het moment niet inzichtelijk wat de (financiële) consequenties zijn van het stoppen van de exploitatie voor het gemeentelijk vastgoed. Algemeen: het maatschappelijk effect is direct voelbaar voor de inwoners en voor bezoekers van de stad. Er zijn minder plekken om je fiets (veilig) te stallen. Ook zullen meer mensen hun fietsen weer overal en ergens in de stad zetten. Overlast van verkeerd geparkeerde fietsen neemt daarmee toe.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Impact op de eigen organisatie is beperkt tot nihil. Er zijn een paar fte die zich vanuit VGE bezighouden met Fietsparkeren. De rest zijn medewerkers van U-stal.

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Opbrengsten fietsparkeren verhogen					
Totaal effect lasten					
Totaal effect baten	50	50	50	50	50
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	50	50	50	50	50
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	50	50	50	50	50

In de huidige begroting staat er € 260.000 aan opbrengsten begroot voor de fiets faciliteiten. Met deze keuze verhogen we de tarieven met ongeveer 20%, om € 50.000 meer opbrengsten te genereren. Zonder rekening te houden met een eventuele prijselasticiteit.

Bij het fiets parkeren is op het moment de eerste 24 uur gratis. Pas als je fiets er langer dan 24 uur staat, worden er kosten in rekening gebracht. Een alternatieve optie is om het gratis parkeren af te schaffen en daarmee meer opbrengsten te genereren. In bovenstaande financiële tabel zijn deze cijfers echter niet opgenomen, hier is nader onderzoek voor nodig om dit te kunnen kwantificeren.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Het sluiten van een of meerdere fietsenstallingen.					
Totaal effect lasten	0	0	280	280	280
Totaal effect baten	0	0	-15	-15	-15

Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	280	280	280
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	265	265	265

Toelichting: Bovenstaande is het gemiddelde effect van het sluiten van één van de 8 openbare fietsenstallingen. Openbare fietsenstallingen zijn het grootste onderdeel binnen dit product dat ca 75% van de lastenbegroting voor zijn rekening neemt. De financiële effecten van een eventuele sluiting van een fietsenstalling op basis van huidige cijfers wordt getoond vanaf 2028 vanwege een lopend contract met externe partij U-stal die de exploitatie voor zijn rekening neemt. Bij het sluiten van een fietsenstalling, zal daarnaast gekeken moeten worden wat de impact is van de sluiting op beleidsproduct 04.02.07 (waar het vastgoed van de fietsenstalling is opgenomen) en op 04.02.13 (waar de kosten voor het gebruikersonderhoud van de fietsenstalling is opgenomen). Deze lasten en baten zijn nu niet opgenomen in bovenstaande tabel, omdat deze per fietsenstalling sterk kunnen wisselen. De impact hangt sterk af van de staat van het gebouw, de huidige boekwaarde en de mogelijke verkoopopbrengst.

04.02.09 Beleidsproduct: Autoparkeren expl. SB -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

Auto parkeren exploitatie Stadsbedrijven (garageparkeren) kent een positief exploitatiesaldo. Stoppen met de parkeergarages betekent per saldo een negatief effect op de begroting. Hier tegenover staat mogelijk een eenmalige opbrengst indien de parkeergarages verkocht worden.

Voor de batenkant van auto parkeren VGE, zie hiervoor het fiche Autoparkeren Ruimte.

04.02.12 Beleidsproduct: Autoparkeren B&O VGB

In dit product vallen de onderhoudskosten die horen bij autogarages. Deze kosten komen voort uit het, door de raad, vastgestelde onderhoudsniveau op vastgoed. Een heroverweging op dit product is beperkt en daarom niet financieel gemaakt. De eerste mogelijkheid zou zijn om het onderhoudsniveau naar beneden bij te stellen. Deze staat nu op niveau 3 (sober en doelmatig). Verlaging van het onderhoudsniveau zorgt voor meer storingen, correctief onderhoud en lagere inkomsten (door lagere klanttevredenheid).

Een ander mogelijkheid is als er een of meerdere fietsparkeergarages worden gesloten. Een eventueel besluit hiertoe wordt genomen in het betreffende beleidsproduct (in dit geval 04.02.05). In het betreffende beleidsproduct is de link met dit beleidsproduct opgenomen.

04.02.13 Beleidsproduct: Fietsparkeren B&O VGB

In dit product vallen de onderhoudskosten die horen bij fietsgarages. Deze kosten komen voort uit het, door de raad, vastgestelde onderhoudsniveau op vastgoed. Een heroverweging op dit product is beperkt en daarom niet financieel gemaakt. De eerste mogelijkheid zou zijn om het onderhoudsniveau naar beneden bij te stellen. Deze staat nu op niveau 3 (sober en doelmatig). Verlaging van het

onderhoudsniveau zorgt voor meer storingen, correctief onderhoud en lagere inkomsten (door lagere klanttevredenheid).

Een andere mogelijkheid is als er een of meerdere fietsparkeergarages worden gesloten. Een eventueel besluit hiertoe wordt genomen in het betreffende beleidsproduct (in dit geval 04.02.04 en 04.02.08). In het betreffende beleidsproduct is de link met dit beleidsproduct opgenomen.

04.02.14 Beleidsproduct: Duurzame Mobiliteit VTH -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

4.3 Beleidsdoelstelling: Verkeersveiligheid

04.03.01 Beleidsproduct: Verkeersveiligheid

Heroverwegingsoptie Verkeersveiligheid

1. Budget voor verkeersveiligheid verlagen.

Omschrijving beleidsproduct	Betreft projectbudgetten voor Verkeersveiligheid uit het MPB (wisselend tussen de jaren), alsmede structurele beleidsbudgetten.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	5.643	2.841	1.377	1.788	?
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Budget voor verkeersveiligheid verlagen. Toelichting: Zie toelichting bij 4.0.0 verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten).					
Maatschappelijk effect	- Optie 1: Door verlaging van het budget neemt de kans op onveilige verkeerssituaties en ongelukken toe. - Algemeen: de gemeente heeft op grond van de gemeentewet de taak om te zorgen voor adequate wegen, fiets- en voetpaden, met wettelijke minimumvereisten voor de uitvoering hiervan. Dit komt in het gedrang, omdat er sprake is van groei van de bevolking en daarmee groei van de verkeersstromen. De wegen en paden die dit moeten opvangen, zitten nu al heel vol en de mobiliteitsoplossingen zijn randvoorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de groei van de stad en de toekomstige bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de stad. Een extra bezuiniging leidt tot verminderde bereikbaarheid en verkeersveiligheid en minder mogelijkheden om de groei van de stad te faciliteren (groei in balans). Heroverwegingen t.a.v. het investeringsbudget van Mobiliteit moeten daarom in samenhang worden gezien met de ambities t.a.v. de te realiseren woningbouw.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De generieke bezuiniging op investeringsbudget mobiliteit heeft ook impact op de organisatie. Een deel van het budget bestaat uit uren van eigen medewerkers (omvang staat hierboven).					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Mobiliteitsplan 2040					

Optie 1: Zie toelichting bij 4.0.0 verlagen investeringsbudget mobiliteit (verdeeld over 7 producten).

Hoofdstuk 5 Aantrekkelijke en groene leefomgeving en erfgoed

5.1 Beleidsdoelstelling: Beheer openbare ruimte

05.01.01 Beleidsproduct: Behandeling Vergunningen Aanvr. Openbare Ruimte

Volledig niet beïnvloedbaar

Het product Vergunningen Openbare Ruimte omvat de kosten en opbrengsten die betrekking hebben op de vergunningverlening in de openbare ruimte. Het gaat hier m.n. om de vergunningen voor kabels en leidingen, evenementen incl. taponthefing en geluidsmeting en ontheffingen bereikbaarheid. Met goed beheer van de openbare ruimte zorgen we voor een gezonde, aantrekkelijke, robuuste en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen.

Volledig niet beïnvloedbaar omdat deze kosten volledig worden verhaald via de leges. Als je in de kosten gaat snijden dan zal dit leiden tot minder inkomsten (leges). Bezuinigingen op dit product leiden tot het wegvallen van opbrengsten uit leges en dus niet tot een financiële besparing.

Voor de legesgroep evenementen heeft de Raad bij de Voorjaarsnota 2024 besloten om de kostendekkendheid stapsgewijs in 2027 naar 100% kostendekkendheid te verhogen. Zonder bijsturing stijgen de te begroten inkomsten evenementenleges in 2027 met meer dan 90%, ten opzichte van 2026. Hogere tarieven kunnen ertoe leiden dat minder aanvragen worden ingediend (prijselasticiteit) en daarmee tot lagere opbrengsten ondanks hogere tarieven.

05.01.02 Expl. Verhuur Openb. Grond en Reclamevz -> Beïnvloedbaar < € 100k

In Utrecht wordt geen belasting geheven voor reclame in de openbare ruimte. Wel zijn hiervoor langdurige contracten met reclame-exploitanten afgesloten. De beïnvloedbare ruimte zal naar verwachting minder zijn dan € 100.000.

Voor een mogelijke heroverweging (extra opbrengsten) moet rekening worden gehouden met volgende punten:

- Onder gelijkblijvende omstandigheden zou de aanbesteding van een nieuw contract meestal ook hogere inkomsten moeten opleveren, echter zijn de gelijkblijvende omstandigheden er niet. Inmiddels heeft Utrecht een hele reeks aan reclameverboden in de contracten (fossiel, gokken, etc.) die ervoor zorgen dat er voor minder producten reclame gemaakt kan worden.
- Het gebrek aan concurrentie op de reclamemarkt zorgt voor minder competitie en hierdoor voor minder en lager gewaardeerde inschrijvingen. Online marketing is vaak gepersonaliseerd en daarom voor adverteerders attractiever dan statische reclameposters in bijv. bushokjes. Beide aspecten zorgen ervoor dat de reclame in de stad minder "waard" is.
- De reclamebudgetten van bedrijven staan vast en ze maken keuzes in welke media ze willen gebruiken. Meer beschikbare plekken in Utrecht betekent niet dat bedrijven meer gaan adverteren.
- Er is een trend te zien dat billboards niet meer populair zijn. In het verleden stonden er 40 billboards en nu zijn er nog maar 10. Naar verwachting zal dat dit aantal verder dalen.
- Op de attractieve reclameplekken staat nu al reclame. Meer reclamevoorzieningen op onaantrekkelijke plekken zorgt voor meer reclameruimte én dus dalende prijzen. Het streven is dus juist minder plekken en meer exclusiviteit. Dit is dus ook het enige punt waar naar eerste inschatting een kans zou kunnen liggen: Unieke reclame waar partijen wel voor zouden willen betalen, bijv. reclameboodschappen op de Domtoren projecteren of andere grote en speciale acties.

05.01.03 Beleidsproduct: Toezicht en Handhaving

Heroverwegingsoptie: inzet boswachters

1. Schrappen inzet boswachters.

Omschrijving beleidsproduct	Inzet personeel voor handhaven van de algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen in de openbare ruimte en het controleren naar aanleiding van meldingen of eigen waarnemingen vanuit preventief toezicht. Bijvoorbeeld de handhavende inzet op verkeerd aangeboden afval of overlast in de parken en op/rond het water. Met de inzet dragen we bij aan de leefbaarheid van de stad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.938	2.937	2.937	2.937	2.937
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie: Optie 1: Volledig schrappen inzet boswachters 2,26 fte. Toelichting: Inzet van VTH is meegenomen in de lokale heffingen (behalve boswachters).					
Maatschappelijk effect	• Bezuiniging op inzet personeel op handhaving algemene regelgeving en voorschriften van vergunningen in de openbare ruimte leidt tot minder inkomsten (lokale heffingen) en is daarmee geen besparing. • Het bos wordt een steeds aantrekkelijkere plek om te recreëren. Tijdens de coronaperiode nam het gebruik van de landgoederen sterk toe, en ook daarna is deze recreatiedruk verder blijven stijgen. Met die toename is ook de overlast in verschillende vormen gegroeid. Denk hierbij aan het achterlaten van afval, geluidsoverlast, wildplassen en verkeersovertredingen door bezoekers die met fiets, brommer of auto naar de landgoederen komen. Ook is er meer overlast door jeugd. Op de landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen zijn momenteel twee boswachters actief. Zij houden toezicht op overtredingen en vormen van overlast, zowel in het bos als op het water. Eén van de boswachters vervult daarnaast de rol van faunabeheerder en draagt zo in belangrijke mate bij aan de bescherming van de wilde dieren en het behoud van de biodiversiteit in het gebied. Voorlichting en educatie aan verschillende groepen bezoekers (veelal kinderen) behoort eveneens tot hun taken. Het wegvallen van de twee boswachters zal grote gevolgen hebben voor de leefbaarheid en (verkeers)veiligheid van de landgoederen. Zonder zichtbare handhaving zal de overlast voor mens en dier toenemen, wat leidt tot een verslechtering van de leefomgeving en een afname van de beheersbaarheid van het gebied. Doordat de gehele handhavingscapaciteit onder druk staat, is het ook niet opportuun om inzet op de landgoederen vanuit andere taken over te nemen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Onbekend: afhankelijk van reductie personeel.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beheer openbare ruimte Begroting 2025 met de beleidsdocumenten die daar zijn opgenomen. Handhavingsverslag 2024 en Handhavingsprogramma 2025 Utrecht					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Toezicht en Handhaving					
Totaal effect lasten	0	176	176	176	176
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	176	176	176	176

Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-62	-26	-18	0
Overhead	0	61	61	61	61
Totaal	0	175	210	219	237

05.01.04 Beleidsproduct: Beheer en onderhoud algemeen

Heroverwegingsoptie Kwaliteitsniveau verlagen

1. Het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar C.

Omschrijving beleidsproduct	Beheer en onderhoud algemeen					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	5.169	5.500	5.500	5.500	5.500
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar C (uitzonderingen waar plekken reeds C zijn). Alleen in de industriegebieden onderhouden we op dit moment op kwaliteitsniveau C. Het Maximapark onderhouden we op een A. De rest van de openbare ruimte onderhouden we overwegend op een B. Niveau C betreft het wettelijk minimum voordat Achterstallig onderhoud ontstaat. Toelichting Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is in de basis een wettelijke taak. Toch kan de gemeente een aantal keuzes maken om de kosten hiervan te beperken. Ten aanzien van het onderhoud Beheer en Onderhoud Algemeen betreft dit enkel het verlagen van het kwaliteitsniveau. Het uitgangspunt van de beïnvloedbaarheid is dat over de gehele linie circa 5% bezuinigd kan worden door de gehele stad naar het minimum vastgestelde kwaliteitsniveau. Dit is op basis van landelijke kengetallen. Op dit moment loopt er een traject om het beleid van het beheer van de openbare ruimte te actualiseren. De eerste inschattingen zijn dat er op diverse grote assets extra middelen noodzakelijk gaan zijn om de veiligheid te waarborgen. Hiervoor wordt het volledige areaal (opnieuw) in beeld gebracht. De afronding hiervan is echter pas voorzien eind 2026. Eventuele heroverwegingen zijn daarom nog niet op basis van geïnspecteerd areaal.					
Maatschappelijk effect	• Het maatschappelijk effect is dat de openbare ruimte minder netjes wordt en verrommelt. Verder ontstaat een risico op het gebied van veiligheid en een risico op kapitaalvernietiging in verband met mogelijke toename achterstallig onderhoud. • In de programmabegroting wordt gerapporteerd ten aanzien van 3 indicatoren, die allemaal achteruit zullen gaan: 1. Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt 2. Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden). 3. Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt. • Vanuit het oogpunt van de marktbenadering worden reeds marktconsultatie dagen gehouden om de samenwerking zoveel mogelijk te verbeteren en zo efficiënt mogelijk te maken. • Op korte termijn kan het financieel aantrekkelijk zijn om het kwaliteitsniveau omlaag te brengen. Dit gaat echter op termijn leiden tot verder achterstallig onderhoud wat per saldo zal leiden tot kapitaalvernietiging en daarmee duurder is.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	• Een deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door eigen personeel. Het verlagen van de kwaliteit van het beheer en onderhoud zal automatisch leiden tot minder werk waardoor de organisatie mee zal moeten krimpen. • In de hervormingsbezuinigingen is reeds een bedrag opgenomen van € 710.000. • Door in te zetten op meer innovatieve werkmethoden kan in het beheer van en projecten in de openbare ruimte een efficiëncyslag behaald worden. Het betreft in dit geval de landelijke implementatie van IMBOR als datastandaard					

	voor de openbare ruimte via het project DOOR (Dataharmonisatie Objecten Openbare Ruimte). Het minder variëren in uitgangspunten gaat deze harmonisatie en efficiëncyslag verder helpen. Deze hervorming is opgenomen in de beleidsproducten 'dagelijks onderhoud' en 'beheer wegen constructies en installaties'. In het coalitieakkoord 2022 – 2026 is een bedrag van € 1,085 miljoen opgenomen voor de versobering van de openbare ruimte. Deze staat in de begroting 2026 e.v. op een stelpost waardoor deze niet meegenomen is in de bezuiniging. Feitelijk is daardoor reeds een bedrag bezuinigd binnen deze 5%.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nota Beheer Openbare Ruimte Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte Overige beleidsdocumenten programma: https://utrecht.begroting-2025.nl/p60205/beheer-openbare-ruimte

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verlagen kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld van niveau B naar C (uitzonderingen waar plekken reeds C zijn)					
Totaal effect lasten	258	276	276	276	276
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	63	63	63	63
Materieel	258	213	213	213	213
Frictiekosten	0	-22	-9	-6	0
Overhead	0	22	22	22	22
Totaal	258	276	288	291	298

Toelichting: Betreft de financiële effecten van het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar C (uitzonderingen waar plekken reeds C zijn). Dit betreft het wettelijk minimum voordat achterstallig onderhoud ontstaat. Betreft een theoretisch bedrag op basis van 5% besparing.

05.01.05 Beleidsproduct: Beheer Wegen, Constructies & Installatie

Heroverwegingsoptie: beheer en onderhoud van de openbare ruimte

1. Het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar

Omschrijving beleidsproduct	Het onderhoud van wegen, constructies & installaties, voornamelijk het planmatig onderhoud hiervan. Dit betreft zowel groot onderhoud als vervangen en gedeeltelijk dagelijks onderhoud					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	41.766	41.670	42.592	43.518	43.518
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Algemene toelichting: Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is in de basis een wettelijke taak. Eenmaal aangelegd is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud. Toch kan de gemeente een aantal keuzes maken om de kosten hiervan te beperken. Heroverwegingsopties Optie 1: Het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar C (uitzonderingen waar plekken reeds C zijn). Toelichting: Het uitgangspunt van de beïnvloedbaarheid is dat over de gehele linie circa 5% bezuinigd kan worden door de gehele stad naar het minimum vastgestelde kwaliteitsniveau te brengen. Dit is op basis van landelijke kengetallen. In de industriegebieden wordt op dit moment onderhouden op C niveau. In het Maximapark wordt op dit moment onderhouden op A-niveau. De rest van de openbare ruimte wordt overwegend op B-niveau onderhouden. C betreft het wettelijk minimum voordat achterstalligheid ontstaat. Overige overwogen opties: (Her)inrichtingsniveau openbare ruimte Toelichting: Minder variatie en soberder materiaalgebruik en ontwerpuitgangspunten bij (her)inrichtingsprojecten kan leiden tot toekomstige besparingen op het beheer en onderhoud van de stad. Het beperken van materiaalgebruik en uitgangspunten kan op termijn hergebruik stimuleren en daarmee financiële voordelen bewerkstelligen. Hier zijn op dit moment nog geen ervaringscijfers van bekend. Afstoten en omvormen areaal <i>Afstoten te beheren areaal</i> Toelichting: De totale omvang van af te stoten areaal is op dit moment moeilijk te bepalen. Het zal gaan om bijvoorbeeld het niet terugplaatsen van bankjes of (delen van) speelplaatsen bij vervanging, het afstoten van kunstwerken in de openbare ruimte of overeenkomsten sluiten met derden ten behoeve van het beheer. Daarnaast kunnen ook waterspeelvoorzieningen gesloten en op termijn omgevormd worden. <i>Omvormen te beheren areaal naar goedkopere alternatieven</i> Toelichting: De gemeente heeft daarnaast op dit moment geen beleid ten aanzien van de hoeveelheid openbare verlichting die vereist wordt, waardoor het op dit moment niet mogelijk is om concrete inschattingen te maken van de hoeveelheid af te stoten areaal.					
Maatschappelijk effect	• Het maatschappelijk effect is dat de openbare ruimte er minder netjes bij ligt en verrommelt. Verder ontstaat een risico op het gebied van veiligheid en een risico op kapitaalvernietiging in verband met mogelijke toename achterstallig onderhoud.					

	- Op korte termijn kan het financieel aantrekkelijk zijn om het kwaliteitsniveau omlaag te brengen. Dit gaat echter op termijn leiden tot verder achterstallig onderhoud wat per saldo zal leiden tot kapitaalvernietiging en daarmee duurder is. - In de programmabegroting wordt gerapporteerd ten aanzien van 3 indicatoren, die allemaal achteruit zullen gaan: 1. Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt 2. Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden). 3. Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt.
Impact organisatie (indien van toepassing)	- Een deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door eigen personeel. Het verlagen van de kwaliteit van het beheer en onderhoud zal automatisch leiden tot minder werk waardoor de organisatie mee zal moeten krimpen. - Op dit moment loopt er een traject om het beleid van het beheer van de openbare ruimte te actualiseren. De eerste inschattingen zijn dat er op diverse grote assets extra middelen noodzakelijk gaan zijn om de veiligheid te waarborgen. Hiervoor wordt het volledige areaal (opnieuw) in beeld gebracht. De afronding hiervan is echter pas voorzien eind 2026. Eventuele heroverwegingen zijn daarom niet op basis van geïnspecteerd areaal. - Gemeenten hebben conform het BW een zorgplicht voor de technische staat van de openbare ruimte. Dit betekent dat zij aansprakelijk gesteld kunnen worden voor schade als er sprake is van nalatigheid. De financiële gevolgen van de heroverweging zijn deze het maximum wat bespaard kan worden. Er kan gekozen worden om slechts gedeeltelijk het kwaliteitsniveau te verlagen. - In de hervormingsbezuinigingen is reeds een bedrag opgenomen van € 710.000. In het beheer van en projecten in de openbare ruimte kan door middel van in te zetten op meer innovatieve werkmethoden een efficiëncyslag behaald worden. Het betreft in dit geval de landelijke implementatie van IMBOR als datastandaard voor de openbare ruimte via het project DOOR (Dataharmonisatie Objecten Openbare Ruimte). Het minder variëren in uitgangspunten gaat deze harmonisatie en efficiëncyslag verder helpen. Deze hervorming is opgenomen in de beleidsproducten 'dagelijks onderhoud' en 'beheer wegen constructies en installaties'. - In het coalitieakkoord 2022 – 2026 is een bedrag van € 1,085 miljoen opgenomen voor de versobering van de openbare ruimte deze staat in de begroting 2026 e.v. op een stelpost waardoor deze niet meegenomen is in de bezuiniging. Feitelijk is reeds een bedrag bezuinigd binnen deze 5%.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nota Beheer Openbare Ruimte Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte Overige beleidsdocumenten programma: https://utrecht.begroting-2025.nl/p60205/beheer-openbare-ruimte

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
(Her)inrichtingsniveau openbare ruimte: Minder variatie en soberder materiaalgebruik en ontwerpuitgangspunten bij (her)inrichtingsprojecten					
Totaal effect lasten	2.032	2.029	2.074	3.026	3.026
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	455	455	455	455
Materieel	2.032	1.574	1.619	2.571	2.571

Frictiekosten	0	-159	-68	-46	0
Overhead	0	157	157	157	157
Totaal	2.032	2.027	2.163	3.138	3.183

Toelichting: Betreft de financiële effecten van het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar C (uitzonderingen waar plekken reeds C zijn). Dit betreft het wettelijk minimum voordat achterstalligheid ontstaat.

05.01.06 Beleidsproduct: Begraafplaatsen → beïnvloedbaar < € 100k

05.01.07 Beleidsproduct: Dagelijks onderhoud verhardingen

Heroverwegingsoptie Dagelijks onderhoud verharding

1. Verlagen kwaliteitsniveau met 1 trede

Omschrijving beleidsproduct	Dit product betreft het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte, meer specifiek het dagelijks onderhoud en reparaties van verhardingen					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	4.672	4.542	4.542	4.542	4.542
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede. Toelichting: Gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar C (uitzonderingen waar plekken reeds C zijn). Dit betreft het wettelijk minimum voordat achterstalligheid ontstaat. Praktisch betekent dit dat eventuele (kleine) gaten in de weg langer blijven en minder gerepareerd worden.					
Maatschappelijk effect	- Het maatschappelijk effect is dat de openbare ruimte er minder netjes bij ligt en verrommelt. Verder ontstaat een risico op het gebied van veiligheid en een risico op kapitaalvernietiging in verband met mogelijke toename achterstallig onderhoud. - In de programmabegroting wordt gerapporteerd ten aanzien van 3 indicatoren, die allemaal achteruit zullen gaan: - Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt - Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden). - Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	- De impact op de organisatie is afhankelijk van in welke mate het kwaliteitsniveau wordt verlaagd. - Gemeenten hebben conform het BW een zorgplicht voor de technische staat van de openbare ruimte. Dit betekent dat zij aansprakelijk gesteld kunnen worden voor schade als er sprake is van nalatigheid. De financiële gevolgen van de heroverweging zijn deze het maximum wat bespaard kan worden. Er kan gekozen worden om slechts gedeeltelijk het kwaliteitsniveau te verlagen. - Op dit moment loopt er een traject om het beleid van het beheer van de openbare ruimte te actualiseren. De eerste inschattingen zijn dat er op diverse grote assets extra middelen noodzakelijk gaan zijn om de veiligheid te waarborgen. Hiervoor wordt het volledige areaal (opnieuw) in beeld gebracht. De afronding hiervan is echter pas voorzien eind 2026. Eventuele heroverwegingen zijn theoretisch en niet op basis van geïnspecteerd areaal.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nota Beheer Openbare Ruimte Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte Overige beleidsdocumenten programma: https://utrecht.begroting-2025.nl/p60205/beheer-openbare-ruimte					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede.					
Totaal effect lasten	125	250	250	250	250

Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	125	125	125	125
Materieel	125	125	125	125	125
Frictiekosten	0	-44	-19	-13	0
Overhead	0	43	43	43	43
Totaal	125	250	275	281	293

Toelichting: Betreft de financiële effecten van het verlagen van het kwaliteitsniveau met 1 trede, gemiddeld gezien van kwaliteitsniveau B naar C (uitzonderingen waar plekken reeds C zijn). Dit betreft het wettelijk minimum voordat achterstalligheid ontstaat. Betreft een theoretisch bedrag op basis van 5% besparing.

05.01.08 Beleidsproduct: Dagelijks Onderhoud Schoon

Heroverwegingsoptie Dagelijks onderhoud Schoon

1. Verlagen niveau dagelijks onderhoud openbare ruimte

Omschrijving beleidsproduct	Dit product betreft het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte, meer specifiek het schoonhouden van de openbare ruimte. 75% van dit product zijn veegkosten en deze veegkosten zijn voor twee derde deel onderdeel van de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Twee derde deel van deze veegkosten zijn daardoor niet beïnvloedbaar (zie de producten voor afvalstoffenheffing en rioolheffing).					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	23.279	22.662	22.661	22.661	22.661
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verlagen niveau dagelijks onderhoud openbare ruimte Toelichting: In deze optie wordt het dagelijks onderhoud verminderd. Er is gerekend met 2,5% verlaging van het budget. Dit komt omdat 2/3 deel wordt gedekt uit de afvalstoffen- en rioolheffing en er dus op dit deel niet bespaard kan worden. Aanvullend leidt dit zowel een besparing in zowel de afvalstoffen- als rioolheffing.					
Maatschappelijk effect	- Het maatschappelijk effect is dat de openbare ruimte er minder netjes bij ligt en verrommelt. Verder ontstaat een risico op het gebied van veiligheid en een risico op kapitaalvernietiging in verband met mogelijke toename achterstallig onderhoud. - In de programmabegroting wordt gerapporteerd ten aanzien van 3 indicatoren, die allemaal achteruit zullen gaan: - Waardering van het schoonhouden van de openbare ruimte in de buurt. - Waardering van het onderhoud van de verharding in de buurt (zoals straten, pleinen, stoepen en fietspaden). - Waardering van de verzorging van het openbare groen in de buurt.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De impact op de organisatie is afhankelijk van in welke mate het kwaliteitsniveau wordt verlaagd.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	https://utrecht.begroting-2025.nl/p60205/beheer-openbare-ruimte					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verlagen niveau dagelijks onderhoud openbare ruimte					
Totaal effect lasten	124	410	471	531	531
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	205	471	531	531
Materieel	124	205	0	0	0
Frictiekosten	0	-72	-71	-53	0

Overhead	0	71	163	184	184
Totaal	124	409	563	662	715

Toelichting: In 2027 € 205.000 opgenomen (50% van het beïnvloedbare bedrag van € 410.000) conform richtlijnen.

05.01.09 Beleidsproduct: Marktdienst -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k

05.01.10 Havens Publiek (btw onbelast) -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k

05.01.11 Beleidsproduct: Dagelijks onderhoud openbare ruimte groen & recreatie

Heroverwegingsopties Onderhoud openbare ruimte groen & recreatie

1. Het verlagen van het beeldkwaliteitsniveau van B naar C voor onderhoud van groen.
2. Afstoten van areaal

Omschrijving beleidsproduct	Dagelijks onderhoud groen betreft onder andere het maaien van gras en onderhoud van de overige groenvoorzieningen in de stad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	17.427	17353	17.353	17.353	17.353
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Het verlagen van het beeldkwaliteitsniveau van B naar C voor onderhoud van groen. Toelichting: Een heroverweging op onderhoud groen is mogelijk door het kwaliteitsniveau van het onderhoud te verlagen van A/B kwaliteit naar C. Op dit moment worden alleen de industriegebieden worden op C-niveau onderhouden. C kwaliteit is het wettelijk minimum wat betreft onderhoud van de openbare ruimte. Dit is het maximum wat bespaard kan worden. Er kan gekozen worden om slechts gedeeltelijk het kwaliteitsniveau te verlagen. Optie 2: Meer afstoten van areaal middels verkoop. Toelichting: Heeft op dit moment geen directe (structurele) gevolgen.					
Maatschappelijk effect	Optie 1: - Een niveau lager dan C betekent dat de gemeente niet meer voldoet aan de zorgplicht die zij heeft conform het BW. - Naast de veiligheidsrisico's die toenemen door bijvoorbeeld hogere hagen, bijvoorbeeld minder zicht voor verkeer e.d. geeft het niet alleen een sober beeld, maar het heeft ook directe gevolgen voor andere aspecten van het beheer. Zo zorgt de grovere beplanting en minder intensieve verzorging ervoor dat zwerfafval gemakkelijker blijft liggen of zich ophoopt, wat de reinigingsfrequentie verhoogt en de kosten voor schoonmaak juist doet stijgen. - Daarbij neemt de kans op verstoppingen in het riool toe door achterblijvend afval en bladafval, wat extra beheerlasten en risico's met zich meebrengt. Het naar beneden bijstellen van het kwaliteitsniveau leidt er ook toe dat de afschrijvingstermijn/levensduur van planten of plantvakken korter wordt. Investerings in herplant of vervanging zal eerder nodig zijn, waardoor de vervangingskosten op de lange termijn toenemen.					

	- Ook zal de volledige effectuering enige jaren in beslag nemen, omdat de huidige externe contracten (op b niveau) recentelijk zijn afgesloten voor een periode van 4 jaar. Optie 2: - Dit is een theoretische optie, als er daadwerkelijk areaal wordt verkocht kan in beeld worden gebracht wat de impact is.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De impact op de organisatie is afhankelijk van in welke mate het kwaliteitsniveau wordt verlaagd, maar loopt in het maximale geval op tot circa 4 fte.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nota Beheer Openbare Ruimte Kadernota Kwaliteit Openbare Ruimte Overige beleidsdocumenten programma: https://utrecht.begroting-2025.nl/p60205/beheer-openbare-ruimte

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Verlagen beeldkwaliteitsniveau van B naar C					
Totaal effect lasten	271	504	504	504	504
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	230	230	230	230
Materieel	271	274	274	274	274
Frictiekosten	0	-81	-35	-23	0
Overhead	0	80	80	80	80
Totaal	271	503	549	561	584

Toelichting: Het bedrag is op basis van een theoretische schatting van 5% besparing indien het kwaliteitsniveau van B naar C gaat.

05.01.12 Beleidsproduct: Havens Commercieel (btw belast) → beïnvloedbaar < € 100k

5.2 Beleidsdoelstelling: Water- en Rioleringsysteem

05.02.01 Beleidsproduct: Programma water en riolering &

05.02.02 Beleidsproduct: Rioolheffing

Hervormingsopties Water- en rioolsysteem

1. Afschaffen Programma Gezond Water.
1. Beperken van diverse ambities ten aanzien van vergroening in de rioolheffing.
2. Afschaffen van subsidieregelingen.

Omschrijving beleidsproduct	Het water- en rioleringsstelsel is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	39.836	39.836	39.836	39.836	39.836
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties De rioolheffing is 100% kostendekkend. Hiermee is dit budget in principe niet beïnvloedbaar, omdat voordelen hierop terugvloeien naar het tarief. Het is wel mogelijk om bij de jaarlijkse indexatie de toekomstige stijging van het tarief te beoordelen in combinatie met de afvalstoffenheffing en de OZB: de woonlastendruk. Door de rioolheffing minder te laten stijgen, kan de keuze worden gemaakt om de OZB meer te laten stijgen, wat meer algemene middelen oplevert. Om dit te kunnen bewerkstellingen zijn een aantal keuzes te maken: Optie 1: Afschaffen Programma Gezond Water. Toelichting: Betreft het niet uitvoeren van diverse maatregelen uit het programma gezond water, zoals bijvoorbeeld de aanleg van natuurlijke vriendelijke oevers. In principe betreft dit alleen kosten derden. In het programma Gezond Water staan verschillende doelen om te komen tot betere biodiversiteit en gezonder water. Het behalen van deze doelen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het hoogheemraadschap (HDSR) en de gemeente. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting. Waterschap en gemeente zijn niet aanspreekbaar op het resultaat, maar wel of ze zich voldoende hebben ingespannen om de waterkwaliteit te verbeteren. Te denken valt hierbij aan het realiseren van natuurvriendelijke oevers of het verwijderen van exotische waterplanten. Omdat het om een inspanningsverplichting gaat, kan de gemeente een keuze maken in welke mate de gemeente zich moet inspannen en hier middelen voor moet inzetten. De totale omvang van het programma is € 14 miljoen. Hiervan wordt € 7 miljoen bekostigd door de rioolheffing, verdeeld over de jaren 2025-2028. Kanttekening bij optie 1: Om dit te kunnen bewerkstelligen moeten overeenkomsten met het hoogheemraadschap (HDSR) opgezegd worden. Optie 2: Beperken van diverse ambities ten aanzien van vergroening in de rioolheffing. Toelichting: Betreft het niet opnemen van extra middelen voor klimaatadaptatie in 2026. In 2026 wordt € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor klimaatadaptatie/ groen. Daarnaast wordt in de vervangingsbudgetten een bedrag meegenomen om binnen projecten aanvullende maatregelen te nemen ten behoeve van de klimaatbestendigheid van de riolering.					

	Optie 3: Afschaffen van subsidieregelingen. Toelichting: Betreft de opgenomen middelen in de rioolheffing voor de verstrekking van subsidies. In de rioolheffing zijn meerdere regelingen opgenomen die ervoor moeten zorgen dat particulieren en organisaties klimaatadaptieve maatregelen nemen. Het gaat hierbij om: • Waterproof 030 • Groenblauwe daken • Maatschappelijk vastgoed Samen zijn deze subsidieregelingen goed voor een bedrag van € 1,5 miljoen aan jaarlijkse kosten, waarbij eventuele aanvullende kosten binnen het subsidiebureau of overhead niet zijn meegenomen.
Maatschappelijk effect	• Aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos • Aantal geregistreerde meldingen van grondwateroverlast door te hoge of te lage grondwaterstanden in de openbare ruimte
Impact organisatie (indien van toepassing)	
Relevante openbare (beleids-) documenten	Visie Klimaatadaptatie Utrecht Visie Water en Riolerings Utrecht Verordening rioolheffing gemeente Utrecht 2025 Lokale wet- en regelgeving Beleidsnota Stadswater

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Afschaffen Programma Gezond Water					
Totaal effect lasten	1.400	1.400	1.400	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	1.400	1.400	1.400	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	1.400	1.400	1.400	0	0

Toelichting: Betreft het niet uitvoeren van diverse maatregelen uit het programma gezond water, zoals bijvoorbeeld de aanleg van natuurlijke vriendelijke oevers. In principe betreft dit alleen kosten derden.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Beperken diverse ambities vergroening rioolheffing					

Totaal effect lasten	0	1.000	0	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.000	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.000	0	0	0

Toelichting: Betreft het niet opnemen van extra middelen voor klimaatadaptatie in 2026.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>Structureel</i>
Optie 3: Afschaffen van subsidieregelingen (waterproof 030; groenblauwe daken; maatschappelijke vastgoed)					
Totaal effect lasten	0	780	1.565	1.565	1.565
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	780	1.565	1.565	1.565
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	780	1.565	1.565	1.565

Toelichting: Betreft de opgenomen middelen in de rioolheffing voor de verstrekking van subsidies. Hierin zit onder andere een doorbelasting van het subsidiebureau (personeel, verwerking van de verstrekking van de subsidie). De hoogte hiervan nu nog niet opgenomen omdat het precieze effect nog onduidelijk is.

5.3 Beleidsdoelstelling: Extra Groen

05.03.01 Beleidsproduct: Dierenwelzijn

Heroverweging Opvang dieren zonder kennelijke eigenaar

1. Stopzetten opvang dieren zonder kennelijke eigenaar.

Omschrijving beleidsproduct	Opvang en vervoer van dieren met kennelijke eigenaar en zonder eigenaar, beleidsadvisering Dierenwelzijn.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	836	836	836	836	836
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Stopzetten opvang dieren zonder kennelijke eigenaar Toelichting: Er zullen dan nieuwe contractafspraken met de dierenbescherming gemaakt moeten worden over stoppen opvang zonder eigenaar, hiermee worden minder middelen besteed aan de ketenpartners (vogelopvang, egelopvang en wildopvang). De dierenambulance die vervoert nu zowel dieren met als zonder eigenaar.					
Maatschappelijk effect	- Meer dieren (vogels, wilde dieren) zullen niet worden opgevangen. Dit gaat ten koste van het dierenwelzijn (gebrek aan verzorging, voedsel, medische zorg). In 2024 zijn er 772 dieren met kennelijke eigenaar (honden, katten, konijnen en knaagdieren) opgevangen in het Dierenasiel. Tegenover 3.800 wilde dieren (Vogels, Konijnen en knaagdieren en overige wilde dieren). Daarnaast zijn er 923 dieren met kennelijke eigenaar vervoerd met de dierenambulance en 2.200 dieren zonder kennelijke eigenaar. - De stichting waar een contract mee is gesloten maakt met haar onderaannemers (ketenpartners) veel gebruik van vrijwilligers waaronder mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Als de stichting moeten stoppen doordat ze onvoldoende geld krijgen, valt deze werkgelegenheid en sociale functie weg. - Het is een wettelijke taak van de gemeente om de opvang en vervoer van dieren met een kennelijke eigenaar te organiseren. In de opdracht aan stichting Dierenbescherming bedraagt deze wettelijke taak circa twee derde van de totale materiële kosten.					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nota Dierenwelzijn 2019 Duurzaamheidsverslag Dierenwelzijn					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stopzetten opvang dieren zonder kennelijke eigenaar					
Totaal effect lasten	0	200	200	200	200
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	200	200	200	200

Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	200	200	200	200

Toelichting: Inschatting: In de contractbesprekingen is niet precies inzichtelijk welke bedragen naar de opvang wilde dieren, de vogelopvang en het dierenasiel (honden en katten) gaan. Ook de dierenambulance, die bemenst wordt door vrijwilligers, vervoert beide soorten dieren. Deze zou dan minder afstand hoeven te rijden wat onderhoud en brandstofkosten bespaart.

05.03.02 Beleidsproduct: Meerjaren Groenprogramma

Heroverwegingsopties Meerjaren Groenprogramma

1. Niet vergroenen wijken
2. Geen extra bomen planten
3. Bijdrage groen bij herinrichting stoppen
4. Versnellingsaanpak Groene Schaalsprong verminderen
5. Afschalen Meerjaren Groenprogramma tot aan wettelijke taken

Omschrijving beleidsproduct	Het Meerjaren Groenprogramma (MGP) bevat jaarlijks het investerings- en uitvoeringsplan waarmee Utrecht haar ambitie realiseert om de stedelijke groei gelijke tred te laten houden met groenontwikkeling. Met voornamelijk structureel investeringsbudget aangevuld met cofinanciering (intern, provincie, waterschap, rijk) worden projecten uitgevoerd aan o.a. groene buurten, parken, groenblauwe verbindingen. Ook wordt gewerkt aan een versnellingsaanpak voor vergroening van de stad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	9.657	9.647	9.374	9.374	9.374
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Niet vergroenen van wijken waaronder Rivierenwijk en Overvecht. Toelichting: Betreft de programmering van de projecten 'Vergroening Rivierenwijk (MGP 188)' en 'Vergroening Overvecht (MGP 209)' zoals vastgesteld in het MGP 2025. Optie 2: Niet meer planten extra bomen (doel vanuit het coalitieakkoord 2022-2026). Toelichting: Betreft de programmering van 60.000 Bomen en Bomen hoofdstructuur vanuit het vastgestelde MGP 2025. Optie 3: Werk met werk-maken kansen voor vergroening niet meer benutten. De bijdragen vanuit Groen aan herinrichtingen (bijv. bij het vervangen van de riolering) stoppen. Toelichting: Betreft bijdragen aan projecten die lopen bij gebieden of vanwege herinrichting door o.a. vervanging riolering. Optie 4: Versnellingsaanpak Groene Schaalsprong verminderen. Toelichting: Betreft het stopzetten van de versnellingsaanpak Groene Schaalsprong waarmee de kosten voor personele inzet worden verminderd. Optie 5: Afschalen Meerjaren Groenprogramma tot aan wettelijke taken Toelichting: Het Meerjaren Groenprogramma draagt bij aan de wettelijke taken die volgen uit de Natuurwet (Wet natuurbescherming) de Natuurherstelverordening en de Kaderrichtlijn Water (KRW) (ecologische oevers). Deze optie betreft het verder afschalen van beleidsinzet en uitvoeringsmiddelen waarmee enkel nog de wettelijke taken minimaal kunnen worden uitgevoerd.					
Maatschappelijk effect	Optie 1: Rivierenwijk wordt de hittestress niet opgelost. Daarnaast kan het in Rivierenwijk en Overvecht ook leiden tot gezondheidsschade, omdat de					

	openbare ruimte (groen) minder uitnodigt tot sporten, spelen, bewegen en ontmoeten. • Optie 2: Hiermee voldoen we niet aan het voorkomen van hittestress, onze doelstellingen in de visie Klimaatadaptatie. Dit leidt tot gezondheidsschade • Optie 3: We voldoen niet aan de doelstellingen om in 2050 een klimaatbestendige stad te zijn, want er komt verharding en minder groen terug bij herinrichtingen. Dit leidt tot hittestress en gezondheidsschade. • Algemeen: als de uitvoering van het Meerjaren Groenprogramma wordt vertraagd, groeit het aandeel groen in de stad minder snel dan de stedelijke ontwikkeling. Dit leidt tot een achterblijvende leefkwaliteit, hogere hitte- en waterstress, verminderde sociale en ecologische waarden in nieuwe en bestaande wijken. Inwoners en bezoekers ervaren hierdoor een minder aantrekkelijke, minder gezonde en minder klimaatbestendige stad.
Impact organisatie (indien van toepassing)	
Relevante openbare (beleids-) documenten	Groenstructuurplan Bomenbeleid Nota Utrechtse Soortenlijst Actieplan zelfbeheer Openbaar Groen

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Niet vergroenen van wijken waaronder Rivierenwijk en Overvecht.					
Totaal effect lasten	0	1.000	1.000	1.100	1.100
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.000	1.000	1.100	1.100
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.000	1.000	1.100	1.100

Toelichting: Betreft de programmering van de projecten 'Vergroening Rivierenwijk (MGP 188)' en 'Vergroening Overvecht (MGP 209)' zoals vastgesteld in het MGP 2025.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Niet meer planten extra bomen					
Totaal effect lasten	0	1.135	1.625	1.200	1.200
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.135	1.625	1.200	1.200
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.135	1.625	1.200	1.200

Toelichting: Betreft de programmering van 60.000 Bomen en Bomen hoofdstructuur vanuit het vastgestelde MGP 2025.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Werk met werk- maken kansen voor vergroening niet meer benutten					
Totaal effect lasten	0	1.720	1.270	1.670	1.670
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.720	1.270	1.670	1.670
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.720	1.270	1.670	1.670

Toelichting: Betreft bijdragen aan projecten die lopen bij gebieden of vanwege herinrichting door o.a. vervanging riolering. Dit betreft projecten MGP 195, MGP 196, MGP 197, MGP 049, MGP 199.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Versnellingsaanpak Groene Schaalsprong verminderen					
Totaal effect lasten	0	880	880	880	880
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					

Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	880	880	880	880
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	880	880	880	880

Toelichting: Betreft het stopzetten van de versnellingsaanpak Groene Schaalsprong waarmee de kosten voor personele inzet worden verminderd.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>Structureel</i>
Optie 5: Afschalen Meerjaren Groenprogramma tot aan wettelijke taken					
Totaal effect lasten	0	1.800	1.800	1.800	1.800
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	900	900	900	900
Materieel	0	900	900	900	900
Frictiekosten	0	-315	-135	-90	0
Overhead	0	311	311	311	311
Totaal	0	1.796	1.976	2.021	2.111

05.03.03 Beleidsproduct: Klimaatadaptatie

Heroverwegingsopties Klimaatadaptatie

1. Minder beleids- en onderzoekscapaciteit en onderzoeksgeld.
2. Deel beleidstaken uit de rioolheffing bekostigen.

Omschrijving beleidsproduct	Vanuit het bestuursakkoord klimaatadaptatie is elke gemeente verplicht klimaatadaptatiebeleid te hebben en de risico's van klimaatverandering in beeld te brengen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	451	451	451	451	451
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Minder beleids- en onderzoekscapaciteit en onderzoeksgeld. We beperken ons tot dat wat wettelijk verplicht is. We stoppen dan met regie en daardoor stopt doorwerking van beleid intern en extern. Toelichting: Door alleen de wettelijke taken te doen (zorgplichten riolering, waterbeheer), vervallen de extra beleids- en onderzoeksuitgaven. De resterende inzet wordt geraamd op jaarlijks 1 onderzoek (€ 10.000) en ca 0,6 fte (€ 90.000). Optie 2: Onderzoek of een deel van de beleidstaken uit de rioolheffing kunnen worden bekostigd. Momenteel wordt ook uitgewerkt hoe ook de benodigde investeringskosten voor een klimaat adaptieve en groene stad uit de rioolheffing kunnen worden bekostigd. Toelichting: Gemeenten mogen 100% kostendekkend heffen voor deze zorgplichten rondom water en riolering. Dit gaat om omvangrijke bedragen. Indien een fractie (0,5%) van deze lasten wordt toegerekend aan klimaatadaptatiebeleid, ontstaat er een structurele dekking. Indicatief is nu een post van € 100.00 opgenomen vanaf 2028. Algemene klimaatadaptatie-maatregelen zonder direct verband met de riolering (bijvoorbeeld hittestress protocollen of klimaat adaptieve maatregelen rondom bomen en parken) mogen niet via de rioolheffing worden gefinancierd en moeten uit algemene middelen komen.					
Maatschappelijk effect	• Optie 2: Het benutten van de rioolheffing voor (een deel van) de dekking beleidsinzet klimaatadaptatie betekent per saldo een beperkte lastenverhoging naar de inwoners. • Algemeen: minder inzet om andere partijen in de stad te helpen klimaatbestendig te worden en om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het uitgangspunt is, is dat 70% van de personele lasten beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting). Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Visie Klimaatadaptatie Visie Water en Riolering					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
--------------------	------	------	------	------	-------------

Optie 1: Minder beleids- en onderzoekscapaciteit en onderzoeksgeld					
Totaal effect lasten	0	241	241	241	241
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	241	241	241	241
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-84	-36	-24	0
Overhead	0	83	83	83	83
Totaal	0	240	288	300	325

Toelichting: Door alleen de wettelijke taken te doen (zorgplichten riolering, waterbeheer), vervallen de extra beleids- en onderzoeksuitgaven.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Onderzoek of een deel van de beleidstaken uit de rioolheffing kunnen bekostigd					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	0	100	100	100
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	100	100	100

Toelichting: Gemeenten mogen 100% kostendekkend heffen voor deze zorgplichten rondom water en riolering. Dit gaat om omvangrijke bedragen. Indien een fractie (0,5%) van deze lasten wordt toegerekend aan klimaatadaptatiebeleid, ontstaat er een structurele dekking. Indicatief is nu een post van € 100.000 opgenomen vanaf 2028. Algemene klimaatadaptatie-maatregelen zonder direct verband met de riolering (bijvoorbeeld hittestress protocollen of klimaat adaptieve maatregelen rondom bomen en parken) mogen niet via de rioolheffing worden gefinancierd en moeten uit algemene middelen komen.

05.03.04 Beleidsproduct: Groen en Recreatie om de Stad

Hervormingsopties Groen en recreatie

1. Minder regionale samenwerking groen en recreatie.
2. Gemeentelijke bijdrage in GR verlagen.

Omschrijving beleidsproduct	Beheer van recreatie en groengebieden in de regio en de ontwikkeling nieuwe recreatie.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	1.950	1.950	1.950	1.950	1.950
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel. Optie 1: Regionale samenwerking op het gebied van groen en recreatie beperkter invullen. Minder beleidsvorming en advisering rond recreatie (taken terugbrengen naar minimum). Toelichting: Door de inzet op regionale samenwerking en recreatiebeleid te beperken, kan de gemeente personele inzet besparen. Optie 2: Via vertegenwoordiging in het AB van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden de gemeentelijke bijdrage terugdringen. Toelichting: Naar verwachting zou het mogelijk moeten zijn om circa 10% van de bijdrage ongeveer € 150.000 van de jaarlijkse bijdrage van € 1,5 miljoen te besparen door ombuiging van de begroting van het recreatieschap, waarbij taken versoberd worden uitgevoerd of geplande ontwikkelingen niet worden doorgezet.					
Maatschappelijk effect	• Een beperktere inzet van de gemeente in regionale samenwerking op groen en recreatie leidt tot minder invloed, samenhang en efficiëntie in het realiseren van natuur-, recreatie- en klimaatdoelen. • Voor inwoners betekent dit een minder (kwantitatief) en kwalitatief groen en recreatieve voorzieningen en een lagere bijdrage aan biodiversiteit en klimaatadaptatie. • Daarnaast zal het stoppen met deze samenwerkingen zijn weerslag hebben op andere projecten, zoals woningbouw, omdat gemeenten mogelijk minder geneigd zijn om met Utrecht samen te werken. N.B. Het voornaamste deel (€ 1,5 miljoen) van dit budget wordt besteed aan een bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden en beheerbijdrage aan de provincie Utrecht. Daarnaast wordt € 250.000 besteed aan een beheerovereenkomst met de provincie Utrecht. Hoewel uittreding mogelijk is, zullen de recreatiegebieden in eigendom van de gemeente beheerd moeten worden of afgestoten moeten worden. Ook leidt uittreding uit de GR tot hoge uittredingskosten, waarmee er op middellange termijn geen financiële voordelen zijn te behalen. De uittredingsbijdrage is niet vastgelegd, maar zal naar verwachting tussen de 5 en 10 x de jaarlijkse deelnemersbijdrage betreffen (ca € 10 miljoen). In de heroverwegingskeuzes is daarom uitgegaan van de beïnvloedbaarheid van de beleidscapaciteit op dit onderdeel.					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten						

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Regionale samenwerking op het gebied van groen en recreatie beperkter invullen					
Totaal effect lasten	0	86	86	86	86
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	86	86	86	86
Materieel	0	0	0	0	0
Friciekosten	0	-30	-13	-9	0
Overhead	0	30	30	30	30
Totaal	0	86	103	107	116

Toelichting: Door de inzet op regionale samenwerking en recreatiebeleid te beperken, kan de gemeente personele inzet besparen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Sturen op naar beneden bijstellen van bijdrage aan gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Stichtse Groenlanden					
Totaal effect lasten	0	0	150	150	150
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	150	150	150
Friciekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	150	150	150

Toelichting: De haalbaarheid van het terugdringen van de gemeentelijke bijdrage hangt sterk af van de medewerking van de andere deelnemers in het AB van de gemeenschappelijke regeling. Naar verwachting zou het mogelijk moeten zijn om circa 10% van de bijdrage ongeveer € 150.000 van de jaarlijkse bijdrage van € 1,5 miljoen te besparen door ombuiging van de begroting van het recreatieschap, waarbij taken versoberd worden uitgevoerd of geplande ontwikkelingen niet worden doorgezet.

Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel.

05.03.05 Beleidsproduct: Natuur- en Milieueducatie

Hervormingsopties Natuur-en Milieueducatie

1. Het versoberen van het educatieaanbod en/of het sluiten van één of meerdere steedes en stadstuinen.
2. Bekostiging van natuur-en milieueducatie vanuit scholen.
3. Volledig stoppen van milieueducatie.

Omschrijving beleidsproduct	Aanbieden Natuur-en Milieueducatie in stadstuinen en steedes					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	5.255	4.940	4.940	4.940	4.940
Heroverweging(en) en toelichting	Hervormingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Het versoberen van het educatieaanbod en/of het sluiten van één of meerdere steedes en stadstuinen, waarmee coördinatie en beheerkosten worden bespaard. Toelichting: Het sluiten van de kinderboerderij bespaart de gemeente jaarlijks ongeveer € 550.000 aan exploitatiekosten, waaronder personeel, onderhoud en operationele uitgaven. Hierdoor vervallen deze structurele lasten volledig uit de gemeentelijke begroting. Optie 2: Bekostiging van natuur-en milieueducatie vanuit scholen Toelichting: Als scholen zelf natuur- en milieueducatie bekostigen, vervallen de gemeentelijke uitgaven voor subsidie en dienstverleningsovereenkomsten, waardoor direct bespaard wordt op de gemeentelijke begroting. Dit bespaart naar verwachting € 50.000 aan kosten. Als ook het gebruik van een kantoorruimte die nu voor NME wordt gebruikt wordt heroverwogen kan dat ook tot € 50.000 aan lagere kosten leiden. Optie 3: Volledig stoppen van milieueducatie Toelichting: Het verzorgen van natuur- en Milieueducatie is geen wettelijke verplichting. Vrijwel het gehele budget is daarmee in theorie op termijn beïnvloedbaar. De huidige subsidieafspraken lopen tot en met 2029. Het stopzetten van de subsidie voor Natuur- en Milieueducatie en een dienstverleningsovereenkomst levert op termijn kostenbesparing op voor de gemeente. Een deel van het budget zal beschikbaar moeten blijven voor beheertaken op de terreinen in eigendom van de gemeente. Het subsidiebedrag en bijdrage overeenkomsten komt dan te vervallen (€ 4 miljoen) Een bedrag van € 610.000 komt uit het programma Utrechts Vastgoed, voor de eigenaarslasten van de panden die nu voor NME worden gebruikt.					
Maatschappelijk effect	• Optie 1: Impact op de jonge generatie Utrechters. Kinderen krijgen veel minder mee van de natuur en klimaatverandering door beperktere toegang tot stadstuinen en natuureducatie. In 2024 namen in totaal 42.827 basisschoolleerlingen deel aan natuureducatieprogramma's. Bij het sluiten van één of meerdere stadstuinen zou dit naar schatting een afname van 30% (8.000-15.000) kinderen minder per jaar betekenen. • Optie 2: Als scholen zelf moeten betalen voor natuur- en milieueducatie neemt de toegang ertoe af - vooral bij minder rijke scholen - waardoor ongelijkheid tussen leerlingen toeneemt. Dit kan leiden tot minder milieubewust gedrag en kennis op lange termijn, met negatieve maatschappelijke gevolgen. • Optie 3: Het volledig stoppen met natuur- en milieueducatie kan ertoe leiden dat een generatie leerlingen (en inwoners) minder kennis en bewustzijn over klimaat, biodiversiteit en duurzaamheid ontwikkelt. Dit kan op lange termijn					

	resulteren in minder milieubewust gedrag met negatieve maatschappelijke gevolgen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	• Locaties ontmantelen, frictiekosten vastgoed bij leegstand, indirect frictiekosten gelieerde organisatie. De panden (steedes) en locaties die gebruikt worden voor natuur-en milieueducatie zijn in eigendom van de gemeente. Indien het aanbieden volledig stopt, worden er ook geen huurinkomsten ontvangen voor de eigendomskosten (onderhoud, verzekering) en zullen er andere beleidsdoelen gevonden moeten worden of moeten de panden worden afgestoten.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nadere regel subsidie natuur- en milieucommunicatie en -educatie 2024 – 2029

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Versoberen educatieaanbod en/of sluiten van één of meerdere steedes en stadstuinen					
Totaal effect lasten	0	0	550	550	550
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	550	550	550
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	550	550	550

Toelichting: Het sluiten van de kinderboerderij bespaart de gemeente jaarlijks ongeveer € 550.000 aan exploitatiekosten, waaronder personeel, onderhoud en operationele uitgaven. Hierdoor vervallen deze structurele lasten volledig uit de gemeentelijke begroting.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Bekostiging van natuur-en milieueducatie vanuit scholen					
Totaal effect lasten	0	0	100	100	100
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	100	100	100

Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	100	100	100

Toelichting: Als scholen zelf natuur- en milieueducatie bekostigen, vervallen de gemeentelijke uitgaven voor subsidie en dienstverleningsovereenkomsten, waardoor direct bespaard wordt op de gemeentelijke begroting. Tegelijkertijd verschuiven de kosten naar de scholen, wat kan leiden tot verschillen in aanbod en toegankelijkheid tussen onderwijsinstellingen. Dit bespaart naar verwachting € 50.000 aan kosten. Als ook het gebruik van een kantoorruimte die nu voor NME wordt gebruikt wordt heroverwogen kan dat ook tot een € 50.000 lagere kosten leiden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Volledig stoppen van milieueducatie					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	4.610
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	4.610
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	4.610

Toelichting: Het stopzetten van de subsidie voor Natuur- en Milieueducatie en een dienstverleningsovereenkomst levert op termijn kostenbesparing op voor de gemeente. Een deel van het budget zal beschikbaar moeten blijven voor beheertaken op de terreinen in eigendom van de gemeente. Het subsidiebedrag en bijdrage overeenkomsten komt dan te vervallen (€ 4 miljoen) Een bedrag van € 610.000 komt uit het programma Utrechts Vastgoed, voor de eigenaarslasten van de panden die nu voor NME worden gebruikt.

05.03.06 Beleidsproduct: Gezond gedrag in de openbare Ruimte

Heroverwegingsopties Gezond gedrag in de openbare Ruimte

1. Minder inzet van of stoppen met investeringsmiddelen Sporten, Spelen, Bewegen.
2. Stoppen van de beleidsinzet op het onderdeel Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte.

Omschrijving beleidsproduct	Onder het beleidsonderdeel Gezond gedrag in de openbare ruimte investeert de gemeente Utrecht in speel- en sportplekken, veilige zwemplekken in open water, bankjes, sanitaire voorzieningen en toegankelijkheid, zodat bewoners dichtbij huis gezond kunnen sporten, spelen, bewegen, recreëren, ontmoeten en verblijven.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.571	2.202	2.094	2.094	2.094
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Minder inzet van of stoppen met investeringsmiddelen Sporten, Spelen, Bewegen. Toelichting: De investeringsmiddelen Sporten, Spelen, Bewegen zijn geen wettelijke verplichting. Deze kunnen in zijn geheel worden stopgezet. Het stopzetten van de structurele investeringsbudgetten voor sport en speelplekken levert middelen op die ter heroverweging meegewogen kunnen worden. Optie 2: Stoppen van de beleidsinzet op het onderdeel Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte. Toelichting: Er is grote samenhang tussen de beleidsinzet en de inzet van investeringsmiddelen: vanuit beleidsinzet wordt geprogrammeerd, geprioriteerd waarmee de investeringsmiddelen terecht kunnen komen waar dat het hardst nodig is. We schatten deze beleidsinzet op ca. 70% van het geheel. De overige ca. 30% heeft betrekking op vragen uit de stad, samenwerking met partners etc.					
Maatschappelijk effect	• Optie 1: heeft tot gevolg dat minder nieuwe speel-en sportplekken aangelegd kunnen worden in de openbare ruimte en we niet kunnen voldoen aan de ambities uit de visie Spelen in je eigen buurt. Er blijven dan kwaliteitsverschillen in de stad bestaan. Als wordt besloten met inzet van investeringsmiddelen te stoppen, kan er ook ca. 70% van de beleidsinzet worden heroverwogen. • Optie 2: hiermee wordt de inzet op het opstellen van kaders en normen rondom, sporten, spelen, ontmoeten verminderd, net als de samenwerking met partners en wordt minder gestuurd op toegankelijkheid en optimaal gebruik van voorzieningen. • Algemeen: als de gemeentelijke speelruimtenorm niet wordt gehaald, kunnen minder knelpunten worden opgelost op het gebied van speel- en sportplekken, toegankelijkheid, ruimte voor ontmoeting en verblijf. Speel- en sportplekkenruimtes in de stad sluiten niet altijd goed aan op doelgroepen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het uitgangspunt is dat 100% van de personele lasten beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting). Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Visie Speelruimte Utrecht Speelruimtebeleid gemeente Utrecht Plan van aanpak - Utrecht op het gemak					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Minder inzet van of stoppen met investeringsmiddelen Sporten, Spelen, Bewegen.					
Totaal effect lasten	0	1.820	1.711	1.711	1.711
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.820	1.711	1.711	1.711
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.820	1.711	1.711	1.711

Toelichting: Het stopzetten van de structurele investeringsbudgetten voor sport en speelplekken levert middelen op die ter heroverweging meegewogen kunnen worden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Minder inzet van of stoppen met investeringsmiddelen Sporten, Spelen, Bewegen					
Totaal effect lasten	0	323	323	323	323
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	323	323	323	323
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-113	-48	-32	0
Overhead	0	112	112	112	112
Totaal	0	322	386	402	435

Toelichting: Verminderen van de beleidsinzet Gezond Gedrag in de Openbare Ruimte.

5.4 Beleidsdoelstelling: Afval voorkomen

05.04.01 Beleidsproduct: Huishoudelijke afvalinzameling -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k

05.04.02 Beleidsproduct: Overh.taken (exclusief HHafv)+facil inzameling -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k

05.04.03 Beleidsproduct: Bedrijfsafval inzameling -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k

05.04.04 Beleidsproduct: Inzamelen en afvoeren van afval -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100k

5.5 Beleidsdoelstelling: Erfgoed

05.05.01 Beleidsproduct: Beheer en gebruik Monumenten en Cultuurhistorische Waarden

Herontwikkelingsopties Erfgoed

1. Stoppen project digitalisering Erfgoed.
2. Stoppen met subsidieregeling publieksbereik.
3. Niet verhuizen naar nieuwe archeologisch depot.
4. Afschalen beleidsontwikkeling, dienstverlening en staffaken.
5. Afschalen activiteiten Castellum Hoge Woerd.

Omschrijving beleidsproduct	Beheer en gebruik Monumenten en Cultuurhistorische Waarden					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	3.469	3.411	3.157	2.965	2.965
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Stoppen met het project digitalisering Erfgoed Toelichting: Sinds 2021 is afdeling Erfgoed bezig met het digitaliseren, ontsluiten en archiveren van papieren archieven en digitale bestanden. Het betreft € 802.000 aan incidentele middelen verspreid over de jaren 2026-2028. Deze zijn bestemd voor het digitaliseren en archief-klaar maken van het papieren archief, de migratie en meta-datering van digitale bestanden naar o.a. SharePoint, de vervanging van verouderde software en de implementatie en inrichting van een asset management system voor het beheren en ontsluiten van informatie over erfgoedobjecten en -terreinen in de gemeente. Deze besteding is inmiddels (begin 2026) contractueel vastgelegd, dus daarmee is de heroverweging niet meer geheel mogelijk. Het niet-contractuele budget voor 2026 – 2030 betreft ca. € 50.000 per jaar voor o.a. informatiebeheer door Geo-voorzieningen. Dit informatiebeheer is noodzakelijk in het kader van het Omgevingsloket. Optie 2: Stoppen met subsidieregeling publieksbereik € 86 duizend per jaar materieel. Toelichting: De subsidieregeling financiert activiteitenprogramma's van erfgoedorganisaties die erfgoed toegankelijk maken voor een breed publiek, waaronder Open Monumentendag, DomUnder en de historische verenigingen. Optie 3: Afzien van verhuizing naar nieuwe archeologisch depot. Toelichting: In 2028 wordt het archeologisch depot ondergebracht in het in aanbouw zijnde nieuwe depotgebouw voor gemeente, Provincie en Centraal Museum. Ter voorbereiding van de inhuizing en de verhuizing worden aanloopkosten gemaakt over de periode 2026-2028 van in totaal € 335.000. Hiervan is € 135.000 (€ 45.000 per jaar, drie jaar lang) niet beïnvloedbaar: de huur van een tijdelijke locatie is contractueel vastgelegd. De kosten voor 2026 zijn op niet-beïnvloedbaar gezet. Het overige budget wordt besteed aan onder meer verhuiskosten ca € 30.000 en het voor de verhuizing noodzakelijke ompakken van archeologische vondsten in nieuwe dozen circa € 140.000.					

	LET OP: Voor de nieuwe locatie is in de VJN geld vrijgemaakt. Deze heroverwegingsoptie lijkt in dat licht dus niet logisch. Optie 4: Afschalen in beleidsontwikkeling, dienstverlening en staftaken. Toelichting: In de financiële impact hierboven is het uitgangspunt dat ca 50% van het budget beïnvloedbaar is (geen wettelijke taak, geen externe verplichting). Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten. De afdeling Erfgoed voert de Erfgoedwet, Omgevingswet en Archiefwet uit. In die wetten staat niet heel letterlijk wat de gemeente precies moet doen. De geest van de Erfgoedwet, namelijk het beschermen van erfgoed, vult de gemeente lokaal in middels vastlegging in o.a. de Erfgoednota, in beleid, in nadere regels e.d. bij Omgevingsplannen. Ook geven we invulling aan (inter)nationale verdragen die door onze regering zijn geratificeerd, zoals Unesco Werelderfgoed, Verdrag van Faro, Verdrag van Malta. De vraag naar de inzet van de afdeling Erfgoed wordt mede bepaald door de ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Optie 5: Afschalen activiteiten Castellum Hoge Woerd Algemene toelichtingen opties: De lasten binnen dit product zijn deels beïnvloedbaar. Met een groot deel van het budget worden wettelijke kaders en regelgeving uitgevoerd, zoals de Erfgoedwet, Erfgoedverordening, Omgevingswet, Wet op de Archeologische Monumentenzorg en Archiefwet. Daarnaast zijn er meerjarige verplichtingen aangegaan voor beheer en onderhoud van museum Castellum Hoge Woerd en het depotbeheer van archeologische vondsten.
Maatschappelijk effect	• Optie 2: de verwachting is dat een deel van deze activiteiten stopt bij wegvallen van deze subsidie. Subsidies worden eind 2025 toegekend voor 2026-2028 en zijn naar verwachting voor de nieuwe raad beïnvloedbaar met ingang van 2029. • Optie 3: Het huidige museumdepot voldoet niet meer aan de eisen van de erfgoedinspectienormen (0-meting 2012). Het depot is vol en voldoet klimatologisch en technisch niet meer aan de voorwaarden voor verantwoord museaal depotbeheer (ARBO-eisen, klimaatregeling). Het gemeentelijke depot van bodemvondsten voldoet niet langer aan de eisen die de Erfgoedwet (2016) en de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie stellen aan de gescheiden opslag van materiaalgroepen in aparte klimaatzones. Bovendien is ook dit depot sinds 2018 vol. Met de groei van de stad, groeit de Erfgoedcollectie, omdat er voorafgaand aan de bouw archeologisch onderzoek moet plaatsvinden. Afzien van de verhuizing leidt tot het minder efficiënt, effectief en volledig kunnen vervullen van de wettelijke taken. Naar verwachting zullen we binnen enkele jaren niet meer in staat zijn de wettelijke depottaak uit te voeren. Tevens te bezien in samenhang met de realisatie van het nieuwe depot (door VGU). Financiële impact op bouw van nieuw gemeentelijk depot. • Optie 4: afschalen in beleidsontwikkeling, dienstverlening en staftaken heeft als impact dat gemeente Utrecht niet, of niet volledig, kan voldoen aan bovengenoemde verdragen. Daarbij is de impact afhankelijk van de mate van afschalen. Dit kan onder meer betekenen: versobering erfgoedbeleid, dienstverlening als onderdeel van de vergunningverlening aan monumenteneigenaren en gemeentelijke organisatieonderdelen met monumentenbezit (VGU/Stadsbedrijven). Dit leidt mogelijk ook tot vertraging bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad als gevolg van wachttijden voor archeologisch onderzoek. • Optie 5: het museum wordt thans gerund met minimale personele inzet van 2,4 fte en ca. 80 actieve vrijwilligers. Volgens onderzoek van BMC uit 2019 exploiteren we een hoogwaardige culturele voorziening met minimale middelen. Versobering met ca 0,5 fte heeft grote impact op de exploitatie van het museum. Een groot deel van de activiteiten kan daardoor niet meer plaatsvinden. Consequentie van afschaling betekent stoppen met een groot deel van de programmering zoals het archeolab, educatie en rondleidingen (jaarlijks meer dan 100 schoolklassen) en de jaarlijkse wisselexpositie. Deze programmering is voorwaardelijk om als museum actueel te blijven en

	bezoekers te trekken. Met afschaling is het exploiteren van het museum niet meer realistisch.
Impact organisatie (indien van toepassing)	- Optie 1: Uitvoering raakt aan de wettelijke taak. Stopzetten van dit project leidt tot het minder efficiënt en effectief werken en mogelijk het niet voldoen aan de vereisten die de Omgevingswet stelt. Daarmee is er een risico op juridisch onjuiste procedures en besluiten en extra kosten. Deze kosten zijn niet in beeld gebracht. - De kosten voor 2026 zijn niet-beïnvloedbaar, omdat reeds verplichtingen zijn aangegaan. De digitaliseringsoperatie is in de voorjaarsnota 2021 aangemerkt als onvermijdbaar, onoplosbaar en onuitstelbaar. Inmiddels zijn veel onderdelen uitgevoerd dan wel ver gevorderd. Op een later moment alsnog weer opstarten leidt tot extra kosten. Deze kosten zijn niet in beeld gebracht. - De kosten zijn voor Ruimte materieel. 50% betreft waarschijnlijk personele kosten binnen de gemeente. - Optie 5: De vermindering in de formatie is geraamd o.b.v. verwachte, theoretische uitstroom. Indien deze uitstroom niet tot stand komt, is mogelijk een reorganisatie nodig. De kosten voor 2026 zijn op niet-beïnvloedbaar gezet
Relevante openbare (beleids-) documenten	Raadsbrief Voorkeursscenario Depot Centraal Museum en Erfgoed Utrecht - iBabs Publieksporaal:

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen met het project digitalisering erfgoed					
Totaal effect lasten	0	257	113	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	57	26	0	0
Materieel	0	200	87	0	0
Frictiekosten	0	-20	-4	0	0
Overhead	0	20	9	0	0
Totaal	0	257	118	0	0

Toelichting: Sinds 2021 is afdeling Erfgoed bezig met het digitaliseren, ontsluiten en archiveren van papieren archieven en digitale bestanden.

Het betreft € 802.000 aan incidentele middelen verspreid over de jaren 2026-2028. Deze zijn bestemd voor het digitaliseren en archief-klaar maken van het papieren archief, de migratie en meta-datering van digitale bestanden naar o.a. SharePoint, de vervanging van verouderde software en de implementatie en inrichting van een asset management system voor het beheren en ontsluiten van informatie over erfgoedobjecten en -terreinen in de gemeente.

Deze besteding wordt in 2025/begin 2026 contractueel vastgelegd. Het niet-contractuele budget voor 2026 – 2030 betreft ca. € 50.000 per jaar voor o.a. informatiebeheer door Geo-voorzieningen. Dit informatiebeheer is noodzakelijk in het kader van het Omgevingsloket.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Stoppen met subsidieregeling publieksbereik					
Totaal effect lasten	0	0	0	86	86
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	86	86
Fricatiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	86	86

Toelichting: De subsidieregeling financiert activiteitenprogramma's van erfgoedorganisaties die erfgoed toegankelijk maken voor een breed publiek, waaronder Open Monumentendag, DomUnder en de historische verenigingen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Afzien van verhuizing naar nieuwe archeologisch depot					
Totaal effect lasten	0	133	30	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	133	30	0	0
Fricatiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	133	30	0	0

Toelichting: In 2028 wordt het archeologisch depot ondergebracht in het in aanbouw zijnde nieuwe depotgebouw voor gemeente, Provincie en Centraal Museum. Ter voorbereiding van de inhuizing en de verhuizing worden aanloopkosten gemaakt over de periode 2026-2028 van in totaal € 335.000. Hiervan is € 135.000 (€ 45.000 per jaar, drie jaar lang) niet beïnvloedbaar: de huur van een tijdelijke locatie is contractueel vastgelegd. De kosten voor 2026 zijn op niet-beïnvloedbaar gezet.

Het overige budget wordt besteed aan onder meer verhuiskosten ca € 30.000 en het voor de verhuizing noodzakelijke ompakken van archeologische vondsten in nieuwe dozen circa € 140.000.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Afschalen beleidsontwikkeling, dienstverlening en staffaken					
Totaal effect lasten	0	431	431	431	431
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	431	431	431	431
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-151	-65	-43	0
Overhead	0	149	149	149	149
Totaal	0	429	515	537	580

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 5: Afschalen activiteiten Castellum Hoge Woerd					
Totaal effect lasten	0	34	44	54	54
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	34	44	54	54
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-12	-7	-5	0
Overhead	0	12	15	19	19
Totaal	0	33	53	68	73

5.6 Beleidsdoelstelling: Leefomgeving en ondergrond

05.06.01 Wettelijke taken Milieu → beïnvloedbaarheid < € 100k

05.06.02 Beleidsproduct: Bodem en Ondergrond

Heroverwegingsoptie Bodem en Ondergrond

1. Verminderen van de regierol bij projecten en advisering en de inzet op regionale samenwerking.

Omschrijving beleidsproduct	Onder het beleidsonderdeel Bodem en ondergrond zorgt de gemeente Utrecht voor het uitvoeren van bodemtaken, het uitvoeren van nazorg bij vervuilde locaties, het actualiseren van het grondwaterbeheerplan en het adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen om gezondheid, veiligheid en duurzaam gebruik van de ondergrond te waarborgen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.790	2.432	2.432	2.332	2.332
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verminderen van de regierol bij projecten en advisering en de inzet op regionale samenwerking. Toelichting: Het verminderen van de regierol en het terugschroeven van regionale samenwerking betekent dat er minder personele inzet wordt ingezet die stuurt op ordening, bescherming en samenhang van gebruik in de ondergrond. De gemeente werkt regionaal samen omdat bodemopgaven — zoals grondwaterbeheer, verontreinigingen en bodemenergie — gemeentegrenzen overstijgen. Regionale uitvoeringsdiensten, provincie en waterschappen leveren hierbij specialistische kennis, toezicht en een uniforme aanpak, zodat de gemeente haar taken efficiënt en consistent kan uitvoeren.					
Maatschappelijk effect	- De gemeente heeft op het gebied van bodem en ondergrond wettelijke taken en verplichtingen. Dit omvat onder andere de nazorgverplichtingen bij verontreinigde locaties, waarbij medewerkers verantwoordelijk zijn voor monitoring, analyse en het beheer van installaties, zoals pompen in het Griftpark. Daarnaast is de gemeente belast met grondwaterbeheer, inclusief het bewaken van waterstanden en het waarborgen van een veilige en duurzame bodem- en waterkwaliteit. Deze taken zijn vastgelegd in wet- en regelgeving en kunnen niet eenvoudig worden afgeschaald, aangezien ze gericht zijn op het beschermen van gezondheid, milieu en publieke infrastructuur. - Bij het verminderen van de inzet op Bodem en ondergrond ontstaat er risico op gezondheids- en milieuproblemen, verslechtering van de grondwaterkwaliteit, duurdere ruimtelijke ontwikkelingen en minder mogelijkheden voor bijvoorbeeld duurzame warmte.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De vermindering in de formatie is geraamd o.b.v. een verwachte uitstroom (standaard uitstroom%). Indien deze niet tot stand komt is mogelijk reorganisatie nodig.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nota Bodembeheer 2017-2027 Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam gebruik van de ondergrond Beleidsnota bodem en ondergrond 2025-2035					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verminderen van de regierol bij projecten en advisering en de inzet op regionale samenwerking					
Totaal effect lasten	0	58	111	137	137
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	58	111	137	137
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-20	-17	-14	0
Overhead	0	20	38	47	47
Totaal	0	57	133	171	184

Toelichting: Het onderdeel Bodem en Ondergrond is vrijwel geheel een wettelijke taak. Een heroverweging kan zijn om minder in te zetten op regie en regionale samenwerking.

05.06.03 Beleidsproduct: Aanpak luchtkwaliteit en emissieloos vervoer

Heroverwegingsopties luchtkwaliteit en emissieloos vervoer

1. Minder intensieve uitvoering van luchtkwaliteitsmaatregelen.
2. Verhogen van concessietarief bij nieuwe laadinfraconcessies.

Omschrijving beleidsproduct	Met lokale maatregelen verminderen we stapsgewijs de uitstoot die binnen onze gemeentegrenzen wordt veroorzaakt. Ook wordt emissieloos vervoer gestimuleerd door concessies uit te geven voor de plaatsing van laadpalen en afspraken te maken over het gebruik van emissieloos bouwmaterieel bij projecten in de stad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.958	1.652	1.650	1.650	1.650
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties Optie 1: Minder intensieve uitvoering van luchtkwaliteitsmaatregelen, Toelichting: Hierbij beperkt de gemeente zich tot het naleven van de verplichte EU-grenswaarden en niet streeft naar de WHO-advieswaarden, met minder lokale beleidsontwikkeling en advisering. Door de uitvoering van luchtkwaliteitsmaatregelen te beperken tot de verplichte EU-normen, kan de gemeente personele inzet en materiële kosten voor maatregelen besparen. Optie 2: Het verhogen van het concessietarief bij nieuwe laadinfraconcessies en daarmee het verhogen van de laadprijzen. Toelichting: Het eerste moment dat een nieuwe concessie aanbesteed wordt is in 2028. Dat is ook het moment dat er een hogere concessievergoeding gevraagd kan worden voor nieuw te plaatsen palen. Tussen 2028 en 2030 moeten nog circa 600 laadpalen bijgeplaatst worden. Als daarmee € 100.000 extra inkomsten gegenereerd worden, dan moet de concessievergoeding verhoogd worden van 5 naar 7 cent. De laadprijs gaat dan omhoog van circa 43 cent/kWh naar 45 cent. 1 cent verhoging levert op termijn ongeveer € 50.000 per jaar op. De lopende concessies kunnen niet zonder meer worden aangepast omdat dat een wezenlijke wijziging van het contract betreft en er dan uitkoopvergoedingen van toepassing zijn. Deze contracten kunnen pas worden aangepast zodra de exploitatietermijn afloopt.					
Maatschappelijk effect	• Optie 1: Minder gezondheidswinst en ongezonde lucht voor onze inwoners, werknemers en bezoekers. • Optie 2: een verhoging van het concessietarief bij nieuwe laadinfraconcessies leidt ertoe dat de laadprijzen voor inwoners en bezoekers stijgen. Dit kan directe gevolgen hebben voor het laadgedrag van inwoners: zij zullen bewuster omgaan met het laden van hun voertuig, bijvoorbeeld door minder vaak of korter te laden, of door uit te wijken naar goedkopere laadopties buiten de concessie. Daarnaast kan dit een remmend effect hebben op de aanschaf van elektrische voertuigen, omdat de totale gebruikskosten toenemen. Hierdoor vertraagt de overstap naar elektrisch rijden.					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Luchtkwaliteit					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Minder intensieve uitvoering van luchtkwaliteitsmaatregelen					
Totaal effect lasten	0	153	153	153	153
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	103	103	103	103
Materieel	0	50	50	50	50
Frictiekosten	0	-36	-16	-10	0
Overhead	0	36	36	36	36
Totaal	0	153	174	179	189

Toelichting: Door de uitvoering van luchtkwaliteitsmaatregelen te beperken tot de verplichte EU-normen, kan de gemeente personele inzet en materiële kosten voor maatregelen besparen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Het verhogen van het concessietarief bij nieuwe laadinfraconcessies					
Totaal effect lasten	0	0	100	100	100
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	100	100	100
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	100	100	100

Toelichting: Het eerste moment dat een nieuwe concessie aanbesteed wordt is in 2028. Dat is ook het moment dat er een hogere concessievergoeding gevraagd kan worden voor nieuw te plaatsen palen. Tussen 2028 en 2030 moeten nog circa 600 laadpalen bijgeplaatst worden. Als daarmee € 100.000 extra inkomsten gegenereerd moeten worden, dan moet de concessievergoeding verhoogd worden van 5 naar 7 cent. De laadprijs gaat dan omhoog van circa 43 cent/kWh naar 45 cent.

1 cent verhoging levert op termijn ongeveer € 50.000 per jaar op. Echter, de doelstellingen op het gebied van het faciliteren van de overstap naar emissieloos vervoer komen met zo'n verhoging in gevaar: de laadprijs wordt zó hoog dat het een averechts effect heeft: mensen zullen minder bereid zijn een elektrische auto aan te schaffen. Hier is nog geen degelijk onderzoek naar gedaan, dus hier bestaat het risico dat een verhoging van de concessievergoeding uiteindelijk niet tot hogere inkomsten voor de gemeente leidt.

De lopende concessies kunnen niet zonder meer worden aangepast omdat dat een wezenlijke wijziging van het contract betreft en er dan uitkoopvergoedingen van toepassing zijn. Deze contracten kunnen pas worden aangepast zodra de exploitatietermijn afloopt.

05.06.04 Beleidsproduct: Lucht, Geluid, Trillingen, Omgevingsveiligheid

Heroverwegingsoptie Lucht, Geluid, Trillingen en Omgevingsveiligheid

1. Verminderen inzet Duurzaamheidsadviseurs/ beperken metingen luchtmeetnet / beperken uitvoering actieplan en uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen.

Omschrijving beleidsproduct	Onder het beleidsonderdeel Lucht, Geluid, Trillingen en Omgevingsveiligheid zorgen we voor wettelijke naleving en monitoring, geven we advies en verantwoording over de kwaliteit van de leefomgeving (zoals lucht, geluid en trillingen), toetsen we plannen aan veiligheidsnormen en treffen we maatregelen om naast de wettelijke EU-grenswaarden op termijn ook aan de strengere WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit te voldoen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	1.162	1.162	1.062	1.062	1.062
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: We verminderen de inzet Duurzaamheidsadviseurs binnen (gebieds)projecten. We beperken de inzet op de metingen op het luchtmeetnet, waarbij meetwaarden enkel worden gepubliceerd en niet worden geanalyseerd. We beperken de uitvoering van het actieplan en het uitvoeringsprogramma Geluid en Trillingen, door het niet opstarten van citizen science-projecten en de advisering op Eurocities rond geluid en trillingen. Toelichting: Door de beleidsinzet op lucht, geluid, trillingen en omgevingsveiligheid te verminderen, kan de gemeente personele inzet besparen.					
Maatschappelijk effect	Minder gezondheidswinst en ongezonde lucht voor onze inwoners, werknemers en bezoekers. Door minder inzet van duurzaamheidsadviseurs worden bij projecten en gebiedsopgaven minder maatregelen genomen om luchtkwaliteit te verbeteren en geluid, trillingen en veiligheidsrisico's te beperken. Ook dit kan leiden tot een minder gezonde en veilige leefomgeving voor inwoners en een vertraging bij het behalen van gemeentelijke milieudoelen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Omgevingsveiligheid 2024 Beleidsnota Geluid en Trillingen Actieplan Geluid Beleidsnota Luchtkwaliteit 'Gezonde Lucht voor Iedereen'					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Lucht, geluid, trillingen en omgevingsveiligheid					
Totaal effect lasten	0	153	153	153	153
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	103	103	103	103
Materieel	0	50	50	50	50
Frictiekosten	0	-36	-15	-10	0
Overhead	0	36	36	36	36

Totaal	0	153	174	179	189

Toelichting: Door de beleidsinzet op lucht, geluid, trillingen en omgevingsveiligheid te verminderen, kan de gemeente personele inzet besparen.

Hoofdstuk 6. Veilige stad

6.1 Beleidsdoelstelling: Aanpakken/voorkomen criminaliteit

06.01.01 Beleidsproduct: THOR voorkomen criminaliteit

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Financieel technisch gezien is het mogelijk hierop te bezuinigen, maar gezien de huidige toename in de veiligheidsopgave én dat hiermee dan de taken van bijvoorbeeld de wijk Boa's verzwaaard worden is de inschatting dat dit te veel impact heeft op de stad. Daarmee is voor nu het advies dit niet te heroverwegen en is er geen optie opgenomen.

06.01.02 Beleidsproduct: Basis op orde -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

06.01.03 Beleidsproduct: Ondernijning -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

06.01.04 Beleidsproduct: Samenwerkingsverbanden -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

06.01.05 Beleidsproduct: Digitale veiligheid -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

06.01.06 Beleidsproduct: Grenzen stellen perspectief bieden

Heroverwegingsopties Grenzen stellen perspectief bieden

1. Bezuinigen op gemeentelijke middelen voor Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO)
2. Bezuinigen op gemeentelijke middelen voor Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUI)

Grenzen stellen perspectief bieden	Aanpakken/ interventies/ acties voor het voorkomen van ontwrichtende effecten van ondermijnende drugsgerelateerde criminaliteit					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.156	2.156	2.156	2.156	2.156
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Bezuinigen op gemeentelijke middelen voor Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO) Optie 2: Bezuinigen op gemeentelijke middelen voor Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUI) Bezuinigen op de aanpak: Voorkomen van ontwrichtende effecten van ondermijnende drugsgerelateerde criminaliteit Toelichting: Het merendeel van het beïnvloedbare budget is bedoeld voor capaciteit, voor zowel beleidsvorming als uitvoering (o.a. handhaving). Op dit budget zijn reeds bezuinigingen ingeboekt van meer dan € 0,5 miljoen. Binnen dit budget worden activiteiten uitgevoerd die volledig gedekt worden vanuit Rijksmiddelen; hierop kan derhalve niet heroverwogen worden. Activiteiten die volledig worden gedekt uit gemeentelijke middelen en heroverwogen kunnen worden (mogelijk niet zonder schadeclaims) betreffen controles, acties en handhaving om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan en betreffen ook de handhaving van de vergunningplicht voor bedrijven in de autobranche (t/m 2028 verlengd) en activiteiten bedoeld om de kwetsbaarheid voor criminaliteit, zoals witwassen en arbeidsuitbuiting, te verminderen en ongelijkwaardig ondernemersklimaat tegen te gaan. Voor de dekking van het resterende deel van het programma is een verdeelsleutel opgesteld tussen het aandeel Gemeentelijke dekking versus Rijksdekking. Omdat er nog onzekerheid is over de hoogte van de Rijksbijdrage, is het op dit moment moeilijk om concrete bedragen te noemen voor de heroverwegingen. Indien het aangevraagde bedrag volledig wordt toegekend, is de bijdrage Gemeente versus Rijk ongeveer 30% respectievelijk tot 70%. Een bruto besparing van € 1 miljoen, levert daarmee slechts een netto besparing voor Utrecht op van € 300.000.					
Maatschappelijk effect	De kracht van de door de raad vastgestelde aanpak Grenzen Stellen Perspectief Bieden zit in het totaalpakket aan maatregelen en een integrale aanpak. De aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt een lange adem. De nota Grenzen Stellen Perspectief Bieden focust op het tegengaan van toename van geweld, de toename jonge aanwas (afglijden kinderen/jongeren in (drugs)criminaliteit), een ongelijkwaardig ondernemersklimaat en verdere ontwrichting als gevolg van ondermijnende criminaliteit. Minder bijdragen aan deze aanpak heeft tot gevolg dat de ingezette veranderingen, zoals op bedrijventerrein Nieuw Overvecht, teniet worden gedaan. Het totaalpakket aan maatregelen, de kracht van deze aanpak, verdwijnt daarmee. Zonder de gemeentelijke middelen voor BTNO (optie 1) EN BUI (optie 2) verdwijnt de operationele slagkracht (controles/acties/handhaving) van de gemeente; hiermee verdwijnt het zicht op gevaarlijke of ernstige situaties in buurten en wijken zoals hennepkwekerijen, harddrugs of illegaal gokken. Malafide ondernemers hebben vrij spel. De gemeentelijke controle op bestemmingsplan, bouwvoorschriften, Digitaal					

	Opkopersregister (DOR), en dynamische integrale controles met politie en andere partners behoren tot het verleden. Ook handhavend optreden door waarschuwingen, last onder dwangsom en sluitingen vallen weg. Terwijl het tegengaan van ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit in de wijken nou juist het speerpunt is waar de raad focusgroepen en focusgebieden (zoals bedrijventerrein Nieuw-Overvecht (BTNO)) op hebben bepaald. Investerings in kwetsbare doelgroepen vallen weg terwijl die dit juist nodig hebben om weer kans te maken op een beter perspectief. Het doet afbreuk aan de huidige versterking van onze stad (en organisatie) tegen de invloeden van georganiseerde netwerken van zware criminaliteit, zoals criminele netwerken die actief zijn in de zorg waardoor kwetsbare doelgroepen geen of niet de juiste zorg krijgen. Het programma GSPB is in ontwikkeling, waarbij er aandacht is voor het meten van de effectiviteit van de maatregelen. Voor bedrijven in de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht is vergunningplicht ingevoerd vanwege criminele activiteiten. Voortijdig stoppen met vergunningverlening en toezicht daarop leidt tot rechtsongelijkheid en mogelijk schadeclaims. Bovendien: het Rijk is een belangrijke partner voor de gemeente bij de brede aanpak van ondermijning (GSPB) en wil zich langjarig verbinden aan een integrale aanpak. Het budget verlagen is een heel slecht signaal naar het Rijk. Het brengt het risico met zich mee dat het Rijk niet meer extra investeert in GSPB omdat de gemeente geen cofinanciering meer beschikbaar stelt. Indien het gemeentelijke budget (waar vooral de uitvoering van wordt betaald) wordt gekort brengt dit tevens het risico met zich mee dat het Rijk ook kort. Dat heeft gevolgen voor de beleidsvorming maar zeker ook voor de uitvoering.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het programma Grenzen Stellen Perspectief Bieden (GSPB) biedt personele dekking voor diverse medewerkers bij verschillende organisatieonderdelen. Indien de Gemeente Utrecht ervoor kiest minder bij te dragen aan het programma GSPB, zou dit kunnen betekenen dat het Rijk ook minder middelen gaat toekennen. Zowel bij een verlaging van de bijdrage van de gemeente als mogelijk bij een verlaging van de bijdrage van het Rijk, is er sprake van personele consequenties. Het programma verliest niet alleen personele capaciteit, ook de vaak recent opgebouwde kennis en kunde verdwijnt.
Relevante openbare (beleids-) documenten	N/a

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Bezuinigen op gemeentelijke middelen voor BTNO					
Totaal effect lasten	0	415	415	415	415
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	415	415	415	415
Materieel	0	0	0	0	0
Friciekosten	0	-145	-62	-42	0
Overhead	0	144	144	144	144

Totaal	0	413	496	517	559
--------	---	-----	-----	-----	-----

Toelichting: Dit betreft personele kosten m.b.t. het onderdeel BTNO. Daarbij wel de kanttekening dat het verlagen van dit budget ook direct leidt tot een lagere cofinanciering vanuit het Rijk.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Bezuinigen op gemeentelijke middelen voor BUIT					
Totaal effect lasten	0	144	144	144	144
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	144	144	144	144
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-50	-22	-14	0
Overhead	0	50	50	50	50
Totaal	0	143	172	179	194

Toelichting: Dit betreft personele kosten m.b.t. het onderdeel BUIT. Daarbij wel de kanttekening dat het verlagen van dit budget ook direct leidt tot een lagere cofinanciering vanuit het Rijk.

06.01.07 Beleidsproduct: Jeugd en Veiligheid

Heroverwegingsopties Jeugd en Veiligheid

1. Bezuinigen op de inzet van jongerenwerk en buurtteams ten behoeve van kwetsbare (criminele) jongeren

Jeugd en Veiligheid	Inzet jongerenwerk en buurtteams ten behoeve van kwetsbare (criminele) jongeren					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	5.989	5.989	5.989	5.989	5.989
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Bezuinigen op de inzet van jongerenwerk en buurtteams ten behoeve van kwetsbare (criminele) jongeren Toelichting: De meerjarige subsidies voor Jeugd en Veiligheid kunnen afgebouwd worden tot en met 100% (€ 5,989 miljoen). Het beschikbare budget wordt doelbewust ingezet voor het voorkomen van jeugdcriminaliteit en -overlast in kwetsbare wijken (ongelijk investeren in gelijke kansen). Juist daar is de problematiek het meest urgent en de impact van preventie het grootst. Jongerenwerk (75%) en buurtteams (25%) spelen hierin een essentiële rol. Eind 2026 eindigt het huidige contract voor Jongerenwerk en dient een nieuw contract in te gaan vanaf 2027. Om dit te bewerkstelligen is in Q3 2025 gestart met een aanbesteding. De aanbestedingsdocumenten worden in februari/maart 2026 gepubliceerd en daarna start de dialoogfase etc. In de zomer van 2026 volgt de gunning en afsluiten van het nieuwe contract. Een heroverweging betekent dat ingegrepen moet worden in de lopende aanbesteding en betekent ook dat vanaf 2027 geen contract is afgesloten en dus geen jongerenwerk uitgevoerd kan worden.					
Maatschappelijk effect	Met de inzet van jongerenwerk en buurtteams signaleren we jongeren die afglijden naar de criminaliteit, bereiken we hen en zetten we in op hulp om jongeren uit de criminaliteit te helpen en een niet-crimineel alternatief aan te bieden. Als de inzet op deze jongeren wordt afgeschaald, zullen ze uit beeld verdwijnen. De kans is groot dat zij later met grotere problematiek in beeld komen met daaraan gerelateerde maatschappelijke kosten (handhaving, politie, justitie, etc.). De kans op recidive neemt ook toe en daarmee de drugsgerelateerde geweldsincidenten in de stad. Denk verder aan toename van criminaliteit en daardoor meer druk op handhaving en justitiële- en politiecapaciteit, afname van vertrouwen in instituties en toename van risico op een criminele volgende generatie.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	N/a					
Relevante openbare (beleids-) documenten	N/a					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Bezuinigen op de inzet van jongerenwerk en buurtteams ten behoeve van kwetsbare (criminele) jongeren					
Totaal effect lasten	0	2.995	5.989	5.989	5.989
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	2.995	5.989	5.989	5.989
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	2.995	5.989	5.989	5.989

Toelichting: Contract loopt af per 2026. Kan alleen maar stoppen met het nieuwe contract en juridisch niet meer opnieuw aanbesteden want geen tijd voor juridisch juist aanbesteden. In 2027 nog de helft van het budget opgenomen in verband met de vergoeding van partij voor de afbouw en beëindiging van taken.

06.01.08 Beleidsproduct: Aanpakken en voorkomen van criminaliteit

Heroverwegingsopties Aanpakken en voorkomen van criminaliteit

1. Verlagen van de personele inzet t.b.v. aanpakken en voorkomen van criminaliteit met 75%

Omschrijving beleidsproduct	Inzet ten behoeve van aanpakken en voorkomen van criminaliteit, o.a. Wet Bibob en ondermijning					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	1.846	1.794	1.794	1.794	1.794
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: We verlagen de personele inzet t.b.v. aanpakken en voorkomen van criminaliteit met 75% (1,346 miljoen). Toelichting: Dit product bestaat uit een combinatie van wettelijke (Bibob) en werkzaamheden vanuit het coalitieakkoord, denk hierbij aan ondermijning en uitbuiting. De verdeling wettelijk vs. niet-wettelijk betreft 25% tot 75%. Conform instructies vanuit concernfinanciën nemen wij personeel als 100% beïnvloedbaar op wanneer er geen wettelijke taak aan ten grondslag ligt. Dit betekent niet dat dit wenselijk is, en daarnaast is het technisch niet mogelijk om geen personeel in te zetten m.b.t. het aanpakken en voorkomen van criminaliteit. De gemeente heeft de wettelijke taak een Bibob-onderzoek te doen om criminele activiteiten en integriteitsproblemen bij aanvragen voor vergunningen, subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten te voorkomen. Dit is vastgelegd in de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob) en geeft gemeenten de mogelijkheid om aanvragen te weigeren of bestaande vergunningen in te trekken, zodat de overheid niet onbedoeld criminaliteit faciliteert en de positie van betrouwbare ondernemers wordt beschermd. De Bibob-onderzoekers en Bibob coördinator worden verantwoord op dit product. Daarnaast verantwoorden we op dit product de inzet in het kader van ondermijning. Ondermijning vindt plaats wanneer de 'onderwereld' (criminele organisaties) gebruikmaakt van de 'bovenwereld' (legale bedrijven, diensten en structuren) voor hun criminele activiteiten. Hier zitten ook middelen bij voor de operationele uitvoering van VTH (BUI) voor de basisinzet van de aanpak van ondermijning. Uit deze middelen wordt ook ingezet op het actief realiseren van meer coffeeshops binnen de gemeente. De inzet vanuit OOV voor het project om te komen tot nieuwe kleinschalige sekswerklocaties in de stad wordt ook vanuit deze middelen gefinancierd. Daarnaast wordt ook uit deze middelen ook de inzet op informatie en analyse van de problematiek binnen het veiligheidsdomein, zowel voor ondermijnende criminaliteit, veiligheid en zorg en openbare orde.					
Maatschappelijk effect	Een verminderde inzet tegen ondermijning door de gemeente Utrecht leidt tot een toename van verborgen criminaliteit zoals drugshandel, witwassen en uitbuiting, waardoor de leefbaarheid en veiligheid van de stad en haar inwoners afneemt. Het tegengaan van uitbuiting vanuit gemeenteperspectief en het verbinden van partners uit het veiligheids- en zorgdomein op dit thema komt daarmee te vervallen. Ook in relatie tot de gewenste ontwikkeling rondom Paardenveld. De maatschappelijke kosten kunnen oplopen door schade aan de economie, aantasting van de openbare orde en het verlies van vertrouwen in de overheid, wat leidt tot een onveilig gevoel bij inwoners. Verlagen van dit budget betekent ook dat de gemeente geen actieve coördinerende rol meer kan bieden bij het realiseren van meer coffeeshops in de gemeente. Dit zorgt ervoor dat ondernemers het proces van alle benodigde (vergunning)aanvragen, wijzigingen van bestemming, verkeersrapporten etc. zelf volledig moeten doorlopen, zonder actieve ondersteuning vanuit de gemeente. Dit leidt tot meer frustraties bij ondernemers, langere procedures (meer kosten, ook voor de gemeente) en mogelijk tot meer procedures of geen extra coffeeshops in onze stad. Maatschappelijke gevolgen: • <i>Toename van criminele invloed</i> Criminele netwerken krijgen meer ruimte om hun activiteiten uit te breiden, waardoor ze zich dieper in de samenleving verankeren. Dit zie je terug in het straatbeeld (ondernemingen als dekmantel) en vermenging in bepaalde branches,					

	zoals criminelen die actief zijn in de zorg en aan het bed staan van onze meest kwetsbare inwoners. • <i>Geen zicht op de problematiek binnen het veiligheidsdomein</i> Door geen informatiebeelden, analyses en/of andere informatieproducten meer te kunnen leveren, verliezen we het beeld over de problematiek op straat. Hiermee wordt inzet moeilijker te bepalen, dit leidt tot minder kansen om preventief in te zetten en leidt tot meer inzet op handhaving en vraagt om grotere (politie)capaciteit. • <i>Aantasting van leefbaarheid en veiligheid</i> Buurten kunnen kampen met meer drugscriminaliteit, geweldsincidenten, explosies, overlast en verloedering. Bewoners voelen zich onveilig en kunnen zelfs wegtrekken. Er ontstaan meer (onveilige) incidenten in de openbare ruimte, maar ook bijv. handel op straat zal toenemen. • <i>Erosie van vertrouwen in de overheid</i> Als inwoners merken dat de gemeente weinig doet tegen ondermijnende criminaliteit, kan het vertrouwen in de overheid en rechtstaat afnemen. Mensen kunnen denken dat "de criminelen de baas zijn" • <i>Normvervaging</i> Wanneer criminaliteit loont en ongestraft blijft, kan dit leiden tot acceptatie van illegale praktijken ("iedereen doet het toch") en bij het uitblijven van het stellen van grenzen in dit kader wordt de aantrekkingskracht op een criminele carrière steeds groter. Jongeren kunnen zo eerder in de criminaliteit belanden.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Krimp van personeelsbestand, toenemende druk op organisatie
Relevante openbare (beleids-) documenten	N/a

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Aanpakken en voorkomen van criminaliteit					
Totaal effect lasten	0	1.346	1.346	1.346	1.346
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	1.346	1.346	1.346	1.346
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-471	-202	-135	0
Overhead	0	466	466	466	466
Totaal	0	1.341	1.610	1.677	1.812

Toelichting: Verlagen personele inzet ten behoeve van aanpakken en voorkomen van criminaliteit. Gezien 75% geen wettelijke taak betreft, deze personele lasten als 100% meegenomen vanaf 2027.

6.2 Beleidsdoelstelling: Voorkomen/ tegengaan overlast

06.02.01 Beleidsproduct: Veilig ondernemen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

06.02.02 Beleidsproduct: THOR wijkveiligheid

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Technisch gezien is het mogelijk te bezuinigen op de handhavingsinzet in de wijken. Echter, zoals ook het rekenkamer onderzoek aangaf: Het aantal meldingen bij de gemeente Utrecht over overlast in de openbare ruimte is sinds 2015 bijna verdrievoudigd. De formatie is niet of nauwelijks gestegen. Meerdere actoren zijn bij de aanpak van overlast betrokken: onder meer politie, hulpverleners en gemeentelijke handhavers. De capaciteit bij de politie voor handhaving op overlast staat sterk onder druk, door personeelstekorten en door een toenemende inzet bij calamiteiten. Mede daardoor wordt een steeds groter beroep gedaan op gemeentelijke handhavers.

De formatie is bovendien per 1 januari 2026 verlaagd door de nachtdiensten eruit te halen en de avonddienst van 2 koppels te verlaten naar 03:00 uur (18:30-03:00 uur). Vanaf 2026 is met deze verschuiving al 3 fte bezuinigd.

De inschatting is dat gezien deze ontwikkelingen op dit moment een heroverweging op de handhavingsinzet op de stad een te grote impact heeft en bovendien de taken verschuiven naar inzet door het Actualiteitenteam Repressief. Om die reden is er geen optie uitgewerkt.

06.02.03 Beleidsproduct: THOR Jongerenoverlast -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

06.02.05 Beleidsproduct: Veiligheid en zorg

Heroverwegingsoptie veiligheid en zorg

1. Verlagen van het materiële noodbudget voor ex-gedetineerden en kwetsbare personen

Omschrijving beleidsproduct	Verlagen van het materiële noodbudget voor ex-gedetineerden en kwetsbare personen					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	587	587	587	587	587
Heroverweging(en)	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Verlagen materieel (nood-)budget Jeugd, Zorg en Veiligheid met 25%					
	Toelichting: Deze keuze betekent een versoering van het aanbod hulp- en zorgverlening bij ex- gedetineerden die terugkeren naar Utrecht (Detentie en Terugkeer) en bij PGA-kwetsbare personen tot de minimale wettelijke taken.					
	De mogelijkheid om binnen een persoonsgerichte aanpak (PGA) een aanvullend ondersteunend aanbod te doen uit het noodbudget voor personen met psychiatrische problematiek, slachtoffers huiselijk- en seksueel geweld, verslaving en hogere veiligheidsrisico's (Multi Disciplinaire Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (MDA++)) wordt met deze maatregel teruggebracht. Gemeente Utrecht bedient ongeveer 250-300 PGA-jongeren, waarvoor gebruik kan worden gemaakt van deze materiële budgetten. Ook wordt dit budget gebruikt voor inzet op PGA-experts om al het werk aan te kunnen en extra inzet op jeugdgroepen. Daarnaast wordt ook vanuit Detentie en					

	Terugkeer gebruik gemaakt van dit budget voor ongeveer 700 ex- gedetineerden t.b.v. overnachtingen bij crisis. Een deel van het totaalbudget wordt gedekt vanuit subsidie Zon MW (€ 263.000) en is daarom niet beïnvloedbaar. Het restant budget van € 324.000 is op termijn beïnvloedbaar. Een deel van deze werkzaamheden vallen onder de wettelijke taken m.b.t. de Wet verplichte GGZ, de Wet Zorg & Dwang en de Wet Tijdelijk Huisverbod. Daarom is het niet mogelijk om dit volledige budget te heroverwegen. Het totale (nood-)budget bedraagt € 324.000, maar er worden ook andere activiteiten gefinancierd vanuit dit budget, zie hierboven. Met deze heroverweging wordt het totale materiële budget met 25% verlaagd, tot een budget van € 243.000.
Maatschappelijk effect	Een betrouwbare prognose voor de komende jaren is lastig, omdat het budget vooral wordt ingezet bij onvoorziene, urgente situaties. Wel zien we dat het aantal mensen met onbegrepen of gevaarlijk gedrag toeneemt; de problematiek is vaak ernstig en complex. Het budget wordt gebruikt voor crisisopvang en eerste levensbehoeften bij onveilige thuissituaties. Door tekorten bij de GGZ en Jeugdzorg verblijven meer risicovolle personen in de openbare ruimte die overlast veroorzaken. Om onveilige situaties te voorkomen kan een beroep op dit product worden gedaan. Als er door de heroverweging minder hulp en zorg uit dit product beschikbaar is, vergroot dit risico's voor risicovolle personen en hun omgeving/eventuele slachtoffers en de kans op verstoringen van de openbare orde.
Impact organisatie (indien van toepassing)	N/a
Relevante openbare (beleids-) documenten	N/a

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verlagen van het materiële noodbudget voor ex-gedetineerden en kwetsbare personen					
Totaal effect lasten	81	81	81	81	81
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	81	81	81	81	81
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	81	81	81	81	81

Toelichting: 25% heroverwegen van het materieel (nood-)budget Jeugd, Zorg en Veiligheid, gezien we een deel van het budget nodig hebben voor de uitvoering van wettelijke taken.

06.02.06 Beleidsproduct: Wijkveiligheid

Heroverwegingsopties wijkveiligheid:

1. Verlagen budget wijkveiligheid

Omschrijving beleidsproduct	De gemeente heeft als wettelijke taak het waarborgen van de openbare orde en veiligheid. De materiële wijkbudgetten zijn een belangrijk instrument voor wijkveiligheid. Een deel van dit product betreft het programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	1.023	429	429	429	429
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verlagen budget wijkveiligheid Toelichting: Met wijkveiligheidsbudgetten worden onveilige plekken en routes in de Utrechtse wijken effectief aangepakt door daar verbeteringen door te voeren in de openbare ruimte: het gaat om kleine fysieke aanpassingen in de wijk zoals snoeien van groen en het plaatsen van hekwerken, paaltjes en extra verlichting. Dit draagt onder andere bij aan het veiligheidsgevoel van vrouwen op straat. Ook onderzoek en (specialistisch) advies, communicatie- en preventiemateriaal en het organiseren van (preventie)acties en netwerkbijeenkomsten worden hiervan betaald. Voorts worden uit de wijkveiligheidsbudgetten vergoedingen betaald aan buurtvaders/vrijwilligers die tijdens vieringen als de jaarwisseling en ramadan aanwezig zijn en activiteiten organiseren waardoor jongeren 'van de straat' zijn tijdens deze vieringen. Hiermee is de kans op overlast en onrust in de wijken een stuk kleiner. Naast het programma Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat/Damstraat bestaat dit product uit wijkveiligheidsbudgetten.					
Maatschappelijk effect	Het opnieuw verlagen van de wijkveiligheidsbudgetten heeft directe gevolgen omdat bepaalde veiligheidsmaatregelen niet meer kunnen worden uitgevoerd. Dat betekent minder inzet, tegen overlast en spanningen, tijdens vieringen zoals de jaarwisseling en ramadan, en geen gerichte acties om de veiligheid op straat te verbeteren, bijvoorbeeld voor vrouwen. De gemeente heeft als wettelijke taak het waarborgen van de openbare orde en veiligheid. De materiële wijkbudgetten zijn een belangrijk instrument in dit kader. Vanaf 2025 is reeds € 205.000 bezuinigd op de wijkveiligheidsbudgetten (resterend totaalbudget per jaar € 429.000). Verder verlagen van dit budget (bijv. 25%) is een keuzemogelijkheid, maar beperkt de mogelijkheden om resultaten als beschreven te behalen. Dit komt boven op de bezuiniging van € 205.000 waarover bij de voorjaarsnota 2024 is besloten. In de begroting 2026 is € 594.000 (incidenteel budget t/m 2026) opgenomen m.b.t. dit programma. Vanwege langdurige verplichtingen (ongeveer 80% van het programma, o.a. huurverplichtingen) voor de looptijd van het programma kan niet gestopt worden met dit programma vóór 2027. Met dit deel van het product kan dus niet gestopt worden in 2026.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	N/a					
Relevante openbare (beleids-) documenten	N/a					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verlagen budget wijkveiligheid					
Totaal effect lasten	107	107	107	107	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	107	107	107	107	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	107	107	107	107	0

Toelichting: betreft een lastenverlaging van materiele kosten. Dit betekent dat minder fysieke maatregelen en preventieve activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Tot slot betreft dit een tijdelijk (niet-structureel) effect.

06.02.07 Beleidsproduct: Tegengaan/voorkomen (ernstige) overlast

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Binnen product zit naar inschatting beïnvloedbare ruimte aan personele inzet; de andere 50% betreft wettelijke taken (wet Verplichte GGZ, Wet Zorg en Dwang, Wet tijdelijk huisverbod en de regierol op casuïstiek en beleid voor veiligheid en zorg vanuit de Gemeentewet). Binnen de beïnvloedbare ruimte zijn de omvang van de personele inzet en de focus van de personele inzet de belangrijkste keuzemogelijkheden

Financieel technisch gezien is het mogelijk hierop te bezuinigen, maar gezien de huidige toename in de veiligheidsopgave én dat hiermee dan de taken van andere hulpverleners en handhavers verzwaaard worden is de inschatting dat dit te veel impact heeft op de stad. Daarmee is voor nu het advies dit niet te heroverwegen en is er geen optie opgenomen.

6.3 Beleidsdoelstelling: Verstoring OO en crises

06.03.01 Beleidsproduct: IB AUTO Cameratoezicht

Momenteel geen heroverweging mogelijk

IB Auto Cameratoezicht	Beheer en onderhoud van openbare orde camera's					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	494	494	494	494	494
Heroverweging(en)	Geen heroverweging mogelijk					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Toelichting: We bouwen het aantal openbare orde camera's gedeeltelijk af, door deze niet meer te vervangen als ze zijn afgeschreven. We kunnen stoppen met het beheer en onderhoud van een deel van de camera's door als ze zijn afgeschreven niet meer te vervangen. Deze maatregel zit op de openbare ordecamera's, niet op het uitlezen van de beelden door de politie. Als het aantal openbare orde camera's kleiner wordt, heeft dit ook consequenties voor de bijdrage die het programma Veilige Stad levert voor het uitlezen van de beelden (door politie). Mogelijk leidt dit op termijn tot een iets hogere besparing. Op dit moment is er overigens een tekort op de begroting van cameratoezicht. Dit tekort kan incidenteel gedekt worden door het inzetten van de reserve cameratoezicht. Er loopt een aanbestedingstraject, waardoor op korte termijn geen bezuiniging gerealiseerd kan worden. De economische levensduur van camera's is ongeveer 7 jaar, daarna kunnen bezuinigingen ingeboekt worden. Op termijn (na aanbesteding na economische levensduur) kan worden heroverwogen. Cameratoezicht betreft geen wettelijke taak, maar een politieke keuze.					
Maatschappelijk effect	Door te bezuinigen op cameratoezicht (minder camera's) komt de handhaving van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten onder druk te staan. Het betekent dat er geen zicht meer is op locaties waar de openbare orde en veiligheidssituatie van bewoners, bezoekers en ondernemers in het geding zijn. Het leidt tot potentieel onveilige situaties voor burgers en beperkt de mogelijkheden om op te treden indien incidenten zich hebben voorgedaan. Cameratoezicht is een belangrijk en bewezen instrument dat bijdraagt aan het verminderen van ernstige overlast en openbare ordeverstoringen en adequaat optreden. Camera's dienen ter ondersteuning van toezicht en handhaving en voor het vastleggen van incidenten, waardoor er effectiever opgetreden kan worden. Op een plek waar toezicht door een camera verdwijnt, zullen dus andere maatregelen nodig zijn, zoals toezicht door een surveillant (VTH en/of politie). Op dit moment hebben wij 71 vaste openbare en 20 flexibele camera's. Bovendien kan de betrouwbaarheid van de gemeente met een dergelijke bezuiniging in het geding komen. In 2021 en 2022 is in het kader van de evaluatie van het gemeentelijk openbare orde cameratoezicht onderzoek gedaan. Uit die onderzoeken is gebleken dat 75% van de Utrechtse inwoners het belangrijk vindt dat camera's kunnen worden ingezet als er sprake is van (potentiële) openbare ordeverstoringen, ernstige overlast of onveilige situaties.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	N/a					
Relevante openbare (beleids-) documenten	N/a					

Financiële toelichting

N.v.t.

06.03.02 THOR Evenementen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

06.03.03 Beleidsproduct: Vergunning. & handhaving bijzondere wetten

Volledig niet beïnvloedbaar.

Als je in de kosten gaat snijden dan zal dit leiden tot minder inkomsten (leges). Bezuinigingen op dit product leiden tot het wegvallen van opbrengsten uit leges en dus niet tot een financiële besparing. Op basis van de Wet op de kansspelen en de Alcoolwet is een vergunningstelsel hiervoor wettelijk verplicht. Daarnaast zijn ook toezicht en handhaving op de bijzondere wetten zoals de Alcoolwet en de wet op de kansspelen verplichte wettelijke taken. Zodra coffeeshops toe worden gestaan op grond van de APV is hier ook wettelijk toezicht aan verbonden.

De raad heeft in de VJN 2024 besloten om de horecaleges stapsgewijs tot 100% kostendekkendheid in 2027 te verhogen. De legesgroepen kansspelen en sekswerk zijn al kostendekkend. De laatste legesgroep binnen dit product is APV Garages/ bedrijventerrein Overvecht. Deze leges zijn niet 100% kostendekkend, maar de kosten bedragen minder dan € 100.000. Hogere leges kunnen ervoor zorgen dat minder aanvragen ingediend worden omdat de kosten voor de ondernemers te hoog worden (prijselasticiteit). Daarnaast bezoeken we bedrijven die niet in het verscherpt toezicht zitten slechts eenmaal per vier jaar. Een verdere verlaging van deze frequentie zal zorgen voor verminderde naleving wat een toename van overlast en kans op ondermijning tot gevolg kan hebben.

06.03.04 Beleidsproduct: Gemeenschappelijke Regeling

momenteel geen heroverweging mogelijk

Omschrijving beleidsproduct	Gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Utrecht (VRU, gemeenschappelijke regeling)					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	38.458	38.458	38.458	38.458	38.458
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverweging: géén Vooraf: Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel. De genoemde bijdrage aan de Veiligheidsregio Utrecht is niet beïnvloedbaar. De gemeente is wettelijk verplicht deel te nemen aan de veiligheidsregio, de bijdrage daarvoor is afgeleid van het risicoprofiel dat de veiligheidsregio heeft opgesteld. Gemeente Utrecht spreekt desondanks-samen met de andere deelnemende gemeenten in deze gemeenschappelijke regeling- met de VRU over mogelijke maatregelen om de gemeentelijke bijdragen te verlagen. De verwachting is echter dat er juist geld bij moet. Daarnaast is er een structureel knelpunt opgenomen in de VJN oplopend van € 600.000 naar € 3,2 miljoen.					
Maatschappelijk effect	De VRU voert wettelijke taken uit op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Een basisdienstverlening moet altijd op peil blijven — dat is geen keuze, maar een wettelijke verplichting. Minder middelen betekent minder paraatheid, meer risico's, reputatieschade en juridische gevolgen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	N/a					
Relevante openbare (beleids-) documenten	N/a					

Financiële toelichting

N.v.t.

06.03.05 Beleidsproduct: Optreden bij verstoringen OO en Crisis

Volledig niet beïnvloedbaar

Vanwege wettelijke taken kan niet met beleidsproduct gestopt worden, denk hierbij aan het faciliteren van demonstraties, het voorkomen van en optreden bij (dreigende) grootschalige openbare ordeverstoringen en het voorbereiden op crisisbeheersing en rampenbestrijding. Daarnaast zijn er wettelijk minimumvereisten gesteld aan de uitvoering van dit beleidsproduct. Juist in deze tijd, die gekenmerkt wordt door ingrijpende geopolitieke ontwikkelingen, staat de personele capaciteit m.b.t. verstoringen van de openbare orde en crisis erg onder druk. Alleen al het aantal te faciliteren demonstraties steeg van 388 in 2023 naar 522 in 2024 en de verwachting is dat het aantal de komende jaren nog zal toenemen. Bij de voorjaarsnota 2025 is incidenteel budget toegekend m.b.t. demonstraties, waardoor er vanaf 2026 naar verwachting een knelpunt ontstaat.

Het aantal demonstraties is niet te beïnvloeden; iedereen heeft het recht om zich uit te spreken. Minder faciliteren is geen optie en ondermijnt de rechtsstaat. Tegelijkertijd neemt de druk op het openbare orde team fors toe. Nieuwe dreigingen zoals hybride oorlogsvoering, langdurige stroomuitval en (Europees)voetbal van FC Utrecht vragen om extra inzet. Ook het toenemende aantal risicovolle voetbalwedstrijden vergt capaciteit. Voor deze taken zijn nog geen structurele middelen beschikbaar. Investeren is noodzakelijk om veiligheid en grondrechten te waarborgen.

Hoofdstuk 7 Passende ondersteuning en opvang

Overkoepelende tekst geldt voor het hele programma Passende ondersteuning en opvang

De Utrechtse aanpak in het sociaal domein kenmerkt zich al jarenlang door een preventieve, integrale en buurtgerichte aanpak. En we bouwen nog verder aan een samenleving waarin gemeenschapskracht, mantelzorg en vrijwillige inzet de basis vormen, zodat inwoners met een hulpvraag zo veel mogelijk hulp kunnen vinden bij mensen in hun sociale netwerk en/of bij laagdrempelige voorzieningen in de wijk. Wanneer de hulpvraag complexer is, kunnen zij terecht bij één van de buurtteams voor basiszorg of een aanvraag voor een Wmo (wet maatschappelijke ondersteuning) -maatwerkvoorziening. Door de stevige sociale basis waarin we veel voorzieningen laagdrempelig hebben georganiseerd, zien we in vergelijking met andere steden dat we relatief minder maatwerkvoorzieningen verstrekken. Desondanks staat onze Wmo onder druk. Dit komt door toenemende vraag, een complexere hulpvraag, voortkomend uit landelijke ontwikkelingen en niet in de laatste plaats ook door personeelstekorten. Daarom hebben we in de Voorjaarsnota 2023 aangegeven dat we verwachten dat de vraag naar ondersteuning vanuit de wettelijke taken Wmo niet meer binnen de krappere wordende financiële kaders en met de beschikbare personeelscapaciteit kan worden uitgevoerd. Dit heeft er toe geleid dat we in 2023 gestart zijn met het programma Hervormingen sociaal domein.

Op basis van pilots zien we dat we de vraag naar gespecialiseerde maatwerkvoorzieningen kunnen beperken door meer in te zetten op algemene voorzieningen in de sociale basis en basiszorg. Daarbij zien we kansen in het meer collectief werken in de wijk, meer groepsgericht aanbod en meer blended care.

Vanuit die visie maken we nu afspraken met onze partners in de stad over meer inzet van ondersteuning vanuit de sociale basis en de basiszorg (buurtteams) om zo te kunnen voldoen aan onze wettelijke taken in het kader van de Wmo. Daarnaast zien we ook landelijk deze ontwikkeling met het aanvullende zorg en welzijnsakkoord (AZWA) waarbij in wordt gezet op de sociale basis/ gemeentelijke Wmo-zorg en preventie om de druk op de ZVW en WLZ zorg te verminderen. De noodzaak om de vraag af te buigen is groot. De middelen zijn beperkt maar ook het personeel is niet beschikbaar om de groeiende vraag op te vangen. Dit vraagt om een andere manier van samenwerken tussen de sociale basis, basiszorg en aanvullende zorg (inclusief de andere zorgdomeinen).

Vanuit de huidige werkwijze kun je een heroverweging maken om nog meer te investeren in de sociale basis en de basiszorg. Nog meer in te zetten op preventie door verdere investeringen in de sociale basis en basiszorg en die zo vorm te geven dat er (vrijwel) geen maatwerkvoorzieningen meer nodig zijn. Uitgangspunt is dan dat de algemene voorzieningen goedkoper zijn. In hoeverre er nog meer opgevangen kan worden met algemene voorzieningen en welke besparing dit oplevert moet onderzocht worden maar op de langere termijn zal dit een besparing opleveren.

Of je kunt de heroverweging maken om dit uitgangspunt te verlaten. We stoppen dan met preventie en zetten alleen nog in op maatwerkvoorzieningen en besparen daarmee op korte termijn op de sociale basis en basiszorg. Op langere termijn verwachten we wel dat dit leidt tot hogere kosten, omdat mensen te laat ondersteund worden en de problematiek is verergerd. Daarnaast zullen wachtlijsten toenemen want aanbod, dat per saldo duurder zal worden, zal gezien de beperkte middelen en menskracht niet mee kunnen groeien.

Stoppen/verminderen van de sociale basis zal leiden tot meer werkloosheid in deze sector waardoor er meer uitkeringsgerechtigden zijn (ook voor de gemeente Utrecht). Gevolg zal zijn meer schuldproblematiek en armoede.

Disclaimer:

1. Voor beide opties geldt ook dat goed onderzocht moet worden welke mogelijke bijstellingen er zijn binnen de contractuele kaders van de overeenkomsten die we afsluiten.
2. Landelijk vindt er een onderzoek plaats naar de houdbaarheid van de Wmo in de breedte. De uitkomsten hiervan verwachten we eind 2025. Hierbij wordt ook gekeken naar aanpassingen in de wijze van bekostigen van de verschillende onderdelen van de Wmo. De effecten hiervan voor Utrecht zijn nog niet bekend.

7.1 Beleidsdoelstelling: Passende basiszorg

07.01.01 Beleidsproduct: Aanpak sociale problematiek -> Product is vervallen

07.01.02 Beleidsproduct: Basiszorg Wmo

In het landelijk coalitieakkoord wordt een structurele bezuiniging van € 435 miljoen ingeboekt per 2029. Mocht dit daadwerkelijk tot een korting leiden (gezien de minderheidscoalitie, is dit nu nog niet met zekerheid te zeggen), dan zal die bezuiniging eerst moeten worden gerealiseerd. Eventuele heroverwegingen lopen dus een risico van dubbele telling.

Heroverwegingen Passende basiszorg en buurtteam organisatie sociaal

1. Verminderen van de inzet van basiszorg door scherpe keuzes te maken voor wie deze voorziening beschikbaar is en de omvang en kwaliteit van de ondersteuning.
2. Subsidie voor de inzet op de aanpak van woonproblematiek met als doel het voorkomen van huisuitzettingen en overlast voor omwonenden.
3. Minder inzetten op belangenbehartiging en informatievoorziening.

Omschrijving beleidsproduct	Utrechters met een hulpvraag krijgen passende ondersteuning aanvullend op wat er in de sociale basis kan worden geboden door de buurtteams. Onder dit product valt ook de toegang tot de aanvullende zorg. Voor de opdracht aan de buurtteamorganisatie is een meerjarige overeenkomst aangegaan tot en met 2034.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	27.352	27.349	27.348	27.348	27.348
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Verminderen van de inzet van basiszorg door scherpe keuzes te maken voor wie deze voorziening beschikbaar is en de omvang en kwaliteit van de ondersteuning. Toelichting: Het huidige contract loopt tot en met 2028. Daarna zijn er twee verlengingsopties van elk drie jaar. Concrete heroverwegingen zijn daarom voor het eerst mogelijk vanaf 2029. Optie 2: Subsidie voor de inzet op de aanpak van woonproblematiek met als doel het voorkomen van huisuitzettingen en overlast voor omwonenden. Toelichting: Dit betreft een taak met een wettelijke grondslag in de Wmo, maar met vrijheid in invulling. Optie 3: Minder inzetten op belangenbehartiging en informatievoorziening. Toelichting: Dit betreft een wettelijke taak en is daardoor beperkt beïnvloedbaar. Schuldhelpverlening: Er loopt een traject om stadsgeldbeheer van de Tussenvoorziening over te nemen inclusief overname van personeel (wettelijk van overgang van personeel). Daarmee niet te heroverwegen.					
Maatschappelijk effect	De Utrechtse aanpak in het sociaal domein kenmerkt zich al jarenlang door een preventieve, integrale en buurtgerichte aanpak. Vanuit die visie maken we nu afspraken met onze partners in de stad over meer inzet van ondersteuning vanuit de sociale basis en de basiszorg (buurtteams) om zo te kunnen voldoen aan onze wettelijke taken in het kader van de Wmo. Vanuit de huidige werkwijze kun je een heroverweging maken om nog meer te investeren in de sociale basis en de basiszorg. Nog meer in te zetten op preventie door					

	verdere investeringen in de sociale basis en basiszorg en die zo vorm te geven dat er (vrijwel) geen maatwerkvoorzieningen meer nodig zijn. Of je kunt de heroverweging maken om dit uitgangspunt te verlaten. We stoppen dan met preventie en zetten alleen nog in op maatwerkvoorzieningen en besparen daarmee op korte termijn op de sociale basis en basiszorg. Stoppen/verminderen van de sociale basis zal leiden tot meer werkloosheid in deze sector waardoor er meer uitkeringsgerechtigden zijn (ook voor de gemeente Utrecht). Gevolg zal zijn meer schuldproblematiek en armoede. Optie 1: Verlaging van de inzet van het buurtteam leidt tot langere wachttijden voor ondersteuning, verzwaring van problematiek door onvoldoende ondersteuning en/of meer doorverwijzingen naar aanvullende (duurdere) ondersteuning. Op dit moment ligt de wachttijd bij de buurtteamorganisatie met 7,9 werkdagen al boven de streefwaarde van 5 werkdagen (Bron: Programmabegroting 2026). Optie 2: Het stoppen/verlagen van de subsidie voor de aanpak van woonoverlast, leidt naar verwachting tot meer woninguitzettingen en meer overlast in de buurt en daarmee ook tot hogere kosten op andere beleidsterreinen. Optie 3: Het verlagen van de bijdragen aan belangenbehartiging en informatievoorziening zal ervoor zorgen dat deze ondersteuning richting cliënten soberder wordt uitgevoerd en cliënten zich minder gehoord en gezien voelen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De personele inzet op het buurtteam is zeer beperkt. Een afname van de inzet van het buurtteam zal binnen de eigen organisatie niet leiden tot een afname van personele capaciteit die nodig blijft voor de uitvoering van de (wettelijke taak). Het stopzetten van de subsidies voor woonproblematiek en belangenbehartiging en informatievoorziening raakt vrijwel geen beleidscapaciteit, het stopzetten levert geen concrete besparing in fte op.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota voor de Wmo 2024-2034, waaruit nog uitvoeringsplannen volgen (zie hiervoor nieuwe activiteiten in dit begrotingsjaar). Beleidsnota Wmo 'Samen leven, samen zorgen'

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Verminderen van de inzet van basiszorg door scherpe keuzes te maken voor wie deze voorziening beschikbaar is en de omvang en kwaliteit van de ondersteuning					
Totaal effect lasten	0	0	0	1.250	1.250
Totaal effect baten	0	0		0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	1.250	1.250
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	1.250	1.250

Toelichting: De huidige contracten lopen tot en met 2028 met nog 2 verlengingsopties. Een heroverweging is daarom pas vanaf 2029 mogelijk. Gemeentebreed is afgesproken dat we voor taken zonder Utrechtse plus 5% heroverwegingen opnemen. Voor personele kosten is een gedeeltelijke besparing op de inzet van het Buurtteam geen besparing.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
--------------------	------	------	------	------	-------------

Optie 2: Subsidie voor de inzet op de aanpak van woonproblematiek met als doel het voorkomen van huisuitzettingen en overlast voor omwonenden.					
Totaal effect lasten	0	445	890	890	890
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	445	890	890	890
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	445	890	890	890

Toelichting: Volledige subsidiebedrag stoppen. Mede afhankelijk of dit qua subsidie mogelijk is.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>Structureel</i>
Optie 3: Minder inzetten op belangenbehartiging en informatievoorziening					
Totaal effect lasten	0	127	127	127	127
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	127	127	127	127
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	127	127	127	127

Toelichting: Betreft een wettelijke taak met Utrechtse plus, daarom maximaal 20% heroverweging opgenomen.

7.2 Beleidsdoelstelling: Passende aanvullende zorg

07.02.01 Beleidsproduct: Maatwerkvoorzieningen (Werk en Inkomen)

Heroverwegingen Maatwerkvoorzieningen (Werk en Inkomen)

1. Aanscherping toekenning Regiotaxi
2. Aanscherping toekenning woonvoorzieningen
3. Aanscherpen toekenning hulp bij het huishouden
4. Minder inzet uitvoering

Omschrijving beleidsproduct	Het bieden van Wmo-maatwerkvoorzieningen: hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en hulpmiddelen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	45.907	45.727	45.701	45.701	45.701
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties (Zie ook tabel in de financiële toelichting) De beïnvloedbaarheid van de wettelijke Wmo maatwerkvoorzieningen: hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en hulpmiddelen is beperkt. Optie 1: Aanscherping toekenning Regiotaxi Toelichting: Uitgangspunt is dat een heroverweging van 5% op deze wettelijke taak mogelijk is. Hierbij wordt de toekenning maximaal aangescherpt. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het strenger monitoren op oneigenlijk gebruik. Optie 2: Aanscherping toekenning woonvoorzieningen Toelichting: Uitgangspunt is dat een heroverweging van 5% op deze wettelijke taak mogelijk is. Hierbij wordt de toekenning maximaal aangescherpt. Hierbij kan ook worden gedacht aan een scherpere contractering (lopende aanbesteding). Optie 3: Aanscherpen toekenning hulp bij het huishouden Toelichting: Uitgangspunt is dat een heroverweging van 5% op deze wettelijke taak mogelijk is. Hierbij wordt de toekenning maximaal aangescherpt. Dit betreft bijvoorbeeld kritischer kijken naar toekenningen voor onbepaalde tijd, met name bij jongere inwoners waarbij herstel of verandering in de ondersteuningsbehoefte te verwachten is. Let op: als de voorgenomen bezuiniging van het minderheidskabinet wordt doorgevoerd wordt op dit onderwerp al bezuinigd en moet er gewaakt worden voor dubbel inboeken. Optie 4: Minder inzet uitvoering Toelichting: De personele inzet (wettelijke taken) is een aantal jaren geleden onderzocht en gebenchmarkt. In dat kader ligt het niet voor de hand dat dit flink kan worden verminderd. Uitgangspunt is dat een beperkte verlaging van de inzet mogelijk is door een versobering van de dienstverlening (uitgangspunt 5%).					
Maatschappelijk effect	Optie 1: Een groep inwoners zal minder gebruik kunnen maken van de Regiotaxi dan voorheen en daarmee minder kunnen meedoen in de samenleving. Optie 2: Inwoners krijgen minder woningaanpassingen. Dit beperkt mogelijk de zelfredzaamheid van inwoners. Optie 3: Inwoners krijgen minder Hulp bij het huishouden. Deze inwoners zijn meer op zichzelf en op hulp uit hun omgeving aangewezen.					

	Optie 4: Inwoners zijn mogelijk minder tevreden over de kwaliteit van de dienstverlening. Aantal onjuiste toekenningen en afhandeltermijnen nemen mogelijk toe.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Optie 1 t/m 3 hebben geen personele gevolgen voor de gemeente Utrecht. Dat geldt wel voor optie 4. De dienstverlening zal met 1 fte minder worden uitgevoerd. Wanneer de dienstverlening op hetzelfde kwaliteitsniveau uitgevoerd blijft worden, neemt de werkdruk toe.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Wmo 'Samen leven, samen zorgen' Visie toekomst Hulp bij het Huishouden in Utrecht Strategie contracteren Aanvullende Zorg Wmo vanaf 2020 Visie Vervoer voor iedereen

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Aanscherpen gebruik regiotaxi					
Totaal effect lasten	0	220	220	220	220
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	220	220	220	220
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	220	220	220	220

Toelichting: De aanscherping leidt tot lagere kosten voor de Regiotaxi. Het opgenomen bedrag is 5% van het budget.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Aanscherping toekenning woonvoorzieningen					
Totaal effect lasten		140	140	140	140
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	140	140	140	140
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	140	140	140	140

Toelichting: De aanscherping leidt tot lagere kosten voor woonvoorzieningen. Het opgenomen bedrag is 5% van het budget.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
---------------------------	------	------	------	------	-------------

Optie 3: Aanscherpen toekenning hulp bij het huishouden					
Totaal effect lasten	0	1.250	1.250	1.250	1.250
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.250	1.250	1.250	1.250
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.250	1.250	1.250	1.250

Toelichting: De aanscherping van de toekenning leidt tot lagere kosten voor de Hulp bij het huishouden. Het opgenomen bedrag is 5% van het budget.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>Structureel</i>
Optie 4: Minder inzet uitvoering					
Totaal effect lasten	0	125	125	125	125
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	125	125	125	125
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-44	-19	-13	0
Overhead	0	43	43	43	43
Totaal	0	125	150	156	168

Toelichting: Minder personele inzet leidt tot lagere loonkosten. De besparing is taakstellend (5%) opgenomen, welke specifieke inzet vervalt is op voorhand onduidelijk.

07.02.04 Beleidsproduct: Arbeidsmatige activering

07.02.05 Beleidsproduct: Ambulante begeleiding

07.02.06 Beleidsproduct: Sociale prestatie en dagondersteuning

Heroverweging Arbeidsmatige activering, Ambulante begeleiding en Sociale prestatie en dagondersteuning

We hebben deze producten samengenomen omdat voor het totaal van deze doelstelling op dit moment een nieuwe aanbesteding plaatsvindt: "Wmo-ondersteuning in de wijk".

1. Stoppen met inzet op sociale prestatie en dagondersteuning (sociale basis) via subsidies.
2. Verminderen van de inzet van aanvullende Wmo-ondersteuning in de wijk.

Beleidsdoelstelling passende aanvullende zorg	Inwoners van Utrecht die dat nodig hebben krijgen ondersteuning en begeleiding waarvoor specifieke expertise nodig is zodat ze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en meedoen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	43.398	38.609	38.724	38.724	38.724
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties Optie 1: Stoppen met inzet op sociale prestatie en dag-ondersteuning (sociale basis) via subsidies. Toelichting: Omdat een deel van de subsidie onderdeel is van het inkooptraject Wmo-ondersteuning in de wijk (zie hieronder) is een bedrag van € 1,7 miljoen niet als heroverweging meegenomen. Het stoppen van deze subsidies levert naar verwachting ook een besparing op van 0,5 fte. Optie 2: Verminderen van de inzet van aanvullende Wmo-ondersteuning in de wijk. Toelichting: Hiervoor loopt momenteel een aanbesteding (Inkoop Wmo-ondersteuning in de wijk 2027-2037). Gunning vindt plaats in maart 2026. De overeenkomst gaat in per 1 januari 2027 en kent een initiële looptijd van 4 jaar, met 2 verlengingsopties van 3 jaar. Heroverwegingen zijn daarom voor het eerst mogelijk vanaf 2031.					
Maatschappelijk effect	Optie 1: Minder inzet op de laagdrempelige algemene voorzieningen leidt tot meer instroom in de (duurdere) aanvullende zorg, waardoor we niet in staat zullen zijn om de groeiende vraag naar ondersteuning passend op te vangen. Omdat er momenteel een nieuwe beleidsregel wordt opgesteld voor de periode vanaf 2027 moet goed getoetst worden in hoeverre de opgenomen bedragen daadwerkelijk volledig heroverwogen kunnen worden. Optie 2: Minder inzet op aanvullende ondersteuning leidt tot langere wachtlijsten en verergering van problematiek. Een heroverweging is pas mogelijk vanaf 2031. De middelen die het rijk beschikbaar heeft gesteld voor de gevolgen van de vergrijzing zijn niet aan het programma toegevoegd. Vanuit de concrete bezuinigingsmaatregelen uit de Voorjaarsnota 2024 is een taakstelling ingeboekt van bijna € 1,2 miljoen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Wanneer we stoppen met de subsidies voor Sociale prestatie en dag-ondersteuning kan de betrokken beleidscapaciteit worden afgebouwd. Een verlaging van de inzet op de aanvullende ondersteuning leidt niet tot een lagere inzet van personeel.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Wmo 'Samen leven, samen zorgen' Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034, waaruit nog uitvoeringsplannen volgen (zie hiervoor nieuwe activiteiten in dit begrotingsjaar).					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen met inzet op sociale prestatie en dag-ondersteuning (sociale basis) via subsidies.					
Totaal effect lasten	0	4.300	4.300	4.300	4.300
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	100	100	100	100
Materieel	0	4.200	4.200	4.200	4.200
Frictiekosten	0	-35	-15	-10	0
Overhead	0	35	35	35	35
Totaal	0	4.300	4.320	4.325	4.335

Toelichting: Betreft in 100% van het bedrag dat via subsidies wordt ingezet voor sociale prestaties en dagondersteuning. Valt onder product: 07.02.06 Sociale prestatie en dagondersteuning.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Verminderen van de inzet van aanvullende Wmo-ondersteuning in de wijk.					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	1.467
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	1.467
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	1.467

Toelichting: Na de eerste contractperiode is heroverweging mogelijk vanaf 2031. Op deze budgetten zit geen plus, daarom is ervan uitgegaan dat een heroverweging mogelijk is voor 5% van het budget.

7.3 Beleidsdoelstelling: Passende 24 uren zorg en verblijf

07.03.01 Beleidsproduct: Vrouwenopvang

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Regiomiddelen: Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties/ vrouwenopvang	De opvang en begeleiding van (met name) vrouwen (en hun kinderen) die te maken hebben met geweld in een afhankelijkheidsrelatie en de inzet van Veilig thuis. De inzet vindt grotendeels plaats via meerjarige contracten voor en/of met de regio Utrecht.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	13.302	13.331	13.331	13.331	13.331
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Op dit onderdeel knelt het door een (landelijk) tekort aan opvangplekken. We ontvangen vanaf 2026 daarom ook extra rijksmiddelen hiervoor. Er zijn geen heroverwegingen op dit budget mogelijk aangezien het een uitdaging is om de wettelijke taak uit te voeren binnen de bestaande financiële kaders, zonder dat de veiligheid in het gedrang komt.					
Maatschappelijk effect						
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota voor de Wmo 2024-2034, waaruit nog uitvoeringplannen volgen (zie hiervoor nieuwe activiteiten in dit begrotingsjaar). Beleidsnota Wmo 'Samen leven, samen zorgen'					

07.03.02 Beleidsproduct: Maatschappelijke opvang

Regiomiddelen: Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel.

Omschrijving beleidsproduct	Het inzetten op activiteiten om te voorkomen dat inwoners in de U16 dakloos worden en het bieden van opvangplekken aan inwoners in de U16 die dakloos zijn en hen begeleiden in de weg naar zelfstandig wonen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	32.284	32.201	28.641	28.641	28.641
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegen Utrechtse aandeel in preventieve aanpak dakloosheid: In de preventieve aanpak vanuit de regionale aanpak dakloosheid kunnen we heroverwegen het Utrechtse aandeel te beëindigen. Aannee daarbij is dat we het gedeelte dat binnen de afspraken voor inzet in Utrecht is bestemd, gestopt kan worden. Dit betreft 37,3% van het totale budget. Nagegaan moet worden welke juridische verplichtingen hier al onder liggen. Een heroverweging op de reguliere middelen voor opvangplekken is niet mogelijk aangezien vanaf 2028 de extra middelen voor opvang vervallen (2,685 miljoen euro voorjaarsnota 2024) wat leidt tot een afbouw van 50 plekken. Een aanvullende heroverweging op dit budget is daarmee niet uitvoerbaar mede bij de huidige druk op de opvang en gezien de (regionale) wettelijke taak op maatschappelijke opvang.					
Maatschappelijk effect	Heroverwegen Utrechtse aandeel in preventieve aanpak dakloosheid: Minder inzetten op preventie van dakloosheid zorgt juist voor meer vraag naar opvangplekken. Over de inzet van de regionale middelen aanpak dakloosheid zijn regionale bestuurlijke afspraken gemaakt. Voor het voorkomen van dakloosheid is onlangs het regionaal plan van aanpak dakloosheid vastgesteld met daarin de verdeling van de middelen. We voeren deze taak uit als centrumgemeente voor de regio Utrecht. Met een heroverweging schenden we de afspraken met de regiogemeenten. Vanuit de concrete bezuinigingsmaatregelen bij de Voorjaarsnota 2024 is op dit beleidsproduct een taakstelling ingeboekt van € 300.000.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De personele inzet betreft beleidscapaciteit, bij een afname van het programmabudget beweegt deze capaciteit maar in zeer beperkte mate mee.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Regionale Aanpak Dakloosheid 2024-2030 Regionale aanpak dakloosheid Utrechts kader voor de invulling van maatschappelijke opvang. Beleidsnota Utrecht onderdak Utrechtse kader voor de Wmo 2024-2034, waaruit nog uitvoeringsplannen volgen (zie hiervoor nieuwe activiteiten in dit begrotingsjaar). Beleidsnota Wmo 'Samen leven, samen zorgen'					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stoppen met Utrechtse inzet op aanpak dakloosheid					
Totaal effect lasten	0	687	1.374	1.374	1.374
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	687	1.374	1.374	1.374

Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	687	1.374	1.374	1.374

Toelichting: Dit betreft het Utrechtse deel van de aanpak dakloosheid. Er moet nog een goede check gedaan worden op de juridische verplichtingen die hieronder liggen.

07.03.03 Beleidsproduct: Beschermd wonen

Regiomiddelen: Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel.

Heroverweging Beschermd wonen

1. Minder inzetten op beschermd wonen door bijvoorbeeld minder plekken beschikbaar te stellen of minder in te zetten op voorkoming van inzet van beschermd wonen.

Omschrijving beleidsproduct	Het bieden van begeleiding en, indien nodig, een (tijdelijke) beschermde woonplek aan inwoners van 16 Utrechtse gemeenten, die door hun psychische of psychosociale beperkingen tijdelijk niet in staat zijn zelfstandig te leven dan wel van wie het vermogen tot zelfstandig leven onder druk staat. In het Regioplan U16 BW (2023-2028) dat door de raad is vastgesteld, zijn afspraken vastgelegd over de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Beschermd wonen en de inzet van de middelen die het rijk hiervoor beschikbaar stelt. Voor de inzet van de middelen wordt jaarlijks een werkbegroting opgesteld door de U16.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	97.253	93.270	93.270	93.270	93.270
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Minder inzetten op beschermd wonen door bijvoorbeeld minder plekken beschikbaar te stellen of minder in te zetten op voorkoming van inzet van beschermd wonen. Toelichting: De huidige contracten lopen tot en met 2028. Een heroverweging is daarom pas mogelijk vanaf 2029.					
Maatschappelijk effect	De ondersteuning van inwoners, waaronder beschermd wonen valt, is een wettelijke plicht onder de Wmo. Kwaliteit en mate van ondersteuning is in beperkte mate beïnvloedbaar. We voeren deze taak als centrumgemeente uit voor, en samen met, 16 Utrechtse gemeenten. Heroverwegingen kunnen leiden tot langere wachtlijsten, verergering van problematiek en mogelijk meer overlast en toename van onveiligheid. Door dit als Utrecht eenzijdig te besluiten en het bedrag van de heroverweging voor Utrecht in te zetten schaden we de bestuurlijke afspraken met de regiegemeenten en de samenwerking. Gevolg kan zijn dat gemeenten zich minder inspannen voor preventie voor BW en MO waardoor de kosten voor ons als centrumgemeente hoger worden.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De personele inzet betreft beleidscapaciteit, bij een afname van het programmabudget beweegt deze capaciteit maar in zeer beperkte mate mee (er vervalt geen taak).					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Regioplan U16 BW (2023-2028) vastgesteld door de Raad op 6 april 2023 Beleidsnota Wmo 'Samen leven, samen zorgen'					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder inzetten op beschermd wonen door bijvoorbeeld minder plekken beschikbaar te stellen of minder in te zetten op voorkoming van inzet van beschermd wonen.					
Totaal effect lasten	0	0	0	3.025	3.025
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0

Materieel	0	0	0	3.025	3.025
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	3.025	3.025

Toelichting: De huidige contracten voor beschermd wonen lopen tot en met 2028. Voor het te heroverwegen budget is uitgegaan van 5% van het budget dat via contracten is ingezet. Beschermd thuis voor Utrechtse cliënten is onderdeel van de inkoop "Wmo ondersteuning in de wijk". Hiervoor wordt een overeenkomst gesloten (die ingaat op 1/1/2027) voor 4 jaar met verlengingsopties. Dit deel van het budget is daarom niet te heroverwegen (€ 13 miljoen).

Hoofdstuk 8 Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid

8.1 Beleidsdoelstelling: Werknemers en werkgelegenheid

08.01.01 Beleidsproduct: Experiment Bedrijven Investeringszones

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Omschrijving beleidsproduct	Dit betreft de lasten subsidie Bedrijven Investeringszone (BIZ). De opbrengst die hier tegenover staat wordt via een belasting investeringszone geheven bij de ondernemers. De subsidies worden eerst verleend binnen programma Economie en daarna verrekend met programma Bewoners & Bestuur.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	150	150	150	150	150
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	NB: Deze subsidie is bij aantreden van de nieuwe raad niet beïnvloedbaar, de nieuwe BIZ-verordening is definitief en loopt van 1/1/2026 tot en met 31/12/2030. Derhalve geen keuzes benoemd.					
Maatschappelijk effect	N.v.t.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	n.v.t.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Raadsvoorstel Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard 2026-2030					

08.01.02 Beleidsproduct: Werkgelegenheid voor iedereen

Heroverwegingsopties Werkgelegenheid voor iedereen:

1. Afschalen beleidsinzet arbeidsmarkt

Omschrijving beleidsproduct	Binnen deelprogramma Arbeidsmarkt is te zien dat er een deel beïnvloedbaar budget is, dit zijn voor een groot deel overige lasten. Dit budget wordt onder andere ingezet voor de beleidsnota Arbeidsmarkt, plan inclusieve arbeidsmarkt (arbeidsmarktdiscriminatie), het (door)ontwikkelen van het uitvoeringsplan arbeidsmarkt, uitvoeringsgeld voor het deelprogramma Arbeidsmarkt en verschillende bijdrages zoals voor het regionaal talentfonds.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	926	926	924	924	924
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsopties					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Afschalen beleidsinzet arbeidsmarkt Toelichting: De beïnvloedbare ruimte betreft het terugbrengen van beleidscapaciteit (personeel) op basis van de verwachte uitstroom.					
Maatschappelijk effect	Minder inzet op arbeidsmarkt leidt tot lagere stimulansen vanuit de gemeente ten behoeve van een eerlijke, ontwikkelende en functionerende arbeidsmarkt die de maatschappelijke transitie ondersteunt. Dit betekent onder meer dat inwoners minder kansen krijgen om zich te ontwikkelen om nu en in de toekomst zeker te zijn van werk. De impact is afhankelijk van de mate van afschalen. Afhankelijk van de mate van afschalen kan dit bijvoorbeeld betekenen dat een of meerdere van de volgende activiteiten moeten stoppen of worden beperkt: het niet voortzetten van inzet op inclusieve arbeidsmarkt via het loket Utrecht Divers en Inclusief, niet meer inzetten op een sectorale inzet van kraamzorg en ouderenzorg, stoppen met de ondersteuning aan ICT-projecten via bijdrage aan de U-Tech community, verschraving van het aanbod dat het werkcentrum kan bieden.					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Arbeidsmarkt 2025-2028					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Afschalen beleidsinzet arbeidsmarkt					
Totaal effect lasten	0	798	796	796	796
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	798	796	796	796
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-279	-119	-80	0
Overhead	0	276	275	275	275
Totaal	0	794	952	992	1.071

Toelichting: Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten (interne inhuur').

08.01.03 Beleidsproduct: Vestigingsklimaat

Heroverwegingsopties Vestigingsklimaat:

1. Optie 1: Heroverwegen HOST – convenant met Utrechtse hoteliers
2. Optie 2: Heroverwegen bijdrage Utrecht Marketing
3. Optie 3: Heroverwegen subsidieregeling eventfonds
4. Optie 4: Afschalen beleidsinzet wijkeconomie en werklocaties

Omschrijving beleidsproduct	Vestigingsklimaat werkt aan de ontwikkeling van beleid t.a.v. bedrijfsvestiging, en de implementatie en uitvoering hiervan. Verder werken we aan monitoring van de beleidsnota Werklocaties, aan de actieagenda Economie en personele inzet op gebiedsadviesing.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	11.082	11.082	11.081	11.081	11.081
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	In de begroting van Vestigingsklimaat staan ook de uitvoeringskrachtmiddelen; deze middelen moeten per jaar verdeeld worden over de deelprogramma's en dit wordt aan het begin van het jaar gedaan. Optie 1: Heroverwegen HOST – convenant met Utrechtse hoteliers Toelichting: Er is inmiddels een convenant gesloten met Utrechtse hoteliers (HOST). Daarmee liggen bestedingsrichtingen voor middelen toeristenbelasting vast. Dit convenant eindigt op 31 december 2030. De gemeente Utrecht kan dit convenant met inachtneming van een redelijke termijn opzeggen als de gemeenteraad anders besluit over de inzet van de middelen toeristenbelasting. Reeds schriftelijk toegezegde middelen voor initiatieven en de daarmee samenhangende verplichtingen zullen worden Nagekomen. Op basis van de verwachte clause opzeg-/wijzigingstermijn is opgenomen dat het bedrag voor 50% beïnvloedbaar is met ingang van 2027 en 100% met ingang van 2028. Optie 2: Heroverwegen bijdrage Utrecht Marketing Toelichting: Het college van B&W heeft in 2021 besloten om als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) aan te wijzen: het op stedelijk niveau in de gemeente Utrecht in onderlinge samenhang behartigen en bevorderen van het totaalpakket van stadspromotie, vrijetijdseconomie en cultuurparticipatie/ educatie in de gemeente Utrecht. In het genoemde besluit is Utrecht Marketing voorts voor de duur van vier jaar met de desbetreffende DAEB belast. Utrecht Marketing verzorgt verschillende activiteiten: o.a. de organisatie van de Culturele Zondagen en het Uitfeest, de exploitatie van de Domtoren, advies aan organisatoren van (inter)nationale conferenties, VVV-Utrecht, e.d. De bijdrage aan Utrecht Marketing (vanaf 1-1-2026 is de nieuwe naam: Utrecht & Partners) is in Q4 2025 vastgelegd in een overeenkomst voor de jaren 2026 t/m 2029 en is daarna beïnvloedbaar. Optie 3: Heroverwegen subsidieregeling eventfonds Toelichting: De subsidieregeling eventfonds is voor de komende vier jaar vastgelegd in overeenkomsten. Conform uitgangspunt heroverwegingen is deze bijdrage op 50% beïnvloedbaar in 2027 gezet en 100% in 2028. Hierbij is nu geen rekening gehouden met juridische kosten rondom het heroverwegen van de bijdrage. Optie 4: Afschalen beleidsinzet wijkeconomie en werklocaties					

	Toelichting: Dit betekent onder meer minder realisatiekracht voor het beleid van Economie, wat leidt tot minder mogelijkheden om de economie in Utrecht te stimuleren, bij te sturen en te reguleren. Dit betreft personele inzet ten aanzien van wijkeconomie en werklocaties.
Maatschappelijk effect	Bij het verminderen of schrappen van deze taken kunnen we niet meer op alle ontwikkelingen anticiperen, voor de groeiende én de bestaande stad. Optie 1: Heroverwegen HOST – convenant met Utrechtse hoteliers Imagoschade zal groot zijn. Convenant is recent gesloten en bevestigt een jarenlange praktijk. Direct openbreken, wijzigen of opzeggen zal leiden tot afname van vertrouwen. Daarnaast impact op de activiteiten die onder de bestedingsrichtingen vallen: • Versterken regiopositionering met het aantrekken van internationale congressen • Bijdragen aan aantrekkelijke (binnen)stad voor bezoekers • Versterken kennispositie en grip op duurzame ontwikkeling verblijfstoerisme • Ruimte voor duurzame initiatieven t.b.v. stimulering toerisme Optie 2: Heroverwegen bijdrage Utrecht Marketing Heroverwegen van de bijdrage betekent dat bestaande activiteiten van Utrecht Marketing niet kunnen worden voortgezet met negatieve economische en maatschappelijke impact tot gevolg. Daarnaast zal imagoschade groot zijn. Stopzetten van Utrecht & Partners zou de opgebouwde relaties, expertise en kennis tenietdoen wat nadelige gevolgen kan hebben voor de cultuursector en ondernemers in de stad Optie 3: Heroverwegen subsidieregeling eventfonds Utrecht Marketing verzorgt verschillende activiteiten: o.a. de organisatie van de Culturele Zondagen en het Uitfeest, de exploitatie van de Domtoren, advies aan organisatoren van (inter)nationale conferenties, VVV-Utrecht, e.d. Heroverwegen van de bijdrage betekent dat bestaande activiteiten van Utrecht Marketing niet kunnen worden voortgezet. Daarnaast zal de imagoschade groot zijn. Optie 4: Afschalen beleidsinzet wijkeconomie en werklocaties De impact is afhankelijk van de mate van afschalen. Niet of versoberd uitvoeringsprogramma Werklocaties inclusief de aangenomen amendementen (waaronder die met betrekking op wijkeconomie), door niet in te zetten op 'het juiste bedrijf op de juiste plek' (noodzakelijk vervolg beleidsnota werklocaties). Dit leidt tot geen of verminderde voortgang op implementatie van het vastgestelde beleid ten aanzien van werklocaties en wijkeconomie waardoor de ruimte minder optimaal benut kan worden.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Terugbrengen van personeelslasten heeft met name impact op dienstverlening aan ondernemers in de stad; op gebiedsadvisering, zowel op strategisch en agenderend niveau voor de groeiende stad, als op individuele vestigings- en vergunningscasussen, en op het scheppen van randvoorwaarden ten behoeve van een innovatief ondernemersklimaat met maatschappelijke meerwaarde. Daarnaast heeft het impact op het maken en uitvoeren van beleid.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Raadsbrief Beleidsregels Hotels en Tijdelijk verblijf (short stay) (incl. convenant HOST) Raadsbrief Nieuwe Overeenkomst Gemeente - Utrecht Marketing 2026-2029

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: HOST – convenant met Utrechtse hoteliers					
Totaal effect lasten	0	450	900	900	900

Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	450	900	900	900
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	450	900	900	900

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>Structureel</i>
Optie 2: Heroverwegen bijdrage Utrecht Marketing					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	1.595
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	1.595
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	1.595

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>Structureel</i>
Optie 3: Heroverwegen subsidieregeling eventfonds					
Totaal effect lasten	0	123	246	246	246
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	123	246	246	246
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0

Totaal	0	123	246	246	246

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Afschalen beleidsinzet wijkeconomie en werklocaties					
Totaal effect lasten	0	1.262	1.262	1.262	1.262
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	1.262	1.262	1.262	1.262
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-442	-189	-126	0
Overhead	0	437	437	437	437
Totaal	0	1.257	1.509	1.572	1.698

Toelichting: In de financiële impact hierboven is het urenbudget van team Vestigingsklimaat conform de uniforme, gemeentebrede spelregel dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten ('interne inhuur').

08.01.04 Beleidsproduct: Investeringsklimaat

Heroverwegingsopties:

1. Afschalen of afschakelen Utrecht International Center (UIC)
2. Versoberen of stoppen subsidieprogramma start up scale ups
3. Heroverwegen bestaande overeenkomsten
4. Afschalen beleidsinzet afdeling Economie

Omschrijving beleidsproduct	Binnen het team investeringsklimaat wordt gewerkt aan het stimuleren en ondersteunen van bedrijven die bijdragen aan maatschappelijke opgaven. Vaste kosten worden o.a. opgebouwd door bijdragen aan partijen als de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij, Economic Board Utrecht, Utrecht International Center en Ondernemersfonds Utrecht. Verder is er een subsidieregeling voor het versterken van het ecosysteem voor startups en scale-ups.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	19.309	18.278	18.065	18.065	18.065
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Afschalen of afschakelen Utrecht International Center (UIC) Toelichting: Het Utrecht International Center, voorheen International Welcome Center Utrecht Region, is een initiatief van de gemeenten Utrecht, Amersfoort, de provincie en de Universiteit Utrecht om de groeiende groep internationale nieuwkomers in de regio Utrecht te helpen landen. Dit is vastgelegd in een convenant. De doelstelling is het makkelijker maken van de ingewikkelde procedures voor internationale inwoners en daardoor de regio Utrecht nog aantrekkelijker maken voor internationaal talent. Het UIC werkt hierin samen met publieke organisaties, het bedrijfsleven en kennisorganisaties. Optie 2: Versoberen of stoppen subsidieprogramma start up scale-ups. Toelichting: Dit is naast de ROM het enige instrument waarmee de gemeente innovatief ondernemerschap, dat bijdraagt aan maatschappelijke opgaven, kan stimuleren. Optie 3: Heroverwegen bestaande overeenkomsten Toelichting: • Overeenkomst ROM Utrecht (Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht) ROM Utrecht Region is de regionale ontwikkelingsmaatschappij die innovatie en duurzame groei stimuleert in de provincie Utrecht én de Gooi en Vechtstreek. De ROM helpt innovatieve ondernemers uit regio Utrecht voor hulp bij financiering, hulp bij innovatie en hulp bij het veroveren van markten in het buitenland. • EBU (Economic Board Utrecht) De Economic Board Utrecht is het topnetwerk van de meest vooraanstaande leiders uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden uit de Metropoolregio Utrecht. Het is onze ambitie als economisch ecosysteem maximaal bij te dragen aan een gezonde wereld. Sharon Dijksema is voorzitter, leden zijn onder meer bestuurders van bedrijfsleven, provincie en NS en ProRail. Activiteiten betreffen onder meer het opstellen van de actieagenda Metropoolregio Utrecht. • OFU (Ondernemers Fonds Utrecht) In 2019 heeft de raad besloten het OFU voor onbepaalde tijd te verlengen. De gemeente verstrekt ca. 11% van het OZB-niet woningen middels subsidie aan het OFU. Begin 2025 is een nieuwe uitvoeringsovereenkomst voor onbepaalde tijd gesloten met OFU. Er is een opzegtermijn van een jaar met inachtneming van alle lopende verplichtingen en contracten die door het fonds zijn aangegaan.					

	Optie 4: Afschalen beleidsinzet afdeling Economie Toelichting: Binnen het team investeringsklimaat wordt gewerkt aan het stimuleren en ondersteunen van bedrijven die bijdragen aan maatschappelijke opgaven.
Maatschappelijk effect	Het beïnvloedbare budget wordt onder andere ingezet voor (cofinancieringsbijdragen aan) de doelen in beleidsnota Werklocaties (waaronder inzet op het definiëren en realiseren van innovatielocaties en het optimaliseren van bedrijventerreinen) en beleidsnota Arbeidsmarkt. Zie per keuze de impact. Optie 1: Het afschalen heeft impact op de dienstverlening aan internationale nieuwkomers en op het imago van Utrecht: als gastvrije stad voor internationale nieuwkomers en kenniswerkers (arbeidstekorten, innovatie etc.). Tevens impact op de samenwerking met bedrijven, medeoverheden en kennisinstellingen die co-financieren. De afgelopen jaren is de vraag naar deze dienstverlening toegenomen. Afschalen van deze bijdrage kan ertoe leiden dat andere partners hun bijdrage gaan heroverwegen, wat ultimo kan leiden tot stoppen van het UIC. Optie 2: Versoberen of stoppen leidt tot lager innovatief investeringsklimaat in de stad. Minder ruimte voor (innovatieve) initiatieven, waardoor het innovatieve ecosysteem in Utrecht broedkansen mist, en op langere termijn succeskansen, terwijl we inzetten op de stad als Heart of Health waarbij een innovatief ondernemersklimaat een cruciale succesfactor is. Resulteert in ontstaan van minder startups en scale-ups in Utrecht, lagere werkgelegenheidsgroei, lagere R&D investeringen in Utrecht etc. Daarnaast imagoschade: de gemeente zet zich neer als stad waarin innovatie, kennis en bedrijvigheid op waarde wordt geschat, maar de bijbehorende ontwikkelsubsidies worden afgebouwd. Ook liggen onder de verschillende subsidies co-financieringsafspraken met partners in de regio, zoals de Provincie. De provincie kan besluiten haar eigen bijdragen in lijn met die van de gemeente terug te brengen bij effectuering van deze heroverweging. Optie 3: Bestaande activiteiten ROM kunnen niet worden voortgezet. Tevens impact op de samenwerking met andere aandeelhouders (o.a. Ministerie EZK, Provincie Utrecht, Gemeente Amersfoort. Bestaande activiteiten EBU kunnen niet worden voortgezet. Tevens impact op de samenwerking met de verschillende organisaties die als lid deelnemen in het EBU. Bestaande activiteiten OFU kunnen niet worden voortgezet; denk aan o.a. vergroening, maar ook beveiligingscamera's, festiviteiten. Daarbij zal er tevens grote impact zijn op relatie met de OFU en de achterliggende groep ondernemers/pandeigenaren die het surplus op OZB niet-woningen van 11,1% afdragen en daar geen zeggenschap meer over zouden hebben. Optie 4: De impact is afhankelijk van de mate van afschalen. Het betekent onder meer minder realisatiekracht voor het beleid van Economie, wat leidt tot minder mogelijkheden om de economie in Utrecht te stimuleren, bij te sturen en te reguleren. Minder realisatiekracht voor het beleid van Economie leidt tot minder mogelijkheden om de economie in Utrecht te stimuleren, bij te sturen en te reguleren. Betreft o.a. personele capaciteit en communicatiebudget. Terugbrengen van personeelslasten heeft met name impact op dienstverlening aan ondernemers in de stad; op gebiedsadvisering, zowel op strategisch en agenderend niveau voor de groeiende stad, als op individuele vestigings- en vergunningscasussen, en op het scheppen van randvoorwaarden ten behoeve van een innovatief ondernemersklimaat met maatschappelijke meerwaarde. Betekent tevens minder mogelijkheden tot onderzoeken en aanscherpen van profilering, randvoorwaarden en kansen voor innovatielocaties in en om de stad.
Impact organisatie (indien van toepassing)	

Relevante openbare (beleids-) documenten

[Raadsbrief bestuursovereenkomst ROM 2026-2029](#)
[Raadsvoorstel Voortzetting Ondernemersfonds Utrecht na 2019](#)
[Convenant U10 - EBU - ROM](#)

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Afschalen of afschakelen Utrecht International Center (UIC)					
Totaal effect lasten	0	63	125	125	125
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	63	125	125	125
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	63	125	125	125

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Versoberen of stoppen subsidieprogramma start-up scale-ups					
Totaal effect lasten	0	200	400	400	400
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	200	400	400	400
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	200	400	400	400

Toelichting: Vanaf 2027 wordt een nieuwe subsidie uitgifte voorzien, deze vervalt dan.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Heroverwegen bestaande overeenkomsten					
Totaal effect lasten	0	7.877	15.577	15.798	17.136
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	177	177	353	529
Materieel	0	7.700	15.400	15.445	16.607
Frictiekosten	0	-62	-26	-35	0
Overhead	0	61	61	122	183
Totaal	0	7.876	15.611	15.885	17.319

Toelichting: Personele lasten: bij Investeringsklimaat is ca 50% van de personeelslasten gerelateerd aan contractmanagement. Dit zijn de fte die toezien op het volgen van de governancestructuur en input leveren voor bijsturing.

Materieel: In Investeringsklimaat zijn opgenomen de bijdragen aan OFU, ROM en EBU. De bijdragen aan ROM en EBU zijn voor de komende vier jaar vastgelegd in overeenkomsten (reeds gesloten dan wel dat het sluiten van de overeenkomst is gepland voor najaar 2025/begin2026). De overeenkomst met OFU is voor onbepaalde tijd (met opzegtermijn). Conform uitgangspunt heroverwegingen zijn deze bijdragen op 50% beïnvloedbaar in 2027 gezet en 100% in 2028. Hierbij is nu geen rekening gehouden met juridische kosten rondom het opzeggen van de lopende contracten.

Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel.

De gemeente Utrecht is voor 13,64% aandeelhouder van de ROM. In Q4 2025 is een bestuursovereenkomst getekend waarin opgenomen een extra kapitaalstorting van € 3,25 miljoen en de jaarlijkse exploitatiebijdrage (cf. onderstaande tabel).

Onderverdeling besparing naar samenwerkende organisaties

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
OFU		7.700	15.400	15.400	15.400
ROM		0	0	0	1.162
EBU (saldo baten/lasten)		0	0	45	45

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Afschalen beleidsinzet					
Totaal effect lasten	0	529	529	529	529
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	529	529	529	529
Materieel	0	0	0	0	0

Fricatiekosten	0	-185	-79	-53	0
Overhead	0	183	183	183	183
Totaal	0	527	633	659	712

Toelichting: Personele lasten: bij Investeringsklimaat is ca 50% van de personeelslasten gerelateerd aan beleidsinzet. Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme, gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten ('interne inhuur').

8.2 Beleidsdoelstelling: Circulair

08.02.01 Beleidsproduct: Utrecht Circulair

Heroverwegingsopties Utrecht Circulair

1. Volledig stoppen met inzet op alle ambities en prioriteiten uit de Visie Utrecht Circulair 2050 en Beleidsnota Utrecht Circulair 2030.
 - o 1a Stoppen met alle inzet op prioriteit 2 (circulaire gebiedsontwikkeling en bouw) zoals omschreven in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 en de Visie Utrecht Circulair 2050.
 - o 1b Stoppen met alle inzet op prioriteit 3 (Circulair opdrachtgeverschap en inkopen)
 - o 1c Stoppen met alle inzet op prioriteit 4 (circulaire materiaal- en reststromen) zoals omschreven in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030.

Omschrijving beleidsproduct	We werken aan een toekomstbestendige stad door circulair bouwen, onderwijs en kennisontwikkeling, het versterken van circulaire bedrijvigheid, nieuwe grondstofstromen en upcycle centra					
Programma begroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	1.576	668	665	663	663
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Volledig stoppen met inzet op alle ambities en prioriteiten uit de Visie Utrecht Circulair 2050 en Beleidsnota Utrecht Circulair 2030. Binnen Optie 1 kan op onderdelen heroverwogen worden met onderstaande opties: Optie 1a: Stoppen met alle inzet op circulaire gebiedsontwikkeling en bouw (prioriteit 2) zoals omschreven in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030 en de Visie Utrecht Circulair 2050. € 160.000 Optie 1b: Stoppen met alle inzet op Circulair opdrachtgeverschap en inkopen (prioriteit 3) - € 105.000 Optie 1c: Stoppen met alle inzet op circulaire materiaal- en reststromen (prioriteit 4) zoals omschreven in de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030.- € 52.000 Toelichting: N.B. de beïnvloedbaarheid van het beleidsonderdeel is Circulair is groot. Omdat er vanaf 2026 incidentele coalitieakkoordmiddelen wegvallen, wordt vrijwel het gehele budget besteed aan personele kosten, waardoor de beïnvloedbaarheid afhangt van natuurlijk verloop. Onderstaande keuzes kunnen afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden. Deze keuzes zijn gebaseerd op beïnvloedbaar budget. Het realiseren van de circulaire activiteiten vraagt structurele investeringen voor o.a. monitoring, ketensamenwerking en pilots, Stoppen levert daarmee een directe besparing op gemeentelijke inzet en uitvoeringskosten, maar betekent ook het mislopen van externe subsidies en fondsen waarop de gemeente nu inzet voor financiering. Voor de begeleiding van de upcyclecentra op de afvalscheidingsstations en de andere overeenkomsten, zoals de samenwerking met EFRO voor de grondstoffencorridor, is een minimale beleidsinzet op circulair nodig van 1 fte, die zit dus niet in het totaalbedrag dat heroverweegbaar is.					
Maatschappelijk effect	Optie 1: Het volledig stoppen met inzet op circulariteit leidt tot meer afval, hoger grondstoffenverbruik en een grotere ecologische voetafdruk, waardoor de stad minder leefbaar wordt. Op lange termijn kan dit hogere maatschappelijke kosten, verlies aan innovatie en verlies aan banen tot gevolg hebben.					

	Optie 1a: De transitie naar circulaire gebiedsontwikkeling en bouw vertraagt tot het niveau van landelijke wetgeving. De nodige kennisopbouw voor circulair maatschappelijk vastgoed wordt niet meer ontwikkeld. Landelijke en regionale keten- en kennisontwikkeling moet zonder deelname gemeente Utrecht verder. Projectbegeleiding en advisering in gebiedsontwikkeling wordt niet verder ontwikkeld. Inzet op samenwerkingsafspraken met de Utrechtse Woningcorporaties stopt. De inzet op circulaire openbare ruimte stopt, bijvoorbeeld door niet meer te sturen op MKI. Optie 1b: Het stoppen met duurzaam inkopen betekent dat de gemeente haar invloed als grote opdrachtgever verliest om de markt te verduurzamen. Effectmonitoring wordt niet uitgevoerd. Uitwerking van MVOI stopt. Invloed op landelijke en regionale kennisontwikkeling en ketensamenwerking stopt. Optie 1c: Inzet op tegengaan voedselverspilling stopt. Bewustwordingscampagnes en kennisontwikkeling omtrent het belang van afvalvermindering bij inwoners stopt.
Impact organisatie (indien van toepassing)	In de financiële impact hierboven is het uitgangspunt dat 80% van de personele lasten beïnvloedbaar is (geen externe verplichting). Ten aanzien van dit beïnvloedbare budget is de uniforme gemeentebrede spelregel toegepast dat dit met ingang van 2027 volledig beïnvloedbaar is. Dit zijn directe en indirecte personele lasten ('interne inhuur').
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Utrecht Circulair 2030

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1a, b en c: Stoppen met inzet uit de Visie Utrecht Circulair 2050 en Beleidsnota Utrecht Circulair 2030					
Totaal effect lasten	0	467	467	467	467
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	417	417	417	417
Materieel	0	50	50	50	50
Frictiekosten	0	-146	-63	-42	0
Overhead	0	144	144	144	144
Totaal	0	465	549	569	611

8.3 Beleidsdoelstelling: Werken en re-integreren

08.03.01 Beleidsproduct: Sociale Werkvoorziening

&

08.03.02 Beleidsproduct: Re-integratie

Hervormingsopties Re-integratie en Sociale Werkvoorziening

1. Minimaliseren van de werkdienstverlening voor de doelgroep die structureel geen arbeidsvermogen heeft.
2. Verlagen re-integratiebudget
3. Stopzetten bijdrage sociale prestatie en dag ondersteuning
4. Verlagen personele inzet re-integratie

Omschrijving beleidsproduct	Begeleiding van inwoners (bijstandsgerechtigden) naar werk. Organiseren van de sociale werkvoorziening en beschut werk.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	50.289	49.163	48.443	46.183	46.183
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie De beïnvloedbaarheid van de sociale werkvoorziening is zeer beperkt. Gezien de tekortsituatie bij UW en de uitwerking van de business case toekomstscenario's UW is een heroverweging nu niet aan de orde. Voorbehoud bij de opgenomen keuzes Het onderdeel re-integratie is beïnvloedbaar. Beperking van de inzet op re-integratie betekent echter veelal dat mensen langer in de bijstand blijven en daarmee dus hogere kosten. Op dit moment is sprake van een tekort op het bijstandsbudget (BUIG), dat niet structureel is afgedekt. Aanname is dat de inzet op re-integratie en een positieve ontwikkeling van het BUIG-budget dit op termijn oplossen. Inzet op re-integratie en de kosten van de bijstandsuitkeringen zijn communicerende vaten: besparen op re-integratie vergroot de kans op een (groter) tekort op BUIG. Daarnaast is de wisselwerking van de heroverwegingen op re-integratie met de businesscase toekomstscenario's UW een aandachtspunt. De heroverwegingen verminderen de speelruimte om deze businesscase sluitend te krijgen. Optie 1: Minimaliseren van de werkdienstverlening voor de doelgroep die structureel geen arbeidsvermogen heeft. Toelichting: We minimaliseren (veelal stoppen) de werkdienstverlening voor bijstandsgerechtigden waarvan wij verwachten dat zij voorlopig of helemaal niet beschikbaar zijn voor werk. Voor deze doelgroep is het waterbedeffect van minder uitstroom uit de bijstand beperkt. Optie 2: Verlagen re-integratiebudget Toelichting: Het re-integratiebudget wordt ingezet voor de inkoop van dienstverlening (scholing, trajecten, subsidies en bijdragen) en inzet van eigen personeel. Dit budget is vrij besteedbaar en kan worden verlaagd. Door de vermindering van de inzet vooral te richten op de dienstverlening die het minste bijdraagt aan uitstroom uit de bijstand wordt het waterbedeffect op de kosten van de bijstandsuitkeringen beperkt. Optie 3: Stopzetten bijdrage sociale prestatie en dag ondersteuning Toelichting: Vanuit het re-integratiebudget wordt een bijdrage gedaan voor de subsidieregeling sociale prestatie en dag ondersteuning. Deze kan worden stopgezet. Zie ook aparte heroverweging passende aanvullende zorg (H7).					

	Optie 4: Verlagen personele inzet re-integratie Toelichting: De personele inzet op de werknemers- en werkgeversdienstverlening wordt verlaagd. Concreet gaat het om een verlaging van bijvoorbeeld het aantal werkcoaches (caseloadverhoging) en de inzet bij het Werkgevers Servicepunt Midden-Utrecht (WSP). Voor wat betreft de omvang is allereerst aangesloten bij de structurele post Arbeidsmarkt Dichtbij uit het coalitieakkoord 2022-2026. Daarnaast zijn besparingen in de hele re-integratieketen mogelijk. Het totale bedrag stellen we op € 2 miljoen.
Maatschappelijk effect	Optie 1: Inwoners met een bijstandsuitkering krijgen minder persoonlijke aandacht. We hebben dan niet meer in beeld wanneer deze inwoners een stap naar werk kunnen maken. Dit kan leiden tot minder uitstroom uit de bijstandsuitkering naar werk. Doordat dit om inwoners gaat die veelal niet beschikbaar zijn voor werk is dit effect naar verwachting minimaal. Daarnaast kunnen we ook niet meer signaleren of inwoners een stap kunnen zetten in maatschappelijke participatie en hen stimuleren om maatschappelijk actief te worden, wat kan leiden tot meer eenzaamheid, meer sociaal isolement: de maatschappelijke kosten groeien. Optie 2 en 4: Inwoners met een bijstandsuitkering krijgen minder persoonlijke aandacht en minder aanbod waardoor de dienstverlening minder mensgericht wordt. Dit leidt tot minder (duurzame) uitstroom uit de bijstandsuitkering naar werk. Daarmee kunnen mogelijk minder inwoners rondkomen en meedoen in de samenleving. Optie 3: Minder inwoners kunnen gebruik maken van deze dienstverlening. Deze groep kan hierdoor minder meedoen in de maatschappij. Mogelijk leidt dit tot verzwaring van problematiek.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Optie 1 en optie 4 verminderen de personele inzet sterk. Tegelijkertijd verandert het aantal inwoners met een bijstandsuitkering niet. Om te voorkomen dat de werkdruk van de medewerkers onevenredig oploopt is het van groot belang dat bij de implementatie concreet wordt gemaakt welk dienstverlening in de nieuwe situatie nog kan worden aangeboden.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Werk en re-integratie: Met vertrouwen en focus naar een zeker bestaan 2024-2032 Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen 'Een zeker bestaan; samen aan de slag'

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen werkdienstverlening doelgroep maatschappelijk fit					
Totaal effect lasten	0	1.200	1.200	1.200	1.200
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	1.200	1.200	1.200	1.200
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-420	-180	-120	0
Overhead	0	415	415	415	415
Totaal	0	1.195	1.435	1.495	1.615

Toelichting Dit betreft het verminderen van de personele inzet. In de besparing is geen rekening gehouden met aanvullende kosten voor alternatief contact met deze doelgroep (bijvoorbeeld via Buurteam). Met het potentiële waterbedeffect op de kosten van de bijstandsverstrekking is geen rekening gehouden. Naar verwachting is dit effect voor deze doelgroep echter minimaal.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Verlagen re-integratiebudget					
Totaal effect lasten	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.000	1.000	1.000	1.000

Toelichting: Het re-integratiebudget wordt taakstellend verlaagd. Hierdoor is er minder ruimte voor subsidiëring, de inkoop van dienstverlening, de inzet van eigen personeel, bijdragen etc. Dit leidt tot lagere kosten.

Met het potentiële waterbedeffect op de kosten van de bijstandsverstrekking is geen rekening gehouden. Door vooral de dienstverlening te beperken die het minste bijdraagt aan uitstroom uit de bijstand wordt dit effect geminimaliseerd.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Stopzetten bijdrage sociale prestatie en dagondersteuning					
Totaal effect lasten	0	600	600	600	600
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	600	600	600	600
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	600	600	600	600

Toelichting: De bijdrage vanuit het re-integratiebudget aan de subsidieregeling wordt stopgezet.

Met het potentiële waterbedeffect op de kosten van de bijstandsverstrekking is geen rekening gehouden. Naar verwachting is dit effect voor deze doelgroep echter minimaal.

NB: De subsidieregeling sociale prestatie en dag ondersteuning wordt herzien en gesplitst in een deel subsidieregeling en een deel inkoop (WMO-ondersteuning in de wijk). Deze aanbesteding wordt begin 2026 voor vier jaar gegund. Voor zover de bijdrage betrekking heeft op deze nieuwe inkoop is vanaf dat moment in beginsel vier jaar geen heroverweging mogelijk.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Verlagen personele inzet re-integratie					
Totaal effect lasten	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-700	-300	-200	0
Overhead	0	692	692	692	692
Totaal	0	1.992	2.392	2.492	2.692

Toelichting: Verlaging van de personele inzet leidt tot lagere personeelskosten. Ten eerste betreft dit een gerichte verlaging van bijvoorbeeld het aantal werkcoaches (caseloadverhoging) en bedrijfsadviseurs. Daarnaast betreft het een bredere versobering van de inzet binnen de uitvoering van Werk en Inkomen.

Met het potentiële waterbedeffect op de kosten van de bijstandsverstrekking is geen rekening gehouden.

08.03.03 OV Beleidsproduct: Versnelling-Werk en Ondernemerschap ->
Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

8.4 Beleidsdoelstelling: Inkomenszekerheid

08.04.01 Beleidsproduct: Verstrekken bijstandsuitkering

Heroverwegingsopties Verstrekken bijstandsuitkering

1. Aanscherping beleid
2. Minder personele inzet uitvoering

Omschrijving beleidsproduct	Verstrekking van bijstandsuitkeringen aan inwoners van Utrecht. De algemene bijstand is het financiële vangnet voor mensen in Nederland met onvoldoende inkomen of vermogen om van te leven en die niet in aanmerking komen voor een andere vorm van hulp of uitkering					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	203.439	200.440	195.191	195.192	195.192
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Aanscherping beleid Toelichting: De beleidsvrijheid op de verstrekking van bijstandsuitkeringen is zeer beperkt. Het beleid kan op enkele kleine punten worden aangescherpt: • Verlaging van de bijdrage voor dak- en thuislozen (geen huisvestingslasten) van de huidige korting van 15% naar de maximaal toegestane korting van 20% • Bruteren van bijstandsvorderingen (bijstand wordt netto uitbetaald en netto teruggevorderd; bruto terugvordering is wettelijk mogelijk). • Zoektermijn van 4 weken voor jongeren tot 27 jaar toepassen (al dan niet voor een meer ingekaderde groep zoals hoogopgeleide jongeren) Optie 2: Minder personele inzet uitvoering Toelichting: De uitvoering kan in beperkte mate worden versoberd.					
Maatschappelijk effect	Optie 1: De inwoners die het raakt kunnen minder goed rondkomen en meedoen. Schulden van inwoners lopen mogelijk sneller op en worden eerder problematisch. Optie 2: Minder tijd voor de toekenning en beoordeling van aanvragen leidt mogelijk tot een lagere klanttevredenheid over de dienstverlening en een lagere kwaliteit van de toekenningen. Afhandeltermijnen lopen mogelijk op.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De hoeveelheid aanvragen verandert niet. Wanneer de versobering onvoldoende concreet gemaakt kan worden betekent dit een verhoging van de werkdruk van de betreffende medewerkers.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen 'Een zeker bestaan; samen aan de slag'					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Aanscherping beleid					
Totaal effect lasten	0	300	300	300	300
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					

Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	300	300	300	300
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	300	300	300	300

Toelichting: De aanscherping van het beleid leidt tot lagere uitkeringslasten voor de (algemene) bijstand.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>	<i>Structureel</i>
Optie 2: Minder inzet uitvoering					
Totaal effect lasten	0	300	300	300	300
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	300	300	300	300
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-105	-45	-30	0
Overhead	0	104	104	104	104
Totaal	0	299	359	374	404

Toelichting: Minder personele inzet leidt tot lagere loonkosten. De besparing is taakstellend opgenomen, welke specifieke inzet vervalt is op voorhand niet duidelijk.

08.04.02 Beleidsproduct: Minimabeleid

&

08.04.03 Beleidsproduct: Schulddienstverlening

Heroverwegingsopties Minimabeleid en schulddienstverlening

1. U-pas afschaffen
2. Individuele inkomenstoeslag versoberen
3. Buitenwettelijke deel bijzondere bijstand stopzetten
4. Stoppen subsidies en samenwerking

Omschrijving beleidsproduct	Ondersteuning van inwoners die moeite hebben met rondkomen en meedoen. Dit betreft o.a. de uitvoering van de bijzondere bijstand, de U-pas, de studietoelage en individuele inkomenstoeslag. Ondersteuning van inwoners met problematische schulden.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	39.442	39.442	39.369	39.368	39.368
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Binnen het minimabeleid is sprake van een relatief grote beïnvloedbaarheid. Dat geldt in veel mindere mate voor schulddienstverlening. De begroting van het minimabeleid en schulddienstverlening is structureel nog niet op orde. Tijdelijk is voor het exploitatietekort een reserve beschikbaar. Dit geldt in het bijzonder voor de schulddienstverlening. Daarbij wordt de schulddienstverlening van Stadsgeldbeheer vanaf 2026 inbesteed. Optie 1: U-pas afschaffen Toelichting: De U-pas is een meedoen pas voor inwoners met een laag inkomen (maximaal 125% bijstandsnorm). Deze valt onder de beleidsvrijheid van de gemeente en kan daarmee worden afgeschaft. De keuze is ook schaalbaar door bijvoorbeeld te versoberen in de doelgroep (zoals inkomensnorm verlagen of bijvoorbeeld alleen het volwassen tegoed afschaffen) en/of de hoogte van het tegoed per inwoner. Optie 2: Individuele inkomenstoeslag versoberen Toelichting: De individuele inkomenstoeslag is een toeslag voor inwoners die langer dan een jaar een laag inkomen hebben en jonger zijn dan de AOW-leeftijd. De toeslag volgt uit de wet; de invulling van de voorwaarden, zoals de hoogte, valt deels onder de beleidsvrijheid van de gemeente. Volledige afschaffing is niet mogelijk, het juridische minimum is echter onduidelijk. In dit voorstel wordt de toeslag gehalveerd. Deze maatregel is schaalbaar door bedragen te wijzigen en/of doelgroep te verkleinen. Optie 3: Buitenwettelijke deel bijzondere bijstand stopzetten Toelichting: De toekenning van bijzondere bijstand kent in Utrecht voor een groot gedeelte een wettelijk grondslag. De gemeente heeft hier geen beleidsvrijheid. Het buitenwettelijke deel kan wel worden stopgezet. Dit betreft o.a. de medische regeling, woninginrichting (van gift naar lening), etc. Optie 4: Stoppen subsidies en samenwerking Toelichting: De zwemvangnetregeling, wijkactiviteiten kinderen in armoede, huisvesting voedselbank, de campagne voor het vergroten van het bereik zetten we volledig stop. Er is ook gekeken naar de optie voor minder personele inzet schuldhelpverlening. Vanwege het wettelijke karakter van de taak en de combinatie van lopende ontwikkelingen (doorontwikkeling en inbesteding) en daarmee tekorten, kent de					

	schuldhulpverlening een beperkte beleidsruimte. Heroverwegingen zijn daardoor op dit moment niet mogelijk.
Maatschappelijk effect	Optie 1: Het afschaffen van de U-pas beperkt de mogelijkheden voor inwoners met een laag inkomen om mee te doen in de samenleving. Optie 2: Het halveren van de individuele inkomenstoelage betekent dat minder inwoners voldoende inkomen hebben om rond te komen. Schulden nemen mogelijk toe en worden eerder problematisch. Optie 3: Het stopzetten van de medische regeling beperkt de mogelijkheden voor inwoners met een laag inkomen om zorgkosten vergoed te krijgen. Dit leidt mogelijk tot zorgmijding. Het omzetten van woninginrichting van gift naar lening raakt een aantal kwetsbare doelgroepen (zoals voormalig dak- en thuislozen, statushouders en mensen uit de vrouwenopvang). Mogelijk leidt dit tot een meer sobere woninginrichting dan gewenst en dat draagt niet bij aan maatschappelijk herstel. Het aangaan van een lening is een extra kostenpost, waardoor een deel van de bewoners mogelijk niet volledig rond kan komen. Optie 4: Voorlichting aan inwoners en vooral activiteiten gericht op kinderen worden geraakt bij het stopzetten van subsidies en samenwerking. Het stopzetten van de subsidie aan de voedselbank maakt dat minder inwoners gebruik kunnen maken van deze dienstverlening. Deze inwoners kunnen hierdoor minder goed rondkomen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De impact op de organisatie is beperkt. Alleen bij optie 3 gaat het voor een klein gedeelte om een beperkte afschaling van de beleidscapaciteit. Voor de rest is niet direct rekening gehouden met personele besparingen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen 'Een zeker bestaan; samen aan de slag'

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: U-pas afschaffen					
Totaal effect lasten	0	3.625	7.250	7.250	7.250
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	25	50	50	50
Materieel	0	3.600	7.200	7.200	7.200
Frictiekosten	0	-9	-8	-5	0
Overhead	0	9	17	17	17
Totaal	0	3.625	7.260	7.262	7.267

Toelichting: De U-pas kan volledig worden afgeschaft of versoberd. Bij volledige afschaffing vervallen alle uitgaven: kosten U-pas zelf + uitvoeringskosten. Hiermee vervalt ook de mogelijkheid om de kosten van een parkeervergunning te compenseren.

De U-pas kent een gebroken boekjaar (1 juli t/m 30 juni). Daarmee kan in 2027 de helft worden bespaard en vanaf 2028 het volledige bedrag. De uitvoering van U-pas is volledig uitbesteed. Dit maakt dat er alleen 0,5 fte beleidscapaciteit voor personeel is opgenomen.

Tot 1 juli 2027 loopt het contract met de huidige aanbieder, daarna is dit jaarlijks verlengbaar (met 1 jaar). Daarmee is vanaf 1 juli 2027 een heroverweging mogelijk.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Individuele inkomstenstoeslag versoberen					
Totaal effect lasten	0	1.800	1.800	1.800	1.800
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.800	1.800	1.800	1.800
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.800	1.800	1.800	1.800

Toelichting: De halvering van de individuele inkomstenstoeslag leidt tot een besparing van 50% van de jaarlijkse kosten. Het aantal aanvragen blijft gelijk; alleen het bedrag per toegekende aanvraag wordt gehalveerd. De beoordeling en toekenning van de toeslag zijn grotendeels geautomatiseerd, waardoor de personele inzet gelijk blijft en hierop niet kan worden bespaard.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Buitenwettelijke deel bijzondere bijstand - medische bijstand stopzetten					
Totaal effect lasten	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.000	1.000	1.000	1.000

Toelichting: Het beleidsvrije deel wordt stopgezet. Dit betreft allereerst de medische regeling. Daarnaast kan bijvoorbeeld de gift voor woninginrichting worden omgezet in een lening. In het bedrag is rekening gehouden met besparing op de bijzondere bijstand van € 800.000 die op basis van de Voorjaarsnota 2024 nog moet worden gerealiseerd.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Stoppen subsidies en samenwerking					
Totaal effect lasten	0	500	1.150	1.150	1.150
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	500	1.150	1.150	1.150
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	500	1.150	1.150	1.150

Toelichting: De subsidies en samenwerking worden stopgezet. Hiermee vervallen de uitgaven. In 2027 wordt een ingroeipad toegepast.

Hoofdstuk 9 Kansrijk opgroeien

Rekening	Begroting	Begroting	Begroting
	2027	2028	2029
Baten	4.639	9.039	9.039
Lasten	267.962	269.190	265.827
Saldo Baten en Lasten	-263.323	-260.151	-256.788
Onttrekking reserves	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen reserves	0	0	0
Totaal	-263.323	-260.151	-256.788

Overkoepelende tekst geldt voor het hele programma kansrijk opgroeien:

De Utrechtse aanpak in het sociaal domein kenmerkt zich al jaren door een preventieve, integrale en buurtgerichte aanpak. De vraag naar ondersteuning vanuit de Jeugdwet stijgt door toenemende prestatiedruk en de groei van de informatie- en netwerkmaatschappij. Er is vaker sprake van zwaardere psychische, psychosociale en lichamelijke klachten die leiden tot langere hulptrajecten. Veel Utrechtse jongeren groeien op met gescheiden opvoeders, waardoor vaak een extra ondersteuningsbehoefte is.

Daarom hebben we in de Voorjaarsnota 2023 aangegeven dat we verwachten dat de vraag naar ondersteuning vanuit de wettelijke taken WMO en Jeugd niet meer binnen de krapper wordende financiële kaders en met de beschikbare personeelscapaciteit kan worden uitgevoerd. Dit heeft ertoe geleid dat we in 2023 gestart zijn met het programma Hervormingen sociaal domein.

Belangrijke pijler binnen de hervormingen is dat we op basis van (landelijke) pilots en onderzoeken weten dat we de vraag naar gespecialiseerde maatwerkvoorzieningen kunnen beperken door meer in te zetten op algemene voorzieningen in de sociale basis en basiszorg. Daarbij zien we kansen in het beter aansluiten op het onderwijs, meer collectief werken op school en in de wijk, meer groepsgericht werken en meer e-health. De noodzaak om de vraag af te buigen is groot. De middelen zijn beperkt en ook het personeel is niet beschikbaar om de groeiende vraag op te vangen.

Vanuit die (landelijke) visie maken we nu afspraken met onze partners in de stad over meer inzet van ondersteuning vanuit de sociale pedagogische basis en de basiszorg (buurtteams).

Vanuit dit uitgangspunt kun je een keuze maken om nog meer te investeren in de sociale basis en de basiszorg. Nog meer in te zetten op preventie door beter aan te sluiten op en verdere investeringen te doen in de sociale basis en basiszorg en deze zo vorm te geven dat er (vrijwel) geen maatwerkvoorzieningen meer nodig zijn. Uitgangspunt is dan dat de algemene voorzieningen goedkoper zijn. In hoeverre er nog meer opgevangen kan worden met algemene voorzieningen en welke besparing dit oplevert, moet worden onderzocht, maar op de langere termijn zal dit een besparing opleveren. In het rapport van de Commissie van Ark wordt dan ook gepleit voor het aanpakken van grondoorzaken en het versterken van de basisstructuur. Overigens wordt vanuit de nieuwe bekostiging van de jeugdzorg gekeken naar het minimale basispakket dat je als gemeente moet bieden in de sociale (pedagogische) basis.

De extra middelen jeugdzorg die naar aanleiding van dit rapport zijn toegekend aan de gemeentes zijn binnen gemeente Utrecht niet toegevoegd aan het jeugdbudget.

Ook kun je de keuze maken om het uitgangspunt om in te zetten op algemene voorzieningen in de sociale basis en basiszorg te verlaten. We stoppen dan met preventie en zetten alleen nog in op maatwerkvoorzieningen en besparen daarmee op korte termijn op de sociale basis en basiszorg. Op langere termijn verwachten we wel dat dit leidt tot hogere kosten, omdat kinderen en jongeren te laat ondersteund worden en de problematiek verergert. Daarnaast zullen wachtlijsten toenemen, omdat

het aanbod - dat per saldo duurder wordt - gezien de beperkte middelen en menskracht niet mee groeit.

Stoppen/verminderen van de sociale basis leidt tot meer werkloosheid in deze sector en meer uitkeringsgerechtigden (ook voor de gemeente Utrecht). Gevolg is ook meer schuldproblematiek en armoede.

Disclaimer: Voor beide opties geldt ook dat goed onderzocht moet worden welke mogelijke bijstellingen er zijn binnen de contractuele kaders van de overeenkomsten die we afsluiten.

De sociale basis en basiszorg onder de Jeugdwet heeft een wettelijke basis, omdat de activiteiten bijdragen aan het bevorderen van sociale samenhang, vrijwilligerswerk en de leefbaarheid in wijken. Alleen op de invulling van deze taak zitten geen wettelijke verplichtingen. In het kader van de AZWA, maar ook de nieuwe bekostiging van de jeugdzorg, wordt nu gekeken naar het minimale basispakket door de gemeente. Wat de consequenties hiervan zijn voor Utrecht is nog niet bekend.

9.1 Beleidsdoelstelling: Eigen pad in het onderwijs

09.01.01 Beleidsproduct: Leerlingenvervoer

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Het is de uitvoering van een wettelijke taak waarop al een tekort zit. Bij de voorjaarsnota 2023 is een taakstelling voor leerlingenvervoer opgenomen van € 550.000. Door de groei van de stad zijn er meer leerplichtige leerlingen, waarmee het aantal leerlingen met behoefte aan en recht op aangepast vervoer stijgt. Voor 2024 is deze taakstelling niet gerealiseerd en is dit opgelost vanuit de algemene middelen. Structureel moet de kostenstijging worden opgevangen in de brede heroverweging in het sociaal domein. Extra heroverwegingen zijn nu niet haalbaar.

09.01.02 Beleidsproduct: Bibliotheek

Heroverweging Subsidie aan de bibliotheek

1. Subsidie aan de bibliotheek verlagen.

Omschrijving beleidsproduct	Bibliotheek Utrecht					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten incl. spuk van 330	20.522	19.521	19.475	19.390	19.390
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: De subsidie aan de bibliotheek met 20 procent verlagen. Hierover moeten aangepaste prestatieafspraken gemaakt worden met De Bibliotheek Utrecht waarbij de verwachting zeer reëel is dat het noodzakelijk zal zijn om vestigingen te sluiten om deze bezuiniging te realiseren. Toelichting: Dit betreft een wettelijke taak. De huidige subsidie is voor 4 jaar verleend (2025-2028). Daarna is het mogelijk dit budget te heroverwegen naar een wettelijke minimum					
Maatschappelijk effect	- De bibliotheek zal minder laagdrempelig en minder bereikbaar worden en dit heeft de volgende maatschappelijk effecten: - Versobering aanpak van taalachterstanden bij kinderen en jongeren, vooral in kwetsbare wijken; - Minder hulp voor volwassenen en ouderen bij digitale vaardigheden; - Beperking van informatiepunten voor overheidsvraagstukken; - Minder laagdrempelige plekken in de wijk om te leren, ontmoeten en deelnemen; - Wij zullen de huidige richtlijn voor het aantal vestigingen uit het Meerjarenbeleidsplan bibliotheek 2025-2028 niet meer kunnen hanteren. Het bibliotheekbeleid van de gemeente biedt concrete aanknopingspunten voor het maken van zo'n huisvestingsplan. Conform de Ruimtelijke Strategie Utrecht moet de bibliotheek in elk geval voor iedereen binnen 10 minuten bereikbaar zijn. Ook moet er per 30.000 inwoners één vestiging zijn. Als dit meerwaarde biedt, is het streven dat de bibliotheek is gevestigd in een multifunctionele accommodatie met wijkpartners. - Het sluiten van vestigingen betekent dat Utrecht niet voldoet aan het landelijke normenkader voor bibliotheken binnen de Wet stelsel openbare bibliotheken (WSOB). Dit kader gaat uit van minimaal één volwaardige bibliotheek per 28.000 inwoners in grote steden (90.000+ gemeenten). Grote steden als Amsterdam en Den Haag volgen deze richtlijn al. Als het budget voor de bibliotheek wordt heroverwogen, zullen wij deze richtlijn niet hanteren. NB Hervormingsbezuiniging 'Slim ruimtegebruik' Als onderdeel van de financiële strategie zijn er diverse hervormingsbezuinigingen uitgewerkt, die als doel hebben om efficiënter te werken en besparingen te realiseren. Een maatregel is slim ruimtegebruik van panden in de stad. Voor de Bibliotheek betreft deze taakstelling € 228.000 vanaf 2027 die ze vorm moeten geven in hun jaarplan/exploitatie					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het grootste deel van het vastgoed waarin de bibliotheek is gehuisvest, is van de gemeente Utrecht. Bij verlaging van de subsidie zal vastgoed van de gemeente leeg komen te staan als er geen andere huurder voor kan worden gevonden of het niet verkocht kan worden. Dit kan leiden tot ongedekte (frictie)kosten. Ook na mogelijke implementatie van de heroverweging moet inzet accounthouderschap vanuit de gemeente (personele inzet) blijven, waardoor hierbij geen personele heroverwegingsoptie wordt meegenomen.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Utrechtse Onderwijsagenda: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/8b8b9121-b111-4489-994a-0502c310e87c?documentId=b1ee96e8-dfda-409c-a408-1b3d4f8ff7a1&agendatemplId=dd1cdaa5-6b30-48cb-b4ba-45588e1a0db4					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
De subsidie aan de bibliotheek met 20 procent verlagen.					
Totaal effect lasten	0	0	0	3.456	3.456
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	3.456	3.456
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	3.456	3.456

Toelichting: Vierjarige subsidietoekenning tot en met 2028. Daarna is het te verlagen op basis van een wettelijk minimum. We gaan hierbij uit van een Utrechtse plus van maximaal 20% zoals afgesproken in de uitgangspunten. Dit is het percentage dat maximaal te heroverwegen is.

De jaarlijkse begroting van de Bibliotheek wordt voor ruim 80% bekostigd met gemeentelijke subsidies. De kosten van huisvesting- en facilitair totaal zijn gemiddeld per jaar € 6 miljoen. De exacte kosten en organisatie per locatie zijn verschillend.

Deel van het vastgoed is van de GU dus bij sluiting, moet er andere bestemming/dekking voor dit vastgoed gevonden worden of moeten locaties verkocht of afgestoten worden. Daarmee is ook de vraag of dit deze besparing kan opleveren.

De personele kosten vanuit de organisatie betreft o.a. het accounthouderschap. Ook bij minder subsidietoekenning blijft de accounthouder. De loonkosten betreft een kostentorekening en kan iets afwijken van de echte inzet op het beleidsproduct.

09.01.03 Beleidsproduct: Talentontwikkeling

Heroverweging Extra aanbod talentontwikkeling kansarme wijken

1. Verminderen of stopzetten talentontwikkeling kansarme wijken

Omschrijving beleidsproduct	Bieden van een passende plek in het onderwijs voor alle leerlingen, stimuleren van de ontwikkeling van kinderen op scholen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	6.275	6.271	6.271	6.271	6.271
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verminderen of stopzetten van subsidies aan primair onderwijs voor extra aanbod (naschool) aan kinderen in kansarme wijken gericht op bredere ontplooiing en (talent)ontwikkeling. Toelichting: Dit betreft geen wettelijke taak. De huidige subsidieafspraken lopen tot 2028. Het materiele kostenbudget is theoretisch voor 100% te heroverwegen vanaf 2028. Voor de loonkosten gaan we uit van 2 fte die volledig te heroverwegen zijn. De loonkosten betreft een kostentoerekening en kan iets afwijken van de echte inzet op het beleidsproduct.					
Maatschappelijk effect	- Kinderen in een kwetsbare thuissituatie krijgen in het geval deze heroverweging wordt gemaakt minder kansen om hun talenten te ontdekken en ontwikkelen, om zich te kunnen profileren op school, op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Het stopzetten of verminderen van deze subsidie vergroot de verschillen tussen groepen in onze stad. Door het stopzetten of verminderen van deze subsidie laten we veel ontwikkelpotentieel liggen, terwijl we in een krappe toekomstige arbeidsmarkt al het talent van onze stad heel hard nodig hebben. - Door het stopzetten of verminderen van deze subsidie bestaat de kans dat deze doelgroep na schooltijd op zoek gaat naar een andere, minder positieve invulling van hun tijd. Met de subsidie draagt ook deels bij aan de aanpak om te zorgen dat deze doelgroep op het verkeerde pad belandt. - Deze eventuele korting zou boven op de korting komen van de middelen die scholen van OCW ontvangen. Deze heroverweging zou daardoor een dubbel verzwarend effect.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Bij een heroverweging op dit product kan ook de (beleidsmatige) ambtelijke inzet op dit product van maximaal 2 fte worden verlaagd.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Utrechtse Onderwijsagenda: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/8b8b9121-b111-4489-994a-0502c310e87c?documentId=b1ee96e8-dfda-409c-a408-1b3d4f8ff7a1&agendaltemId=dd1cdaa5-6b30-48cb-b4ba-45588e1a0db4					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verminderen of stopzetten van subsidies aan primair onderwijs voor extra aanbod (naschool) aan kinderen in kansarme wijken gericht op bredere ontplooiing en (talent)ontwikkeling.					
Totaal effect lasten	0	70	5.711	5.746	5.746
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	0	200	200	200
Materieel	0	70	5.511	5.546	5.546
Frictiekosten	0	0	-30	-20	0
Overhead	0	0	69	69	69
Totaal	0	70	5.750	5.795	5.815

Toelichting:

- Het materiele kostenbudget is theoretisch voor 100% te heroverwegen vanaf 2028 (na beëindiging lopend subsidieafspraken).
- Voor de loonkosten gaan we uit van 2 fte die volledig te heroverwegen zijn.
- De loonkosten betreft een kostentoerekening en wijkt iets af van de echte inzet op het beleidsproduct.

09.01.04 Beleidsproduct: Passende plek

Heroverweging Voortijdig schoolverlaten

1. Minder subsidie tegen voortijdig schoolverlaten.

Omschrijving beleidsproduct	Betreft de wettelijke taak om voortijdig schoolverlaten (VSV) tegen te gaan. We voeren dit uit via de Leerplichtwet/Kwalificatieplicht en de Doorstroompuntfunctie. Scholen zijn verplicht om jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie te melden bij de gemeente, waarna doorstroomtrajectbegeleiders hen benaderen en begeleiden naar een opleiding, leerwerktraject of naar werk.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	5.989	5.898	5.817	5.772	5.772
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Minder inzetten op voortijdig schoolverlaten en de samenwerking met scholen door afbouw van (subsidie)middelen. Toelichting: Tot uiterlijk 2029 lopen er subsidies (loopbaanbegeleiding) en opdrachten met specifiek aanbod voor de jongeren in de stad. Door langlopende subsidieafspraken is het op korte termijn niet beïnvloedbaar, op langere termijn is dit technisch wel mogelijk (na 2028).					
Maatschappelijk effect	- Deze subsidies worden ingezet binnen een co-creatie tussen gemeenten, samenwerkingsverbanden, schoolbesturen, scholen etc. Deze partners zijn allemaal inhoudelijke commitment aangegaan en een financiële bijdrage vastgelegd. Het verminderen van de subsidie zal effect hebben op de gezamenlijke aanpak van VSV. - Voor de niet-wettelijke taken geldt dat het hierbij concreet gaat om de subsidies voor het organiseren van de lotingsprocedure voor toegang tot het voortgezet onderwijs (POVO-procedure). Door de loting centraal te organiseren, is het beter mogelijk te sturen op leerlingenaantallen in het VO. Daar heeft de gemeente Utrecht belang bij. - Verder gaat het om de subsidie voor de overgang van VO naar MBO: hiermee proberen we om leerlingen een betere keuze voor hun vervolgopleiding op het MBO te laten maken. Ook gaat het om de subsidie voor het OPDC: de voorziening waar leerlingen terecht kunnen als zij (tijdelijk) niet meer in staat zijn hun onderwijs op de eigen school te vervolgen. Het stoppen of verminderen van deze subsidie zou een direct gevolg hebben voor de schoolloopbaan van deze leerlingen. Het stoppen of verminderen van deze subsidie kan mogelijk leiden tot een hoger aantal thuiszitters. - In het basisonderwijs gaat het om de middelen waarmee we zorgen dat ook de voorschoolse educatie is aangesloten op de kernpartneraanpak en om de middelen waarmee we zorgen voor een soepeler overgang van voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs. - Bezuinigen op deze posten zou de positie van toch al kwetsbare kinderen in onze samenleving nog zwakker kunnen maken.					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	Utrechtse Onderwijsagenda: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/8b8b9121-b111-4489-994a-0502c310e87c?documentId=b1ee96e8-dfda-409c-a408-1b3d4f8ff7a1&agendaItemId=dd1cdaa5-6b30-48cb-b4ba-45588e1a0db4					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder inzetten op voortijdig schoolverlaten en de samenwerking met scholen door afbouw van (subsidie)middelen.					
Totaal effect lasten	0	0	245	245	245
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	245	245	245
Fricatiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	245	245	245

Toelichting:

- Betreft grotendeels een wettelijke taak.
- Afgesproken is om bij een wettelijke taak zonder Utrechtse plus een percentage van 5% te hanteren. Op deze taken zit geen Utrechtse plus.
- Inzet personeel is grotendeels vanuit de wettelijke taak.

09.01.05 Beleidsproduct: Onderwijsachterstandenbeleid

Heroverweging Onderwijsachterstandenbeleid

1. Verminderen of stoppen gemeentelijk aandeel Onderwijsachterstandenbeleid

Omschrijving beleidsproduct	Bieden van voorschool aan kinderen om taal en onderwijsachterstanden te voorkomen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	21.605	8.344	8.344	8.344	8.344
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verminderen of stoppen gemeentelijk aandeel Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Toelichting: Huidige contract/afspraken lopen t/m 2029. Daarnaast is het budget onderdeel van de uitvoering van een wettelijke taak. Voor bepalen van de ondergrens hanteren we 20% (van circa € 7,5 miljoen) uitgaande van een Utrechtse plus. Voor de loonkosten gaan we eveneens uit van 20%. Verder: het uitvoeren van het onderwijsachterstandenbeleid (Voor- en Vroegschoolse Educatie - VVE) is een wettelijke taak. Sinds 2019 bekostigen gemeenten ca. een derde van VVE zelf. De rijksbijdrage is niet dekkend voor het uitvoeren van de wettelijke plicht om 960 uur voorschoolse educatie te bieden aan geïndiceerde kinderen. De groepsgrootte (Beroepskracht Kind Ratio, BKR) en kinderopvangtoeslag (KOT)-tarief staan van Rijksweg vast. Het Rijk is voornemens met een wetwijziging per 2027 de bekostiging vanuit het Rijk van een SPUK naar een bijzondere fondsuitkering (BFU) te wijzigen. De huidige SPUK loopt tot en met 2026. Het Rijk bezuinigt in 2026 10% op dit budget, oplopend tot 12% vanaf 2027. Deze laatste 2% is definitief zodra de OCW-begroting wordt goedgekeurd. Van de gemeentelijke middelen is € 1,1 miljoen (via het gemeentefonds) structureel beschikbaar gesteld door het Rijk, zodat peuters zonder indicatie voor voorschoolse educatie minimaal twee dagdelen naar de kinderopvang kunnen gaan ook als ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag (de zogenaamde Asscher-regeling). De meerjarige subsidieafspraken met de VE-aanbieders lopen t/m 2029. Ook daarna blijft dezelfde wettelijke plicht voor VVE bestaan.					
Maatschappelijk effect	- Utrecht werkt vanuit de visie dat iedere euro die wordt geïnvesteerd in het jonge kind veelvuldig wordt terugverdiend in het verdere leven (zie Sociale Visie Utrecht). Zo kunnen bijvoorbeeld taalachterstanden die worden opgelopen in het jonge leven nauwelijks meer worden ingelopen in het verdere leven. Met deze heroverweging kunnen minder kinderen bereikt worden met het voorschools programma om de taal- en ontwikkelachterstanden vroegtijdig aan te pakken. Dat leidt tot nog hogere taal- en ontwikkelachterstanden bij kinderen die al veel achterstanden hebben. Waar Utrecht nu al ruim meer kinderen met een achterstand wonen dan gemiddeld in Nederland. - Als deze kinderen al op de basisschool starten met taal- en ontwikkelachterstanden dan werkt dit door in de verdere schoolloopbaan. Dit kan betekenen dat kinderen later geen of een slechtere aansluiting hebben op onderwijsaanbod en -niveau dat past bij de potentie van het kind. Uiteindelijk kan dit ook de ontwikkeling op latere leeftijden negatief beïnvloedt (domino-effect). - Deze heroverweging komt boven op een landelijke bezuiniging op het onderwijsachterstandenbeleid. Scholen signaleren dat deze bezuiniging grote effect heeft op de ontwikkeling van kinderen in een kwetsbare positie.					

	De bekostiging (omvang en vorm) vanuit het Rijk is nog onzeker. Vanwege het maatschappelijke belang om kinderen zo vroeg mogelijk te ondersteunen, zijn er in eerdere coalities juist extra middelen hiervoor vrijgemaakt.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Met bezuiniging van het gemeentelijke budget van deze omvang kan de personele inzet hierop ook iets worden teruggebracht.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/08d2df7f-640b-466a-a197-e569ad16b331?documentId=90d8f401-2dd6-4690-bec4-a83dd0573f8f&agendaltemId=f596d6a5-2e6a-45bf-9a36-ef7609b6f10b Sociale visie Utrecht: https://omgevingsvisie.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/zz-omgevingsvisie/koers/2025-sociale-visie-utrecht-2040.pdf

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verminderen of stoppen gemeentelijk aandeel Onderwijsachterstandenbeleid (OAB).					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	1.570
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	70
Materieel	0	0	0	0	1.500
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	24
Totaal	0	0	0	0	1.594

Toelichting: Huidige contract/afspraken lopen t/m 2029. Daarnaast is het budget onderdeel van de uitvoering van een wettelijke taak. Voor bepalen van de ondergrens hanteren we 20% (van circa € 7,5 miljoen), uitgaande van een Utrechtse plus. Voor de loonkosten gaan we eveneens uit van 20%.

09.01.06 Beleidsproduct: Gelijke Kansen

Heroverweging Gelijke kansen voor kinderen in armoede

1. Minder bijdragen aan fondsen/subsidies voor kinderen die opgroeien in armoede.

Omschrijving beleidsproduct	Helpen aan gelijke kansen voor alle kinderen in Utrecht door bijdragen te geven aan fondsen en scholen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	1.326	1.325	1.325	1.325	1.325
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Minder bijdragen aan fondsen/subsidies voor kinderen die opgroeien in armoede. Toelichting: Gaait om langlopende subsidieafspraken. Materiele kosten betreffen 50% van het materiele kostenbudget in 2027 en 100% vanaf 2028. Inzet van 1 fte kan worden beëindigd. (NB. De loonkosten op het product betreffen een kostentoerekening en kan afwijken van de werkelijke beleidsinzet).					
Maatschappelijk effect	- Als voor deze heroverweging wordt gekozen, kunnen kinderen die opgroeien in armoede kunnen minder (of geen) gebruik maken van extra middelen en fondsen, zoals Jeugd Educatie Fonds en Leergeld, schoolmaaltijden, voedsel educatie en meer bewegen op school (bewegingsonderwijs en bewegend leren). - De gemeente Utrecht draagt bij aan deze fondsen. Deze fondsen krijgen ook geld van andere partijen. Er bestaat een risico dat andere partijen zich terugtrekken als de overheid zich terugtrekt. De afspraken en uitgangspunten komen uit de Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Bij een heroverweging op dit product kan de inzet van 1 fte ook stoppen.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Utrechtse Onderwijsagenda: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/8b8b9121-b111-4489-994a-0502c310e87c?documentId=b1ee96e8-dfda-409c-a408-1b3d4f8ff7a1&agendaltemId=dd1cdaa5-6b30-48cb-b4ba-45588e1a0db4					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder bijdragen aan fondsen/subsidies voor kinderen die opgroeien in armoede.					
Totaal effect lasten	0	600	1.275	1.275	1.275
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	100	100	100
Materieel	0	600	1.175	1.175	1.175
Frictiekosten	0	0	-15	-10	0
Overhead	0	0	35	35	35
Totaal	0	600	1.295	1.300	1.310

Toelichting:

- Materiele kosten betreffen 50% van het materiele kostenbudget in 2027, en 100% vanaf 2028.
- Inzet van 1 fte kan worden beëindigd. (NB de loonkosten op het product betreffen een kostentoerekening en kan afwijken van de werkelijke beleidsinzet).

09.01.07 Beleidsproduct: Voldoende goede onderwijsprofessionals

Heroverweging aanpak onderwijspersoneel

1. De aanpak onderwijspersoneel stoppen of verminderen

Omschrijving beleidsproduct	Stimuleren van professionaliseren van onderwijspersoneel en lerarentekorten aan te pakken.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	2.844	2.428	2.425	2.425	2.425
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: De aanpak onderwijspersoneel stoppen of verminderen Toelichting: Materiele kosten betreffen 100% vanaf 2028. De inzet van 1 FTE kan ook worden beëindigd bij een heroverweging van het budget. Dit budget bestrijkt drie deelonderwerpen: <i>De Aanpak Utrecht Leert (budget in 2026 is € 1.075 miljoen).</i> Binnen dit product werken we aan het werven, matchen, opleiden, begeleiden en professionaliseren van onderwijspersoneel om de lerarentekorten terug te dringen. Deze subsidie is een aanvulling op de middelen die de schoolbesturen als onderwijsregio Utrecht-stad ontvangen van het Rijk. Met deze subsidie kan de gemeente gericht investeren op scholen en wijken die kwetsbaarder zijn voor personeelstekorten en onderwijsachterstanden. <i>Onderwijsimpulsregeling (Budget in 2026 is € 662.000)</i> Is een subsidie om scholen te stimuleren om te werken aan professionele teams, onderwijsontwikkeling, kennisdeling. Dit draagt bij aan het behoud van onderwijspersoneel en beter onderwijs voor leerlingen. <i>Subsidie Onderwijsondersteunend Personeel PO (budget in 2026 is € 643.000)</i> compenseert een deel van de kosten in het Primair Onderwijs voor onderwijsondersteunende functies die de veiligheid in school vergroten en de werkdruk van leraren en schoolleiders verminderen. De Aanpak Utrecht Leert binnen dit product: werken aan het werven, matchen, opleiden, begeleiden en professionaliseren van onderwijspersoneel om de lerarentekorten terug te dringen.					
Maatschappelijk effect	- Het onderwijssysteem is ingericht op concurrentie tussen scholen en te weinig op samenwerking. Keuze voor deze heroverweging kan leiden tot het oplopen van de personeelstekorten. Tekorten leiden tot concurrentie om schaarse middelen (personeel). De personeelstekorten zijn niet gelijk verdeeld over de scholen. Dit betekent dat de meest kwetsbare leerlingen het hardst worden getroffen door het personeelstekort. De gemeente is een belangrijke bindende factor in de samenwerking tussen de schoolbesturen in het terugdringen van het personeelstekort. Een oplopend personeelstekort zal leiden tot minder lessen en mogelijke onderwijsachterstanden - De gemeente Utrecht is niet langer een serieuze gesprekspartner in de aanpak van het personeelstekort met OCW en de G4+ Almere wanneer wij met deze regeling stoppen. - Door het versoberen van de Onderwijsimpuls zijn er minder middelen beschikbaar voor initiatieven en experimenten die bijdragen aan kwaliteitsverbetering en innovatie in het onderwijs. - Als de subsidie voor Onderwijs Ondersteunend Personeel PO wordt verminderd of stopt, moeten scholen de kosten van Onderwijs Ondersteunend Personeel volledig zelf dragen. Dat kan leiden tot financiële knelpunten bij scholen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Bij een heroverweging op dit product kan de ambtelijke inzet hierop ook worden verlaagd.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Utrechtse Onderwijsagenda: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/8b8b9121-b111-4489-994a-0502c310e87c?documentId=b1ee96e8-dfda-409c-a408-1b3d4f8ff7a1&agendaItemId=dd1cdaa5-6b30-48cb-b4ba-45588e1a0db4					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
De aanpak onderwijspersoneel stoppen of verminderen					
Totaal effect lasten	0	0	2.215	2.215	2.215
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	100	100	100
Materieel	0	0	2.115	2.115	2.115
Frictiekosten	0	0	-15	-10	0
Overhead	0	0	35	35	35
Totaal	0	0	2.235	2.240	2.250

Toelichting:

- Materiele kosten betreffen 100% van het materiële budget vanaf 2028.
- De inzet van 1 fte kan ook worden beëindigd bij een heroverweging van het budget.

09.01.08 Beleidsproduct: Soepele overgangen -> Beïnvloedbaar bedrag < € 100K

09.01.09 Beleidsproduct: Aansluiting Onderwijs- Arbeidsmarkt -> Beïnvloedbare
bedrag < € 100K

9.2 Beleidsdoelstelling: Huisvesting scholen

09.02.01 Beleidsproduct: Onderwijshuisvesting

Heroverweging Vergroenen schoolpleinen en investeringen onderwijsgebouwen

1. Stoppen subsidie Groene schoolpleinen.
2. Versoberen van investeringen in onderwijsgebouwen.

Onderwijshuisvesting

Omschrijving beleidsproduct						
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	66.700	69.509	71.646	68.698	68.698
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Stoppen subsidie Groene schoolpleinen. Toelichting: Het betreft een incidenteel budget t/m 2031 die mogelijk per 2027 kan worden gestopt. Er dient uitgezocht te worden of het inderdaad mogelijk is om de betreffende subsidie al in 2027 te stoppen. Optie 2: Versoberen van investeringen in onderwijsgebouwen. Toelichting: Er is sprake van een bovenwettelijke plus bij het realiseren van schoolgebouwen. Het verlagen van de bouweisen van schoolgebouwen leidt tot lagere investeringslasten in de bijsturing Grip op Investeringslasten en leidt na 2031 tot lagere kapitaalslasten.					
Maatschappelijk effect	De subsidie groene schoolpleinen zorgt voor vergroening van schoolpleinen. Het afschaffen van de subsidie zal ervoor zorgen dat de vergroening van schoolpleinen minder wordt gestimuleerd en waarschijnlijk gerealiseerd en afhankelijk is van de prioriteit van de onderwijsinstellingen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het stopzetten van deze subsidie heeft geen impact op de organisatie.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen subsidie Groene schoolpleinen					
Totaal effect lasten	0	300	300	300	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	300	300	300	0

Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	300	300	300	0

Toelichting: Het betreft een incidenteel budget t/m 2031 die mogelijk per 2027 kan worden gestopt. Er dient uitgezocht te worden of het inderdaad mogelijk is om de betreffende subsidie al in 2027 te stoppen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Versoberen van investeringen in onderwijsgebouwen.					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0

Toelichting: Volgens het Cebeon-rapport is er sprake van een bovengemiddelde plus bij het bouwen van nieuwe onderwijsgebouwen. Als deze plus eraf gehaald kan worden, leidt dit tot lagere investeringskosten bij het bouwen van nieuwe schoolgebouwen. De bovenwettelijke plus bestaat uit 2 zaken;

- Frisse schollen klasse B (Wettelijk: klasse C)
- Energieneutraal bouwen (Wettelijk: Bijna Energieneutraal bouwen)

Als deze bovenwettelijke plus wordt geschrapt, leidt dit tot lagere investeringskosten voor onderwijshuisvesting, zoals opgenomen in de bouwsteen Grip op Investerings. Lagere investeringskosten leiden tot lagere kapitaalslasten. Deze lagere lasten doen zich voor na gereedmelding van een schoolgebouw en zijn daarmee na 2031 pas zichtbaar in de begroting.

09.02.02 Beleidsproduct: Voorziening Huisvestingcalamiteiten: beïnvloedbare deel is < € 100K

9.3 Beleidsdoelstelling: Veerkracht en de pedagogische basis

09.03.01 Beleidsproduct: Jeugd en vrije tijd: beïnvloedbare deel is < € 100K

09.03.02 Beleidsproduct: Verwijsindex en Jeugdmonitor: beïnvloedbare deel < € 100K

09.03.03 Beleidsproduct: Jongerenwerk

Heroverweging Inzet jongerenwerk

Omschrijving beleidsproduct	Jongerenwerk					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	4.528	4.427	4.427	4.098	4.098
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Toelichting: De doelstelling <i>Veerkracht en de pedagogische basis</i> valt niet onder de wettelijke jeugdhulptaken en vertegenwoordigt circa 4% van het totale jeugdbudget. In 2027 loopt het huidige contract af en gaan we deze opdracht opnieuw aanbesteden met een lager taakstellend budget (structureel € 4 miljoen). De nieuwe aanbesteding loopt nu en wordt medio 2026 gegund voor 10 jaar. Heroverweging is derhalve niet mogelijk.					
Maatschappelijk effect	- Bij een eventuele heroverweging om de inzet op jongerenwerk te verminderen is het van belang om de maatschappelijke effecten zorgvuldig mee te wegen. De betreffende voorzieningen vervullen een preventieve functie binnen het jeugddomein doordat zij bijdragen aan het versterken van de pedagogische basis en het ondersteunen van gezinnen bij opgroeien en opvoeden. Een vermindering van dit budget zal leiden tot een stijging van de vraag naar basiszorg en aanvullende jeugdhulp, met mogelijke gevolgen voor wachttijden en totale zorgkosten. - Ook het beëindigen van de inzet op jongerenwerk verdient een nadere afweging. Jongerenwerk speelt een rol in het bevorderen van sociale samenhang en het voorkomen van overlast of risicogedrag. De huidige stedelijke partners bieden jongeren een laagdrempelige omgeving waarin zij actief kunnen deelnemen aan sport-, cultuur- en groepsactiviteiten, en verantwoordelijkheid leren nemen. - Indien wordt besloten het jongerenwerk te heroverwegen, dient eveneens de hervormingsbezuiniging op maatschappelijke accommodaties te worden heroverwogen, aangezien deze onder die omstandigheden niet langer realistisch uitvoerbaar is.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Vvt					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Uitvoering passende kinderopvang Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024 Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026 Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026					

Toelichting:

- Contract wordt medio 2026 gegund vanaf 2027 met een looptijd voor 10 jaar en is daarna niet te heroverwegen.
- Personele inzet is 1 fte is daarmee ook niet te heroverwegen want is nodig voor het accounthouderschap etc.

09.03.05 Beleidsproduct: Iedereen kan meedoen

Heroverweging ondersteuningsbehoefte kinderen met een beperking

1. Minder of geen aanbod ondersteuningsbehoefte kinderen met beperking

Omschrijving beleidsproduct	Het onderdeel Iedereen kan meedoen omvat voorzieningen die ervoor zorgen dat alle kinderen en jongeren, ongeacht hun achtergrond of beperking, kunnen deelnemen aan BSO en andere maatschappelijke activiteiten.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	1.162	1.162	1.162	1.162	1.162
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Minder of geen inzet op aanbod waardoor kinderen met een achterstand, vanwege een beperking en laag inkomen, met extra ondersteuningsbehoefte, toch kunnen deelnemen aan activiteiten of naar voorzieningen kunnen gaan zoals passende kinderopvang en deelname aan sport. Toelichting: Subsidies kunnen per 2027 worden afgebouwd met uitzondering van het contract aan Sport Utrecht (€ 66.000) dat loopt t/m 2028.					
Maatschappelijk effect	Een eventuele beëindiging van deze subsidie heeft directe gevolgen voor de maatschappelijke participatie van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen en met een beperking waardoor een extra ondersteuningsbehoefte bestaat voor deelname aan sport en BSO. Zij kunnen dan de toegang verliezen tot bijvoorbeeld buitenschoolse opvang of laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten in de wijk. Dit zou leiden tot grotere sociale ongelijkheid en op termijn hogere maatschappelijke kosten.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Er zijn geen loonkosten naar dit product toegerekend. Bij afschaling/stoppen van dit product heeft dit slechts beperkte invloed op de personele capaciteit.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Uitvoering passende kinderopvang Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024 Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026 Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder of geen inzet op aanbod waarmee kinderen met een beperking met extra ondersteuningsbehoefte toch kunnen deelnemen aan activiteiten of naar voorzieningen kunnen gaan					
Totaal effect lasten	0	548	1.096	1.162	1.162
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					

Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	548	1.096	1.162	1.162
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	548	1.096	1.162	1.162

Toelichting: Vanaf 2027 50% van het budget en vanaf 2028 het volledige budget, met uitzondering van het deel in het contract sport Utrecht (vanaf 2029). Er zit geen loonkostentoerekening op dit product.

09.03.06 Beleidsproduct: Zorgen voor elkaar

Heroverweging inzet pedagogische basis

1. Stoppen met extra inzet op de pedagogische basis

Omschrijving beleidsproduct	Het beleidsproduct zorgen voor elkaar richt zich op het optimaal faciliteren van de zelf- en samenredzaamheid van ouders, gezinnen, kinderen. Dit wordt gedaan door bijvoorbeeld de inzet op groepsgericht en collectief aanbod. Dit draagt daarbij enerzijds bij aan een mentaliteitsverandering bij ouders en jeugdigen zodat het meer vanzelfsprekend wordt dat vragen in een groep en met elkaar worden opgepakt ('normaliseren'), en anderzijds aan inzet van initiatieven en partners in de sociale/pedagogische basis. Daarmee draagt dit beleidsproduct in belangrijke mate bij aan het verminderen van de druk op de basiszorg en aanvullende zorg (beweging naar voren). Dit product is een randvoorwaarde om de groei van de zorgvraag te verminderen. Technisch is het heroverweegbaar, maar zal dit gezien het knelpunt jeugd bij de buurtteams tot extra vraag (dus kosten) kunnen leiden. Bovendien is de insteek van de hervormingen en bijbehorende taakstellingen dat deze kosten afnemen door juist meer te investeren in de pedagogische basis.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	1.323	1.370	1.320	1.320	1.320
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Het verminderen of beëindigen van activiteiten op het gebied van het versterken van de pedagogische basis in gezinnen, scholen en wijken door het bieden van preventieve ondersteuning. Toelichting Van het budget wordt € 248.000 ingezet via jaarlijkse subsidie (subsidieregeling sociale basis) voor taalachterstand en Kamers voor Aandacht (voorkomen dakloosheid kwetsbare jongeren). Daarmee is dit budget beïnvloedbaar. Daarnaast zijn bij de voorjaarsnota 2025 extra middelen beschikbaar gesteld voor investeringen in de sociale basis. Deze middelen worden als aanvullende opdrachten weggezet en is daarmee nog volledig beïnvloedbaar					
Maatschappelijk effect	- Door het verlagen of stopzetten van de middelen voor het versterken van de pedagogische basis en de subsidies valt een deel van preventieve ondersteuning weg. Het gevolg van het wegvallen van preventieve ondersteuning kan zijn dat lichte problemen vaker escaleren tot de noodzaak om zwaardere jeugdzorg. - Als informele zorg deels wegvalt, worden kwetsbare gezinnen en jongeren hierdoor geraakt. - Als kinderen en jongeren minder ondersteuning krijgen in taal, kunnen taalachterstanden oplopen. Kamers met Aandacht is een landelijk initiatief dat jongeren tussen 18 en 23 jaar ondersteunt die geen stabiel thuis of netwerk hebben, bijvoorbeeld na pleegzorg, jeugdhulp of opvang om dakloosheid te voorkomen. Met een verminderd budget voor Kamers voor Aandacht kunnen minder kwetsbare jongeren zonder netwerk worden geholpen om zelfstandig te worden en om dakloosheid te voorkomen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Er zijn geen loonkosten naar dit product toegerekend. Bij afschaling/stoppen van dit product, heeft dit slechts beperkte invloed op de personele capaciteit.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Uitvoering passende kinderopvang Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stoppen met extra inzet pedagogische basis					
Totaal effect lasten	0	1.099	1.320	1.320	1.320
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0				
Materieel	0	1.099	1.320	1.320	1.320
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.099	1.320	1.320	1.320

Toelichting: Vanaf 2027 50% van het budget dat wordt verstrekt middels de subsidieregeling sociale basis (€ 248.000) en vanaf 2028 het volledige budget. Het bij de voorjaarsnota '25 toegevoegde budget van € 1,075 miljoen voor de investering in de sociale pedagogische basis is volledig heroverweegbaar.

Er worden geen loonkosten naar dit beleidsproduct toegerekend.

09.03.07 Beleidsproduct: Kinderrechten, inspraak en participatie

Heroverweging Subsidie bevorderen kinderrechten

1. Stoppen met subsidie bevorderen kinderrechten

Omschrijving beleidsproduct	Kinderrechten, inspraak en participatie zijn bedoeld om de positie van kinderen en jongeren te versterken. De middelen hiervoor worden ingezet om kinderen en jongeren een stem te geven bij beleid en beslissingen die hen raken en om de naleving van kinderrechten in lokaal beleid te borgen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	270	270	270	270	270
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Stoppen met subsidie bevorderen kinderrechten. Toelichting: Het budget voor <i>Kinderrechten, inspraak en participatie</i> bestaat uit drie onderdelen: <i>Subsidie De Stem Utrechtse Jeugd: € 40.000</i> Ondersteunt jongeren bij het organiseren van activiteiten en projecten waarmee zij hun stem laten horen en invloed uitoefenen op gemeentelijk beleid. <i>Kinderrechten, inspraak en participatie: € 125.000</i> Wordt ingezet voor structurele borging van kinderrechten in lokaal beleid, het faciliteren van jongerenraden en participatieprojecten en het vergroten van bewustzijn rondom het VN-Kinderrechtenverdrag. <i>Subsidie YoungMinds: € 70.000</i> Draagt bij aan landelijke en stedelijke jongerenparticipatie en vertegenwoordiging, zodat Utrechtse jongeren ook in bredere verbanden hun stem kunnen laten horen.					
Maatschappelijk effect	- Stoppen met subsidie per 1 januari 2027 kan ertoe leiden dat de belangen van jongeren binnen de gemeente verminderen. - Als subsidie stopt zullen jongerenraden en participatieprojecten minder of niet meer doorgaan, waardoor kinderen en jongeren minder invloed hebben op beslissingen die direct hun leven raken.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Er zijn geen loonkosten naar dit product toegerekend. Wanneer we stoppen met deze activiteiten moet worden bezien wat dit betekent voor de personele inzet.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Uitvoering passende kinderopvang Nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang Utrecht vanaf 2024 Opdracht uitvoering jongerenwerk 2020-2026 Nota van Uitgangspunten Jongerenwerk Utrecht 2020-2026					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stoppen met subsidie bevorderen kinderrechten.					
Totaal effect lasten	0	135	270	270	270
Totaal effect baten	0	0	0	0	0

Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	135	270	270	270
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	135	270	270	270

Toelichting: Vanaf 2027 50% van het budget en vanaf 2028 100% van het budget.

9.4 Beleidsdoelstelling: Basishulp

09.04.02 Beleidsproduct: Buurtteam jeugd en gezin

Heroverweging van de buurtteams leidt tot een toename van de aanvullende zorg. (Communicerende vaten). Dit maakt de knelpunten voor de aanvullende zorg groter. Het knelpunt als gevolg van volumegroei die al heeft plaatsgevonden in 2025 is in de voorjaarsnota opgenomen. Dat gaat om 4 miljoen per jaar. De verdere mogelijke volumegroei is hierin niet meegenomen. Dit risico is reëel. Dit zal dan moeten worden ingepast in dit beleidsveld en daarmee is (extra) heroverwegen op dit moment geen optie.

Heroverweging Buurtteam jeugd en gezin

1. Verminderen van de inzet van basiszorg

Omschrijving beleidsproduct	Voor kinderen en ouders die dat nodig hebben is tijdig passende hulp vanuit de buurtteams jeugd en gezin beschikbaar. Deze hulp sluit goed aan op de eigen kracht van het gezin en de ondersteuning vanuit de pedagogische basis.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	27.513	27.409	27.408	27.408	27.408
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verminderen van de inzet van basiszorg Toelichting: Deze heroverweging betreft het verminderen van de inzet van basiszorg. Dit kan door scherpe keuzes te maken: a) in voor wie deze voorziening beschikbaar is en b) de omvang en kwaliteit van de ondersteuning. Binnen de Jeugdwet vervult het buurtteam twee wettelijke taken. Ten eerste levert het buurtteam jeugdhulp in de vorm van basiszorg. Ten tweede is het verantwoordelijk voor de toeleiding naar aanvullende jeugdhulp wanneer de problematiek daarom vraagt. Het overgrote deel van deze werkzaamheden vloeit rechtstreeks voort uit wettelijke verplichtingen en zorgbehoeften in de wijk. Heroverweegbaarheid van het budget is daarmee zeer beperkt. Het huidige contract loopt tot en met 2028. Daarna zijn er 2 verlengingsopties van elk 3 jaar. Concrete heroverwegingen zijn daarom voor het eerst mogelijk vanaf 2029.					
Maatschappelijk effect	Zie overkoepelende tekst bij het programma: Het verlagen van dit budget zal een oprijvend effect hebben op de kosten van aanvullende zorg en wachtlijsten zullen toenemen. Wat kan leiden tot een stapeling van problematiek en daarmee een grotere inzet van duurdere, aanvullende zorg noodzakelijk maakt.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De personele inzet op het Buurtteam is zeer beperkt. Een afname van de inzet van het buurtteam zal binnen de eigen organisatie daarom niet leiden tot een afname van personele capaciteit die nodig blijft voor de uitvoering van de (wettelijke taak). Daarnaast zijn er binnen het OO twee hervormingsbezuinigingen voorjaarsnota 2025 op de formatie die nog moeten worden gerealiseerd en worden door vertaald naar de verschillende beleidsproducten (doelstellingen). Daarvoor loopt binnen MO nog een proces.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Opdracht o.a. basishulp buurtteams jeugd en gezin 2025-2035. Nota van uitgangspunten Met elkaar voor elkaar - onderdelen van sociale basis en basiszorg 2025-2035					

Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld.
[Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025](#)

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verminderen inzet basiszorg					
Totaal effect lasten	0	0	0	1.300	1.300
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	1.300	1.300
Fricatiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	1.300	1.300

Toelichting: De huidige contracten lopen tot en met 2028 met nog 2 verlengingsopties. Een herooverweging is daarom pas vanaf 2029 mogelijk. Daarbij gaan we uit van maximaal 5% herooverweegbaar gezien de wettelijke taak (€ 26,8 miljoen) conform de gemeente brede opgestelde uitgangspunten zonder Utrechtse plus. Geen personele besparing want wettelijke taken moeten worden uitgevoerd.

9.5 Beleidsdoelstelling: Aanvullende hulp

09.05.01 Beleidsproduct: Crisishulp jeugdzorg -> Beïnvloedbare ruimte < € 100K

09.05.02 Beleidsproduct: Specialistische zorg voor jeugd

Op deze zorg zit een knelpunt en wordt voorgesteld dit in de VJN 2026 op te nemen. De volumegroei die al heeft plaatsgevonden in 2025 is hierin opgenomen. Dat gaat om 4 miljoen per jaar. De verdere mogelijke volumegroei is hierin niet meegenomen. Dit risico is reëel. Bovendien zit op dit product een taakstelling in het kader van hervormingen sociaal domein. Dit zal moeten worden ingepast in dit beleidsveld en daarmee is heroverwegen op dit moment geen optie.

Heroverweging Crisishulp jeugdzorg

1. Verminderen van de inzet op specialistische jeugdzorg

Omschrijving beleidsproduct	Specialistische jeugdhulp is bedoeld voor zorg en ondersteuning aan kinderen en jongeren met complexe of meervoudige problematiek, die niet kan worden opgevangen binnen de basisvoorzieningen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	84.632	83.315	82.498	82.498	82.498
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsopties Optie 1: Verminderen van de inzet op specialistische jeugdzorg Toelichting: Het betreft wettelijke taken onder de Jeugdwet. De huidige contracten met de zorgaanbieders lopen t/m 2028. Heroverweging is daarom voor het eerst mogelijk vanaf 2029.					
Maatschappelijk effect	Zie overkoepelende tekst bij het programma: Wanneer we de inzet verminderen leidt dit tot langere wachttijden en verschuiving van cliënten naar de basiszorg, waar de expertise en capaciteit ontbreken om passende ondersteuning te bieden. Dit vergroot de kans dat problematiek bij kinderen en gezinnen verergert en later zwaardere en duurdere vormen van zorg nodig worden, zoals crisisinterventies, uithuisplaatsingen of langdurige GGZ-trajecten. De gemiddelde duur van ingezette jeugdzorgtrajecten neemt toe en er is een groeiende vraag naar relatief dure trajecten met een open-einde karakter (p x q-regeling). Deze ontwikkelingen vergroten de financiële onzekerheid en maken het lastiger om binnen het beschikbare budget te blijven.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De personele inzet is nog steeds nodig in verband met de wettelijke taak, het afschalen heeft hierop geen invloed.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld. Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verminderen inzet specialistische jeugdzorg					
Totaal effect lasten	0	0	0	4.000	4.000
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	4.000	4.000
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	4.000	4.000

Toelichting: Zoals bepaald hanteren we een maximaal beïnvloedingspercentage van 5 % voor wettelijke taken. Personele inzet blijft nodig.

09.05.03 Beleidsproduct: PGB Jeugd

Op dit product zit een knelpunt en wordt voorgesteld dit in de VJN 2026 op te nemen. De volumegroei die al heeft plaatsgevonden in 2025 is hierin opgenomen. Dat gaat om 4 miljoen per jaar. De verdere mogelijke volumegroei is hierin niet meegenomen. Dit risico is reëel. Bovendien zit op dit product een taakstelling in het kader van hervormingen sociaal domein. Dit zal moeten worden ingepast in dit beleidsveld en daarmee is heroverweging op dit moment geen optie.

Heroverweging PGB Jeugd

1. Op dit moment geen

Omschrijving beleidsproduct	PGB Jeugd Het persoonsgebonden budget (PGB) binnen de jeugdzorg stelt ouders en jeugdigen in staat om zelf passende hulp in te kopen die aansluit bij hun specifieke situatie. Het biedt keuzevrijheid, maatwerk en regie. Het PGB wordt vaak ingezet bij kinderen met complexe of langdurige ondersteuningsvragen, waarbij een meer flexibele of specialistische vorm van zorg noodzakelijk is.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	2.544	2.544	2.544	2.544	2.544
Heroverweging(en)	Geen heroverweging. Jeugdzorg betreft een wettelijke taak en we zijn wettelijk verplicht om de optie tot PGB te bieden.					
Maatschappelijk effect	Zie overkoepelende verhaal bij het programma. Afname van dit budget leidt tot zorgkosten bij ander product aanvullende zorg.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Naar dit beleidsproduct zijn geen specifieke personele kosten toegerekend.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld. Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025					

09.05.04 Beleidsproduct: Essentiële functie

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Omschrijving beleidsproduct	Essentiële functie richt zich op jongeren en jongvolwassenen die vaak buiten beeld raken in reguliere zorg of begeleiding. Het gaat veelal om jongeren met complexe problematiek, zoals schooluitval, gedragsproblemen, psychische klachten of een risico op crimineel gedrag. Betreft zware individuele trajecten waarbij de zorg opgelegd kan worden door de rechter (gesloten jeugdzorg). De taak wordt uitgevoerd door YEPH in opdracht van U16 (bovenregionale zorg).					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	9.287	9.287	9.287	9.287	9.287
Heroverweging(en) en toelichting	Geen heroverwegingen mogelijk bij essentiële functies. Contract met zorgaanbieder loopt af per 1-1-2027 en daarom loopt de aanbesteding al. De nieuwe aanbesteding op wettelijke taak wordt gegund vanaf 2027 voor langere periode.					
Maatschappelijk effect						
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld. Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025					

09.05.05 Beleidsproduct: Landelijk Transitie Arrangement

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Omschrijving beleidsproduct	Landelijke transitie arrangement van hoogspecialistische jeugdzorg De Landelijk Transitiearrangementen (LTA) betreffen hoog-specialistische jeugdzorg en is bij de overgang van het Rijk naar gemeenten ingesteld om de continuïteit van complexe en specialistische jeugdzorg te waarborgen. Daarmee blijven de landelijke voorzieningen van zware en specialistische zorg beschikbaar.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	3.080	3.080	3.080	3.080	3.080
Heroverweging(en)	Betreft landelijk afgesloten contracten hier hebben wij geen invloed op. Overschrijding bij de aanvullende zorg in 2026 heeft zich al voorgedaan. Niet heroverweegbaar op dit moment.					
Maatschappelijk effect						
Impact organisatie (indien van toepassing)	Er zijn geen personele kosten toegerekend naar dit product.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 Verordening waarin onder andere is vastgelegd welke jeugdhulpvoorzieningen de gemeente Utrecht biedt en hoe de toegang tot deze jeugdhulpvoorzieningen is geregeld. Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2025					

9.6 Beleidsdoelstelling: Veilig opgroeien

09.06.01 Beleidsproduct: Jeugdbescherming

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Omschrijving beleidsproduct	Kinderen groeien zo veilig mogelijk op. Onveiligheid in gezinnen wordt vroegtijdig herkend, er wordt tijdig passende hulp ingezet die nodig is om de onveiligheid te verminderen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totale lasten	14.529	14.531	14.535	14.535	14.535
Heroverweging(en)	Jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn wettelijke taken voor de gemeente en zijn grotendeels regionaal. Bij het realiseren van de besparing moet eerst afstemming worden gezocht met de regiopartners/andere gemeenten. Met andere woorden, het is niet direct in te boeken als besparing, wellicht op termijn na overleg wel. De beïnvloedbare ruimte op de wettelijke taak is nihil en wordt gecontracteerd t/m 2029, daarbij deels een regionale taak. In 2025 loopt het huidige contract af en de nieuwe aanbesteding loopt nu. Het nieuwe contract gaat in vanaf 2026 voor 4 jaar. De nieuwe bovenregionale aanbesteding is gestart.					
Maatschappelijk effect	N.v.t.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	N.v.t.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Jeugd met de opgaven: belang van kinderen voorop, sterke pedagogische basis, sterke pedagogische basis, kansrijke start, aansluiting onderwijs-jeugdhulp, collectief werken, jeugdhulp in de buurt, wel thuis en als je 18 wordt. Beleidsnota Jeugd 'samen opgroeien, samen opvoeden' 2025-2034 De wijze waarop de 26 samenwerkende gemeenten in de regio Utrecht en hun maatschappelijke partners samenwerken aan zorg en veiligheid voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling. Raadsbrief Geactualiseerde Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling					

Hoofdstuk 10. Levendige en gezonde stad

Overkoepelende tekst, deze geldt voor de gehele sociale basis waar dit programma over gaat

De Utrechtse aanpak in het sociaal domein kenmerkt zich al jaren door een preventieve, integrale en buurtgerichte aanpak. Met de hervormingen sociaal domein bouwen we nog verder aan een samenleving waarin gemeenschapskracht, mantelzorg en vrijwillige inzet de basis vormen, zodat inwoners met een hulpvraag zoveel mogelijk hulp kunnen vinden bij mensen in hun sociale netwerk en/of bij laagdrempelige voorzieningen in de wijk. Wanneer de hulpvraag complexer is, kunnen zij terecht bij één van de buurtteams voor basiszorg of een aanvraag voor een Wmo-maatwerkvoorziening. Door de stevige sociale basis waarin we veel voorzieningen laagdrempelig hebben georganiseerd, zien we in vergelijking met andere steden dat we relatief minder maatwerkvoorzieningen verstrekken. Desondanks staat onze Wmo en Jeugdwet onder druk. Dit komt door toenemende vraag, een complexere hulpvraag voortkomend uit landelijke ontwikkelingen en niet in de laatste plaats ook door personeelstekorten. Daarom hebben we in de Voorjaarsnota 2023 aangegeven dat we verwachten dat de vraag naar ondersteuning vanuit de wettelijke taken Wmo niet meer binnen de krappere wordende financiële kaders en met de beschikbare personeelscapaciteit kan worden uitgevoerd. Dit heeft ertoe geleid dat we in 2023 gestart zijn met het programma Hervormingen sociaal domein.

Een belangrijke pijler binnen de hervormingen is dat we de vraag naar gespecialiseerde maatwerkvoorzieningen kunnen afbuigen en beperken door meer in te zetten op grondoorzaken, algemene voorzieningen in de sociale basis en inzet van basiszorg. Daarbij zien we kansen in het meer collectief werken in de wijk, meer groepsgericht aanbod en meer e-health oplossingen aanbieden. Vanuit die visie maken we afspraken met onze partners in de stad over meer ondersteuning vanuit de sociale basis en de basiszorg (buurtteams). Landelijk wordt dezelfde beweging gemaakt met het aanvullende zorg- en welzijnsakkoord (IZA/AZWA) waarbij wordt ingezet op de sociale basis/ gemeentelijke Wmo-zorg en preventie om de druk op de ZVW en WLZ zorg te verminderen. Vanuit deze pijler van de Hervormingen sociaal domein kun je een keuze maken om nog meer te investeren in de sociale basis en de basiszorg. Nog meer in te zetten op preventie door verdere investeringen in de sociale basis en basiszorg en die zo vorm te geven dat er (vrijwel) geen maatwerkvoorzieningen meer nodig zijn. Uitgangspunt is dat investeringen in de sociale basis goedkoper zijn dan maatwerkvoorzieningen en zorgvragen voorkomen of uitstellen. We kunnen de keuze maken om deze pijler los te laten. We stoppen dan met preventie en algemene voorzieningen in de sociale basis en zetten alleen nog in op maatwerkvoorzieningen en besparen daarmee op korte termijn op de sociale basis en basiszorg. Dit zal leiden tot hogere kosten aan maatwerkvoorzieningen in de Wmo en Jeugd, omdat mensen die zorg nodig hebben alsnog in zorg komen die duurder is dan in de sociale basis. Daarnaast worden mensen te laat ondersteund met verergering van de problematiek (en hogere zorgkosten) als gevolg. Daarnaast zullen wachtlijsten toenemen want aanbod dat per saldo duurder zal worden zal gezien beperkte middelen en menskracht niet mee kunnen groeien. Stoppen/verminderen van de sociale basis zal leiden tot meer werkloosheid in deze sector met als gevolg meer uitkeringsgerechtigden (ook voor de gemeente Utrecht). Gevolgen hiervan zijn meer schuldproblematiek en armoede.

Disclaimer: Voor beide opties geldt ook dat goed onderzocht moet worden welke mogelijkheden er zijn binnen de contractuele kaders van de overeenkomst die we afsluiten.

10.1 Beleidsdoelstelling: Nieuwkomers

10.01.01 Beleidsproduct: Nieuwkomers

Heroverwegingsopties: Minder inzet op aanpak en beleid van nieuwkomers (asielzoekers, vluchtelingen etc.)

1. Geen eigen gemeentelijke middelen in de opvang en begeleiding van ongedocumenteerden
2. Stoppen/afschalen koud weer regeling

Bovenstaande 2 opties zijn financieel technisch gezien heroverweegbaar, maar gezien de huidige situatie in de stad wordt het dermate ontwrichtend ingeschat dat op dit moment deze twee opties niet als heroverweegbaar worden beschouwd. Deze staan dus hieronder niet uitgewerkt.

Wel kan worden heroverwogen:

3. Stoppen/afschalen Plan Einstein
4. Geen eigen gemeentelijke middelen in de pilot opvang kwetsbare dakloze EU-migranten

Doelstelling nieuwkomers	Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooiën voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	15.664	18.080	15.054	13.878	13.878
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 3: Stoppen/afschalen Plan Einstein: € 2 miljoen. Optie 4: Geen eigen gemeentelijke middelen in de pilot opvang kwetsbare dakloze EU-migranten: € 0,8 miljoen. Toelichting: Geen heroverweging op inburgering (structureel € 3,175 miljoen) vanwege de wettelijke taak: betreft circa 80% loonkosten voor het team inburgering waaronder de inburgeringscoaches en 20% materieel (vluchtelingenwerk, welkomhuis et cetera). De middelen inburgering groeien niet volledig mee met het groeiend aantal inburgeraars. We leggen momenteel een claim bij het Rijk voor voldoende middelen voor de uitvoering van de wettelijke taak. De benodigde middelen zijn als verwachte extra baten in de Voorjaarsnota 2025 GU begroot.					
Maatschappelijk effect	Optie 3: Plan Einstein is gericht op het bevorderen van integratie en perspectief (met bewezen effect) van asielzoekers en cohesie met buurtbewoners. Het concept van samen leven, samen leren en samen werken draagt bij aan acceptatie en draagvlak voor nieuwe duurzame opvangvoorzieningen en biedt meerwaarde voor de buurt. Daarbij is het een manier om gespannen situaties met de buurt te voorkomen. Recent is een samenwerkingsovereenkomst getekend met cofinanciering vanuit het COA. Financiering vanuit de gemeente is nodig om ook de financiering van COA te behouden. Per 2027 is er een structurele bezuiniging opgelegd van € 103.000 per 2027. Heroverweging van de middelen betekent een beëindiging van deze vorm van opvang. Optie 4: De verwachting is dat zonder integraal Rijksbeleid en afspraken met werkgevers het aantal dakloze EU- arbeidsmigranten op straat blijft toenemen. EU-migranten zijn de grootste groep buitenslapers, is de grootste groep cliënten in de KWR en de groep dakloze mensen met het laagste voorzieningenniveau (nachtopvang) in Utrecht. De bijdragen van het Rijk voor de pilot zijn					

	niet genoeg om de groeiende problematiek het hoofd te bieden. Utrecht is recent gestart met een gecoördineerde aanpak van kwetsbare dakloze EU-arbeidsmigranten. Hiervoor zijn middelen beschikbaar tot 2027 vanuit de Voorjaarsnota 2025.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Bij de Voorjaarsnota 2025 is een inschatting gedaan van de rijksinkomsten vanaf 2025 (zie geraamde baten: LVV € 1,3 miljoen en inburgering € 3,216 miljoen). Het is nog onzeker of deze inkomsten daadwerkelijk binnenkomen. Dit wil zeggen dat wanneer deze baten voor LVV-voorzieningen en inburgering niet binnenkomen er een andere dekking voor deze kosten moet worden gevonden binnen de gemeentelijke begroting. De heroverwegingen moeten ook in dit licht worden gezien. Ten aanzien van inburgering nemen we maatregelen om de kosten van onze dienstverlening te verminderen met € 0,6 miljoen zoals aangekondigd in de voorjaarsnota 2025.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Utrecht Onderdak: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/4bc137f7-7cd9-47c0-bf30-57c22a75dda9 Kaders nieuwe grootschalige opvanglocaties Utrecht https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/101f3ec2-342e-4d53-9a4d-1e67aaf14f10?documentId=c679bd9b-ac36-41b4-b297-42283b9d7f31&agendaltemId=a7241c51-372d-43c5-8de8-e02e08a7864e Spreadingswet, officieel de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen wetten.nl - Regeling - Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen - BWBR0049307 Beleidsnota inburgering: Thuis in Utrecht: https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/2b1a0aad-2207-4f54-855a-52a99779f7b6?documentId=bd60b713-b6f6-49a3-ba82-a3c75b18b40f&agendaltemId=9d36f8fd-e03d-42b2-811d-70b53cf36619

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder opvang					
Totaal effect lasten	0	2.208	3.520	3.520	3.520
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	408	720	720	720
Optie 3 Materieel plan Einstein		1.000	2.000	2.000	2.000
Optie 4 Materieel opvang EU-migranten		800	800	800	800
Frictiekosten	0	-269,5	-232,5	-155	0
Overhead	0	266,42	536,3	536,3	536,3
Totaal	0	2.205	3.824	3.901	4.056

Toelichting: Dit is 100% besparing op de materiele lasten van opvang, LVV en Koudweerregeling, met 50% in 2027 gezien de langlopende subsidierelaties. Inburgering is een wettelijke taak en is een knelpunt als de middelen van het Rijk zoals begroot niet binnenkomen. NB het budget voor de koudweerregeling is voor 5 jaar beschikbaar en daarmee niet structureel.

Loonkosten voor het deel niet inburgering betreft € 1,55 miljoen. Taken lopen nog deels door in 2027 dus nog niet volledige afbouw in 2027. NB is nu ingevuld op basis van de kostentoerekening en niet het aantal fte dat daadwerkelijk hieraan werkt. Zit verschil tussen want niet naar alle beleidsproducten worden loonkosten toegerekend. Alleen bij daadwerkelijk schrappen van taken in de uitvoering op dit product kan er minder ambtelijke capaciteit worden ingezet.

10.2 Beleidsdoelstelling: Meedoen en voor elkaar zorgen

10.02.01 Samenlevingsinitiatieven

Heroverwegingsopties Samenlevingsinitiatieven

1. Afschalen of stoppen contract WijkwerkUtrecht/welzijnswerk in de wijk vanaf 2029
2. Minder of stoppen met subsidie aan de Scouting per 2028.
3. Minder of geen inzet op sociaal beheer speeltuinen

Samenlevings-initiatieven	Een deel van het aanbod in de sociale basis waaronder het sociaal makelaarschap.					
Programma begroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	14.328	14.106	14.106	14.106	14.106
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Afschalen of stoppen contract WijkwerkUtrecht/welzijnswerk in de wijk vanaf 2029. Toelichting: Betreft circa 9,1 miljoen per jaar t/m 2028, met verlengingsopties van 2x3 jaar verlengen. Optie 2: Minder of stoppen met subsidie aan de Scouting per 2028. Toelichting: Betreft € 273.000, jaarlijkse subsidietoekenning Optie 3: Minder of geen inzet op sociaal beheer speeltuinen Toelichting: Betreft € 2,8 miljoen. Een deel van het budget zit in een subsidieregeling voor speeltuinen in zelfbeheer € 1,8 miljoen). In mei/juni 2026 worden nieuwe subsidies verleend voor 4 jaar.					
Maatschappelijk effect	Dit product heeft een wettelijke basis want de activiteiten dragen bij aan het bevorderen van sociale samenhang, vrijwilligerswerk en de leefbaarheid in wijken zoals benoemd in de Wmo. Alleen op de invulling van deze taak zitten geen wettelijke verplichtingen. Overigens wordt in het kader van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) maar ook de nieuwe bekostiging van de jeugdzorg gekeken naar het minimale basispakket dat je als gemeente moet bieden in de sociale basis. Vanuit de hervormingen sociaal domein wordt de inzet op het voorliggende veld zoals het maatschappelijk werk en sociaal beheer speeltuinen nog belangrijker. Om de hervormingsbezuiniging sociaal domein te kunnen realiseren zal er meer aanspraak worden gedaan op het maatschappelijk werk. Vanuit de aanvullende zorg wordt gekeken welk deel van de zorgvraag kan worden afgevangen vanuit het maatschappelijk werk en welk budget er mee moet. Minder inzetten op o.a. maatschappelijk werk is contrair aan deze lange termijn beweging. Het verlagen van dit budget zal een opdrijvend effect hebben op de kosten van basiszorg en aanvullende zorg waar hulpvragen dan alsnog terecht gaan komen, ook wachtlijsten zullen toenemen. Uiteindelijk leidt dit dan tot meer kosten. Sociaal beheer van de speeltuinen draagt ook bij aan de cohesie in de wijk. Zonder toezicht komt niet iedereen meer spelen en neem integratie/cohesie in de buurt af. Daarbij is het een laagdrempelige manier om inwoners (doelgroep) te bereiken en zorgvragen te voorkomen. Uitvoering gebeurt door					

	pedagogische medewerkers, ondersteund door vrijwilligers. Besparing op dit budget kan leiden tot extra uitgaven i.v.m. overlast jongeren door verminderd toezicht. Sociaal beheer speeltuinen is deels belegd bij de welzijnsorganisatie (dus betaalde beroepskrachten) en deels bij speeltuinen in zelfbeheer. De speeltuinen in zelfbeheer hebben pedagogische medewerkers (betaalde beroepskrachten) in dienst die het toezicht op de speeltuinen verzorgen/ de vrijwilligers daarbij ondersteunen. Het beëindigen van de subsidie aan scoutingorganisaties heeft als risico dat zij verdwijnen of het aanbod niet meer voor iedereen toegankelijk is. De hervormingsbesparing op de aanvullende zorg op het sociaal domein (Jeugd en Wmo) is bij de voorjaarsnota 2023 verwerkt (betreft een oplopend bedrag vanaf 2024). Een van de maatregelen om deze besparing te realiseren is om meer in te zetten op de sociale (pedagogische) basis. Een heroverweging op het budget van de sociale basis (sociaal werk) betekent dan ook dat we de hervormingsbezuiniging niet kunnen realiseren en de vraag naar aanvullende WMO onvoldoende kunnen ombuigen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Op dit beleidsproduct zit een hervormingsbezuiniging effectief ruimtegebruik die is meegenomen op het contract sociaal makelaars. Voor de heroverwegingen van de loonkosten moet nog beter worden gekeken naar het aantal fte dat daadwerkelijk wordt ingezet voor dit beleidsproduct. De loonkosten die onder dit product worden verantwoord betreffen de kostentoerekening en dit komt niet volledig overeen met de werkelijke inzet (op sommige producten zit geen kostentoerekening). Nu is uitgegaan van 2 te heroverwegen fte.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota WMO Samen leven, samen zorgen https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/ea114291-bba4-44f8-833e-fb55acd4f452?documentId=c507884d-0ac6-4f77-9500-9ff411ad7b7c&agendaltemId=613d6a6a-fe28-4c73-99e5-4cf32a9d5fa2 Beleidsnota Jeugd Samen opgroeien, samen opvoeden https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/8c53fe46-e66f-4832-9911-7754502ecd90?documentId=5368bf43-bff9-43bc-88e6-0414a7e79d54&agendaltemId=d5954ca4-abab-4b17-9852-991d23ef0165 Nota van uitgangspunten: onderdelen van de sociale basis en basiszorg https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/cef5f50b-34e6-42d5-a30f-f499437f3c72?documentId=e023e0ad-8f04-4808-95c6-4c7cf452e1f1&agendaltemId=47aeae2a-da0a-4465-a389-e0f733685516 Nota van uitgangspunt: nieuwe aankoop aanvullende zorg Wmo in de wijk https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/c34e875c-9756-43b5-83db-abd58aaccdd2 Uitvoeringsprogramma Zorgen voor Elkaar https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/6beb777d-6417-49ba-b30b-ba0d3260572c?documentId=d608c053-55bd-49d8-bf72-b26584eff415 Uitvoeringsprogramma Vitaal en Krachtig ouder worden Document Utrecht - Uitvoeringsprogramma Vitaal en krachtig ouder worden - iBabs Publieksporaal Visie spelen, sporten en bewegen; spelen in je eigen buurt https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/52c4c2ab-c929-43e2-bb71-b45c822557a4?documentId=ed5a420c-feff-4a61-9c8a-0713fd2c105f&agendaltemId=83ebc05a-756d-45e4-88bd-1c471445af46

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder inzetten op samenlevingsinitiatieven (Welzijnswerk in de wijk, scouting, sociaal beheer speeltuinen)					
Totaal effect lasten	0	136	373	9.573	10.573
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	100	200	200
Optie 1 materieel stoppen welzijnswerk in de Wijk				9.100	9.100
Optie 2 materieel stoppen met subsidie scouting		136	273	273	273
Optie 3 materieel minder of geen inzet op sociaal beheer speeltuinen	0				1.000
Frictiekosten	0	0	-15	-20	0
Overhead	0	0	34,6	69	69
Totaal	0	136	393	9.622	10.642

Toelichting: Welzijn in de wijk; dit contract loopt tot en met 2028 met jaarlijkse verlenging van 3 jaar tot 2034 en kan daarom worden opgebroken vanaf 2028 (€ 9,1 miljoen vanaf 2029 is 100%). Het beheer van speeltuinen is ook deels in dit contract opgenomen (€ 1 miljoen) vandaar dat dit ook vanaf 2030 beëindigd kan worden

Het andere deel beheer speeltuinen wordt mei/juni 2026 opnieuw toegekend voor 4 jaar vanaf 2027 en is daarmee niet beïnvloedbaar (€ 1,8 miljoen).

De scouting betreffen langjarige subsidierelaties die jaarlijks worden toegekend en is daarmee vanaf 2028 volledig te heroverwegen en voor 2027 voor 50%.

Voor de heroverweging van personele inzet moet nog beter worden gekeken naar de personele inzet op deze taken in plaats van naar het deel van de loonkosten dat wordt toegerekend naar dit beleidsproduct. We gaan nu uit van 2 fte.

10.02.02 Informele ondersteuning basisvaardigheden volwassenen

Momenteel geen heroverweging mogelijk

Omschrijving beleidsproduct	We voeren het uitvoeringsprogramma basiseducatie volwassenen 2023-2026 uit					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	6.084	5.583	5.583	5.403	5.403
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Op dit moment niet heroverweegbaar Budget wordt opnieuw toegekend vanaf 2027 voor vier jaar. Personele budget is niet te heroverwegen omdat er een wettelijke uitvoeringstaak ligt met Rijksbudget en uitvoering als centrumgemeente. Het afschalen van de eigen middelen heeft geen effect op de ambtelijke inzet. Toelichting: Het budget wordt grotendeels ingezet via subsidie aan maatschappelijke initiatieven, stichtingen en verenigingen (VIVE – € 1,5 miljoen) om (digi)tale- en rekenvaardigheden te verbeteren. Daarnaast wordt er subsidie verstrekt aan de bibliotheek (€ 375.000) en overige extra activiteiten. Er werken veel vrijwilligers vanuit deze organisaties om deze taak uit te voeren. De nieuwe subsidieafspraken worden volgend jaar mei/juni toegekend voor een periode van 4 jaar en zijn daarmee vanaf 2027 niet te heroverwegen. De SPUK-middelen zijn voor formeel onderwijs volwasseneneducatie. Dit is een wettelijke taak. Utrecht is de centrumgemeente voor de regio. Dit kost extra personele inzet.					
Maatschappelijk effect	Indien het budget (deels) niet meer beschikbaar is zullen o.a. de doelen uit het uitvoeringsprogramma basiseducatie volwassenen minder haalbaar zijn (o.a. tegengaan laaggeletterdheid). Voornamelijk kwetsbare doelgroepen zullen minder goed basisvaardigheden kunnen ontwikkelen en daarmee minder makkelijk meedraaien in de samenleving. Daarmee bereiken we de doelen zoals het vergroten van bestaanszekerheid, het verhogen van de kansen op werk en opleiding, en het stimuleren van maatschappelijke participatie voor alle inwoners, inclusief werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden, minder goed. Mensen die minder goed mee kunnen doen gaan op andere terreinen hulpvragen stellen terwijl de grondoorzaak, namelijk zelfredzaamheid, niet wordt aangepakt. Dit kan een effect hebben op de kosten in de Wmo zorg en is daarmee contrair aan de Hervormingen Sociaal domein. NB: Er vindt al een afname van het aanbod plaats door het wegvallen van extra coalitiemiddelen (€ 500.000). Ook bij de SPUK is er sprake van een afname van het budget. Nog verder terug in budget heeft een direct effect op het ondersteunende aanbod voor taal, digitale vaardigheden en rekenen in de stad.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Door de uitvoering van de wettelijke taak heeft het afschalen van het gemeentelijk deel van de werkzaamheden zeer beperkt effect op de ambtelijke capaciteit.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Wmo nota Samen leven, samen zorgen https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/ea114291-bba4-44f8-833e-fb55acd4f452?documentId=c507884d-0ac6-4f77-9500-9ff411ad7b7c&agendatempld=613d6a6a-fe28-4c73-99e5-4cf32a9d5fa2 Visie digitale stad 2021-2025 https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj4Q2c7r-RAXWN7AIHHTJoJxQQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.utrecht.nl%2Ffileadmin%2Fuploads%2Fdocumenten%2Fbestuur-en-organisatie%2Fgezond-stedelijk-leven%2F2021-07-Visie-Digitale-Stad.pdf&usq=AOvVaw1L_TR-JDn9xR2V0zCFDj6a&opi=89978449 Regioprogramma educatie 2021-2024 https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwix1YU07r-RAXWY5QIHHevBNeEQFnoECBkQAQ&url=https%3A%2F%2Fbasisvaardigheden.nl%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2F2021-08%2FAMRUtrecht-Midden_Regioplan_laaggeletterdheid.pdf&usq=AOvVaw1E05-IDBW9iLsw8xXZAC3A&opi=89978449					

	Uitvoeringsprogramma Basiseducatie Volwassenen 2023-2026 https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/06f1e6be-2257-4f42-a118-853fd4c79ffc?documentId=9df0c5aa-7e47-462a-909a-be35b8b4f7fa
--	--

10.02.03 Beleidsproduct: Informele ondersteuning vrijwilligerswerk

Heroverwegingsopties ondersteuning vrijwilligerswerk

1. Stoppen of minder subsidie 'stem van Utrechters' voor cliëntenraden, belangenorganisaties en adviescommissies.
2. Stoppen met of minder inzetten op informele zorg en vrijwilligerswerk.
3. Stoppen of minder inzetten op onafhankelijke clientondersteuning.
4. Stoppen of afschalen opdracht Geld en Recht, sociaal raadslieden, per 2029
5. Stoppen of minder inzet op mantelzorg ondersteuning
6. Stoppen of minder inzet op vrijwilligersondersteuning

Omschrijving beleidsproduct	Ondersteuning van het vrijwilligerswerk en het ondersteunen van (vrijwillige) initiatieven, zorgen voor goede informatievoorziening voor burgers en ondersteuning van burgers bij hun vragen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	17.974	16.976	16.994	17.080	17.166
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Stoppen of minder subsidie 'stem van Utrechters' voor cliëntenraden, belangenorganisaties en adviescommissies. (Komende jaren geen heroverweging in verband met lopende aanbesteding). Optie 2: Stoppen met of minder inzetten op informele zorg en vrijwilligerswerk. (Komende jaren geen heroverweging in verband met lopende aanbesteding). Optie 3: Stoppen of minder inzetten op onafhankelijke clientondersteuning. Optie 4: Stoppen of afschalen opdracht Geld en Recht, sociaal raadslieden (heroverweegbaar per 2029) Optie 5: Stoppen of minder inzet op mantelzorg ondersteuning Optie 6: Stoppen of minder inzet op vrijwilligersondersteuning Toelichting: Onafhankelijke clientondersteuning is een <u>wettelijke taak</u> in de Wmo en Jeugdwet. Het aanbod in de Sociale Basis is vastgelegd in subsidiebeschikkingen of inkoopcontracten. Inzet (globaal): - Opdracht geld en recht – sociaal raadslieden (€ 3,8 miljoen) – is nu vastgelegd tot en met 2028. - Subsidie Stem van Utrechters (€ 1,2 miljoen) – wordt opnieuw verleend in mei/juni 2026 voor 4 jaar vanaf 2027. - Subsidie informele zorg (circa € 6,3 miljoen) wordt opnieuw verleend in mei/juni 2026 voor 4 jaar vanaf 2027. - Subsidie mantelzorg (circa € 1 miljoen) – nu jaarlijkse subsidies. Wordt per 2028 meerjarig vastgelegd. - Subsidie basisvoorziening vrijwilligersondersteuning (€ 1 miljoen) - Nu jaarlijkse subsidie, wordt per 2028 meerjarig vastgelegd.					
Maatschappelijk effect	Om de Hervormingen sociaal domein te kunnen realiseren zal er meer aanspraak worden gedaan op dat wat inwoners voor- én met elkaar doen; mantelzorger, informele zorg, vrijwilligerswerk, burenhulp etc. Vanuit de aanvullende zorg wordt ook gekeken welk deel van de zorgvraag kan worden afgevangen vanuit de sociale basis en welk budget er mee moet.					

	Bezuiniging op dit budget betekent hogere kosten bij maatwerkvoorzieningen en is daarmee contrair aan de Hervormingen sociaal domein die een lange termijn inzet vereist. Optie 1: • Minder inzet 'stem van Utrechtters' betekent dat de stem van bewoners, inclusief kwetsbaren en de ongehoorden, minder gehoord worden. Met als gevolg dat de dienstverlening van de gemeente minder aansluit op de behoefte van bewoners. Optie 2, 5 en 6 • Minder inzet op informele zorg, en minder inzet op ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, zal ertoe leiden dat mantelzorgers sneller overbelast zijn, er minder vrijwilligers worden gevonden waardoor er minder of geen informele zorg beschikbaar is. Hierdoor zal de onbetaalde zorg en ondersteuning afnemen en meer betaalde zorg nodig zijn. Uiteindelijk leidt dit tot meer druk op de formele zorg bij zowel gemeente als Wet Langdurige Zorg (WLZ) en dus ook tot hogere kosten. Op langere termijn is dit ook geen oplossing omdat het personeel in de zorg niet beschikbaar is om de groeiende vraag op te vangen en zal er juist meer inzet van mantelzorgers en vrijwilligers nodig zijn. Daarnaast biedt vrijwilligerswerk zingeving. Het is een manier om mee te doen in de samenleving en het brengt sociale contacten en verbondenheid. Bestaande vrijwilligers bieden hulp aan andere mensen bij het vinden van vrijwilligerswerk en ondersteunt hen hierbij. Optie 3 • Afschalen onafhankelijke clientondersteuning zal tot gevolg hebben dat meer mensen niet de passende zorg en ondersteuning krijgen. Problematieken kunnen verergeren, grotere afstand tussen inwoners en (zorg)instanties, afname vertrouwen. Daarbij is het wettelijk verplicht om cliënten te ondersteunen met een onafhankelijke organisatie. Optie 4 • Minder inzet richting Sociaal raadslieden betekent dat Utrechtters met hun hulpvragen nergens laagdrempelig terecht kunnen en deze vragen elders gaan stellen of juist niet waardoor burgers niet tijdig geholpen worden en problemen alleen maar groter worden zoals financiële problemen en/of schulden en uiteindelijk de kosten om ze te helpen groter. Of ze gaan hun hulpvragen elders stellen bij de duurdere (formele) zorg zoals maatschappelijk werk, buurtteam die we juist willen ontlasten. Uiteindelijk is het een waterbed effect.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Wanneer de taken worden afgebouwd is ook een deel van het personele budget te heroverwegen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota WMO Samen leven, samen zorgen https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/ea114291-bba4-44f8-833e-fb55acd4f452?documentId=c507884d-0ac6-4f77-9500-9ff411ad7b7c&agendaItemId=613d6a6a-fe28-4c73-99e5-4cf32a9d5fa2 Beleidsnota Jeugd samen opgroeien, samen opvoeden https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/8c53fe46-e66f-4832-9911-7754502ecd90?documentId=5368bf43-bff9-43bc-88e6-0414a7e79d54&agendaItemId=d5954ca4-abab-4b17-9852-991d23ef0165 Beleidsnota Samen Stad Maken https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/d3688c58-66e8-4183-8f08-8d1707d5da58?documentId=6138918f-1849-4450-97fe-a53627224cab&agendaItemId=5e3f995f-4d6c-4f91-8950-b31ff4cc31fe Nota van uitgangspunten: onderdelen van de sociale basis en basiszorg https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/cef5f50b-34e6-42d5-a30f-f499437f3c72?documentId=e023e0ad-8f04-4808-95c6-4c7cf452e1f1&agendaItemId=47aeae2a-da0a-4465-a389-e0f733685516 Nota van uitgangspunten: inkoop aanvullende zorg Wmo in de wijk https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/c34e875c-9756-43b5-83db-abd58aacccd2 Uitvoeringsprogramma Zorgen voor Elkaar https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/6beb777d-6417-49ba-b30b-ba0d3260572c?documentId=d608c053-55bd-49d8-bf72-b26584eff415 Uitvoeringsprogramma Vitaal en Krachtig ouder worden

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder informele ondersteuning vrijwilligerswerk					
Totaal effect lasten	0	1.000	2.240	6.118	6.118
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel (totaal optie 1-6)	0	0	240	318	318
Optie 4 materieel sociaal raadslieden				3.800	3.800
Optie 5 materieel subsidie mantelzorg		500	1.000	1.000	1.000
Optie 6 materieel subsidie vrijwilligersondersteuning		500	1.000	1.000	1.000
Frictiekosten	0	0	-36	-32	0
Overhead	0	0	83	110	110
Totaal	0	1.000	2.287	6.196	6.228

Toelichting: Een deel van het budget is contractueel belegd tot en met 2028 en daarmee pas vanaf 2029 heroverweegbaar (€ 3,8 miljoen). Een deel van het budget, € 2 miljoen, betreft jaarlijks toegekende subsidies en zijn vanaf 2027 voor 50% en vanaf 2028 voor 100% heroverweegbaar. Resterende budget (€ 7,5 miljoen) wordt in 2026 opnieuw aanbesteed voor vier jaar en is daarmee niet heroverweegbaar.

Voor de loonkosten is hetzelfde percentage/verhouding aangehouden van heroverweegbaarheid als voor het materiële kostenbudget. Ook hier geldt dat het gaat om de kostentoerekening van de loonkosten.

10.3 Beleidsdoelstelling: Prettig samenleven

10.03.01 Beleidsproduct: Anti-discriminatie

10.03.02 Beleidsproduct: LHBTI

10.03.03 Beleidsproduct: Diversiteit

10.03.04 Beleidsproduct: Utrecht zijn we samen (preventie)

Heroverwegingsopties en toelichting

Deze heroverwegingen betreffen de volgende beleidsproducten:

- Anti-discriminatie (10.03.01)
- LHBTI (10.03.02)
- Diversiteit (10.3.3)
- Utrecht zijn we samen (preventie) (10.3.4)

Gezien de beperkte financiële omvang van de beleidsproducten en de niet onderscheidende maatschappelijke effecten, is voor deze doelstelling één fiche opgenomen.

1. Minder of niet meer inzetten op het tegengaan van discriminatie/bevorderen van inclusie en diversiteit in de stad door verminderen of stoppen van o.a. subsidie aan partijen.
2. En/of minder inzetten op projecten/evenementen die een positieve bijdrage leveren aan inclusie en diversiteit.

Prettig samenleven	Utrechters kunnen zichzelf zijn en leven prettig samen, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld en hebben gelijke kansen					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	1.933	1.574	1.574	1.574	1.574
Heroverweging (en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Minder of niet meer inzetten op het tegengaan van discriminatie/bevorderen van inclusie en diversiteit in de stad door verminderen of stoppen van onder meer de subsidie aan partijen die een bijdrage leveren aan het tegengaan van discriminatie. Optie 2: En/of minder inzetten op projecten/evenementen die een positieve bijdrage leveren aan inclusie en diversiteit. Toelichting: De begroting wordt aangepast en onderstaande indeling wordt nu gehanteerd: - Verbonden stad: € 165.000 - Veilige stad voor iedereen: € 796.000 - Gelijkwaardige en toegankelijke stad: € 86.500 - Inclusie en diversiteit algemeen: € 470.000 Voor de gemeente geldt een wettelijke verplichting om een meldpunt voor discriminatie te faciliteren. De kernverplichting is: onafhankelijke bijstand verlenen en klachten registreren. Daarom is dit budget niet (volledig) beïnvloedbaar. De subsidieverlening voor dit loket bedraagt jaarlijks € 651.000.					
Maatschappelijk effect	Het tegengaan van discriminatie heeft de afgelopen jaren grote prioriteit gehad, zowel vanuit de samenleving als vanuit de raad, met als aanleiding toegenomen discriminerende incidenten en polarisatie. • Verlagen van het budget voor het meldpunt discriminatie betekent dat klachten minder snel kunnen worden opgevolgd, wat de aanpak van discriminatie verslechtert. Ook leidt het tot minder bekendheid van het loket. • Minder of geen specifieke inzet op projecten die bijdragen aan een toegankelijke, verbonden en veilige stad, betekent een verslechtering van de situatie juist ook voor inwoners in gemarginaliseerde posities. Onze nadere regel inclusie en diversiteit, wordt gedekt vanuit deze middelen. Deze regeling (€ 500.000 jaarlijks) wordt nu al overvraagd; minder dan 25% van de aangevraagde projecten kunnen worden toegekend. • De aanvullende taken van de antidiscriminatie voorziening kunnen niet of minder gefinancierd worden. Gevolg hiervan is dat de coherente aanpak om discriminatie tegen te gaan en preventie breed vorm te geven, verdwijnt of sterk verminderd wordt.					

	- De preventieve aanpak van schadelijke polarisatie en de preventie van radicalisering en extremisme via Utrecht Zijn We Samen zou moeten worden afgebouwd. Deze thema's hebben een hoge maatschappelijke urgentie, zowel in de stad als politiek. Dekking van grote delen van belangrijke en zichtbare inclusie-activiteiten zoals de Utrecht Pride, Ketikoti, Mensenrechtenambassadeur + Internationale Mensenrechtendag vallen weg en kunnen mogelijk niet meer worden uitgevoerd. - Het uitvoeren van de (leercyclus) van de beleidsnota inclusie en diversiteit valt weg.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Personeel is niet opgenomen onder deze doelstelling. Dit zit onder andere doelstellingen. Wellicht dat dit bij een volgende begrotingswijziging moet worden gecorrigeerd. Bij een heroverweging op deze doelstelling moet worden bezien welk effect dit heeft op de ambtelijke inzet.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Inclusie en diversiteit 2024 - 2033 https://ureka.utrecht.nl/app/instrument/raadsvoorstel-6b51ccee-7b50-4493-b180-e0585baf62d4 Utrecht zijn we samen 2.0: https://ureka.utrecht.nl/app/document?url=https:%2F%2Fapi1.ibabs.eu%2Fpublicdownload.aspx%3Fsite%3DUtrecht%26id%3Dd7616e39-1944-42cb-96f1-784018c544a2 Visie digitale stad 2021-2025 VN Verdrag handicap – Aanpak om Utrecht voor alle inwoners toegankelijk te maken en te houden

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Minder inzetten op het tegengaan van discriminatie					
Totaal effect lasten	0	591	1.053	1.053	1.053
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel optie 1 minder subsidie aan loket meldingen discriminatie	0	130	130	130	130
Materieel optie 2 minder subsidie aan projecten/ evenementen /partijen		461	923	923	923
		591	1.053	1.053	1.053
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	591	1.053	1.053	1.053

Toelichting: Van het budget wordt nu € 651.000 besteed aan wettelijk verplichte taken (het hebben van een meldpunt voor klachten discriminatie en het opvolgen van klachten). Er zit een Utrechtse plus op en daarom is 20% te heroverwegen. Het overige budget bestaat uit jaarlijkse subsidies en uitvoeringsbudget, deze betreffen geen wettelijke taak en zijn daarom voor 100% te heroverwegen (in verband met jaarlijkse subsidierelatie 50% in vanaf 2027). Er worden geen loonkosten naar deze doelstelling toegerekend.

10.4 Beleidsdoelstelling: Toegankelijke welzijnsaccommodaties

10.04.02 Beleidsproduct: Accommodaties Welzijn

Voor dit product is ook een knelpunt opgenomen in de voorjaarsnota voor 2027 van € 750.000. Om hier structureel een oplossing voor te vinden zal ook worden gekeken naar onderstaande heroverwegingsruimte. Dit zal eerst moeten worden opgelost voordat er aanvullend kan worden heroverwogen.

Heroverwegingsopties accommodaties Welzijn

1. Gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van accommodaties Welzijn en accommodaties sluiten.
2. Verhogen opbrengsten van accommodaties Welzijn.

Omschrijving beleidsproduct	Vanuit dit product worden de buurtcentra, jongerenhuiskamers en omheinde speeltuinen geëxploiteerd. Onderdeel van deze exploitatie is het beheer en het faciliteren van het gebruik van deze accommodaties, zoals dagelijks onderhoud, het openen en het sluiten van de accommodaties en de aansturing van de schoonmaak. De begroting van deze exploitatie bestaat uit lasten, waar ongeveer 10% aan baten tegenover staan. De belangrijkste onderdelen van de lastenbegroting zijn huur (kostprijsdekkende huur VGU > 2 miljoen), salaris, schoonmaak, beveiliging en energie. De bedragen in de onderstaande tabel onder <i>Totaal budget</i> zijn de totale lasten voor de exploitatie van accommodaties Welzijn. De lastenbegroting is alleen het deel dat bij Stadsbedrijven (SB) zit.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget (lasten)	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie De exploitatie van Welzijnsaccommodaties is onderdeel van een groter geheel. De keten Welzijn bestaat naast Vastgoedexploitatie (VGE) ook uit Vastgoed Utrecht (VGU) en Maatschappelijke ontwikkeling (MO). MO verzorgt het beleid en de keuzes in beleid hebben consequenties voor de rest van de keten. Het omgekeerde is ook het geval. Het anders besteden van exploitatiebudgetten zal in veel gevallen leiden tot het sluiten van accommodaties en aanpassen van beleid. Er zijn verschillende mogelijkheden om het budget Accommodaties Welzijn te heroverwegen. Hieronder worden deze keuzes nader toegelicht. Optie 1: Utrecht exploiteert in totaal ruim 50 accommodaties Welzijn, dit zijn buurtcentra, jongerenhuiskamers en omheinde speeltuinen. Het is mogelijk om gedeeltelijk of volledig te stoppen met deze exploitatie en accommodaties te sluiten. Toelichting: In onderstaande financiële toelichting is het gemiddelde effect opgenomen van het sluiten van 1 buurtcentrum, 1 jongerenhuiskamer en 1 omheinde speeltuin. De exploitatielasten van deze 3 accommodaties komen daarmee te vervallen, maar ook de baten die daar tegenover staan. Tegenover de lasten, staat ongeveer 10% aan baten. Het verschil tussen de lasten en de baten kan vervolgens anders worden ingezet. Indien voor deze optie wordt gekozen, moet een keuze worden gemaakt welke accommodaties we niet meer gaan exploiteren en voor deze specifieke locaties moet een berekening worden gemaakt. Het gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie leidt tot ongebruikte accommodaties, tot leegstand. Er zal door VGU een visie ontwikkeld moeten worden wat er met deze locaties gaat gebeuren. Het is op het moment niet inzichtelijk wat de					

	(financiële) consequenties zijn van het stoppen van de exploitatie voor het gemeentelijk vastgoed. Optie 2: Het is mogelijk om de opbrengsten van de accommodaties Welzijn te verhogen. Bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven die de gemeente Utrecht vraagt aan de verschillende gebruikers. Toelichting: In de buurtcentra kunnen ruimtes gehuurd worden voor bijvoorbeeld het houden van een kookworkshop, een creatieve workshop of een leesclub, waar opbrengsten uit voortkomen. De verschillende tarieven, die aan de gebruikers in rekening worden gebracht, kunnen worden verhoogd. Hier zijn verschillende tariefstijgingen mogelijk. In onderstaande financiële toelichting is gekozen voor een tariefstijging van 10% over alle tarieven. Een prijsstijging levert echter niet gegarandeerd hogere baten op. Het is mogelijk dat een stijging van de prijs een daling van de vraag tot gevolg heeft. We hebben geen ervaringscijfers op het gebied van de prijselasticiteit. Dus dit effect is niet meegenomen in de financiële cijfers.
Maatschappelijk effect	Het stopzetten van de exploitatie van buurtcentra, jongerenhuiskamers en omheinde speeltuinen leidt tot het sluiten van deze accommodaties. Het aantal buurtcentra, jongerenhuiskamers en omheinde speeltuinen, die de gemeente exploiteert, wordt minder. Een wijk of een buurt heeft minder plek om samen te komen. Mensen met kinderen hebben geen plek meer voor de kinderen om beschermd te kunnen spelen. Accommodaties Welzijn zijn een randvoorwaarde om te kunnen ontmoeten, activiteiten te ontplooiën in de wijk etc. om zo de sociale samenhang in buurten en wijken te vergroten. Een sterke sociale basis is belangrijk voor de hervormingen in het sociaal domein en om andere problemen tegen te gaan. Bij de nieuwe inkoop aanvullende zorg/begeleiding Wmo staan wijkgerichte aanpak en begeleiding in de wijk niet voor niets voorop. De samenwerking met de sociale basis in de wijk is hiervoor cruciaal waarbij locaties een randvoorwaarde zijn.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De exploitatie van welzijnsaccommodaties wordt in belangrijke mate uitgevoerd door eigen personeel. Zij rijden de verschillende accommodaties langs om deze te openen en te sluiten, en voeren o.a. kleine onderhoudswerkzaamheden uit. Het stoppen van de exploitatie leidt ertoe dat de werkzaamheden van deze medewerkers zal verdwijnen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Meerjarig perspectief buurtcentra 2022-2032 https://ureka.utrecht.nl/app/document?url=https:%2F%2Fapi1.ibabs.eu%2Fpublicdownload.aspx%3Fsite%3DUtrecht%26id%3D5005a984-0227-48c1-ae73-77c31dcfa72c Nota Wmo Samen leven, samen zorgen https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/ea114291-bba4-44f8-833e-fb55acd4f452?documentId=c507884d-0ac6-4f77-9500-9ff411ad7b7c&agendaltemId=613d6a6a-fe28-4c73-99e5-4cf32a9d5fa2

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van accommodaties Welzijn en accommodaties sluiten.					
Totaal effect lasten	0	450	450	450	450
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	80	80	80	80

Materieel	0	370	370	370	370
Frictiekosten	0	-28	-12	-8	0
Overhead	0	28	28	28	28
Totaal	0	450	466	470	478

Toelichting: Bovenstaande is het gemiddelde effect van het sluiten van 1 buurtcentrum, 1 jongerenhuiskamer en 1 omheinde speeltuin. Dit is ongeveer 5% van de totale locaties in de stad. Er zijn verschillende scenario's mogelijk, van het sluiten van alle accommodaties tot het sluiten van 1 omheinde speeltuin. Hier zijn verschillende bedragen aan verbonden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Verhogen opbrengsten van accommodaties Welzijn.					
Totaal effect lasten	0	96	96	96	96
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	96	96	96	96
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	96	96	96	96

Toelichting: De opbrengsten begroting van Welzijnsaccommodaties SB is € 961.000. Door de tarieven met 10% te verhogen zou er theoretisch € 96.000 per jaar meer opgehaald worden. Verschillende percentages tariefstijgingen zijn mogelijk, hier zijn verschillende bedragen aan verbonden. Prijselasticiteit is echter onbekend, en in de realisatie werd de opbrengstenbegroting de afgelopen jaren niet gehaald.

De prijsstijging kan met elk gewenst percentage worden verhoogd, hiermee zullen de extra opbrengsten veranderen. Ook heeft elk percentage weer zijn eigen prijselasticiteit.

10.04.03 Beleidsproduct: Accommodaties Welzijn (MO)

Heroverwegingsoptie Accommodaties Welzijn (MO)

1. Afstoten van accommodaties, zodat ook de subsidie op het zelfbeheer kan worden verminderd. (Zie 10.04.02)

Accommodaties welzijn	Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke welzijnsaccommodaties. Onder dit beleidsproduct wordt de subsidieregeling accommodaties in zelfbeheer uitgevoerd, en zitten kapitaallasten van gerealiseerde investeringen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	2.543	1.583	1.581	1.447	1.443
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Afstoten van accommodaties, zodat ook de subsidie op het zelfbeheer kan worden verminderd. Toelichting: De budgetten voor het vastgoed zitten niet in dit beleidsproduct maar wel in deze beleidsdoelstelling (VGU/VGE). De keuze voor het afstoten van bepaalde locaties kan ook leiden tot een besparing op kosten van (zelf)beheer.					
Maatschappelijk effect	Het schrappen van subsidies voor zelfbeheer gaat leiden tot hogere kosten voor beheer. Vandaar de keuze om zelfbeheer te stimuleren. Alleen bij minder locaties voor welzijn met zelfbeheer kan de subsidie voor zelfbeheer worden verlaagd. Overigens leiden minder buurt- en welzijnslocaties voor bewoners(initiatieven) en maatschappelijke organisaties tot minder activiteiten in de buurt. Dit is contrair aan de bewegingen in de hervormingen sociaal domein om meer met en voor elkaar te doen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het schrappen van zelfbeheer subsidies leidt tot meer beheerkosten bij VGE en is daarmee geen besparing, tenzij de accommodatie wordt gesloten. Op dit onderdeel loopt ook nog de bezuinigingstaakstelling in verband met efficiënter gebruik van maatschappelijk vastgoed die deels nog moet landen in de contracten.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	MPR 2025 Beleidsnota WMO Samen Leven, Samen zorgen. MPR buurtcentra 2022 – 2032					

Financiële toelichting

Toelichting: Budget voor zelfbeheer is af te schalen als de locaties met zelfbeheer worden verminderd. Anders leidt het alleen maar tot extra kosten bij VGE. Het budget voor subsidies voor zelfbeheer bedraagt € 1,1 miljoen. Gezien de consequenties om hier een heroverweging op te nemen die dan mogelijk elders in de organisatie moet worden opgevangen is ervoor gekozen hier geen bedrag op te nemen.

10.5 Beleidsdoelstelling: Meer Utrechters sporten en bewegen

10.05.01 Beleidsproduct: Topsportevenementen -> Product is vervallen

10.05.02 Beleidsproducten: Sport- en beweegstimulering en sport- en beweegaanbieders

Heroverweging sport- en beweegstimulering en sport- en beweegaanbieders

1. Afschalen of stoppen met inzetten op sport- en beweegstimulering en ondersteuning van sport- en beweegaanbieders.

Meer Utrechters sporten en bewegen	Het doel is dat in 2032 meer Utrechters sporten en bewegen waarbij we vooral aandacht hebben voor groepen die hierin achterblijven. Op basis van de beleidsnota geven we richting aan het sport- en beweegbeleid van de gemeente Utrecht voor de komende acht jaar. We zetten in op sport en bewegen als onderdeel van het dagelijks leven, vitale sport- en beweegaanbieders en ruimte voor sport en bewegen in een verdichtende stad					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	7.627	6.046	6.046	6.046	6.046
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Afschalen of stoppen met inzetten op sport- en beweegstimulering en ondersteuning van sport- en beweegaanbieders. Toelichting: Sportstimulering is geen wettelijke taak. Daarmee is in principe dit budget beïnvloedbaar. Middelen worden besteed aan: • Contract SportUtrecht circa € 3 miljoen. Loopt tot en met 2028 met optie tot verlenging voor 2 x 3 jaar. • Nadere regel Sportakkoord II, loopt tot en met 2026 (grootste gedeelte uit SPUK). Gemeentelijke middelen daarna te heroverwegen (€ 176.000). • Subsidies voor sportevenementen; schoolsportevenementen, Utrecht marathon et cetera; meerjarige verplichtingen (nadere regel subsidies sportevenementen € 374.000) • Subsidies talentontwikkeling – grotendeels onderdeel van contract SportUtrecht en een subsidieregeling (€ 80.000)					
Maatschappelijk effect	• Sport draagt bij aan vitale bewoners waaronder ouderen en kunnen andere zorgvragen voorkomen. Vitale ouderen vragen bijvoorbeeld minder Hulp bij het huishouden. • Sporten draagt bij aan minder mentale problemen bij kinderen en jongeren • Utrecht levert elke euro inzet op sport en bewegen € 2,64 aan maatschappelijke opbrengsten op in de stad. Wanneer we stoppen of minder inzetten op sport- en beweegstimulering dan is het effect: • Lagere sport- en beweegdeelname; met name onder groepen die dit het hardst nodig hebben; • Minder kans dat kinderen in een kwetsbare positie de kans krijgen om hun talenten te ontwikkelen in de sport. Draagt niet bij aan gelijke kansen voor kinderen en jongeren. • Grotere gezondheidsverschillen in de stad; • Sport- en beweegaanbieders worden minder ondersteund waardoor hun vitaliteit onder druk kan komen te staan waardoor aanbod kan wegvallen. Sportevenementen kunnen uit de stad verdwijnen. Dit heeft een economisch effect als ook een verlies aan inspiratiewaarde om te gaan sporten;					

	Talentenprogramma's stoppen met als gevolg dat Utrechtse sporttalenten niet hun volledige potentieel benutten en/of naar andere steden gaan.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De loonkosten betreffen een kostentoerekening en kunnen hoger zijn dan de werkelijke inzet van fte op dit beleidsonderdeel. NB: bij eerdere bezuinigingen zijn reeds keuzes gemaakt om subsidies te beëindigen. Komende jaren zien we een afname van het budget vanwege stoppen tijdelijke bekostiging zoals SPUKS.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht! <u>Beleidsnota Sport en Bewegen 2025 – 2032</u> De uitwerking hiervan is voor de eerste jaren opgenomen in het <u>Uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2025 - 2026</u> <u>Beleidsnota Volksgezondheid 'samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024-2027'</u> Het volgende uitvoeringsprogramma geeft inzicht in hoe we kwantitatief en kwalitatief voldoende binnensportaccommodaties realiseren. <u>Uitvoeringsprogramma Utrechtse binnensport 2024 – 2030</u> <u>Visie spelen, sporten en bewegen: spelen in je eigen buurt</u> <u>https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/52c4c2ab-c929-43e2-bb71-b45c822557a4?documentId=ed5a420c-feff-4a61-9c8a-0713fd2c105f&agendaltemId=83ebc05a-756d-45e4-88bd-1c471445af46</u>

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Afschalen of stoppen met inzetten op sport- en beweegstimulering en ondersteuning van sport- en beweegaanbieders.					
Totaal effect lasten	0	530	1.323	5.900	5.900
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	170	426	1.900	1.900
Materieel optie 1 stoppen met contract Sport Utrecht	0			3.100	3.100
Materieel optie 2 stoppen met subsidies voor sportbevordering		360	897	897	897
Frictiekosten	0	-60	-64	-190	0
Overhead	0	59	147	657	657
Totaal	0	529	1406	6.367	6.557

Toelichting: Het contract van Sport Utrecht loopt tot en met 2028 en is niet heroverweegbaar tot die tijd (€ 3,1 miljoen inclusief talentontwikkeling). Subsidies aan sportevenementen et cetera vanaf 2027 50% en vanaf 2028 100%. Na die tijd volledig beïnvloedbaar. Overige subsidies zijn volledig beïnvloedbaar.

10.6 Beleidsdoelstelling: 6. Passende sport- en bewegvoorzieningen

10.06.01 Beleidsproduct: Accommodaties beleid en ontwikkeling

Heroverwegingsopties accommodaties Beleid en Ontwikkeling sport (onderdeel MO)

1. Subsidies op sportaccommodaties beëindigen
2. Stoppen/afbouwen van gemeentelijke sportlocaties

Toegankelijke sportvoorzieningen: accommodaties beleid en ontwikkeling	Sport- en bewegvoorzieningen sluiten aan bij de groei van de stad en behoeften van Utrechters. Het beleid hierop wordt uitgevoerd vanuit MO. Met deze middelen houden we sport en bewegen betaalbaar en breiden we sport- en bewegvoorzieningen uit in de verdichtende stad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	1.814	1.779	1.779	1.779	1.779
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: De heroverweging is om de subsidies op sportaccommodaties (€ 583.000) te beëindigen van: • Vechtsebanen, exploitatiesubsidie € 223.000 waarvan de helft voor de Schaatsvereniging om de tarieven voor hun leden betaalbaar te houden (contract voor 10 jaar vanaf 2022 dus vooralsnog niet te heroverwegen). • Subsidies aan kleinere partijen zoals de skatehal/klimhal Kanaleneiland, huur Nieuw Welgelegen (lady fit), toegankelijkheid voorzieningen volkstuinen. Optie 2: Stoppen/afbouwen van gemeentelijke sportlocaties. Toelichting: De hiermee gemoeide budgetten zitten niet in dit beleidsproduct maar wel in deze beleidsdoelstelling (VGU/VGE). Niet beïnvloedbaar is: • Kapitaallasten € 51.000 • Vechtsebanen voor de kosten van Erfpacht € 240.000. (Als dit wegvalt is er bij grondzaken een tekort in de begroting)					
Maatschappelijk effect	Als we stoppen met de subsidie van de locaties is de kans groot dat deze voorzieningen niet overeind blijven en we geen skatehal, schaatsbaan etc. meer hebben in de gemeente Utrecht. Afstoten van sportlocaties: Naast de vraag of dit wel budget oplevert omdat dit ook leegstand zonder dekking als gevolg kan hebben, is het maatschappelijk effect dat er minder voorzieningen zijn om te sporten en te bewegen terwijl we al een oplopend tekort aan sport- en bewegvoorzieningen hebben als gevolg van de groei van de stad. Kinderen en volwassenen kunnen minder makkelijk de sporten beoefenen die ze willen. Bij verenigingen zullen groeiende wachtlijsten ontstaan. Gevolg is een negatieve impact op de gezondheid van inwoners en de gemeenschapskracht in de stad. Daarnaast hoort een vitaal sport- en beweeglandschap bij de directe woonomgeving (groeien in balans).					
Impact organisatie (indien van toepassing)						
Relevante openbare (beleids-) documenten	<u>Ruimtelijke strategie Utrecht</u> Het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) is het uitvoeringsprogramma van de RSU waarin staat hoe we de beschikbare middelen de komende jaren programmeren om onze ambities te realiseren. Meerjaren Perspectief Ruimte 2024 Sport en bewegen, de basis voor een gezond Utrecht! <u>Beleidsnota Sport en Bewegen 2025 – 2032</u> De uitwerking hiervan is voor de eerste jaren opgenomen in het					

Uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2025 - 2026

Het uitvoeringsprogramma geeft inzicht in hoe we kwantitatief en kwalitatief voldoende binnensportaccommodaties realiseren.

[Uitvoeringsprogramma Utrechtse binnensport 2024 – 2030](#)

Visie spelen, sporten en bewegen; spelen in je eigen buurt

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Stoppen met het subsidiëren van locaties sport					
Totaal effect lasten	0	280	560	560	560
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	100	200	200	200
Materieel	0	180	360	360	360
Frictiekosten	0	-35	-30	-20	0
Overhead	0	35	69	69	69
Totaal	0	280	599	609	629

Toelichting: Subsidies zijn in het eerste jaar meegenomen voor 50% in 2027 en voor het tweede jaar voor 100%. Behalve de subsidie aan de VB (10 jaar toezegging dus niet heroverweegbaar). Omdat VB doorlopen zijn de helft van de personele kosten meegenomen. Betreft overigens een kostentoerekening dus bij een heroverweging van dit budget eerst bekijken wat dit betekent voor de daadwerkelijke personele inzet op dit beleidsproduct.

10.06.02 Zwembaden Utrechtse Vastgoed Organisatie (UVO)

Optie: Verkoop zwembaden

Als je een zwembad sluit, zou dit theoretisch verkocht kunnen worden. In dit product staan hiervoor de kapitaalslasten opgesomd. Impact van het sluiten van zwembaden staan in fiche 10.06.03 voor exploitatie kosten. Als hiervoor een werkelijk voorstel moet worden gedaan, dan kan dit aan de hand van een gerichte locatie.

10.06.03 Beleidsproduct: Zwembaden SB

Op dit product zit een tekort van € 1,5 miljoen structureel. Om hier structureel een oplossing voor te vinden zal ook worden gekeken naar onderstaande heroverwegingsruimte. Dit zal eerst moeten worden opgelost voordat er aanvullend kan worden Heroverwogen.

Heroverwegingsopties Zwembaden SB

1. Sportprogramma's inperken en gebruiksmogelijkheden van zwembaden verminderen
2. Het aantal zwembaden dat de gemeente exploiteert verminderen door één of meerdere zwembaden te sluiten
3. De opbrengsten van de zwembaden verhogen

Zwembaden SB	Vanuit dit product worden de zwembaden geëxploiteerd. Het betreft de exploitatie van de Utrechtse zwembaden Den Hommel, De Kwakel, Fletiomare en Krommerijn. De begroting van deze exploitatie bestaat uit lasten van afgerond € 10 miljoen, waar € 6 miljoen aan baten tegenover staan. De belangrijkste onderdelen van de lastenbegroting zijn personeelskosten en energie. De bedragen in de onderstaande tabel onder <i>Totaal budget</i> zijn de totale lasten. De lastenbegroting is alleen het deel dat bij Stadsbedrijven (SB) zit.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget (lasten)	10.155	9.531	9.531	9.531	9.531
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie De exploitatie van de zwembaden is onderdeel van een groter geheel. De keten Sport bestaat naast Vastgoedexploitatie (VGE) ook uit Vastgoed Utrecht (VGU) en Maatschappelijke ontwikkeling (MO). MO verzorgt het beleid en de keuzes in beleid hebben consequenties voor de rest van de keten. Het omgekeerde is ook het geval. Het anders besteden van exploitatiebudgetten zal leiden tot het schrappen van zwemaanbod of het gedeeltelijk of geheel sluiten van accommodaties en het aanpassen van beleid. Er zijn verschillende mogelijkheden om het budget van de zwembaden te heroverwegen. Hieronder worden deze keuzes nader toegelicht. Optie 1: Sportprogramma's inperken en gebruiksmogelijkheden van zwembaden verminderen Toelichting: De verschillende zwembaden bieden de inwoner en verenigingen verschillende activiteiten, zoals zwemles, schoolzwemmen, aqua-activiteiten, banenzwemmen en vrij zwemmen. Het is mogelijk om hier aanpassingen in te doen. Door minder activiteiten aan te bieden, is er minder personeel nodig bij het zwembad. Het is ook mogelijk om de openingstijden van zwembaden te beperken, waardoor er kosten worden bespaard op personeel. Het afschalen van activiteiten en programma's leidt echter niet alleen tot lagere kosten, maar ook tot lagere opbrengsten. Het verschil tussen de lasten en de baten kan vervolgens anders worden ingezet.					

	a) Er zijn veel verschillende mogelijkheden in het afschalen van programmering. In de onderstaande financiële toelichting is doorgerekend wat het oplevert als we stoppen met: b) banenzwemmen; c) gezinszwemmen; d) schoolzwemmen; e) vervangen van speciale lessen door particuliere lessen en f) het dicht laten van het dak van zwembad Krommerijn in de zomer. Maar er zijn verschillende combinaties in te kiezen. Indien voor deze optie wordt gekozen, moet een keuze worden gemaakt welke aanpassingen in de programmering gewenst zijn. Er moet vervolgens opnieuw een berekening worden gemaakt wat de gekozen aanpassingen financieel betekenen. Optie 2: Het aantal zwembaden dat de gemeente exploiteert verminderen door één of meerdere zwembaden te sluiten. Toelichting: Gemeente Utrecht heeft 4 zwembaden. Het sluiten van een zwembad leidt tot het stoppen van de exploitatie. De hieraan verbonden kosten komen te vervallen, maar de bijbehorende opbrengsten ook. Het verschil tussen de lasten en de baten kan vervolgens anders worden ingezet. In de financiële toelichting is het gemiddelde effect opgenomen van het sluiten van één van de Utrechtse zwembaden (met uitzondering van zwembad Krommerijn). Het gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van zwembaden leidt tot ongebruikte accommodaties, tot leegstand. Dit heeft tevens effect op de begroting van VGU. Indien hiervoor gekozen wordt moet er een visie ontwikkeld worden op de leegstaande accommodaties. Het is op het moment niet inzichtelijk wat de (financiële) consequenties zijn van het stoppen van de exploitatie voor het gemeentelijk vastgoed. Optie 3: Het is mogelijk om de opbrengsten van de zwembaden te verhogen. Toelichting: • Bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven die de gemeente Utrecht vraagt aan de verschillende gebruikers van de zwembaden, worden de inkomsten verhoogd. Gebruikers zijn degenen die via de kaartverkoop mee doen met de verschillende activiteiten die het zwembad te bieden heeft, zoals banen zwemmen. Daarnaast zijn zwemverenigingen gebruikers van het zwembad. Een prijsstijging levert echter niet gegarandeerd hogere baten op. Het is mogelijk dat een stijging van de prijs een daling van de vraag tot gevolg heeft. We hebben geen ervaringscijfers op het gebied van de prijselasticiteit. • Bijvoorbeeld door inkomsten te verhogen door ander en meer commercieel aanbod toe te voegen en minder rendabel zwemaanbod te verwijderen. (Waardoor bijvoorbeeld zwemlessen wel kunnen blijven bestaan). Een voorbeeld is het toevoegen van het 'turbo' zwemles concept, meer betalen voor snel een diploma halen.
Maatschappelijk effect	Als de programmering wordt ingeperkt, kunnen bijvoorbeeld kinderen hun zwemdiploma niet meer halen. De zwemvaardigheid in Utrecht kan niet gegarandeerd worden. Het sluiten van een zwembad leidt ertoe dat er minder plek voor Utrechters is om te zwemmen, terwijl er op het moment al beperkte capaciteit is als het om sport gaat. Veel verenigingen hebben wachtlijsten en deze verenigingen krijgen nog minder ruimte voor het beoefenen van de betreffende sporten of verliezen hun bestaansrecht. Minder zwemaanbod of duurder zwemaanbod zal effect hebben op de gezondheid van Utrechters. De verschillen in gezondheid tussen groepen mensen, en tussen wijken en buurten kunnen daarmee groter worden. Daarbij staat het sluiten van een zwembad haaks op de groei van de stad. De groei van de stad leidt tot een grotere vraag naar zwemaanbod. In dit kader zijn er juist ontwikkelingen met betrekking tot de uitbreiding van het aantal zwembaden (Máximabad). De mogelijkheid om de opbrengsten te verhogen heeft een relatie met het besluit in de Voorjaarsnota 2024 tot een verhoging van tarieven van 10% op sport per 2027. Hierbij

	gaat het om de tarieven voor zwembles, verenigingen, maar ook toegangskaartjes van zwembaden. In de Voorjaarsnota 2024 is er een reserve tegenover de tariefstijging gezet om deze stijging te faseren. De hierboven voorgestelde prijsverhoging komt boven op het besluit in de Voorjaarsnota 2024 om de tarieven te verhogen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De exploitatie van zwembaden wordt in belangrijke mate uitgevoerd door eigen personeel. Er is naast het vaste personeel een flexibele schil. Medewerkers zwembaden hebben verschillende soorten werkzaamheden die verband houden met het exploiteren van een zwembad. Het afschalen van de programmering en het volledig stoppen van de exploitatie van een zwembad leidt ertoe dat de werkzaamheden van deze medewerkers zal verminderen of verdwijnen. Een heroverweging van de budgetten van zwembaden zal een ingroeipad kennen. Het aanpassen van de personele inzet kost tijd. Bij de Voorjaarsnota 2025 is er een knelpunt van afgerond € 1,5 miljoen op de exploitatie van de zwembaden aangeleverd. Om de huidige programmering aan te bieden is een structureel tekort op het budget voor personeel. Dit knelpunt is voor 2026 incidenteel gehonoreerd met de opdracht om vanaf 2027 dit knelpunt op te lossen. Op het moment wordt dit nader onderzocht. Het schrappen van zwemaanbod, het geheel of gedeeltelijk sluiten maakt ook onderdeel uit van het onderzoek naar het oplossen van het knelpunt.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota-Sport-en-Bewegen-2025-2032.pdf

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Sportprogramma's inperken en gebruiksmogelijkheden van zwembaden verminderen					
Totaal effect lasten	0	525	525	525	525
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	210	210	210	210
Materieel	0	315	315	315	315
Frictiekosten	0	-74	-32	-21	0
Overhead	0	73	73	73	73
Totaal	0	524	566	577	598

Toelichting: Maatregelen omvatten het stoppen met a) banenzwemmen; b) gezinszwemmen; c) schoolzwemmen; d) vervangen van speciale lessen door particuliere lessen en e) het dicht laten van het dak van Krommerijn in de zomer.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Het aantal zwembaden dat de gemeente exploiteert verminderen door één of meerdere zwembaden te sluiten.					
Totaal effect lasten	0	3.250	3.250	3.250	3.250

Totaal effect baten	0	-1.850	-1.850	-1.850	-1.850
Waarvan:					
Personeel	0	1.500	1.500	1.500	1.500
Materieel	0	1.750	1.750	1.750	1.750
Frictiekosten	0	-525	-225	-150	0
Overhead	0	519	519	519	519
Totaal	0	1.394	1.694	1.769	1.919

Toelichting: Dit is het gemiddelde effect van het sluiten van 1 van de Utrechtse zwembaden (niet Krommerijn). Daarmee valt 1 van de 4 Utrechtse zwembaden weg.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: De opbrengsten van de zwembaden verhogen					
Totaal effect lasten	0	530	530	530	530
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	530	530	530	530
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	530	530	530	530

Toelichting: De begrote opbrengsten van tarieven voor gebruikers van Zwembaden SB zijn in 2026 5,3 miljoen. In de Voorjaarsnota 2024 is besloten deze tarieven per 2027 met 10% te verhogen, en daarmee de opbrengstenbegroting te verhogen naar 5,8 miljoen. Deze tarieven bevatten zowel bedragen die verenigingen betalen voor het gebruik van badwater als de losse kaartverkoop. Het hierboven weergegeven voorstel tot opbrengstenverhoging voegt een additionele stijging van € 530.000 toe aan de opbrengstenbegroting, wat zou leiden tot een additionele stijging van 10% op de tarieven. Er is geen rekening gehouden met de mogelijke effecten op de bezoekersaantallen als gevolg van een stijging van tarieven. Het is echter aannemelijk dat het cumulatieve effect van opeenvolgende tariefsverhogingen een effect zullen hebben op de bezoekersaantallen.

10.06.04 Buitenaccommodaties UVO

Deze is opgenomen in fiche 10.06.07

10.06.05 Beleidsproduct: Binnenaccommodaties SB

Heroverwegingsopties Binnenaccommodaties SB

1. Gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van binnensportaccommodaties en sluiting.
2. De opbrengsten met betrekking tot de binnensportaccommodaties verhogen.

Omschrijving beleidsproduct	Vanuit dit product worden de binnensport accommodaties geëxploiteerd. Het betreft gymzalen, sportzalen en sporthallen. Onderdeel van deze exploitatie is het beheer en het faciliteren van het gebruik van deze accommodaties, zoals het dagelijks onderhoud, het openen en het sluiten van gebouwen en de aansturing van de schoonmaak. De begroting van deze exploitatie bestaat zowel uit lasten als uit baten. De belangrijkste onderdelen van de lastenbegroting zijn energie, salaris, huur en schoonmaak. De bedragen in de onderstaande tabel onder <i>Totaal budget</i> zijn de totale lasten. De lastenbegroting is alleen het deel dat bij Stadsbedrijven (SB) zit.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget (lasten)	10.256	10.256	10.256	10.256	10.256
Heroverweging(en) toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie De exploitatie van de binnen accommodaties Sport is onderdeel van een groter geheel. De keten Sport bestaat naast vastgoedexploitatie (VGE) ook uit Vastgoed Utrecht (VGU) en Maatschappelijke ontwikkeling (MO). MO verzorgt het beleid en de keuzes in beleid hebben consequenties voor de rest van de keten. Het omgekeerde is ook het geval. Het anders besteden van exploitatiebudgetten zal in veel gevallen leiden tot het sluiten van accommodaties en aanpassen van beleid. Er zijn verschillende mogelijkheden om het budget van de binnen accommodaties te heroverwegen. Hieronder worden deze keuzes nader toegelicht. Optie 1: Utrecht exploiteert in totaal 65 binnen accommodaties Sport, dit zijn gymzalen, sportzalen en sporthallen. Het is mogelijk om gedeeltelijk of volledig te stoppen met deze exploitatie en de accommodaties te sluiten. Toelichting: In onderstaande financiële toelichting is het gemiddelde effect opgenomen van het sluiten van 1 gymzaal, 1 sportzaal en 1 sporthal. De exploitatielasten van deze 3 accommodaties komen daarmee te vervallen, maar ook de baten die daar tegenover staan. Het verschil tussen de lasten en de baten kan vervolgens anders worden ingezet. Indien voor deze optie wordt gekozen, moet een keuze worden gemaakt welke gymzaal, sportzaal en/of sporthal we niet meer zullen exploiteren. Er moet vervolgens een berekening worden gemaakt wat de sluiting financieel betekent voor deze specifieke locaties. Het gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van binnensportaccommodaties leidt tot ongebruikte accommodaties en dus tot leegstand. Dit heeft tevens effect op de begroting van VGU. Indien hiervoor gekozen wordt zal een visie ontwikkeld moeten worden op de leegstaande accommodaties. Het is op het moment niet inzichtelijk wat de (financiële) consequenties zijn van het stoppen van de exploitatie voor het gemeentelijk vastgoed. Optie 2: Het is mogelijk om de opbrengsten met betrekking tot de binnensportaccommodaties te verhogen. Toelichting: Bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven die de gemeente Utrecht vraagt aan de verschillende gebruikers van de gymzalen, sportzalen en -hallen, worden de binnenkomende baten verhoogd. Gebruikers van deze accommodaties zijn de					

	diverse sportverenigingen, zoals de turnvereniging, de basketbalvereniging en zaalvoetbal vereniging. Een klein deel betreft de verhuur aan particulieren. Een prijsstijging levert echter niet gegarandeerd hogere baten op. Het is mogelijk dat een stijging van de prijs een daling van de vraag tot gevolg heeft. We hebben geen ervaringscijfers op het gebied van de prijselasticiteit.
Maatschappelijk effect	Het sluiten van gymzalen en sporthallen zorgt ervoor dat er minder plek is voor Utrechters om te sporten, terwijl er op het moment al beperkte capaciteit is als het om sport gaat. Veel verenigingen hebben wachtlijsten en deze verenigingen krijgen nog minder ruimte voor het beoefenen van de betreffende sporten of verliezen hun bestaansrecht. Minder sport zal effect hebben op de gezondheid van Utrechters. De verschillen in gezondheid tussen groepen mensen, en tussen wijken en buurten kunnen daarmee groter worden. Daarbij staat het sluiten van sportaccommodaties haaks op de groei van de stad. De groei van de stad leidt juist tot een grotere vraag naar sportaccommodaties. De mogelijkheid om de tarieven te verhogen heeft een relatie met het besluit in de voorjaarsnota 2024 tot een verhoging van tarieven van sportaccommodaties per 2027 met 10%. Hierbij gaat het om de tarieven voor bijvoorbeeld gymzalen voor verenigingen, maar ook om toegangskaartjes van zwembaden. Hier is een reserve tegenover gezet om deze stijging te faseren. De hierboven voorgestelde prijsverhoging komt boven op het besluit in de voorjaarsnota 2024 om de tarieven te verhogen. NB: zelfbeheer levert geen kostenbesparing i.v.m. noodzakelijk beheersbaarheid en veiligheid.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De exploitatie van binnenaccommodaties wordt in belangrijke mate uitgevoerd door eigen personeel. Er is naast het vaste personeel een flexibele schil. Medewerkers hebben verschillende soorten werkzaamheden die verband houden met het exploiteren van een sporthal. Het stoppen van de exploitatie leidt ertoe dat de werkzaamheden van deze medewerkers zal verdwijnen. Een heroverweging van de budgetten zal een ingroepad kennen. Het aanpassen van de personele inzet kost tijd.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota-Sport-en-Bewegen-2025-2032.pdf

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van binnensportaccommodaties en sluiting.					
Totaal effect lasten	0	700	700	700	700
Totaal effect baten	0	-325	-325	-325	-325
Waarvan:					
Personeel	0	100	100	100	100
Materieel	0	600	600	600	600
Frictiekosten	0	-35	-15	-10	0
Overhead	0	35	35	35	35
Totaal	0	375	395	400	410

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: De opbrengsten met betrekking tot de binnensportaccommodaties verhogen.					
Totaal effect lasten	0	310	310	310	310
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	310	310	310	310
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	310	310	310	310

Toelichting: De begrote opbrengsten van binnensportaccommodaties zijn in 2026 3,1 miljoen (exclusief een deel bewegingsonderwijs dat via de onderwijsverordening is vastgesteld). In de Voorjaarsnota 2024 is besloten de tarieven voor de binnensportaccommodaties per 2027 met 10% te verhogen, en daarmee de opbrengstenbegroting te verhogen naar 3,4 miljoen. Deze tarieven zijn bedragen die verenigingen betalen voor het gebruik van sporthallen, gymzalen etc.

Het hierboven weergegeven voorstel tot opbrengstenverhoging voegt een additionele stijging van € 310.000 toe aan de opbrengstenbegroting, wat zou leiden tot een additionele stijging van 10% op de tarieven. Verschillende percentages tariefstijgingen zijn mogelijk, hier zijn verschillende bedragen aan verbonden.

10.06.06 Binnenaccommodaties UVO

Deze is opgenomen in fiche 10.06.05

10.06.07 Beleidsproduct: Buitenaccommodaties SB

Heroverwegingsopties Buitenaccommodaties SB

1. Gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie en sportparken te sluiten.
2. De opbrengsten met betrekking tot de sportparken verhogen

Omschrijving beleidsproduct	Vanuit dit product worden de buitensport accommodaties geëxploiteerd. Onderdeel van deze exploitatie is het beheer en het faciliteren van het gebruik van deze accommodaties, zoals onderhoud en voorbereiding en realisatie van nieuwe velden. De begroting van deze exploitatie bestaat zowel uit lasten als uit baten. De belangrijkste onderdelen van de lastenbegroting zijn salaris en onderhoud. De bedragen in de onderstaande tabel onder <i>Totaal budget</i> zijn de totale lasten. De lastenbegroting is alleen het deel dat bij Stadsbedrijven (SB) zit.					
Programmabegroting (lasten)	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget (lasten)	5.415	5.415	5.415	5.415	5.415
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie De exploitatie van de buitenaccommodaties is onderdeel van een groter geheel. De keten Sport bestaat naast VGE ook uit Vastgoed Utrecht (VGU) en Maatschappelijke ontwikkeling (MO). MO verzorgt het beleid en de keuzes in beleid hebben consequenties voor de rest van de keten. Het omgekeerde is ook het geval. Het anders besteden van exploitatiebudgetten zal in veel gevallen leiden tot het sluiten van accommodaties en aanpassen van beleid. Er zijn verschillende mogelijkheden om het budget van de buitenaccommodaties te heroverwegen. Hieronder worden deze keuzes nader toegelicht. Optie 1: Utrecht exploiteert in totaal ongeveer 30 buiten accommodaties Sport, dit zijn sportparken, waar voetbalvelden, hockeyvelden, atletiekbanen, cricketvelden en rugbyvelden onderdeel van uitmaken. Het is mogelijk om gedeeltelijk of volledig te stoppen met deze exploitatie en sportparken te sluiten. Toelichting: In onderstaande financiële toelichting is het gemiddelde effect opgenomen van het sluiten van 3 (gemiddelde) sportparken. De exploitatielasten van deze 3 accommodaties komen daarmee te vervallen, maar ook de baten die daar tegenover staan. Het verschil tussen de lasten en de baten kan vervolgens anders worden ingezet. Indien voor deze optie wordt gekozen, moet een keuze worden gemaakt welke sportparken we niet meer gaan exploiteren. Er moet vervolgens een berekening worden gemaakt wat de sluiting financieel betekent voor deze specifieke locaties. Het gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie van buiten accommodaties Sport leidt tot ongebruikte sportparken en dus tot leegstand. Dit heeft tevens effect op de begroting van VGU. Indien hiervoor gekozen wordt, zal een visie ontwikkeld moeten worden op de leegstaande sportaccommodaties. Het is op het moment niet inzichtelijk wat de (financiële) consequenties zijn van het stoppen van de exploitatie voor het gemeentelijk vastgoed. Optie 2: Het is mogelijk om de opbrengsten met betrekking tot de sportparken te verhogen. Toelichting: Bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven die gemeente Utrecht vraagt aan de verschillende gebruikers van deze sportaccommodaties, worden de binnenkomende baten verhoogd. Een prijsstijging levert echter niet gegarandeerd hogere baten op. Het is mogelijk dat een stijging van de prijs een daling van de vraag tot gevolg heeft. We hebben geen ervaringscijfers op het gebied van de prijselasticiteit.					

Maatschappelijk effect	Het sluiten van sportparken zorgt ervoor dat er minder plek is voor Utrechters om te sporten, terwijl er op het moment al beperkte capaciteit is als het om sport gaat. Veel verenigingen hebben wachtlijsten en deze verenigingen krijgen nog minder ruimte voor het beoefenen van de betreffende sporten of verliezen hun bestaansrecht. Minder sport zal effect hebben op de gezondheid van Utrechters. De verschillen in gezondheid tussen groepen mensen, en tussen wijken en buurten kunnen daarmee groter worden. Daarbij staat het sluiten van sportaccommodaties haaks op de groei van de stad. De groei van de stad leidt juist tot een grotere vraag naar sportaccommodaties. De mogelijkheid om de tarieven te verhogen heeft een relatie met het besluit in de voorjaarsnota 2024 tot een verhoging van tarieven van sportaccommodaties per 2027. Hierbij gaat het om de tarieven voor verenigingen, maar ook toegangskaartjes van zwembaden. Hier is een reserve tegenover gezet om deze stijging te faseren. De hierboven voorgestelde prijsverhoging komt boven op het besluit in de voorjaarsnota 2024.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De exploitatie van buitenaccommodaties sport wordt in belangrijke mate uitgevoerd door eigen personeel. Er is naast het vaste personeel een flexibele schil. Medewerkers hebben verschillende soorten werkzaamheden die verband houden met het exploiteren van de sportvelden. Het stoppen van de exploitatie leidt ertoe dat de werkzaamheden van deze medewerkers zal verdwijnen. Een heroverweging van de budgetten zal een ingroeipad kennen. Het aanpassen van de personele inzet kost tijd.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota-Sport-en-Bewegen-2025-2032.pdf

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Gedeeltelijk of volledig stoppen met de exploitatie en sportparken te sluiten.					
Totaal effect lasten	0	530	530	530	530
Totaal effect baten	0	-250	-250	-250	-250
Waarvan:					
Personeel	0	230	230	230	230
Materieel	0	300	300	300	300
Frictiekosten	0	-81	-35	-23	0
Overhead	0	80	80	80	80
Totaal	0	279	325	337	360

Toelichting: Bedragen geven het verwachte effect op de begroting weer bij het sluiten van 3 (gemiddelde) sportparken. Dit komt overeen met iets meer dan 10% van het aantal parken. Er zijn verschillende scenario's mogelijk, van het sluiten van alle accommodaties tot het sluiten van 1 sportveld. Aan deze verschillende scenario's zijn verschillende bedragen verbonden.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: De opbrengsten met betrekking tot de sportparken verhogen					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0

Totaal effect baten	0	160	160	160	160
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	160	160	160	160

Toelichting: De begrote opbrengsten van Buitenaccommodaties zijn in 2026 1,6 miljoen. In de Voorjaarsnota 2024 is besloten deze tarieven per 2027 met 10% te verhogen, en daarmee de opbrengstenbegroting te verhogen naar € 1,8 miljoen. Deze tarieven zijn bedragen die verenigingen betalen voor het gebruik van sportvelden. Deze keuze voegt een additionele stijging van € 160.000 toe aan de opbrengstenbegroting, wat zou leiden tot een additionele stijging van 10% op de tarieven. Verschillende percentages tariefstijgingen zijn mogelijk, hier zijn verschillende bedragen aan verbonden.

10.06.08 Zwembaden VGB

Deze is opgenomen in fiche 10.06.03.

10.06.09 Beleidsproduct: Buitenaccommodaties VGB

Deze is opgenomen in fiche 10.06.07.

10.06.10 Beleidsproduct: Binnenaccommodaties VGB

Deze is opgenomen in fiche 10.06.05.

10.7 Beleidsdoelstelling: Volksgezondheid

10.07.02 Beleidsproduct: Utrecht stad waar inwoners gezond & veerkrachtig zijn

Heroverwegingsopties Utrecht stad waar inwoners gezond & veerkrachtig zijn

1. Stoppen met verslavingspreventie
2. Verminderen of stoppen met voorzieningen die bijdragen aan de gezondheid en veiligheid van sekswerkers

Omschrijving beleidsproduct	Betreft: dienstverlening publieke gezondheid met betrekking tot gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering voor de inwoners van Utrecht, met bijzondere aandacht voor het verkleinen van gezondheidsverschillen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	38.357	34.292	33.992	33.922	33.922
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Stoppen met verslavingspreventie. Toelichting: Stoppen met verslavingspreventie betekent het verdwijnen van voorlichting op scholen en in wijken, vroegsignalering van risicovol gebruik, preventieve begeleiding van jongeren, ondersteuning van kwetsbare groepen en KOPP/KOV-kinderen, deskundigheidsbevordering voor professionals en outreachend werk in buurten. Ook stopt de monitoring van middelengebruik en risicogedrag. Optie 2: Bij heroverweging sekswerk verdwijnen voorzieningen die bijdragen aan de gezondheid en veiligheid van sekswerkers, inclusief de mogelijkheden tot uittreden uit het beroep. Toelichting: Met het stoppen of afschalen van voorzieningen voor gezondheid & veiligheid van sekswerkers verdwijnen laagdrempelige medische en psychosociale ondersteuning, veilige werkplekken, voorlichting, outreachend contact, bescherming tegen uitbuiting en geweld, en hulp bij schulden, administratie of juridisch advies. Ook programma's die sekswerkers helpen uittreden, zoals begeleiding naar onderwijs, werk en stabiele huisvesting, komen dan te vervallen.					
Maatschappelijk effect	Optie 1: Verslavingspreventie De preventieve maatregelen die we inzetten zijn bewezen effectief¹. Dat blijkt uit wetenschappelijke onderzoeken die o.a. Jellinek² (onze uitvoerende partner) aanhoudt in de keuzes voor interventies. Stoppen of verminderen van deze inzet leidt in de eerste plaats tot meer ziekte en ongezondheid door verslaving. Gezondheidszorg en werkgevers: meer zieken (o.a. kanker, hartvaatziekten en longziekten) door roken, alcoholgebruik en middelengebruik. In de tweede plaats ontstaan er hogere kosten elders in de (zorg)keten. Denk aan (aanvullende) zorgkosten, maar zeker ook meer kosten door meer ziekteverzuim, minder productiviteit, verwachte toename van overlast in de stad, mogelijk ook meer criminaliteit en meer zorgvraag in de crisisopvang. De politieke gevoeligheid van dit onderwerp is hoog. Het 'outreachende' veldwerk dat zich richt op preventieve verslavingszorg (contact te leggen met en toeleiden naar passende zorg van dak- en thuisloze volwassenen die zich in een kwetsbare positie bevinden en vaak al met verslavingsproblematiek te maken hebben, activiteiten voor kinderen van ouders met psychische problemen (KOPP) en kinderen van ouders met een verslavingsprobleem (KOV) Maatschappelijke Ondersteuning en zorgverzekeraar: grotere inloop crisisopvang, toename wachtlijst beschermd wonen, jeugd en onderwijs (kopp/kov kinderen), etc. Optie 2: Sekswerk					

	Gevolgen van herovertellingen zijn toename van gezondheidsrisico's (soa/hiv uitbraken, psychische klachten) en minder kans op uitreden (sekswerkers die stoppen), meer onveiligheid en uitbuiting in de sekswerkbbranche. Op langere termijn is sprake van hogere zorg- en maatschappelijke kosten, omdat preventie en vroege signalering worden afgebouwd. De politieke gevoeligheid van dit onderwerp is hoog, zoals recente ontwikkelingen rond parkeergarage Paardenveld, waar een kleinschalige sekswerklocatie gepland staat als onderdeel van project Modernisering sekswerk, dat met deze herovertelling geraakt wordt.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Herovertellingen hebben impact op de inwoners, betrokken organisaties in de stad en de 'beweging naar de voorkant' (een van de principes van de Hervormingen Sociaal Domein). Het wegvallen van preventieve maatregelen 'aan de voorkant', zoals preventie van roken, alcoholverslaving en middelengebruik en zoals sekswerk bij VG, leidt tot hogere kosten bij MO (buurtteams, opvang), WOI (uitkeringen), Veiligheid (overlast, onrust bij omwonenden, gevoel van onveiligheid), Wijken (zie veiligheid), Handhaving en Toezicht (overlast, meer klachten, meer werk), Stadsbedrijven (vuil, onveiligheid). En het leidt tot meer kosten in de gezondheidszorg (medische zorg en opvang). Mede in kader van Hervormingsbezuinigingen zet het sociaal domein breed in op de beweging naar de voorkant. Want: investeringen in preventieve maatregelen 'aan de voorkant' leveren 1) potentiële gezondheidswinst op voor Utrechters én 2) realiseren lagere kosten voor de welzijns- en zorgorganisatie(s) in de stad (vaak gefinancierd door gemeente). Voorkomen is beter dan genezen. Impact op partners in de stad en daarmee op opgebouwde kennis en expertise in en over de stad omdat we subsidieverstrekking beëindigen.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Document Utrecht - Beleidsnota Gezondheid - Samen gezondheidsverschillen verkleinen 2024 - 2027 - iBabs Publieksporaal Raadsbrief verslavingspreventie Nadere regel subsidie verslavingspreventie gemeente Utrecht 2025 t/m 2026 Lokale wet- en regelgeving https://ureka.utrecht.nl/app/instrument/6926286f-c91c-4b03-857e-c8420b9ddd38 Sekswerk Nadere regel subsidie Stedelijke hulp- en dienstverlening aan sekswerkers en begeleidingstrajecten gericht op het verlaten van de branche voor sekswerkers gemeente Utrecht Lokale wet- en regelgeving 2e Rectificatie Nadere regel subsidie Regionale begeleidingstrajecten voor sekswerkers gericht op het verlaten van de branche (DUUP) gemeente Utrecht Lokale wet- en regelgeving

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Stoppen met verslavingspreventie					
Totaal effect lasten	0	1.400	1.400	1.400	1.400
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.400	1.400	1.400	1.400

Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.400	1.400	1.400	1.400

Toelichting: Heroverwegingen leiden tot minder preventie met als gevolg meer ziekten, en hogere maatschappelijke kosten, inclusief oplopende zorgkosten. Er is ook financiële impact op partners in de stad en daarmee op opgebouwde kennis en expertise in de stad omdat we subsidieverstrekking beëindigen. Verwachte neveneffecten betreffen oplopende kosten op het gebied van toezicht & handhaving en veiligheid.

Financiële effecten zijn te verwachten zijn bij:

- Gezondheidszorg en werkgevers: meer zieken (o.a. kanker, hartvaatziekten en longziekten) door roken, alcoholgebruik en middelengebruik, met meer kosten voor de gezondheidszorg, en ook voor werkgevers door minder productiviteit en meer ziekteverzuim.
- Het 'outreaching' veldwerk dat zich richt op preventieve verslavingszorg (contact te leggen met en toe leiden naar passende zorg van dak- en thuisloze volwassenen die zich in een kwetsbare positie bevinden en vaak al met verslavingsproblematiek te maken hebben, activiteiten voor kinderen van ouders met psychische problemen (KOPP) en kinderen van ouders met een verslavingsproblemen (KOV)
- Zorgverzekeraar: oplopende zorgkosten
- Maatschappelijke Ondersteuning en zorgverzekeraar: grotere inloop crisisopvang, toename wachtlijst beschermd wonen, jeugd en onderwijs (kopp/kov kinderen), etc.
- Openbare Orde en Veiligheid & Toezicht & Handhaving: overlast op straat, mogelijk ook meer criminaliteit.
- Zorgpartners in de stad

Tot slot:

- Uitvoering nationaal preventieakkoord (getekend in 2018, geldig t/m 2040) op 'lager pitje'. Juridisch lijkt het convenant niet bindend, maar het is voor Utrecht als G4 gemeente die werkt aan 'gezond stedelijk leven' onwenselijk om hier uit te stappen.
- Nadere regel verslavingspreventie is afgegeven voor 2 jaar 2025 en 2026.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Verminderen of stoppen met voorzieningen die bijdragen aan de gezondheid en veiligheid van sekswerkers					
Totaal effect lasten	0	1.600	1.600	1.600	1.600
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	1.600	1.600	1.600	1.600
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	1.600	1.600	1.600	1.600

Toelichting: Heroverwegingen betreffen met name de zorg- en dienstverlening door partners in de stad. Subsidieverstrekkings eindigt. Heroverweging vertraagt ook project modernisering sekswerk,

waar jarenlang in is geïnvesteerd door gemeente Utrecht. Financiële neveneffecten worden verwacht bij toezicht & handhaving en veiligheid (meer werk, meer kosten). Onderzocht moet of Utrecht uit het regionale uitstapprogramma moet stappen (DUUP).

10.8 Beleidsdoelstelling: Aanbod cultuur

10.08.01 Beleidsproduct: Productie en Programmering

Heroverwegingsopties productie en programmering

1. Projectregelingen (impuls/project) incl. advieskosten verlagen/stoppen
2. Subsidie Cultuurnota 2- en 4-jarig verlagen/stoppen
3. Budget voor knelpunten, ontwikkelingen en bijzondere projecten verlagen/stoppen
4. Budget beheerinstellingen cultureel vastgoed verlagen/stoppen
5. Budget instandhouding cultureel aanbod verlagen/stoppen

P&P/Cultuur Aanbod	Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	59.967	59.502	62.722	59.829	59.829
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Projectregelingen (impuls/project) incl. advieskosten verlagen/stoppen Toelichting: Via de regelingen Projectsubsidie Cultuur en Impulssubsidie Cultuur ondersteunen we cultuurprojecten en makers die een bijdrage leveren aan Utrecht en haar inwoners. We ondersteunen culturele activiteiten voor een breed Utrechts publiek en ondersteunen beginnende Utrechtse makers. Projecten gericht op zowel publieksbereik als actieve cultuurdeelname komen in aanmerking voor subsidie. Voor de Projectsubsidies, tussen de € 1.000 en € 20.000, zijn vier aanvraagrondes. Een externe adviescommissie beoordeelt de aanvragen. Impulssubsidies tot € 2.500, kunnen het hele jaar lang aangevraagd worden. Ook natuurlijke personen kunnen hier gebruik van maken. Optie 2: Subsidie Cultuurnota 2- en 4-jarig verlagen/stoppen Toelichting: De cultuurnota kent twee subsidiestromen die elkaar aanvullen. De 4-jarige regeling financiert momenteel 72 instellingen, waaronder musea, podia, festivals en gezelschappen. Ook basisvoorzieningen zoals TivoliVredenburg, Stadsschouwburg Utrecht en het Centraal Museum zijn onderdeel van de Cultuurnota. Zo vormt deze regeling de ruggengraat van het stedelijk cultuuraanbod en een gezond cultureel ecosysteem. Deze middelen zorgen voor continuïteit, kwaliteit en bereik, en borgen de kernambities van de Cultuurvisie 2030: pluriformiteit, inclusiviteit, ruimte voor ontwikkeling en versterking van creatief vermogen. De 2-jarige regeling is bedoeld voor makers en kleinere organisaties die experimenteren, vernieuwen of doorgroeien. Zij houdt het bestel dynamisch, maakt instroom van nieuw talent mogelijk en zorgt dat Utrecht een weerbaar en toekomstgericht cultureel ecosysteem behoudt. De 2-jarige regeling ondersteunt momenteel 13 organisaties. Optie 3: Budget voor knelpunten, ontwikkelingen en bijzondere projecten verlagen/stoppen Toelichting: Dit betreft het budget om de bestaande culturele infrastructuur in stand te houden. Dat doen we door in te spelen op onvoorziene (externe) ontwikkelingen, dreigende knelpunten en nieuwe projecten. Denk bijvoorbeeld aan doorlichting van gesubsidieerde organisaties, het ondersteunen en weer gezond krijgen in geval van financiële tegenvallers. Ook procedurekosten voor de cultuurnota en andere regelingen die niet doorlopend zijn en evaluaties daarvan vallen hieronder, zoals commissievergoedingen en visitatiekosten. Verder wordt onvoorziene inhuur vanuit dit budget gedekt, zoals vervanging bij ziekte of zwangerschapsverlof.					

	Optie 4: Budget beheerinstellingen cultureel vastgoed verlagen/stoppen Toelichting: Het gaat hier om subsidies ten behoeve van beheerinstellingen, die een cruciale voorwaardenscheppende rol vervullen in het Utrechtse culturele ecosysteem. Zij zorgen ervoor dat er voldoende betaalbare en goed georganiseerde ruimte beschikbaar is voor de culturele en creatieve sector. Hun taken gaan verder dan sleutelbeheer en basisvoorzieningen: zij verzorgen ook planning en verhuur, waardoor ruimtes optimaal benut worden en beschikbaar zijn voor uiteenlopende gebruikers, van professionele makers tot amateurgezelschappen. Daarmee maken zij betaalbaar produceren en presenteren van kunst mogelijk, en voorkomen ze leegstand en versnippering. Optie 5: Budget instandhouding cultureel aanbod verlagen/stoppen Toelichting: Betreft budget om de fysieke culturele infrastructuur in stand te houden door te investeren in de gebouwgebonden faciliteiten, waar niet vanzelfsprekend door de verhuurder in wordt geïnvesteerd of waar door een bijdrage in de initiële investering, de huurprijs betaalbaar kan blijven. Daarbij kan gedacht worden aan eisen t.a.v. verduurzaming, technische aanpassingen of vervanging van onderdelen of aard en nagelvaste inrichting die specifiek is voor het gebruik als podium, presentatieplek of oefenruimte. Ook gaat het hier om vastgoedprojecten die benodigd zijn om culturele partijen te huisvesten. Denk aan culturele broedplaats met betaalbare werkplekken voor creatieve en culturele sector zoals de 'Vlampijpateliers' of podium Hoge Woerd.
Maatschappelijk effect	Optie 1: Projectregelingen (impuls/project) incl. advieskosten verlagen/stoppen Jaarlijks verstrekken wij circa 100 impulssubsidies aan jonge makers en tientallen projectsubsidies aan professionele kunstenaars. Het maatschappelijk effect van afschaffen van deze regelingen is dat het hier gaat om de humuslaag van de cultuursector, die hard geraakt zal worden. Een nieuw en divers publiek bereiken en met innovatieve projecten de sector vernieuwen, zal met het afschaffen nagenoeg onmogelijk worden, zowel voor grotere maar vooral ook voor kleinere cultuurorganisaties in de stad. Door minder cultuurprojecten zal er voor meerjarig ondersteunde instellingen zoals theaters en concertzalen programmering wegvallen en zullen minder Utrechtse inwoners kunnen deelnemen. Net afgestudeerden krijgen hierdoor bovendien geen ruimte om eerste stappen te zetten in de sector. Dat belemmert hun talentontwikkeling en de keten van talentontwikkeling als geheel. De opstap voor (meer beginnende of kleinere) cultuurorganisaties naar de 2-jarige en eventueel daarna 4-jarige regeling wordt lastig. Kortom: op termijn leidt dit tot vershraling van het cultureel aanbod, met consequenties voor alle effectindicatoren. Op de iets langere termijn heeft dit ook effect op de invulling, relevantie en het bereik van instellingen met een structurele subsidie. Optie 2: Subsidie Cultuurnota 2- en 4-jarig verlagen/stoppen De 4-jarige regeling van de Cultuurnota vormt de ruggengraat van stedelijk cultuuraanbod. Dit is een structurele subsidielijin waar heel veel Utrechtse culturele instellingen van afhankelijk zijn. Met betrekking tot de 2-jarige regeling: gezien de druk op de Cultuurnota en de wens om een beter getrappt systeem te ontwikkelen, betekent dit vooral dat het zogenoemde 'middenveld' beperktere mogelijkheden heeft en de toegankelijkheid van meerjarige cultuursubsidie afneemt. Het stopzetten van deze middelen maakt alle culturele doelstellingen van de gemeente Utrecht onhaalbaar zoals het beoogde aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen, het percentage Utrechters dat minstens 1x per jaar een culturele activiteit bezoekt, maar ook de beoogde landelijke positie als aantrekkelijke stad op grond van cultureel aanbod en het beoogde percentage Utrechters dat cultureel aanbod waardeert op stedelijk en wijkniveau. Kortom: wegvallen leidt tot sluiting of vershraling van instellingen en verlies van bezoekers en inwoners die actief deelnemen. Daarnaast zullen er frictiekosten betaald moeten worden, leidt het tot leegstand van gemeentelijk vastgoed, en leidt het tot financiële vraagstukken voor de gemeente. Een aanzienlijk deel van dit budget in de vorm van huur vloeit weer terug naar de gemeente (omvang huurinkomsten uit culturele panden is circa 20% van subsidiebudget). Daarnaast maken culturele voorzieningen vaak gebruik van (erfgoed)locaties die de gemeente in portefeuille wil houden, maar voor andere doeleinden moeilijk in te vullen zijn.

	Optie 3: Budget voor knelpunten, ontwikkelingen en bijzondere projecten verlagen/stoppen De kwetsbaarheid van het beleidsveld cultuur en de culturele sector wordt hiermee vergroot. Incidentele tegenvallers gedurende een lopende cultuurnotaperiode kunnen niet meer opgevangen worden en zullen vaker op de bestuurlijke tafel belanden. Culturele instellingen kunnen niet langer ondersteund worden voor incidentele knelpunten. Zij zullen nog meer dan nu langjarig financieel vooruit moeten kijken en meer reserves op moeten bouwen binnen de toch al smalle marges of andere financieringsbronnen moeten zoeken. Hiermee neemt het risico op omvallen van instellingen dan wel stopzetten van culturele projecten toe. Omdat ambtelijk geen oplossing meer geboden kan worden, zal de lobby bij het bestuur (college en raad) toenemen. Optie 4: Budget beheerinstellingen cultureel vastgoed verlagen/stoppen Het budget voor beheerinstellingen is essentieel om betaalbare werk- en presentatieplekken voor de culturele en creatieve sector te behouden. Deze middelen dekken de huurkosten van gemeentelijk vastgoed wanneer deze te hoog zijn voor de culturele en creatieve sector, en maken optimaal gebruik van de ruimtes mogelijk, waardoor culturele partijen kunnen blijven produceren en presenteren zonder geconfronteerd te worden met onbetaalbare kosten. Schrappen van dit budget zou direct leiden tot verlies van betaalbare culturele meters, culturele organisaties die op zoek moeten naar nieuwe locaties, minder activiteiten door stijgende vastgoedkosten voor deze partijen en frictiekosten met de beheerorganisaties. Bovendien vergroot dit het risico op leegstand van gemeentelijk vastgoed, met bijbehorend financieel risico en vormt het een aantoonbare breuk met de gemeentelijke doelstelling om voldoende ruimte voor kunst en cultuur te garanderen. Optie 5: Budget instandhouding cultureel aanbod verlagen/stoppen Knelpunten die zich voordoen in de huisvesting van culturele partijen kunnen niet meer worden opgepakt door de gemeente waardoor de betaalbaarheid van cultureel vastgoed verder onder druk komt te staan. Het gevolg is dat partijen zelf financiële ruimte moeten maken of de benodigde investering niet kunnen opbrengen. Op dit moment geven wij een exploitatiesubsidie, dus elke stijging van vaste lasten, gaat ten koste van het totale budget waardoor er minder overblijft voor programma. Dit heeft als direct gevolg dat het culturele aanbod verschaald en actuele huisvestingsvraagstukken niet meer opgepakt kunnen worden. Alternatief is om deze steeds individueel te laten landen op de bestuurlijke tafel en per case op zoek te gaan naar passende dekking.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het volledig schrappen van subsidieregelingen leidt tot verminderde personele inzet. De financiële vertaling hiervan is weergegeven in de tabel.
Relevante openbare (beleids-) documenten	- Cultuurnota 2025-2028 'Kleur bekennen' - Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028 - De Kracht van Cultuur - Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030 - Uitvoeringsnota Kunst in de openbare ruimte 2021-2030 - Kunst Kleurt de Stad - Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Projectregelingen (impuls/project) incl. advieskosten verlagen/stoppen					
Totaal effect lasten	0	1.376	1.535	1.535	1.535
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	179	179	179	179
Materieel	0	1.197	1.356	1.356	1.356

Frictiekosten	0	-63	-27	-18	0
Overhead	0	62	62	62	62
Totaal	0	1.375	1.570	1.579	1.597

Toelichting: Budget bestaat uit subsidieplafond project- en impulsregeling aangevuld met budget voor vacatiegelden (jaarlijks € 225.000).

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Subsidie Cultuurnota 2- en 4-jarig verlagen/stoppen					
Totaal effect lasten	0	877	877	50.034	50.034
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	78	78	267	267
Materieel	0	799	799	49.767	49.767
Frictiekosten	0	-27	-12	-27	0
Overhead	0	27	27	92	92
Totaal	0	877	892	50.100	50.126

Toelichting:

- NB 1. Wegvallen leidt tot sluiting of verschraling instellingen en verlies bezoekers. Daarnaast zullen er frictiekosten betaald moeten worden, leidt het tot leegstand van gemeentelijk vastgoed, en leidt het tot financiële vraagstukken voor de gemeente omdat naar schatting 22% van dit budget in de vorm van huur weer terugvloeit naar de gemeente.
- NB 2. De middelen voor de cultuurnota groeien niet (meer) mee met de groei van de stad. Voor nieuwe partijen is dus geen extra budget beschikbaar. Dat betekent dat bij een gelijkblijvend budget het aanbod verschaalt. Daarnaast is de reguliere indexatie onvoldoende om de stijgende kosten op te vangen, zoals huur, personeel en kosten die voortvloeien uit aanvullende eisen vanuit gemeente.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Budget voor knelpunten, ontwikkelingen en bijzondere projecten verlagen/stoppen					
Totaal effect lasten	0	915	786	821	821
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	915	786	821	821
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0

Totaal	0	915	786	821	821
--------	---	-----	-----	-----	-----

Toelichting: Dit budget heeft een relatie met de realisatie van voorzieningen uit de MPR: financiering van de losse inrichting van wijkcultuurhuizen zoals opgenomen in de MPR kunnen niet meer volledig worden uitgevoerd, waardoor ambities teruggeschroefd moeten worden of projecten niet (conform planning) opgeleverd kunnen worden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Budget beheerinstellingen cultureel vastgoed verlagen/stoppen					
Totaal effect lasten	0	0	0	590	590
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	22	22
Materieel	0	0	0	568	568
Frictiekosten	0	0	0	-2	0
Overhead	0	0	0	8	8
Totaal	0	0	0	595	598

Toelichting: Stoppen met het budget voor beheerinstellingen zou leiden tot hogere vastgoedlasten voor culturele partijen, meer frictiekosten met beheerorganisaties en een groter risico op leegstand van gemeentelijk vastgoed. Daarmee ontstaan zowel extra financiële lasten voor de gemeente als een verlies aan betaalbare culturele meters.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 5: Budget instandhouding cultureel aanbod verlagen/stoppen					
Totaal effect lasten	0	0	0	300	300
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	300	300
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	300	300

Toelichting: Tijdens deze Cultuurnotaperiode kunnen zich claims en ontwikkelingen voordoen die van invloed kunnen zijn op de beïnvloedbare ruimte vanaf 2029.

10.08.02 Beleidsproduct: Programmering Musea beïnvloedbaar bedrag < 100 k

10.9 Beleidsdoelstelling: Deelname aan cultuur

10.09.01 Beleidsproduct: Participatie cultuur

en

10.09.02 Beleidsproduct Participatie Media

Heroverwegingsopties Participatie cultuur en media

1. Fonds Stadsverfraaiing stoppen
2. Basissubsidie Amateurkunst stoppen
3. Combinatiefuncties Cultuur - bijdrage stoppen
4. Amateurkunsteducatie: subsidie stoppen
5. Cultuurnota – participatie - subsidie stoppen
6. Meerjarige afspraken Media/Funx/lokale omroep – financiering stoppen
7. Jeugdfonds Sport en Cultuur bijdrage stoppen
8. Wijkcultuurhuis Merwede investering + exploitatie - stopzetten budget
9. Wijkcultuurhuis Lunetten investering + exploitatie - stopzetten budget
10. Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn – Vleuten De Meern investering + exploitatie - stopzetten ontwikkelbudget
11. Cultuureducatie met Kwaliteit - stopzetten budget

Participatie	Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	10.549	10.669	10.658	10.552	10.552
Heroverweging(en) toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Fonds Stadsverfraaiing stoppen Toelichting: Met het Fonds Stadsverfraaiing ondersteunt gemeente Utrecht initiatieven uit de stad voor kunst in de openbare ruimte zoals het Eerbetoon aan de Gastarbeider en het monument van Vlucht en Verzet, realiseert zij de Uitvoeringsnota Kunst in de Openbare Ruimte 2021-2030. Ook financiert zij samen met andere organisatieonderdelen zoals Ruimte, VGU en BOR complexe herplaatsingen zoals het Zeelandschap. Optie 2: Basissubsidie Amateurkunst stoppen Toelichting: Met de regeling Basissubsidie Amateurkunst ondersteunt gemeente Utrecht organisaties voor amateurkunst met subsidie om hun artistieke leiding en huur van oefenruimte te bekostigen. Ieder jaar worden hiermee circa 125 stichtingen en verenigingen ondersteund. De regeling wordt op dit moment aangepast om nog beter aan te sluiten op de amateurkunstenpraktijk in Utrecht. De regeling maakt onderdeel uit van het Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2025-2028. Eerder is een bezuiniging op deze amateurkunstsubsidie door de raad voorkomen door een korting toe te passen op de meerjarensubsidie aan TivoliVredenburg, Centraal Museum en Stadsschouwburg Utrecht. Optie 3: Combinatiefuncties Cultuur bijdrage stoppen Toelichting: Subsidie voor cultuurcoaches verstrekt gemeente Utrecht via de nadere regel Combinatiefuncties Cultuur, gekoppeld aan de Brede Regeling Combinatiefuncties van het Rijk. Het gaat hier dus om cofinanciering vanuit OCW, een regeling waaraan de gemeente zich geïnteresseerd heeft. In het kader van Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen hebben de cultuurcoaches een wijkgericht profiel, actief in wijken met een hoog					

percentage inwoners in een kansengelijke positie. Op die manier dragen cultuurcoaches bij aan het verlagen van drempels voor die wijkbewoners om aan cultuur deel te nemen. De regeling maakt onderdeel uit van het [Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2025-2028](#).

Optie 4:
Amateurkunsteducatie subsidie stoppen

Toelichting: Met deze vierjarige regeling ondersteunt gemeente Utrecht organisaties die buitenschoolse amateurkunstlessen betaalbaar aanbieden, met name aan kinderen en jongeren. Dit aanbod moet naast betaalbaar, duurzaam zijn en verspreid over de stad, gericht op de toegankelijkheid voor de inwoners. Op dit moment ondersteunen we negen organisaties, die cultuurlessen aanbieden op het gebied van muziek, dans en theater. De regeling maakt onderdeel uit van het [Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2025-2028](#).

Optie 5:
Cultuurnota – participatie subsidie stoppen

Toelichting: De 4-jarige regeling financiert momenteel 72 instellingen, waaronder circa 20 organisaties voor cultuurparticipatie. Dit varieert van wijkcultuurhuizen in de verschillende wijken tot het Harmonie Orkest Vleuten, van het Zuilen's Fanfare Corps tot Vocal Statements, van Muziekroute Overvecht tot de Voorkamer in Lombok. Samen vormen zij een pluriform, inclusief en gezond cultureel ecosysteem, aansluitend op de kernambities van de Cultuurvisie 2030: pluriformiteit, inclusiviteit, ruimte voor ontwikkeling en versterking van creatief vermogen.

Optie 6:
Meerjarige afspraken Media/Funx/lokale omroep financiering stoppen

Toelichting: De gemeente Utrecht stelt middelen beschikbaar voor drie pijlers binnen de lokale media: 1) de exploitatie van een wijkmediahuis, 2) professionele (onderzoeks)journalistiek en 3) de inrichting van een stedelijk mediaplatform. Op deze wijze zorgen wij voor een bloeiend Utrechts medialandschap. Naar verwachting zal per 2027 door de invoering van een nieuw bestel de financiering voor lokale media van het Gemeentefonds naar de OCW-begroting overgeheveld worden. Het budget van meerjarige afspraken lokale media is beperkt beïnvloedbaar, omdat Culturele Zaken lokale media met andere partijen financiert.

Optie 7:
Jeugdfonds Sport en Cultuur bijdrage stoppen

Toelichting: Kinderen en jongeren tot achttien jaar die leven op of onder de armoedegrens krijgen laagdrempelig toegang tot culturele activiteiten via de ondersteuning van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Per jaar helpt het fonds circa 300 kinderen en jongeren in armoede deel te nemen aan culturele activiteiten. De bijdrage maakt onderdeel uit van het [Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2025-2028](#).

Optie 8:
Wijkcultuurhuis Merwede investering + exploitatie stopzetten budget

Toelichting: Het nieuwe te ontwikkelen wijkcultuurhuis in de Merwedekanaalzone zorgt voor een uitbreiding van het bestaande stelsel van cultuurhuizen. Zo groeit het cultuuraanbod mee met de groei van de stad. In een van de snelst groeiende delen van de stad biedt het een nieuwe open, laagdrempelige plek waar bewoners actief en passief in aanraking kunnen komen met cultuur. Het wijkcultuurhuis wordt gerealiseerd in Zuidwest waar cultuur momenteel niet dichtbij en toegankelijk is georganiseerd voor inwoners. Bovendien heeft het wijkcultuurhuis een wijkoverstijgende functie omdat het zich ook richt op bewoners van, Kanaleneiland/Transwijk en Rivierenbuurt/Dichterswijk.

Optie 9:
Wijkcultuurhuis Lunetten investering + exploitatie stopzetten budget

	Toelichting: Stopzetten van dit budget betekent het stilleggen van de ontwikkeling van een wijkcultuurhuis in de Musketon. Dat leidt tot gedeeltelijke leegstand, waarbij het theaterpodium niet meer goed benut kan worden. De businesscase van de Multi Functionele Accommodatie komt daardoor structureel onder druk te staan, met tekorten zolang er geen alternatieve invulling is. Andere gebruikers houden rekening in hun businesscases met de komst van het wijkcultuurhuis, dus meerdere partijen worden hier financieel door geraakt in hun bedrijfsvoering. Voorbereidingsinvesteringen en de lopende tender voor een beheerder gaan verloren. Bovendien is dit een eenmalige kans om op deze locatie een wijkcultuurhuis te realiseren; bij afstel moet opnieuw naar een geschikte plek in Lunetten worden gezocht, met hogere kosten en vertraging als gevolg. Optie 10: Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn – Vleuten De Meern investering + exploitatie stopzetten ontwikkelbudget Toelichting: In de wijken Leidsche Rijn, Vleuten en De Meern woont 40% van alle jongeren in Utrecht, maar is een tekort aan creatieve ontwikkelmogelijkheden voor jongeren. Daarom heeft de gemeenteraad het college herhaaldelijk gevraagd om haast te maken met een jongerencultuurhuis in deze wijken. Vanwege de grote oppervlakten van de wijken is in 2023 gekozen voor de ontwikkeling van drie kleinere jongerencultuurhuizen verspreid over de wijken. Met de bijgestelde ambitie uit de Voorjaarsnota 2025 realiseren we nog maar 2 (i.p.v. 3) locaties in deze wijken. De twee voorzieningen worden gerealiseerd op het Berlijnplein (Leidsche Rijn Centrum) en in Vleuten-De Meern. Op dit moment loopt er voor het jongerencultuurhuis in Vleuten-De Meern een haalbaarheidsonderzoek voor locatie 'de Tol'. Stopzetten van dit budget leidt tot 2029 slechts tot een gedeeltelijke besparing. Tot en met 2028 is er programmabudget voor jongerencultuuractiviteiten toegekend op basis van de door het college op 12 december 2023 vastgestelde nadere regel 'jongerencultuurhuis Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern'. Door het stopzetten van het ontwikkelbudget ontstaat mogelijk een tekort op de begroting van deze culturele voorziening vanwege het wegvallen van een beoogde huurder in de voorziening en de noodzaak tot aanpassing van de plannen (waar kosten aan zijn verbonden). Optie 11: Cultuureducatie met Kwaliteit stopzetten budget Toelichting: In het kader van de landelijke subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2025-2028, uitgevoerd door het Rijkscultuurfonds voor Cultuurparticipatie, ondersteunen wij als co-financier van het Rijk het Utrechtse cultuureducatieprogramma 'Creatief Vermogen Utrecht'. Vijftig Utrechtse scholen - op het gebied van het primair en voortgezet onderwijs (met focus op het vmbo) - en ruim 15 culturele instellingen werken hierbinnen samen in meerjarige creatieve partnerschappen. De inzet op Cultuureducatie met Kwaliteit, als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Cultuurparticipatie 2024-2028, is gericht op het waarborgen van goed cultuuronderwijs op alle Utrechtse scholen in het primair, voortgezet en vmbo- onderwijs. Kunst en cultuur worden hierdoor een vast onderdeel van het lesprogramma. Kinderen ervaren de kracht van creativiteit door op hun eigen manier nieuwe ideeën te onderzoeken, oplossingen te bedenken of te maken. In de keuze voor scholen is ongelijk investeren voor gelijke kansen uitgangspunt, waarbij binnen het voortgezet onderwijs extra focus is op vmbo-scholen. Ook draagt het programma bij aan de toeleiding van kinderen naar buitenschoolse cultuureducatie (amateurstudie en amateurstudieducatie). Stichting Cultuur & School Utrecht is penvoerder voor de uitvoering. Het beleid en uitvoering van cultuureducatie begeeft zich op het snijvlak van het programma Cultuur en programma Onderwijs. Stichting Cultuur & School Utrecht ontvangt vanaf 1 januari 2025 subsidie vanuit zowel Cultuur als Onderwijs; de inzet is complementair en versterkt elkaar.
Maatschappelijk effect	Optie 1: Fonds Stadsverfraaiing Het fonds is belangrijk voor ondersteuning van initiatieven uit de stad voor verfraaien, het eigen en veilig maken van openbare ruimte en deze mede in te richten voor meer ontmoeting en verbinding. Schrappen zorgt voor minder gevoel van inclusie en veiligheid. Kunst in de openbare ruimte is de meest toegankelijke vorm van cultuuraanbod. Minder zichtbaarheid van cultuur en laagdrempelige toegang tot cultuur in de openbare ruimte. Schrappen ondermijnt het doel meer kunst in de wijk te realiseren en de waardering voor cultureel aanbod op buurtniveau te verhogen (doel

65%). Het Fonds draagt ook financieel bij aan complex beheer, onderhoud en herplaatsingen. Kunst die goed wordt onderhouden draagt positief bij aan de identiteit en trots van de stad en gevoel van veiligheid bij inwoners.

Optie 2: Basissubsidie Amateurkunst

Amateurkunst is een laagdrempelige manier voor inwoners om actief aan cultuur te doen. Dit is belangrijk voor de brede deelname aan kunst en cultuur. Het samen cultuur maken biedt inwoners creatieve ontwikkeling, plezier, zelfontplooiing maar draagt ook bij aan het welbevinden en de mentale en fysieke gezondheid van inwoners en de sociale cohesie in de wijken en stad. Het schrappen ervan zorgt ervoor dat deze veelal op vrijwilligers draaiende organisaties, onvoldoende middelen hebben om hun activiteiten voort te zetten. De bekostiging van de huur van fysieke (gemeentelijke) ruimtes en de inzet van professionele artistieke leiding is zonder deze subsidie moeilijk, laat staan dat deze organisaties ook extra kunnen investeren in de toegankelijkheid voor bijvoorbeeld inwoners met een smalle beurs. Het ondermijnt daarmee ons doel van 10.000 actieve deelnemers. En leidt daarnaast tot dalend gebruik van het gemeentelijk vastgoed.

Optie 3: Combinatiefuncties Cultuur

Deze bijdrage is belangrijk voor toegankelijkheid en cultuurparticipatie van inwoners, met name bij diegenen die drempels ervaren. Deze bijdrage schrappen vergroot de ongelijkheid tussen wijken. Ook is de bijdrage nodig om aanspraak te kunnen maken op 100% matching vanuit het Rijk via hun Brede Regeling Combinatiefuncties. Ook ondermijnt het schrappen van de bijdrage ons doel van 10.000 actieve deelnemers.

Optie 4: Amateurkunsteducatie

Deze subsidie is belangrijk voor de toegang en betaalbaarheid van kunsteducatie en talentontwikkeling van met name kinderen en jongeren in Utrecht. Dit schrappen zal een vershraling van het cultuurlesaanbod in de stad opleveren. Cultuurdeelname wordt minder toegankelijk voor alle inwoners, zowel qua spreiding over de stad, pluriformiteit van het aanbod en diversiteit aan inwoners die hiervan gebruik kunnen maken. De verwachting is dat verschillende aanbieders zonder deze subsidie hun activiteiten geheel of gedeeltelijk zullen moet staken, eventueel met geheel verdwijnen van de organisatie tot gevolg. Dit betekent ook kapitaalvernietiging van de gemeentelijke investering in de organisaties die al eerder subsidie voor amateurkunsteducatie ontvingen. Als stad zal Utrecht stevig inboeten op de mogelijkheden voor met name kinderen en jongeren om zich kunstzinnig te kunnen ontwikkelen via cultuurlessen. De toegankelijkheid van cultuurlessen zal afnemen. Ook ondermijnt het schrappen van de subsidie ons doel van 10.000 actieve deelnemers.

Optie 5: Cultuurnota – participatie

De 4-jarige regeling van de Cultuurnota is de ruggengraat van stedelijk cultuuraanbod. Dit is een structurele subsidielijin waar heel veel culturele instellingen van afhankelijk zijn. De cultuurparticipatie organisaties binnen de Cultuurnota bereiken niet alleen publiek maar laten inwoners ook actief deelnemen aan cultuur. Wegvallen leidt tot sluiting of vershraling instellingen en verlies bezoekers en deelnemers. Door een meerjarige subsidie kunnen organisaties zich duurzamer ontwikkelen, hun organisatie versterken en professionaliseren. Het schrappen heeft een tegengestelde werking.

Voor de gehele Cultuurnota geldt dat stopzetten betekent dat er frictiekosten betaald moeten worden, het leidt het tot leegstand van gemeentelijk vastgoed, en leidt het tot financiële vraagstukken voor de gemeente omdat naar schatting 22% van dit budget in de vorm van huur weer terugvloeit naar de gemeente.

Optie 6: Meerjarige afspraken Media/Funx/lokale omroep

De verwachting is dat per 2027 de financiering voor lokale media van het Gemeentefonds naar de OCW-begroting overgeheveld wordt. Door dit bedrag niet meer beschikbaar te stellen voor lokale media, betekent dit dat we hier niet meer aan kunnen voldoen. Schrappen van financiering voor meerjarige afspraken met media/Funx/lokale omroep leidt daarnaast tot ontmantelen van het lokale mediabestel. Hiermee kunnen we doelstellingen uit de plannen voor een bloeiend Utrechts medialandschap niet realiseren. Dit leidt tot een vershraling van het lokale media-aanbod. Omdat het in sommige gevallen leidt tot het gedwongen stoppen van lokale initiatieven, moeten er naar verwachting wel nog frictiekosten betaald moeten worden.

	Optie 7: Jeugdfonds Sport en Cultuur Het jeugdfonds betaalt lesgeld voor kinderen uit gezinnen waar weinig geld is. Kinderen en jongeren die door geldgebrek drempels ervaren om aan cultuur deel te nemen, zullen door het schrappen van deze bijdrage niet meer mee kunnen doen. Zo zorgt het voor een nog grotere kansenongelijkheid op het gebied van actieve cultuurparticipatie. Optie 8: Wijkcultuurhuis Merwede investering + exploitatie Stopzetten van dit budget zou leiden tot het wegvallen van een belangrijke culturele voorziening in een van de grootste uitbreidingsgebieden van Utrecht. Het is essentieel voor voldoende cultureel aanbod op buurtniveau. Zonder dit budget groeit cultuuraanbod op wijkniveau niet mee met de groei van de stad en halen we de gewenste waardering voor aanbod op wijkniveau (65%) en spreiding niet. Daarnaast hebben we al meerjarige afspraken gemaakt met de organisatie die het wijkcultuurhuis gaat beheren, én met de ontwikkelaar van het pand, dus hiermee stoppen zal leiden tot aanzienlijke frictiekosten. Optie 9: Wijkcultuurhuis Lunetten investering + exploitatie De Musketon heeft een monumentale status op gemeentelijk en rijksniveau. Dit moedigt aan een passende toekomstbestendige invulling te vinden voor het pand. Daarom wordt ingezet op een multifunctionele accommodatie met een buurtcentrum, buurthuis en bibliotheek. De modernisering voorziet erin de bestaande theaterzaal te benutten als wijkcultuurhuis, waarmee een laagdrempelige voorziening voor kunst en cultuur toegevoegd wordt. In Lunetten ontbreekt nu zo'n culturele voorziening, terwijl uit participatie duidelijk naar voren komt dat dit een breed gedragen wens is. Stopzetten betekent dus niet alleen verlies van een functionele Multi Functionele Accommodatie, maar ook gemiste kansen voor cultuurparticipatie in de wijk. Daarnaast ontbreekt in dit stuk van de stad nog een culturele wijkvoorziening, dus lopen we een kans mis om de spreiding van culturele voorzieningen in de stad te verbeteren. Optie 10: Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn – Vleuten De Meern investering + exploitatie Het stopzetten van het ontwikkelbudget leidt op korte termijn mogelijk tot teleurstelling in dit stadsdeel vanwege de intensieve voorbereiding en participatie, o.a. met jongeren. Vanaf 2029 leidt het stopzetten van het programmabudget tot een afschaling van het culturele aanbod gericht op jongeren in deze wijken. Dit kan leiden tot een reeks aan maatschappelijke effecten, waaronder toename van gevoelens van eenzaamheid, lagere ervaren gezondheid en toename van jongerenoverlast. Wanneer het ontwikkelbudget wordt stopgezet maar het programmabudget ook na 2029 gehandhaafd blijft, zal de situatie voortbestaan dat er te weinig fysieke ruimte is in de wijken voor een maximale realisatie van dit programma Optie 11: Cultuureducatie met Kwaliteit Het schrappen van dit budget leidt tot beëindiging van dit programma, waardoor veel minder kinderen en jongeren via school in aanraking komen met kunst en cultuur en zich hierin op een verdiepende manier kunnen ontwikkelen. Laagdrempelige cultuurdeelname door alle kinderen komt daarmee zwaar onder druk. Onze extra inzet op het vergroten van kansengelijkheid van leerlingen, waarbij er extra aandacht is voor scholen die specifiek aandacht hebben voor taal en rekenen en/ of een hoog percentage kinderen hebben in een kansen ongelijke positie, wordt gestopt. Ook wordt de drempel naar de deelname aan cultuur in de vrije tijd voor kinderen en jongeren potentieel weer hoger. Creatief Vermogen Utrecht is het Utrechtse programma in het kader van de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). De bijdrage vanuit de gemeente wordt 100% gematcht door het Rijk. We gaan ervan uit dat er vanaf 2029 een vervolg komt op de matchingsregeling, al is nog niet duidelijk hoe deze precies vorm krijgt. Met het wegvallen van onze bijdrage zal naar verwachting ook de cofinanciering vanuit het Rijk, die ten goede komt aan de Utrechtse scholen en kinderen, wegvallen. Bovendien is de bijdrage aan penvoerder Cultuur & School Utrecht vanuit zowel Cultuur als Onderwijs complementair aan elkaar. Het wegvallen van één van beide subsidies zal daardoor ook het functioneren van de organisatie op het andere vlak aantasten en de slagkracht van de organisatie verminderen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het volledig schrappen van subsidieregelingen leidt tot verminderde personele inzet. De financiële vertaling hiervan is weergegeven in de tabel.

Relevante openbare (beleids-) documenten	- Cultuurnota 2025-2028 'Kleur bekennen' - Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie 2024-2028 - De Kracht van Cultuur - Kadernota Cultuurparticipatie 2022-2030 - Uitvoeringsnota Kunst in de openbare ruimte 2021-2030 - Kunst Kleurt de Stad - Cultuurvisie 2030 en Cultuurnota 2021-2024
--	---

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Fonds Stadsverfraaiing stoppen					
Totaal effect lasten	0	310	310	310	310
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	69	69	69	69
Materieel	0	241	241	241	241
Frictiekosten	0	-24	-10	-7	0
Overhead	0	24	24	24	24
Totaal	0	310	324	327	334

Toelichting: Minder ondersteuning van initiatieven uit de stad voor kunstwerken in de openbare ruimte, meer financiële druk bij andere programma's zoals Ruimte, Groen, BOR, VGU voor complexe herplaatsingen, beheer en onderhoud.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 2: Basissubsidie Amateurkunst stoppen					
Totaal effect lasten	0	439	439	439	439
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	19	19	19	19
Materieel	0	420	420	420	420
Frictiekosten	0	-7	-3	-2	0
Overhead	0	7	7	7	7
Totaal	0	439	443	444	446

Toelichting: Met het wegvallen van het budget voor de subsidieregeling Basissubsidie Amateurkunst vervalt de mogelijkheid voor amateurkunstverenigingen om voor de huur en artistieke leiding financiële compensatie aan te vragen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Combinatiefuncties Cultuur bijdrage stoppen					
Totaal effect lasten	0	131	131	131	131
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	8	8	8	8
Materieel	0	123	123	123	123
Frictiekosten	0	-3	-1	-1	0
Overhead	0	3	3	3	3
Totaal	0	131	133	133	134

Toelichting: Er is een bijdrage nodig om aanspraak te kunnen maken op 100% matching vanuit het Rijk via hun Brede Regeling Combinatiefunctie. Bij een korting op het gemeentelijk deel, vervalt ook (deels) de landelijke cofinanciering.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Amateurkunsteducatie subsidie stoppen					
Totaal effect lasten	0	0	0	1.214	1.214
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	29	29
Materieel	0	0	0	1.185	1.185
Frictiekosten	0	0	0	-3	0
Overhead	0	0	0	10	10
Totaal	0	0	0	1.221	1.224

Toelichting: Bij wegvallen van subsidies en het opheffen van organisaties leidt dit mogelijk tot extra kosten en leegstand van gemeentelijk vastgoed.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 5: Cultuurnota – participatie subsidie stoppen					
Totaal effect lasten	0	0	0	4.109	4.109
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	22	22
Materieel	0	0	0	4.087	4.087

Frictiekosten	0	0	0	-2	0
Overhead	0	0	0	8	8
Totaal	0	0	0	4.114	4.117

Toelichting: Wegvallen budget leidt tot sluiting of verschraling instellingen en verlies van deelnemers. Daarnaast zullen er frictiekosten betaald moeten worden, leidt het tot leegstand van gemeentelijk vastgoed, en leidt het tot financiële vraagstukken voor de gemeente omdat een aanzienlijk deel van dit budget in de vorm van huur weer terugvloeit naar de gemeente.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 6: Meerjarige afspraken Media/Funx/lokale omroep financiering stoppen					
Totaal effect lasten	0	0	0	401	401
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	13	13
Materieel	0	0	0	388	388
Frictiekosten	0	0	0	-1	0
Overhead	0	0	0	4	4
Totaal	0	0	0	404	405

Toelichting: De verwachting is dat per 2027 de financiering voor lokale media van het Gemeentefonds naar de OCW-begroting overgeheveld wordt. Door dit bedrag niet meer beschikbaar te stellen voor lokale media, betekent dit dat we hier niet meer aan kunnen voldoen. Omdat het in sommige gevallen leidt tot het gedwongen stoppen van lokale initiatieven, moeten er naar verwachting wel nog frictiekosten betaald moeten worden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 7: Jeugdfonds Sport en Cultuur bijdrage stoppen					
Totaal effect lasten	0	0	0	111	111
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	5	5
Materieel	0	0	0	106	106
Frictiekosten	0	0	0	-1	0
Overhead	0	0	0	2	2
Totaal	0	0	0	112	113

Toelichting: Dit betreft het jaarlijkse subsidiebudget voor het Jeugdcultuurfonds dat wordt ingezet om de (financiële) drempel voor cultuurbeoefening weg te nemen van kinderen in gezinnen met minder financiële armslag.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 8: Wijkcultuurhuis Merwede investering + exploitatie stopzetten budget					
Totaal effect lasten	0	0	0	1.155	1.155
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	6	6
Materieel	0	0	0	1.149	1.149
Frictiekosten	0	0	0	-1	0
Overhead	0	0	0	2	2
Totaal	0	0	0	1.156	1.157

Toelichting: Stoppen van deze ontwikkeling zal leiden tot aanzienlijke frictiekosten zowel voor de ontwikkelaar van de locatie als voor de exploitant. Gemaakte voorbereidingskosten gaan verloren zonder dat er een voorziening tot stand komt. Als later alsnog een voorziening nodig blijkt, zijn de kosten hoger door gemiste koppelkansen in de gebiedsontwikkeling (bouw, inpassing, exploitatie).

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 9: Wijkcultuurhuis Lunetten investering + exploitatie stopzetten budget					
Totaal effect lasten	900	614	614	614	614
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	14	14	14	14
Materieel	900	600	600	600	600
Frictiekosten	0	-5	-2	-1	0
Overhead	0	5	5	5	5
Totaal	900	614	617	618	619

Toelichting: met het wegvallen van het budget voor de ontwikkeling en exploitatie van een wijkcultuurhuis in Lunetten wordt er o.a. een kans gemist om de spreiding van culturele voorzieningen in de stad te verbeteren en cultuurparticipatie te bevorderen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 10: Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn – Vleuten De Meern investering + exploitatie stopzetten ontwikkelbudget					
Totaal effect lasten	298	513	509	499	499
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	14	14	14	14
Materieel	298	499	495	485	485
Frictiekosten	0	-5	-2	-1	0
Overhead	0	5	5	5	5
Totaal	298	513	512	502	504

Toelichting: met het wegvallen van het budget voor de ontwikkeling en exploitatie van een wijkcultuurhuis in Leidsche Rijn en Vleuten De Meern wordt er o.a. een kans gemist om de spreiding van culturele voorzieningen in de stad te verbeteren en cultuurparticipatie te bevorderen.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 11: Cultuureducatie met Kwaliteit stopzetten budget					
Totaal effect lasten	0	0	0	322	322
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	10	10
Materieel	0	0	0	312	312
Frictiekosten	0	0	0	-1	0
Overhead	0	0	0	3	3
Totaal	0	0	0	324	325

Toelichting: De regeling Cultuureducatie met Kwaliteit betreft een matchingsregeling met het Rijk waarbij de gemeentelijke en de Rijksbijdrage aan elkaar gelijk zijn.

De penvoerder van het programma wordt gesubsidieerd door zowel Cultuur als Onderwijs, waardoor het wegvallen van een van beide bijdragen een negatieve impact zal hebben op de resultaten beoogd met de bijdrage.

10.10 Beleidsdoelstelling: Vastgoed

10.10.02 Beleidsproduct: Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. UVO

In dit beleidsproduct zitten voornamelijk kapitaalslasten, daartegenover staan de huuropbrengsten die niet direct beïnvloedbaar zijn. Eventuele overwegingen vanuit de beleidsterreinen kunnen impact hebben op dit beleidsproduct. In de betreffende fiches is de impact op dit beleidsproduct benoemd. Daarom op dit beleidsproduct geen aparte heroveroverwegingen.

Eventuele heroverwegingen volgen uit andere producten, te weten;

- Cultuur
- Welzijnsaccommodaties
- Eigen huisvesting
- Zorg
- Erfgoed
- MFA's
- overige

Dus als we zouden korten op bv cultuur dan zou bij vastgoed in dit product in eerste instantie leegstand en dus tekorten krijgen. In tweede instantie zou je kunnen verkopen en heb je incidentele opbrengsten, mits het pand courant is en de verkoopopbrengst hoger is dan de boekwaarde. Dit kan concreet gemaakt worden als in beeld is wel concreet gebouw dit betreft.

10.10.03 Gemeentelijk vastgoed optimaal gebr. VGB

Heroverwegingsopties gemeentelijk vastgoed

1. Verlagen onderhoudsniveau van niveau 3 naar 4 (uit 5)

Omschrijving beleidsproduct	Dit product bestaat voornamelijk uit onderhoudskosten van vastgoedportefeuilles zoals Erfgoed, Welzijn, Zorg en MFA's.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	16.500	15.600	15.000	15.000	[Bedrag]
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verlagen onderhoudsniveau van niveau 3 naar 4 (uit 5) Toelichting: Binnen vastgoed wordt er onderhoud gepleegd. Op dit moment wordt er een onderhoudsniveau van 3 uit 5 nagestreefd. Dit houdt in dat onderhoud wordt gepleegd volgens het principe sober en doelmatig. Er kan worden gekozen om het onderhoudsniveau verder omlaag te brengen naar niveau 4. Dit betekent dat onderhoud van een gebouw op een later moment wordt uitgevoerd en dus minder preventief. Hierdoor zal er meer correctief onderhoud uitgevoerd gaan worden.					
Maatschappelijk effect	Het verlagen van het onderhoudsniveau van 3 naar 4 (op een schaal van 5) zal impact hebben op de staat en kwaliteit van het vastgoed en daarmee een negatieve impact hebben op de gebruikerservaring, de waarde en het verdienvermogen van het vastgoed. Daarnaast is het goed mogelijk dat het verlagen van het onderhoudsniveau zorgt voor kapitaalvernietiging, waarbij de kosten voor correctief onderhoud omhoog zullen gaan.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Er is een beperkte impact op de organisatie, omdat het onderhoud door externe partijen wordt uitgevoerd.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Beleidsnota Vastgoed 2025-2030, Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041					

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verlagen onderhoudsniveau van niveau 3 naar 4 (uit 5)					
Totaal effect lasten	0	500	1.000	1.000	1.000
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	500	1.000	1.000	1.000
Fricatiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	500	1.000	1.000	1.000

Toelichting: Hier is opgenomen een inschatting van de lagere onderhoudskosten die voortkomen uit het verlagen van het onderhoudsniveau van 3 naar 4. De verwachting is dat deze maatregel zal leiden tot meer correctief onderhoud, hetgeen relatief duurder is dan preventief onderhoud, dat beter te plannen is. Er is uitgegaan van een besparing van 5% op het totale onderhoudsbudget. Verlaging van het onderhoudsniveau heeft een negatief effect op de staat van een pand en kan leiden tot kapitaalvernietiging. Er is op dit moment niet inzichtelijk wat hiervan het financiële risico is.

Sociaal beleid verankeren in gemeentebreed beleid en uitvoering, groeien in balans

Team Bouwen aan Sociaal (BaS)

Heroverwegingsopties

1. Inzet van het team Bouwen aan Sociaal verlagen

Omschrijving beleidsproduct	Afschalen op het sociaal domein brede team strategie Bouwen aan Sociaal					
Programmabegroting		2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget = personele lasten; is als kostenverdeling meegenomen in doelstellingen en producten van MO dus kan daarmee niet als apart budget worden gezien.		2 mln	2 mln	2 mln	2 mln
Heroverweging(en) en toelichting (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Heroverwegingsoptie Optie 1: Inzet van het team verlagen Toelichting: Het team bestaat uit 16,2 fte en valt hiërarchisch en functioneel rechtstreeks onder de concerndirecteur sociaal domein. Door de inzet van het team te verlagen is er: - Minder inzet is op de advisering op de stadsontwikkeling vanuit sociaal domein - Minder samenwerking met het ruimtelijk domein om te komen tot evenwichtige gebiedsontwikkelingen Omdat de loonkosten van het team middels kostentoerekening naar diverse programma's en doelstellingen van MO worden toegerekend komen deze kosten niet apart terug in een doelstelling of product (anders dan bij het team strategie/SLS dat onder directie van ruimte valt). Daarmee is dit budget niet apart als besparing mee te nemen omdat het zit in de kostentoerekening naar diverse producten en als je het nu als apart budget gaat opnemen betekent het een dubbeling in budgetten die al eerder zijn opgevoerd.					
Maatschappelijk effect	Team BaS is opgericht om in de grote groei van de stad het sociaal maatschappelijk belang en perspectief te borgen, alsmede om de samenwerking binnen het sociaal domein te versterken door strategisch te sturen op de lange termijn ontwikkelingen in het sociaal domein. De groei van de stad wordt de komende jaren groter. De vraag naar bijdragen vanuit het sociaal domein ten aanzien van stadsontwikkeling groeit naar verwachting evenredig. Het risico bestaat dat de bijdrage vanuit sociaal in de gebiedsontwikkelingen bij afschaffing van capaciteit niet elders wordt belegd in verband met ontbrekende capaciteit waardoor deze voorzieningen niet of onvoldoende mee ontwikkelen in de nieuwe gebieden. Hierdoor ontstaan gemiste kansen die op langere termijn nadelige gevolgen hebben voor de juist verdichtende stad. Ten aanzien van de 'staf-rol' van BaS zal door afschaffen/afschalen minder aandacht zijn voor de doorontwikkeling en uitvoering van de SVU2040 alsmede de beoogde innovatieve ontwikkelprojecten. Hierdoor worden kansen gemist om de effectiviteit en de efficiëntie van het sociaal domein te versterken.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Het betekent dat werkzaamheden deels op een andere manier moeten worden belegd zonder extra capaciteit. Dit levert druk op in de organisatie maar betekent ook dat werkzaamheden niet meer zullen plaatsvinden. Het gevolg is een minder goede of helemaal geen bijdrage vanuit het sociaal domein op de vraagstukken over groeien in balans, en wat dit betekent voor de gebiedsontwikkeling. Afschalen van het team, zonder een duidelijke afbakening van het verminderde takenpakket zal leiden tot een grote werkdruk binnen het team met risico op uitval.					

	Strategische overkoepelende beleidsthema's van het sociaal domein zullen niet meer worden opgepakt. De impact zal groot zijn voor het team maar ook voor de organisatie want die krijgen een verzwaring van taken zonder budget.
Relevante openbare (beleids-) documenten	

Hoofdstuk 11. Algemene dekkingsmiddelen en overhead

11.1 Beleidsdoelstelling: Algemene middelen

11.01.03 Beleidsproduct: Onroerendezaakbelastingen woningen

Heroverwegingsoptie Onroerendezaakbelastingen woningen

1. Verhogen van de Onroerendezaakbelastingen woningen

Verhogen belastingen	Belastingopbrengsten zijn vrij besteedbaar en kennen (nagenoeg) geen wettelijke beperkingen qua hoogte of stijging.													
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.								
	Totaal budget	75.853	75.853	75.853	75.853	75.853								
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verhogen Onroerendezaakbelasting (OZB) Toelichting: - De gemeente Utrecht heft onroerendezaakbelasting (OZB). Deze belasting wordt geheven op basis van de waarde van een object afgezet tegen een van de onderstaande tarieven. - Iedere gemeente in Nederland heft OZB. - De hoogste gemiddelde aanslag wordt opgelegd door de gemeente Bloemendaal. Ongeveer € 1234 per woningeigenaar. De laagste gemiddelde aanslag wordt opgelegd door de gemeente Texel met een gemiddelde aanslag van € 150 per woningeigenaar. - De gemeente Utrecht legt gemiddeld in 2025 een aanslag op van ongeveer € 548. Daarmee staat de gemeente Utrecht op rang 269 van de 342 gemeenten. - Er zijn geen wettelijke beperkingen verbonden aan het verhogen van de OZB. <u>Totale OZB-inkomsten</u> Hieronder volgt een tabel waarin de totale OZB-inkomsten voor 2026 worden gepresenteerd. Onderstaand zijn begrote bedragen, waarbij nog geen rekening is gehouden met afdracht aan het Ondernemersfonds Utrecht (OfU), kwijschelding, bezwaar en beroep en oninbare bedragen. <table><tr><th>Categorie</th><th>Opbrengstenraming (2026)</th></tr><tr><td>OZB-woningen</td><td>75,853 miljoen euro</td></tr><tr><td>OZB niet-woningen</td><td>147,412 miljoen euro</td></tr><tr><td>TOTAAL</td><td>223,265 miljoen euro</td></tr></table> <u>Opbrengst bij een tariefsverhoging</u> 1% verhoging: Levert in totaal € 759.000 op. Dit komt neer op een gemiddelde stijging van € 4,36 per koopwoning en jaar. 5% verhoging: Levert in totaal € 3,793 miljoen op. Dit betekent een gemiddelde stijging van € 21,81 per koopwoning en jaar. 10% verhoging: Levert in totaal € 7,585 miljoen op. Dit komt overeen met een gemiddelde stijging van € 44 per koopwoning en jaar. <i>NB: De bedragen in dit onderdeel zijn op basis van de programmabegroting 2026.</i>						Categorie	Opbrengstenraming (2026)	OZB-woningen	75,853 miljoen euro	OZB niet-woningen	147,412 miljoen euro	TOTAAL	223,265 miljoen euro
Categorie	Opbrengstenraming (2026)													
OZB-woningen	75,853 miljoen euro													
OZB niet-woningen	147,412 miljoen euro													
TOTAAL	223,265 miljoen euro													
Maatschappelijk effect	Een verhoging, ongeacht de hoogte, kan leiden tot versterking of verbetering van het lokale voorzieningsniveau. Daarbij is van belang dat dit duidelijk wordt gecommuniceerd richting inwoners. Anders kan dit leiden tot meer bezwaar en beroep, oninbare bedragen, kwijscheldingsaanvragen en/of inkomstenderving door het prijselasticiteit effect. Hieronder een toelichting op het maatschappelijk effect:													

	- Breed gevoelde last voor inwoners; - Verhoging heeft een sociale impact doordat het direct de woonlasten raakt van onze inwoners en. - Bij de Voorjaarsnota in 2024 is besloten om de OZB-opbrengsten met een extra 12% te verhogen. - De totale OZB-inkomsten werden in 2023 geraamd op € 160,399 miljoen en in 2026 komen deze uit op € 223,265 miljoen. Dat is een stijging van 139%. - De belastingcapaciteit bedroeg 110% in 2023, 117% in 2024, 120% in 2025 en loopt op tot 124% in 2026. Dit betekent dat Utrechters in 2026 zo'n 24% meer gemeentelijke belastingen betalen dan een gemiddeld Nederlands huishouden met een koopwoning. Een verdere verhoging van de OZB zou er dus toe leiden dat Utrechtse huishoudens nóg meer belasting betalen dan vergelijkbare huishoudens in de rest van Nederland.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Een aandachtspunt is dat verhoging kan leiden tot meer bezwaar en beroep en/of oninbare bedragen. Om bezwaar en beroep te voorkomen is gerichte communicatie en in verbinding staan met inwoners van belang. Dit kan wel financiële- en organisatorische gevolgen hebben voor de gemeente. Impact is afhankelijk van de gekozen verhoging.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Verordening onroerendezaakbelasting 2025 gemeente Utrecht Lokale wet- en regelgeving Vaststelling Nota lokale heffingen - U-reka Gemeente Utrecht Lokale heffingen Belastingen Begroting 2026

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verhogen van de Onroerendezaakbelastingen woningen					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	3.793	3.793	3.793	3.793
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	3.793	3.793	3.793	3.793

Toelichting: In bovenstaande tabel is rekening gehouden met het verhogen van de bestaande belastingen met gemiddeld 5%. Een grotere verhoging leidt uiteraard tot hogere baten. Daarbij wel rekening te houden met kosten, zoals kwijtschelding, bezwaar en beroep en oninbare bedragen. Daarnaast is het ook mogelijk om de verhoging cumulatief door te voeren; dan levert dit in 2028 en volgende jaren nog eens € 3,793 miljoen (cumulatief) op. Daar is nu nog geen rekening mee gehouden.

11.01.04a Beleidsproduct: Hondenbelasting

Heroverwegingsoptie Hondenbelasting

1. Verhogen van de hondenbelasting.

Verhogen belastingen	Belastingopbrengsten zijn vrij besteedbaar en kennen (nagenoeg) geen wettelijke beperkingen qua hoogte of stijging.																	
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.												
	Totaal budget	993	993	993	993	993												
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie Optie 1: Verhogen hondenbelasting Toelichting: - De gemeente Utrecht heft hondenbelasting. - Het tarief bedraagt € 101,20 per hond. - Het laagste niet-nul tarief is van de gemeente Hoorn met € 14,59 - De hoogste tarieven zijn van Katwijk (€ 139,03), Tilburg (€ 132,28), Barendrecht (€ 117,60) en Hendrik-Ido-Ambacht (€ 116,11). - De hondenbelasting-inkomsten werden in 2023 geraamd op € 834.000 en in 2026 komen deze uit op € 993.000. Dat is een stijging van 119%. - Er zijn geen wettelijke beperkingen verbonden aan het verhogen van de hondenbelasting. Hieronder een beknopte opbrengstenraming op basis van het laagste tarief van de gemeente Hoorn, het tarief voor 2026 van de gemeente Utrecht en het hoogste tarief van de gemeente Katwijk (afgezet tegen aantal hondenbezitters uit Utrecht). <table><tr><th>Gemeente</th><th>Tarief</th><th>Opbrengstenraming (2026)</th></tr><tr><td>Hoorn</td><td>€ 14,59</td><td>0,146 miljoen euro</td></tr><tr><td>Utrecht</td><td>€ 101,20</td><td>0,993 miljoen euro (2026 raming)</td></tr><tr><td>Katwijk</td><td>€ 139,03</td><td>1,390 miljoen euro</td></tr></table> <i>Bovenstaand is indicatief en nog geen rekening gehouden met kwijtschelding, bezwaar en beroep en oninbare bedragen.</i> <u>Opbrengst bij X% verhoging</u> - Een verhoging van 1% levert € 10.000 op; - Een verhoging van 5% levert € 50.000 op; - Een verhoging met 10% levert € 100.000 op. <i>NB: De bedragen in dit onderdeel zijn op basis van de programmabegroting 2026.</i>						Gemeente	Tarief	Opbrengstenraming (2026)	Hoorn	€ 14,59	0,146 miljoen euro	Utrecht	€ 101,20	0,993 miljoen euro (2026 raming)	Katwijk	€ 139,03	1,390 miljoen euro
Gemeente	Tarief	Opbrengstenraming (2026)																
Hoorn	€ 14,59	0,146 miljoen euro																
Utrecht	€ 101,20	0,993 miljoen euro (2026 raming)																
Katwijk	€ 139,03	1,390 miljoen euro																
Maatschappelijk effect	Een verhoging, ongeacht de hoogte, kan leiden tot versterking of verbetering van het lokale voorzieningsniveau. Daarbij is van belang dat dit duidelijk wordt gecommuniceerd richting inwoners en ondernemers. Anders kan dit leiden tot meer bezwaar en beroep, oninbare bedragen, kwijtscheldingsaanvragen en/of inkomstenderving door het prijselasticiteit effect. Hieronder een toelichting op het maatschappelijk effect: - Verdere verhoging van de hondenbelasting kan mogelijk leiden tot ontwijking (niet registreren) of afname van hondenbezit. - Kan ervaren worden als oneerlijk, omdat het geen doelbelasting is.																	
Impact organisatie (indien van toepassing)	Een aandachtspunt is dat verhoging kan leiden tot meer bezwaar en beroep en/of oninbare bedragen. Om bezwaar en beroep te voorkomen is gerichte communicatie en in verbinding staan met inwoners en ondernemers van belang. Dit kan wel financiële- en organisatorische gevolgen hebben voor de gemeente. Impact is afhankelijk van de gekozen verhoging.																	
Relevante openbare (beleids-) documenten	Verordening hondenbelasting gemeente Utrecht 2025 Lokale wet- en regelgeving Vaststelling Nota lokale heffingen - U-reka Gemeente Utrecht Lokale heffingen Belastingen Begroting 2026																	

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verhogen van de hondenbelasting.					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	50	50	50	50
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	50	50	50	50

Toelichting: In bovenstaande tabel is rekening gehouden met het verhogen van de bestaande belastingen met gemiddeld 5%. Een grotere verhoging leidt uiteraard tot hogere baten. Daarbij wel rekening te houden met kosten en opbrengstenderving, zoals kwijtschelding, bezwaar en beroep, prijselasticiteit en oninbare bedragen.

Daarnaast is het ook mogelijk om de verhoging cumulatief door te voeren; dan levert dit in 2028 en volgende jaren nog eens € 50.000 (cumulatief) op. Daar is nu nog geen rekening mee gehouden.

11.01.04b Beleidsproduct: Precariobelasting

Heroverwegingsoptie Precariobelasting

1. Verhogen van de Precariobelasting

Verhogen belastingen	Belastingopbrengsten zijn vrij besteedbaar en kennen (nagenoeg) geen wettelijke beperkingen qua hoogte of stijging.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	856	856	856	856	856
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Verhogen precariobelasting					
	Toelichting:					
	• Utrecht heft precariobelasting. • Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond met uitzondering van ondergrondse kabels en leidingen van nutsbedrijven. Het gaat bijvoorbeeld om uithangborden en terrassen, maar ook voor bouwterreinen op gemeentegrond wordt in het kader van inname openbare grond precario geheven. • De precariobelasting-inkomsten werden in 2023 geraamd op € 689.000 en in 2026 komen deze uit op € 856.000. Dat is een stijging van 124%.					
	Categorie		Opbrengstenraming (2026)			
	Terrassen, uitstallingen etc.		0,856 miljoen euro			
	Bovenstaand is indicatief en nog geen rekening gehouden met prijselasticiteit, bezwaar en beroep en oninbare bedragen.					
	Opbrengst bij X% verhoging					
	• Een verhoging van 1% levert € 9.000 op; • Een verhoging van 5% levert € 43.000 op;					

	Een verhoging van 10% levert € 86.000 op. <i>NB: De bedragen in dit onderdeel zijn op basis van de programmabegroting 2026.</i>
Maatschappelijk effect	Een verhoging, ongeacht de hoogte, kan leiden tot versterking of verbetering van het lokale voorzieningsniveau. Daarbij is van belang dat dit duidelijk wordt gecommuniceerd richting inwoners en ondernemers. Anders kan dit leiden tot meer bezwaar en beroep, oninbare bedragen, kwijscheldingsaanvragen en/of inkomstenderving door het prijselasticiteit effect. Hieronder een toelichting op het maatschappelijk effect: - Heeft impact op ondernemers (terrassen, bouwlocaties en uithangborden). - Verhoging kan leiden tot hogere consumptieprijsen. - Versterkt het principe van gebruik openbare ruimte is betalen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	Een aandachtspunt kan zijn dat verhoging kan leiden tot meer bezwaar en beroep en/of oninbare bedragen. Om bezwaar en beroep te voorkomen is gerichte communicatie en in verbinding staan met inwoners en ondernemers van belang. Dit kan wel financiële- en organisatorische gevolgen hebben voor de gemeente. Impact is afhankelijk van de gekozen verhoging.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Verordening precariobelasting gemeente Utrecht 2025 Lokale wet- en regelgeving Vaststelling Nota lokale heffingen - U-reka Gemeente Utrecht Lokale heffingen Belastingen Begroting 2026

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verhogen van de Precariobelasting					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	43	43	43	43
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	43	43	43	43

Toelichting: In bovenstaande tabel is rekening gehouden met het verhogen van de bestaande belastingen met gemiddeld 5%. Een grotere verhoging leidt uiteraard tot hogere baten. Daarbij wel rekening te houden met kosten en opbrengstenderving, zoals kwijschelding, bezwaar en beroep, prijselasticiteit en oninbare bedragen.

Daarnaast is het ook mogelijk om de verhoging cumulatief door te voeren; dan levert dit in 2028 en volgende jaren nog eens € 43.000 (cumulatief) op. Daar is nu nog geen rekening mee gehouden.

11.01.07 Beleidsproduct: Onroerendezaakbelastingen niet-woningen

Heroverwegingsoptie Onroerendezaakbelastingen niet-woningen

1. Verhogen van de Onroerendezaakbelastingen niet-woningen (bedrijfsobjecten)

Verhogen belastingen	Belastingopbrengsten zijn vrij besteedbaar en kennen (nagenoeg) geen wettelijke beperkingen qua hoogte of stijging.																	
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.												
	Totaal budget	147.412	147.412	147.412	147.412	147.412												
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie																	
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Verhogen Onroerendezaakbelasting (OZB)																	
	Toelichting:																	
	- De gemeente Utrecht heft onroerendezaakbelasting (OZB). Deze belasting wordt geheven op basis van de waarde van een object afgezet tegen een van de onderstaande tarieven. - Iedere gemeente in Nederland heft OZB. - Er zijn geen wettelijke beperkingen verbonden aan het verhogen van de OZB.																	
	<u>Totale OZB-inkomsten</u> Hieronder volgt een tabel waarin de totale bruto OZB-inkomsten voor 2026 worden gepresenteerd. Onderstaand zijn begrote bedragen, waarbij nog geen rekening is gehouden met afdracht aan het Ondernemersfonds Utrecht (OfU), kwijtschelding, bezwaar en beroep en oninbare bedragen.																	
	<table><tr><th>Categorie</th><th>Bruto opbrengst (voor aftrek OfU in (2026))</th><th>Netto-opbrengst (Na aftrek OfU in 2026)</th></tr><tr><td>OZB-woningen</td><td>75,853 miljoen euro</td><td>75,853 miljoen euro</td></tr><tr><td>OZB niet-woningen*</td><td>147,412 miljoen euro</td><td>131,049 miljoen euro</td></tr><tr><td>TOTAAL</td><td>223,265 miljoen euro</td><td>206,902 miljoen euro</td></tr></table>						Categorie	Bruto opbrengst (voor aftrek OfU in (2026))	Netto-opbrengst (Na aftrek OfU in 2026)	OZB-woningen	75,853 miljoen euro	75,853 miljoen euro	OZB niet-woningen*	147,412 miljoen euro	131,049 miljoen euro	TOTAAL	223,265 miljoen euro	206,902 miljoen euro
Categorie	Bruto opbrengst (voor aftrek OfU in (2026))	Netto-opbrengst (Na aftrek OfU in 2026)																
OZB-woningen	75,853 miljoen euro	75,853 miljoen euro																
OZB niet-woningen*	147,412 miljoen euro	131,049 miljoen euro																
TOTAAL	223,265 miljoen euro	206,902 miljoen euro																
	<u>Bruto-Opbrengst bij een tariefsverhoging (voor aftrek OfU)</u>																	
	1% verhoging: Levert in totaal € 1,474 miljoen op. Dit komt neer op een gemiddelde stijging van € 71 per niet-woning en jaar. 5% verhoging: Levert in totaal € 3,793 miljoen op. Dit betekent een gemiddelde stijging van € 355 per niet-woning en jaar. 10% verhoging: Levert in totaal € 7,585 miljoen op. Dit komt overeen met een gemiddelde stijging van € 711 per niet-woning en jaar.																	
	<u>Netto-Opbrengst bij een tariefsverhoging (Na aftrek OfU)</u>																	
	1% verhoging: Levert in totaal € 1,474 miljoen op. Dit komt neer op een gemiddelde stijging van € 63 per niet-woning en jaar. 5% verhoging: Levert in totaal € 3,793 miljoen op. Dit betekent een gemiddelde stijging van € 316 per niet-woning en jaar. 10% verhoging: Levert in totaal € 7,585 miljoen op. Dit komt overeen met een gemiddelde stijging van € 632 per niet-woning en jaar.																	
	NB: De bedragen in dit onderdeel zijn op basis van de programmabegroting 2026.																	
Maatschappelijk effect	Een verhoging, ongeacht de hoogte, kan leiden tot versterking of verbetering van het lokale voorzieningsniveau. Daarbij is van belang dat dit duidelijk wordt gecommuniceerd richting inwoners en ondernemers. Anders kan dit leiden tot meer bezwaar en beroep, oninbare bedragen en kwijtscheldingsaanvragen. Hieronder een toelichting op het maatschappelijk effect:																	
	- Breed gevoelde last voor zowel inwoners als bedrijven; - Verhoging heeft een sociale impact doordat het direct de woonlasten raakt van onze inwoners en ondernemers. - Bij de VJN24 is besloten om de OZB-opbrengsten met een extra 12% te verhogen. - De totale OZB-inkomsten werden in 2023 geraamd op € 160,399 miljoen en in 2026 komen deze uit op € 223,265 miljoen. Dat is een stijging van 139%. - Het kengetal belastingcapaciteit ziet alleen toe op woningeigenaren (en niet op niet-woning eigenaren).																	

Impact organisatie (indien van toepassing)	Een aandachtspunt kan zijn dat verhoging kan leiden tot meer bezwaar en beroep en/of oninbare bedragen. Om bezwaar en beroep te voorkomen is gerichte communicatie en in verbinding staan met inwoners en ondernemers van belang. Dit kan wel financiële- en organisatorische gevolgen hebben voor de gemeente. Impact is afhankelijk van de gekozen verhoging.
Relevante openbare (beleids-) documenten	Verordening onroerendezaakbelasting 2025 gemeente Utrecht Lokale wet- en regelgeving Vaststelling Nota lokale heffingen - U-reka Gemeente Utrecht Lokale heffingen Belastingen Begroting 2026

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verhogen Onroerendezaakbelasting (OZB)					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	6.552	6.552	6.552	6.552
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Fricatiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	6.552	6.552	6.552	6.552

Toelichting: In bovenstaande tabel is rekening gehouden met het verhogen van de bestaande belastingen met gemiddeld 5%. Een grotere verhoging leidt uiteraard tot hogere baten. Daarbij wel rekening te houden met kosten zoals kwijschelding, bezwaar en beroep en oninbare bedragen. Daarnaast is het ook mogelijk om de verhoging cumulatief door te voeren; dan levert dit in 2028 en volgende jaren nog eens € 6,552 miljoen (cumulatief) op (in dit bedrag is al rekening gehouden met aftrek OfU.

11.01.08 Beleidsproduct: Toeristenbelasting

Heroverwegingsoptie toeristenbelasting

1. Verhogen van de Toeristenbelasting

Verhogen belastingen	Belastingopbrengsten zijn vrij besteedbaar en kennen (nagenoeg) geen wettelijke beperkingen qua hoogte of stijging.													
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.								
	Totaal budget	10.654	11.292	12.183	13.142	13.142								
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie													
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Verhogen toeristenbelasting Toelichting: - De gemeente Utrecht heft Toeristenbelasting - Het tarief bedraagt voor 2026 10% over de overnachtingprijs. - De gemeente Utrecht telt géén campings, enkel hotels en Airbnb's. - Méér dan 300 gemeenten heffen toeristenbelasting. - Amsterdam is de duurste gemeente met € 18,43 per hotelovernachting. - Baarn is de goedkoopste gemeente met € 2,53 per hotelovernachting. - De toeristenbelasting-inkomsten werden in 2023 geraamd op € 4,214 miljoen en in 2026 komen deze uit op € 10,654 miljoen. Dat is een stijging van 253%. - De stijging wordt verklaard door het toenemende aantal overnachtingen in de afgelopen jaren. Deze opwaartse trend is verwerkt in de begroting vanaf 2025, waarbij is uitgegaan van een groei van 6%. Hierbij is rekening gehouden met een evenwichtige ontwikkeling tussen het aantal hotelkamers en het aantal verkochte kamernachten (VJN25 – pag. 15). - Er zijn geen wettelijke beperkingen verbonden aan de stijging van de toeristenbelasting. <table><tr><th>Tarief</th><th>Opbrengstenraming (2026)</th></tr><tr><td>8,5% (tarief 2025)</td><td>8,543 miljoen euro</td></tr><tr><td>10% (2026 raming)</td><td>10,654 miljoen euro</td></tr><tr><td>12,5% (huidig tarief Amsterdam)</td><td>13,318 miljoen euro</td></tr></table> <i>Bovenstaand is indicatief en nog geen rekening gehouden met prijselasticiteit, bezwaar en beroep en oninbare bedragen.</i> <u>Opbrengst bij X% verhoging</u> - Een verhoging met 1% levert circa € 107.000 op; - Een verhoging met 5% levert circa € 533.000 op; - Een verhoging met 10% levert circa € 1,065 miljoen op. <i>NB: De bedragen in dit onderdeel zijn op basis van de programmabegroting 2026.</i>						Tarief	Opbrengstenraming (2026)	8,5% (tarief 2025)	8,543 miljoen euro	10% (2026 raming)	10,654 miljoen euro	12,5% (huidig tarief Amsterdam)	13,318 miljoen euro
Tarief	Opbrengstenraming (2026)													
8,5% (tarief 2025)	8,543 miljoen euro													
10% (2026 raming)	10,654 miljoen euro													
12,5% (huidig tarief Amsterdam)	13,318 miljoen euro													
Maatschappelijk effect	Een verhoging, ongeacht de hoogte, kan leiden tot versterking of verbetering van het lokale voorzieningsniveau. Daarbij is van belang dat dit duidelijk wordt gecommuniceerd richting inwoners en ondernemers. Anders kan dit leiden tot meer bezwaar en beroep, oninbare bedragen, kwijtscheldingsaanvragen en/of inkomstenderving door het prijselasticiteit effect. Hieronder een toelichting op het maatschappelijk effect: - Kosten worden gedragen door toeristen, dus relatief lage druk op inwoners. - Afgelopen jaren is het tarief al verder verhoogd, daarnaast is de btw ook verhoogd. Verdere verhoging kan dus leiden tot ontmoediging.													
Impact organisatie (indien van toepassing)	Een aandachtspunt is dat verhoging kan leiden tot meer bezwaar en beroep en/of oninbare bedragen. Om bezwaar en beroep te voorkomen is gerichte communicatie en in verbinding staan met inwoners en ondernemers van belang. Dit kan wel financiële- en organisatorische gevolgen hebben voor de gemeente. Impact is afhankelijk van gekozen verhoging.													
Relevante openbare (beleids-) documenten	Verordening toeristenbelasting gemeente Utrecht Lokale wet- en regelgeving Vaststelling Nota lokale heffingen - U-reka Gemeente Utrecht Lokale heffingen Belastingen Begroting 2026 Voorjaarsnota2025en1steBestuursrapportage2025.pdf													

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Verhogen Toeristenbelasting					
Totaal effect lasten	0	0	0	0	0
Totaal effect baten	0	533	533	533	533
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	0	533	533	533	533

Toelichting: In bovenstaande tabel is rekening gehouden met het verhogen van de bestaande belastingen met gemiddeld 5%. Een grotere verhoging leidt uiteraard tot hogere baten. Daarbij wel rekening te houden met kosten en opbrengstenderving, zoals kwijtschelding, bezwaar en beroep, prijselasticiteit en oninbare bedragen.

Daarnaast is het ook mogelijk om de verhoging cumulatief door te voeren; dan levert dit in 2028 en volgende jaren nog eens € 533.000 (cumulatief) op. Daar is nu nog geen rekening mee gehouden.

Naast de hierboven genoemde belastingen biedt de Gemeentewet de mogelijkheid om baatbelasting, forensenbelasting en roerende-ruimtebelasting te heffen. Utrecht maakt van deze mogelijkheden geen gebruik, vanwege de beperkte opbrengsten en de relatief hoge uitvoeringscomplexiteit waardoor de extra baten per saldo verwaarloosbaar zijn.

11.2 Beleidsdoelstelling: Overhead

11.02.01 Beleidsproduct: Decentrale Overhead

De decentrale overhead betreffen de overheadkosten, die specifiek toe te rekenen zijn aan een bepaald organisatieonderdeel, zoals management en secretariële ondersteuning. Als bij de optelsom van heroverwegingen en bijstellingen er netto groei of krimp plaatsvindt, moet er meestal* nog verrekend worden met de decentrale overhead. Dit geldt vanaf mutaties + of – 10 fte. (*) Uitzondering projecten die via tijdschrijven worden verrekend bij o.a. Ruimte.

11.02.02 Beleidsproduct: Centrale Overhead

Optie 1: Heroverwegingsoptie Verminderen aantal wethouders inclusief ondersteuning

1. Bezuinigen op aantal wethouders inclusief ondersteuning

Omschrijving beleidsproduct	Het aantal wethouders is op grond van de Gemeentewet gemaximaliseerd. De Gemeentewet zegt niets over een minimumaantal wethouders. Utrecht heeft de afgelopen collegeperiode zeven wethouders en een burgemeester gehad.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget					
Heroverweging(en) en toelichting	Heroverwegingsoptie					
(Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Optie 1: Verminderen van één wethouder inclusief ondersteuning Toelichting: Het is niet verplicht om zeven wethouders te hebben. Het was de afgelopen periode de keuze van de coalitie om zeven wethouders te installeren. De taken kunnen ook over minder (bijvoorbeeld zes) wethouders verdeeld worden. Dat leidt tot een financiële besparing. Een deel van dit bedrag landt in product 01.01.04 Beleidsproduct: Bestuursorganen. Het grootste deel betreft de ondersteuning: Denk aan collega's met de functie van: bestuursassistent, communicatieadviseur en/of woordvoerder of bestuursondersteuner, etc.).					
Maatschappelijk effect	De wethouders zullen hun aandacht meer over de stad moeten verdelen.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	Als gekozen wordt voor één (of twee) wethouders minder, heeft dat ook consequenties voor de ondersteuning van die wethouders. Denk aan collega's met de functie van: bestuursassistent, communicatieadviseur en/of woordvoerder of bestuursondersteuner, etc.).					
Relevante openbare (beleids-) documenten						

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Bezuinigen op aantal wethouders					
Totaal effect lasten	235	470	470	470	470
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	235	470	470	470	470
Materieel	0	0	0	0	0
Friciekosten	0	-165	-71	-47	0
Overhead	81	163	163	163	163
Totaal	316	468	562	586	633

Dit zijn de bedragen per wethouder (inclusief betreffende ondersteuning). In 2026 helft van het jaarlijks bedrag, waarbij in 2026 nog geen rekening is gehouden met frictiekosten voor de ondersteuning.

Als twee wethouders heroverwogen zouden worden, verdubbelt het bedrag.

N.B.: de bedragen zijn op basis van de loonsommen 2023.

Heroverwegingsopties Centrale Overhead

Inleiding

Dit document biedt de nieuwe gemeenteraad inzicht in de beleidsmatige heroverwegingsopties binnen het begrotingsprogramma 'Algemene Middelen en Overhead' en specifiek de doelstelling Overhead. Deze doelstelling behelst zowel centrale als decentrale overhead. Dit document gaat uitsluitend over de centrale overhead. Decentrale apparaatskosten die elders in de programma's zijn opgenomen, vallen buiten deze fiche.

Het doel van dit document is om helder te maken waar – en binnen welke bandbreedte – de raad beleidskeuzes kan maken die invloed hebben op de omvang, kwaliteit en inrichting van de ondersteunende functies binnen de organisatie. Het gaat nadrukkelijk om beleidskeuzes, niet om operationele maatregelen. Deze analyse vormt een inhoudelijk kader voor politieke en bestuurlijke afwegingen over mogelijke heroverwegingen.

Overhead als ondersteunend fundament

De bedrijfsvoering – waaronder Financiën, HRM, Inkoop, ICT, Juridische Zaken, Control en andere ondersteunende disciplines – vervult een faciliterende en randvoorwaardelijke functie voor alle inhoudelijke domeinen. Activiteiten in de bedrijfsvoering staan nooit op zichzelf: zij zijn direct verbonden met de uitvoering van vrijwel alle andere begrotingsprogramma's.

Dat betekent dat keuzes over de omvang, of het ambitieniveau van onderdelen van de bedrijfsvoering, altijd doorwerking hebben op het primaire proces. Wanneer bijvoorbeeld minder middelen beschikbaar komen voor ICT-ontwikkeling, beïnvloedt dit de uitvoering en continuïteit van regelingen en processen, zoals dienstverlening aan inwoners, sociaal beleid of vergunningverlening. Omgekeerd versterkt een hogere inzet op ondersteunende functies de kwaliteit, betrouwbaarheid en uitvoeringskracht van de gehele organisatie.

Overhead in verhouding tot de totale organisatie

De verhouding van de uitgaven aan overhead ten opzichte van de totale gemeentelijke uitgaven - het overheadpercentage - is een algemeen gebruikte indicator om de omvang van de bedrijfsvoering uit te drukken en om onderlinge vergelijkingen te kunnen maken met het landelijke gemiddelde. Het gaat hierbij om de kosten van management, managementondersteuning en bedrijfsvoering.

Bij de gemeente Utrecht bedraagt het percentage van de totale overhead 11,9 %¹, wat substantieel lager ligt dan het landelijke gemiddelde van 22,8 % (cijfers 2023²). Daarmee is de Utrechtse overhead beperkt qua omvang en op onderdelen dusdanig kwetsbaar gebleken dat inzet op versterking noodzakelijk is.

De totale overhead binnen de gemeente Utrecht bestaat uit centrale en decentrale overhead. Programma Overhead gaat uitsluitend over de centrale overhead. Daarmee bedraagt het overheadpercentage centraal t.o.v. de totale lasten 8,3% (179,3 miljoen).

Deze verhouding geeft inzicht in de relatieve omvang van de ondersteunende organisatie en helpt bij het bepalen van de bandbreedte waarbinnen beleidsmatige keuzes over de centrale overhead kunnen worden gemaakt. Aanpassingen in ambitie of omvang van de overhead hebben altijd consequenties voor de ondersteunende capaciteit en de uitvoering van primaire processen.

Groei-krimp-systematiek

Binnen de gemeente Utrecht geldt een systematiek waarbij de middelen voor bedrijfsvoering meebewegen met de omvang van de organisatie: bij groei van de apparaatslasten in de inhoudelijke programma's nemen de beschikbare middelen voor centrale overhead proportioneel toe, bij krimp nemen ze af.

Deze groei-krimp-systematiek waarborgt dat de bedrijfsvoering voor toekomstige ontwikkelingen voldoende capaciteit heeft om alle beleidsprogramma's te ondersteunen, zonder dat na elke beleidswijziging afzonderlijke keuzes in de overhead nodig zijn. Beleidsmatige keuzes in de centrale overhead kunnen daarnaast nog steeds worden gemaakt, maar deze keuzes hebben altijd een doorwerking naar alle domeinen die afhankelijk zijn van ondersteuning.

Afbakening van de beleidsruimte binnen de centrale overhead

Een nadere analyse is uitgevoerd op de totale begroting van de centrale overhead.

In een eerste stap is bepaald welke taken wettelijk verplicht zijn en welke taken een zogenoemd hard waterbed-effect kennen: taken die bij afbouw niet verdwijnen, maar onvermijdelijk elders in de organisatie zouden worden overgenomen. Deze categorieën samen vertegenwoordigen circa € 106 mln.

Het gaat onder meer om financiële administratieve taken en advisering, HR-ondersteuning bij personele dossiers, basale ICT-ondersteuning en informatiebeheer, en facilitaire basisvoorzieningen. Dergelijke taken verdwijnen in de praktijk niet, maar worden bij afbouw ad hoc en inefficiënt elders belegd, wat leidt tot hogere risico's en een verminderde beheersbaarheid van de organisatie.

In een tweede stap zijn ook taken uitgesloten die noodzakelijk zijn voor de bedrijfscontinuïteit. Het betreft functies en voorzieningen die essentieel zijn om primaire processen veilig, betrouwbaar en uitvoerbaar te houden.

¹ De totale overhead bedraagt 11,9% van de totale werkelijke kosten t.w. €2,169 miljard (bron: jaarstukken 2024)

² Venster voor bedrijfsvoering, VNG

Voorbeelden hiervan zijn het beschikbaar houden en ondersteunen van kernapplicaties en infrastructuur, het functioneren van digitale werkplekken en gemeentelijke systemen, en het onderhoud en de technische installaties van gemeentelijke gebouwen.

Na deze afbakening resteert een bedrag van € 21,8 mln. aan uitgaven dat in theorie beleidsmatig beïnvloedbaar is.

Nadere weging van theoretische beleidsruimte

Bij de verdere uitwerking van deze resterende beleidsruimte van € 21,8 mln. is per bedrijfsvoeringsonderdeel en per taak opnieuw een kritische beoordeling uitgevoerd. Daarbij is niet alleen gekeken naar de formele beleidsmatige beïnvloedbaarheid, maar nadrukkelijk ook naar de praktische samenhang en doorwerking binnen de organisatie. Een deel van deze theoretische ruimte betreft keuzes die meerdere onderdelen of processen tegelijk raken, of die sterk verweven zijn met andere ondersteunende en inhoudelijke functies.

Hoewel deze opties op papier als beleidskeuze denkbaar zijn, wordt het niet wenselijk of niet raadzaam geacht om deze als concrete heroverwegingsopties voor te leggen. Dergelijke keuzes kunnen in de praktijk leiden tot aanzienlijke risico's voor samenhang, bestuurbaarheid, beheersing en uitvoeringskracht.

De opties die in dit document worden gepresenteerd, vormen daarom een bewuste selectie van beleidsmatig bespreekbare keuzes (€ 2,7mln). Het betreft maatregelen waarvan de effecten relatief goed toerekenbaar zijn aan specifieke onderdelen van de bedrijfsvoering en die bestuurlijk expliciet afweegbaar zijn. Ook deze keuzes zijn niet neutraal: zij raken het ambitieniveau, de kwaliteit van ondersteuning en het vermogen van de organisatie om integraal te sturen en te veranderen.

Belangrijkste keuzemogelijkheden

Binnen de hierboven geschetste kaders kunnen keuzes worden gemaakt in de absolute omvang en het ambitieniveau van de bedrijfsvoering. Hieronder worden per bedrijfsvoeringsonderdeel de mogelijke beleidskeuzes toegelicht.

Voor deze eigenstandige keuzes in het niveau van de bedrijfsvoering geldt dat wijzigingen in neerwaartse of opwaartse richting onvermijdelijk een effect zullen hebben op de primaire processen in de verschillende inhoudelijke domeinen van de gemeente. Dat maakt het tegelijkertijd kwetsbaar om directe keuzes in de bedrijfsvoering te maken, omdat de consequenties daarvan in alle domeinen zullen worden ervaren.

Vanwege de groei-krimp systematiek – waarmee keuzes in de inhoudelijke programma's sowieso leiden tot budgettaire doorwerking in de bedrijfsvoering – bestaat bij een combinatie van beleidsinhoudelijke keuzes in de andere programma's met eigenstandige keuzes in het Programma Overhead het risico op een dubbel budgettair effect. Het verdient daarom aanbeveling om keuzes in de begroting in de eerste plaats via de inhoudelijke beleidsterreinen te maken, in plaats van rechtstreeks via de bedrijfsvoering van de gemeente.

Daarnaast is het essentieel om de huidige context van de bedrijfsvoeringsorganisatie nadrukkelijk mee te nemen in de afweging. Op dit moment wordt – naar aanleiding van eerdere bevindingen en besluiten – juist ingezet op het versterken, verbeteren en optimaliseren van de bedrijfsvoering onderdelen (onder andere bij de financiële, ICT, juridische en control functies) om de basis op orde te krijgen. Hiertoe wordt beoordeeld of de huidige inrichting van de bedrijfsvoering congruent, en daarmee ondersteunend is, aan deze gestelde ambities. Voor IPM is reeds bepaald dat decentrale IPM functies gecentraliseerd worden om vanuit organisatie perspectief meer grip en sturing te krijgen op te maken keuzes en verbeteren van kwaliteit.

Beleidsmatige heroverwegingen op dit moment kunnen deze inspanningen verstoren of zelfs deels teruggedraaien, met directe impact op de organisatie en haar medewerkers. Het vraagt tijd en stabiliteit om de beoogde verbeteringen daadwerkelijk te realiseren.

Toelichting per bedrijfsvoeringsonderdeel en keuzemogelijkheden

Hieronder wordt – binnen de hierboven geschetste kaders en afwegingen- een toelichting op de beleidsruimte weergegeven. Het betreft opties die geen minimale wettelijke taken en geen directe bedrijfscontinuïteit raken, maar die wél invloed hebben op het ambitieniveau, de bestuurbaarheid en de beheersbaarheid van de organisatie.

De maatregelen zitten met name op het verminderen van regie, coördinatie, strategische ondersteuning en kwaliteit verhogende activiteiten. Daarmee kan financiële ruimte worden gecreëerd, maar dit gaat onvermijdelijk gepaard met effecten op de kwaliteit, stabiliteit en veranderkracht van de organisatie.

Een beleidsmatige heroverweging van de overhead vraagt daarom niet alleen om een cijfermatige afweging, maar ook om een strategisch besluit over de gewenste ontwikkelrichting van de organisatie als geheel.

Toelichting heroverweging Overhead Centraal (bedrijfsvoering)

Optie 2: Heroverwegingsopties Overhead Centraal (bedrijfsvoering) uitgewerkt per cluster

Clustering: Financiële sturing & beheersing

1. Beëindigen van de concern control functie op verbonden partijen
2. Beëindigen oplevering niet-wettelijke P&C-producten

Clustering: IT-sturing en informatievoorziening

3. Verlagen inzet op IT-strategie
4. Verlaging inzet op architectuur IT-landschap
5. Verlaging inzet op portfoliomanagement IT-wijzigingen en investeringen
6. Terugdraaien besluit tot aanschaf en implementatie contractmanagementsysteem

Clustering: Bestuurlijke ondersteuning en communicatie

7. Verminderen inzet Corporate & Strategie
8. Verminderen corporate communicatie
9. Verminderen coördinatie van campagnes, trafficmanagement en huisstijlbewaking
10. Verlagen capaciteit voor schrijven van speeches

Clustering: Strategische ontwikkeling en toekomstgericht vermogen

11. Minder inzet op "Goed Werkgeverschap"
12. Afschalen op beleidsambities MVOI/SROI
13. Verminderen strategische advisering en innovatiekracht m.b.t. verantwoord AI-gebruik in beleid en bedrijfsvoering
14. Reduceren frequentie opstellen bevolkingsprognoses voor beleids- en financiële toepassingen
15. Minder Lobby

Clustering: Representatieve voorzieningen

16. Deels stoppen organisatie van bestuurlijke, culturele en ceremoniële evenementen en ontvangsten in het stadhuis.
17. Stoppen met kunstbeheer

Omschrijving van het onderdeel	Dit onderdeel omvat centrale bedrijfsvoerings- en concernfuncties die het bestuur en de organisatie ondersteunen bij sturing, beheersing, besluitvorming en verantwoording. De werkzaamheden zijn organisatiebreed, ondersteunend en sterk verweven met de uitvoering van alle gemeentelijke programma's.					
Programmabegroting	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	182.589	174.258	167.127	166.079	165.649
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	De heroverwegingsopties De onderstaande heroverwegingsopties zijn geordend in thematische clusters ter ondersteuning van de leesbaarheid. De volgorde en clustering zijn uitsluitend					

bedoeld als leesstructuur en geven geen prioritering of samenhang in besluitvorming aan. Elke optie kan afzonderlijk worden overwogen.

Rol Raad

De raad heeft de budgetbevoegdheid om keuzes te maken in de hoogte van de beschikbare middelen voor overhead en kan daarbij kiezen tussen de hieronder uitgewerkte opties, elk met een bijbehorend budgettair effect.

De opties vormen de basis voor de besluitvorming door de raad over het financiële kader voor overhead.

De verdere uitwerking en uitvoering binnen dit kader ligt bij de concerndirectie en het CDO.

Clustering: Financiële sturing & beheersing

Deze heroverwegingsopties raken de kern van de financiële sturing, beheersing en informatievoorziening richting college en raad. Het betreft fundamentele keuzes die directe invloed hebben op transparantie, rechtmatigheid en de mogelijkheid tot tijdige bestuurlijke bijsturing.

Optie 1:

Beëindigen van de concerncontroloffunctie op verbonden partijen (1 fte).

Toelichting:

Deze functie richt zich op de centrale regie- en controletaak voor de sturing, monitoring en advisering op de financiële en bestuurlijke prestaties van verbonden partijen.

De functie is mede opgericht in het kader van het programma "Versterken Financiële Functie". Dit programma heeft als doel om de financiële sturing en beheersing binnen de gemeente Utrecht te verbeteren. Het betreft hier een functie van 1 fte en betreft een budget van €140.000.

Optie 2:

Beëindigen oplevering niet-wettelijke P&C-producten

Toelichting:

Deze heroverwegingsoptie betreft het beëindigen van de oplevering van niet-wettelijke planning- en controlproducten, zoals de Voorjaarsnota en tussentijdse bestuursrapportages (Beraps). De organisatie blijft voldoen aan alle wettelijke verplichtingen; uitsluitend de begroting en de jaarrekening blijven als formele P&C-producten bestaan.

Door deze maatregel vervallen tussentijdse momenten van beleidsmatige en financiële sturing en verantwoording. Het college en de raad beschikken daardoor minder frequent over integrale informatie gedurende het begrotingsjaar, waardoor de nadruk verschuift van tussentijdse bijsturing naar verantwoording achteraf.

De maatregel levert structurele financiële ruimte op, maar verlaagt het ambitieniveau van bestuurlijke sturing, transparantie en voorspelbaarheid binnen de P&C-cyclus. Het budget hierbij bedraagt €300.000

Clustering: IT-sturing en informatievoorziening

Deze opties betreffen verschillende lagen van de sturing en beheersing van de gemeentelijke IT, van strategievorming en architectuur tot prioritering van investeringen en contractbeheer. De effecten manifesteren zich met name op de middellange en lange termijn en hebben invloed op de continuïteit en kwaliteit van digitale dienstverlening.

Optie 3:

Verlagen inzet op IT-strategie (0,5 fte)

Toelichting:

De IT-strategiefunctie zorgt voor samenhangende ontwikkeling en regie op IT-strategie, governance, architectuur en innovatie in aansluiting op de bedrijfsstrategie. Hiermee wordt richting gegeven aan keuzes, investeringen en risicobeheersing binnen de IT-organisatie. Het budget hierbij bedraagt € 50.000.

Optie 4:

Verlaging inzet op architectuur IT-landschap (1 fte)

Toelichting:

Deze heroverwegingsoptie betreft het verminderen van de inzet op het borgen van samenhang, richting en prioritering binnen het IT-landschap door architectuur en analyse van wijzigingsverzoeken. Het budget hierbij bedraagt € 130.000.

Optie 5:

Verlaging inzet op portfoliomanagement IT-wijzigingen en investeringen (1fte)

Toelichting:

Deze heroverwegingsoptie betreft het verminderen van de inzet op Portfoliomanagement. Deze zorgt voor concern brede prioritering en sturing op IT-wijzigingen en investeringen, zodat middelen worden ingezet op de meest urgente en strategische opgaven. Het bewaakt samenhang, capaciteit en voortgang binnen het IT-portfolio. Het budget hierbij bedraagt € 130.000.

Optie 6:

Stoppen implementatie contractmanagementsysteem

Toelichting:

Stoppen met de lopende implementatie van een centraal contractmanagementsysteem dat het mogelijk maakt om actief contractmanagement te voeren en zo optimalisatie te realiseren, inefficiënties en onrechtmatigheden te voorkomen en afspraken met leveranciers te kunnen handhaven. Het budget hierbij bedraagt € 110.000.

Clustering: Bestuurlijke ondersteuning en communicatie

Deze heroverwegingsopties raken de ondersteuning van het bestuur en de organisatie bij communicatie, advisering en publieke verantwoording. De maatregelen hebben invloed op de bestuurlijke slagkracht, de eenduidigheid van communicatie en de mate waarin bestuurders worden ondersteund bij hun rol.

Optie 7:

Verminderen inzet Corporate & Strategie (1,3 fte),

Toelichting:

Deze heroverwegingsoptie betreft het verminderen van de inzet op concern brede regie op communicatie. Boodschappen, standpunten en duiding zullen hierdoor minder eenduidig en consistent worden uitgedragen door de organisatie richting in- en externe doelgroepen. Eenduidige communicatie draagt bij aan bestuurlijke besluitvorming, publieke verantwoording, het vertrouwen van inwoners en de trots en binding van medewerkers. Deze maatregel heeft hier een negatief effect op. Het budget hierbij bedraagt € 165.000.

Optie 8:

Verminderen corporate communicatie (1,34 fte)

Toelichting:

Deze maatregel betreft het verminderen van het produceren van content en de inzet daarvan via corporate communicatiekanalen, zoals via sociale media en richting media. Dit heeft als gevolg dat er minder contact met Utrechters is en specifieke doelgroepen minder goed kunnen worden bereikt. Daarnaast wordt de capaciteit voor advisering en dienstverlening vanuit communicatie aan organisatie en bestuur hiermee teruggebracht. Het budget hierbij bedraagt € 166.000.

Optie 9:

Verminderen van coördinatie van campagnes, trafficmanagement en huisstijlbewaking (1,27fte).

Toelichting:

Verminderen van de inzet op de regie en coördinatie van gemeentelijke communicatiecampagnes, het trafficmanagement van communicatieverzoeken en het bewaken van de huisstijl. Door deze functies los te laten zal wildgroei aan kosten

ontstaan en een onherkenbare boodschap waarin collegeverhaal en prioriteiten verloren gaan. Het budget hierbij bedraagt € 133.000.

Optie 10:

Verlagen capaciteit voor schrijven van speeches (0,7fte).

Toelichting:

Deze maatregel betreft het verminderen van de capaciteit voor het schrijven van speeches, voorwoorden en bestuurlijke teksten. De inzet wordt beperkt tot prioritaire en grote momenten, waardoor minder ondersteuning beschikbaar is voor reguliere of kleinere uitingen. Het budget hierbij bedraagt € 80.000

Clustering: Strategische ontwikkeling en toekomstgericht vermogen

Deze opties raken de strategische ontwikkelcapaciteit van de organisatie en het vermogen om tijdig te anticiperen op maatschappelijke, demografische en technologische ontwikkelingen. De effecten zijn grotendeels indirect en doen zich vooral voor op de middellange en lange termijn.

Optie 11:

Minder inzet op Goed Werkgeverschap

Toelichting:

Deze heroverwegingsoptie betreft het verminderen van de inzet op de ontwikkeling, coördinatie en uitvoering van beleid en programma's op het gebied van Goed Werkgeverschap. Het budget hierbij bedraagt € 120.000.

Optie 12:

Afschalen op beleidsambities MVOI/SROI.

Toelichting:

Deze heroverwegingsoptie betreft het verminderen van de inzet op uitvoering, regie en monitoring van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) en Social Return on Investment (SROI). De focus verschuift naar minimale naleving in plaats van actieve beleidsambities. Het budget hierbij bedraagt € 400.000.

Optie 13:

Verminderen strategische advisering en innovatiekracht m.b.t. verantwoord AI-gebruik in beleid en bedrijfsvoering.

Toelichting:

Deze taak betreft het leveren van strategisch advies en kennisontwikkeling, door Onderzoek & Advies, over verantwoord gebruik van AI in onderzoek, beleid en bedrijfsvoering. Vermindering van deze inzet beperkt de onafhankelijke expertise en innovatiekracht om AI zorgvuldig, transparant en verantwoord toe te passen. Het budget hierbij bedraagt € 38.500.

Optie 14:

Reduceren van de frequentie voor het opstellen van bevolkingsprognoses voor beleids- en financiële toepassingen.

Toelichting:

Deze taak betreft het periodiek opstellen van bevolkingsprognoses, door Onderzoek & Advies, die worden gebruikt voor beleidsontwikkeling, voorzieningenplanning en financiële ramingen. Door de frequentie te verlagen van jaarlijkse actualisatie naar eens per twee jaar is er minder actuele informatie beschikbaar. Het budget hierbij bedraagt € 30.000.

Optie 15:

Minder Lobby (1,5fte)

Toelichting:

Deze maatregel zit op het verminderen van actieve belangenbehartiging van Utrecht in regionale samenwerking en via Europese en internationale netwerken.

	De gemeente volgt ontwikkelingen, maar neemt minder proactief deel aan externe netwerken en in het initiëren van regionale proposities (circa 1,5 fte). Het budget hierbij bedraagt € 200.000. <i>Clustering: Representatieve voorzieningen</i> Deze heroverwegingsopties betreffen voorzieningen met een zichtbaar karakter. Ze kunnen invloed hebben op de representativiteit, publieke beleving en beeldvorming rondom het gemeentebestuur. Optie 16: Deels stoppen met de organisatie van bestuurlijke, culturele en ceremoniële evenementen en ontvangsten. <u>Toelichting:</u> Deze maatregel betreft het beëindigen van de organisatie van evenementen, zoals: naturalisatiebijeenkomsten, lintjes uitdelen, sleuteloverdracht carnaval, culturele zondagen, lunchconcerten, aubade koningsdag, etc. Betekent ook dat de organisatie van ontvangsten stopt en raakt ook de deelname aan evenementen zoals pride met de gemeentelijke boot. Het budget hierbij is €325.000. Optie 17: Stoppen met kunstbeheer <u>Toelichting:</u> Betreft het beheer en de instandhouding van kunst in gemeentelijke gebouwen. Het budget hierbij bedraagt €50.000.
Maatschappelijk effect	De maatschappelijke effecten zijn per heroverwegingsoptie beschreven en volgen dezelfde thematische clustering en volgorde als de opties in het voorgaande hoofdstuk. <i>Clustering: Financiële sturing en beheersing</i> De onderstaande opties binnen deze clustering raken de financiële sturing, beheersing en informatiepositie van college en raad, met indirecte maatschappelijke effecten via de kwaliteit van besluitvorming en verantwoording. Optie 1: Zonder centrale concerncontrol op verbonden partijen neemt het integrale overzicht af op: - de financiële gezondheid van verbonden partijen; - de doelmatigheid en rechtmatigheid van de inzet van gemeentelijke middelen; - de mate waarin maatschappelijke doelen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Dit vergroot het risico dat publieke middelen minder doelgericht of minder efficiënt worden besteed, zonder dat dit tijdig wordt gesignaleerd. Optie 2: Het beëindigen van niet-wettelijke planning- en controlproducten heeft geen direct zichtbaar effect voor inwoners, maar heeft wel een substantieel indirect maatschappelijk effect via de kwaliteit van bestuurlijke sturing, transparantie en verantwoording. Effecten voor inwoners en samenleving - Minder tijdige bijsturing op maatschappelijke opgaven - Groter risico op financiële tegenvallers met maatschappelijke doorwerking. - Afname van transparantie en democratische controle <i>Clustering: IT-sturing en informatievoorziening</i> De onderstaande opties binnen deze clustering hebben voornamelijk effecten op de samenhang, veiligheid en toekomstbestendigheid van de digitale ondersteuning van gemeentelijke taken en dienstverlening. Optie 3: Het verlagen van de inzet op IT-strategie vergroot op de middellange en lange termijn het risico dat digitale ondersteuning van gemeentelijke taken minder doelgericht, minder veilig en minder toekomstbestendig wordt ingericht.

Optie 4:

Het verminderen van de inzet op IT-architectuur leidt op middellange en lange termijn tot maatschappelijke risico's doordat de digitale ondersteuning van gemeentelijke dienstverlening minder samenhangend en minder toekomstbestendig wordt ingericht.

Optie 5:

Het verlagen van de inzet op portfoliomanagement vergroot op de middellange en lange termijn het risico dat IT-wijzigingen en investeringen minder goed worden afgestemd op maatschappelijke prioriteiten.

Optie 6:

Het terugdraaien van de aanschaf en implementatie van een contractmanagementsysteem leidt op de middellange en lange termijn tot maatschappelijke risico's doordat de gemeente minder grip heeft op contractuele afspraken met leveranciers die publieke taken en diensten uitvoeren en de realisatie van doelen op het gebied van MVOI, social return, duurzaamheid en circulariteit niet kunnen worden gemonitord.

Clustering: Bestuurlijke ondersteuning en communicatie

De onderstaande opties binnen dit cluster hebben gezamenlijk invloed op de bestuurlijke slagkracht, de eenduidigheid van communicatie en het vertrouwen van inwoners.

Optie 7:

Het verminderen van de concernbrede communicatieregie leidt tot een minder eenduidige en voorspelbare communicatie richting inwoners, partners en media. Vergroot bijvoorbeeld het risico op tegenstrijdige of inconsistente boodschappen vanuit verschillende organisatieonderdelen, minder heldere uitleg en duiding van beleid en besluiten, wat het begrip en vertrouwen van inwoners kan verminderen, afname van samenhang in communicatie bij complexe of gevoelige maatschappelijke onderwerpen.

Optie 8:

Het verminderen van corporate communicatie kan leiden tot minder eenduidige en minder zorgvuldig geduide communicatie richting inwoners en media. Dit kan het begrip over beleid en besluiten verminderen en het vertrouwen in het bestuur onder druk zetten. Denk aan:

- Minder centrale regie op woordvoering en mediacontacten
- Verhoogd risico op versnipperde of tegenstrijdige communicatie.
- Onvoldoende ondersteuning van Burgemeester en Wethouders bij mediagevoelige dossiers.
- Grottere kwetsbaarheid bij crises of bestuurlijk gevoelige onderwerpen,

Optie 9:

Het verminderen van de regie en coördinatie van gemeentelijke communicatiecampagnes en huisstijlbewaking vergroot het risico dat inwoners minder eenduidig, minder tijdig en minder herkenbaar worden geïnformeerd.

Optie 10:

Het verminderen van de capaciteit voor het schrijven van speeches en bestuurlijke teksten kan leiden tot minder consistente en minder zorgvuldig geformuleerde publieke uitingen van het bestuur, wat de begrijpelijkheid en uitstraling richting inwoners kan beïnvloeden.

Clustering: Strategische ontwikkeling en toekomstgericht vermogen

De onderstaande opties binnen deze clustering raken het vermogen van de organisatie om op de middellange en lange termijn strategisch te anticiperen op maatschappelijke, demografische en technologische ontwikkelingen.

Optie 11:

Hoewel de maatregel "Minder inzet op Goed Werkgeverschap" zich primair richt op de interne organisatie, heeft zij een duidelijk indirect maatschappelijk effect, omdat de kwaliteit van gemeentelijke dienstverlening samenhangt met het functioneren en welzijn van medewerkers. Denk aan: afname van voorbeeldrol als publieke

	werkgever, indirecte impact op kwaliteit van dienstverlening, verminderde wendbaarheid bij maatschappelijke opgaven etc. Optie 12: Het afschalen van de beleidsambities op Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) en Social Return on Investment (SROI) leidt op de middellange en lange termijn tot verminderde maatschappelijke meerwaarde van gemeentelijke inkoop. Denk aan: Minder sociale opbrengsten uit gemeentelijke inkoop, beperkte bijdrage aan duurzaamheid en maatschappelijke doelen, afname van voorbeeldfunctie van de gemeente. Optie 13: Het verminderen van onafhankelijke strategische advisering over verantwoord AI-gebruik vergroot op de middellange termijn het risico dat AI-toepassingen binnen de gemeente minder zorgvuldig, transparant en uitlegbaar worden ingezet. Optie 14: Het verlagen van de frequentie van bevolkingsprognoses leidt op de middellange termijn tot minder actuele onderbouwing van beleids- en financiële keuzes. Optie 15: Minder lobby capaciteit op actieve Europese en internationale lobbyactiviteiten en in het initiëren van regionale proposities heeft het volgende effect: minder invloed op beleid dat lokaal doorwerkt, afname van toegang tot netwerken en middelen etc. <i>Clustering: Representatieve voorzieningen</i> De onderstaande opties binnen deze clustering hebben met name zichtbare en symbolische maatschappelijke effecten op representativiteit, publieke beleving en beeldvorming rond het gemeentebestuur. Optie 16: Het (deels) stoppen met de organisatie van bestuurlijke, culturele en ceremoniële evenementen in het stadhuis heeft een zichtbaar maatschappelijk effect, met name op het gebied van inclusie, verbondenheid, representativiteit en publieke beleving van het gemeentebestuur en organisatie. Optie 17: Het stoppen met het beheer en de instandhouding van kunst in gemeentelijke gebouwen heeft een indirect maar zichtbaar maatschappelijk effect op de culturele uitstraling, identiteit en publieke toegankelijkheid van gemeentelijke voorzieningen.
Impact organisatie (indien van toepassing)	De organisatorische effecten geven inzicht in de gevolgen voor sturing, capaciteit en uitvoerbaarheid binnen de organisatie en zijn per heroverwegingsoptie beschreven, in dezelfde volgorde als de opties. <i>Clustering: Financiële sturing en beheersing</i> De onderstaande organisatorische effecten binnen deze clustering raken met name de informatiepositie, sturingsmogelijkheden en beheersbaarheid van de financiële functie richting college en raad. Optie 1: - Minder integraal inzicht in prestaties, risico's en financiële positie van verbonden partijen. - Vergroot risico op onvoldoende tijdige signalering richting college en raad. - Afname van uniformiteit en kwaliteit in sturing en verantwoording. - De functie verbonden partijen is ingericht als onderdeel van het programma "Versterken financiële functie". Hiermee wordt deze maatregel teruggedraaid. Optie 2: - Ontbreken van tussentijdse sturingsinformatie voor college en raad. - Beperkte mogelijkheid tot tijdige bijsturing op beleid en financiën - Vergroot risico op verrassingen bij jaarafsluiting. <i>Clustering: IT-sturing en informatievoorziening</i>

De onderstaande organisatorische effecten binnen deze clustering hebben betrekking op de governance, samenhang en uitvoeringskracht van het IT-landschap en de bijbehorende besluitvorming.

Optie 3:

- Minder heldere IT-strategie en regievoering.
- Verzwakking van besluitvormingskaders en governance.
- Vergroot risico op onvoldoende risicomanagement en audittrail

Optie 4:

- Minder overzicht en samenhang in het applicatielandschap.
- Vertraagde of minder goed onderbouwde wijzigingsbesluiten.
- Verhoogd risico op technische schuld en vertraging in vervanging van legacy-systemen.

Optie 5:

- Beperkt inzicht in en overzicht over wijzigingsverzoeken.
- Minder effectieve prioritering en lagere uitvoeringskracht.
- Vertraging in verbeteringen zoals beoogd binnen IPM Connect.

Optie 6:

- Ontbreken van integraal contractoverzicht
- Beperkte sturings- en optimalisatiemogelijkheden
- Verlies van regie op verlenging en heraanbesteding
- Toename van rechtmatigheids- en compliance-risico's

Clustering: Bestuurlijke ondersteuning en communicatie

De onderstaande organisatorische effecten binnen deze clustering raken de ondersteuning van bestuur en organisatie bij communicatie, besluitvorming en bestuurlijke processen.

Optie 7:

- Minder regie op samenhang en consistentie in communicatie.
- Groter risico op versnipperde of tegenstrijdige boodschappen.

Optie 8:

- Decentrale informatievoorziening aan media (zowel actief als reactief) leidt tot versnippering.
- Onvoldoende ondersteuning en advisering aan Burgemeester en Wethouders.

Optie 9:

- Geen garantie op eenduidige toepassing van huisstijl.
- Verminderde effectiviteit en samenhang van campagnes.

Optie 10:

- Geen ondersteuning meer bij kleinere toespraken en voorwaarden.
- Minder consistentie en kwaliteit in externe uitingen van bestuurders.
- Grotere afhankelijkheid van bestuurders zelf of ad-hoc oplossingen

Clustering: Strategische ontwikkeling en toekomstgericht vermogen

De onderstaande organisatorische effecten binnen deze clustering hebben invloed op de strategische ontwikkelcapaciteit, samenhang en wendbaarheid van de organisatie op de middellange en lange termijn.

Optie 11:

- Minder strategische doorontwikkeling van goed werkgeverschap.
- Verdere verzwakking van de positie van M&O binnen de organisatie.
- Taken worden ad hoc opgevangen, met risico op kwaliteitsverlies en versnippering.

Optie 12:

Afschaling van MVOI/SROI verzwakt de sturing via inkoop op gemeentelijke beleidsdoelen, vergroot compliance- en reputatierisico's en leidt tot minder grip op maatschappelijke prestaties van leveranciers, terwijl aanpassing slechts beperkt en vertraagd mogelijk is. Denk hierbij aan verlies van structurele borging in inkoopprocessen, beperkte realisatie van vastgestelde beleidsdoelen etc.

	Optie 13: - Versnippering van kennis en aanpak door ontbreken centrale opbouw. - Grotere afhankelijkheid van externe marktpartijen. Optie 14: - Minder actuele basis voor beleidskeuzes en ramingen. - Extra afstemming nodig met Financiën en Onderwijs. - Enkele andere gemeenten hanteren eveneens deze werkwijze Optie 15: - Verminderde zichtbaarheid en invloed van Utrecht op regionale en internationaal niveau. - Stoppen met actieve deelname aan Europese invloedrijke stedelijke netwerken en samenwerkingsverbanden. - Afname van strategische positionering van de stad op thema's met internationale dimensie. - Minder slagvaardigheid in de regio, geen initiërende rol in regionale proposities <i>Clustering: Representatieve voorzieningen</i> De onderstaande organisatorische effecten binnen deze clustering hebben betrekking op de uitvoering en organisatie van voorzieningen met een zichtbaar en representatief karakter. Optie 16: - Evenementen kunnen alleen nog tegen betaling of ad hoc plaatsvinden. - Werkdruk verschuift naar andere medewerkers. - Afname van representativiteit en publieke uitstraling van de gemeente. Optie 17: - Doordat er geen beheer meer is, verdwijnt de kunst uit gebouwen, inclusief stadhuis en kleine trouwzaal. - Kleine trouwzaal wordt een sobere trouwlocatie. - Negatieve impact op imago en culturele uitstraling van de stad.
Relevante openbare (beleids-) documenten	

Financiële toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Beëindigen van de inzet op verbonden partijen					
Totaal effect lasten	140	140	140	140	140
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	140	140	140	140	140
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-49	-21	-14	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	140	91	119	126	140

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 1: Beëindigen niet-wettelijke P&C producten					
Totaal effect lasten	300	300	300	300	300
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	300	300	300	300	300
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-105	-45	-30	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	300	195	255	270	300

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 3: Verlagen inzet op IT-strategie					
Totaal effect lasten	50	50	50	50	50
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	50	50	50	50	50
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-17,5	-7,5	-5	0
Overhead	0	0	0	0	0

Totaal	50	32,5	42,5	45	50
--------	----	------	------	----	----

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 4: Verlaging inzet op architectuur					
Totaal effect lasten	130	130	130	130	130
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	130	130	130	130	130
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-45,5	-19,5	-13	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	130	84,5	110,5	117	130

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 5: Verlaging inzet op portfoliomanagement					
Totaal effect lasten	130	130	130	130	130
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	130	130	130	130	130
Materieel	0	0	0	0	0
Frictiekosten	0	-46,5	-19,5	-13	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	130	84,5	110,5	117	130

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 6: Terugdraaien van besluit tot aanschaf en implementatie					
Totaal effect lasten	110	110	110	110	110
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	0	0	0	0	0
Materieel	110	110	110	110	110
Frictiekosten	0	0	0	0	0

Overhead	0	0	0	0	0
Totaal					

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 7: Verminderen op corporatie & Strategie communicatie					
Totaal effect lasten	165	165	165	165	165
Totaal effect baten	0	0	0	0	0
Waarvan:					
Personeel	165	165	165	165	165
Materieel	0	0	0	0	0
Friciekosten	0	-57,8	-24,8	-16,5	0
Overhead	0	0	0	0	0
Totaal	165	107,3	140,3	148,5	165

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 8: Verminderen van bestuurscommunicatie-advisering					
Totaal effect lasten	165,7	165,7	165,7	165,7	165,7
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	165,7	165,7	165,7	165,7	165,7
Materieel	-	-	-	-	-
Friciekosten	-	-58,0	-24,9	-16,6	-
Overhead					
Totaal	165,7	107,7	140,8	149,1	165,7

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 9: Verminderen van coördinatie van campagnes, trafficmanagement en huisstijlbewaking					
Totaal effect lasten	133,2	133,2	133,2	133,2	133,2
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	133,2	133,2	133,2	133,2	133,2
Materieel	-	-	-	-	-
Frictiekosten	-	-46,6	-20,0	-13,3	-
Overhead					
Totaal	133,2	86,6	113,2	119,9	133,2

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 10: Verlagen capaciteit van speeches					
Totaal effect lasten	80,5	80,5	80,5	80,5	80,5
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	80,5	80,5	80,5	80,5	80,5
Materieel	-	-	-	-	-
Frictiekosten	-	-28,2	-12,1	-8,1	-
Overhead					
Totaal	80,5	52,3	68,4	72,5	80,5

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 11: Minder inzet op Goed Werkgeverschap					
Totaal effect lasten	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0
Materieel	-	-	-	-	-
Fricatiekosten	-	42,0	-18,0	12,0	-
Overhead					
Totaal	120,0	78,0	102,0	108,0	120,0

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 12: Afschalen op beleidsambities MVOI/SROI					
Totaal effect lasten	400,0	400,0	400,0	400,0	400,0
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Materieel	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Fricatiekosten	-	-35,0	-15,0	-10,0	-
Overhead					
Totaal	400,0	365,0	385,0	390,0	400,0

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 13: Verminderen op strategische adviesering mbt AI- gebruik					
Totaal effect lasten	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	38,5	38,5	38,5	38,5	38,5
Materieel	-	-	-	-	-
Frictiekosten	-	-13,5	-5,8	-3,9	-
Overhead					
Totaal	38,5	25,0	32,7	34,7	38,5

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 14: Reduceren van bevolkingsprognoses					
Totaal effect lasten	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Materieel	-	-	-	-	-
Frictiekosten	-	-10,5	-4,5	-3,0	-
Overhead					
Totaal	30,0	19,5	25,5	27,0	30,0

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 15: Minder Lobby					
Totaal effect lasten	197,5	197,5	197,5	197,5	197,5
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	197,5	197,5	197,5	197,5	197,5
Materieel	-	-	-	-	-
Frictiekosten	-	-69,1	-29,6	-19,8	-
Overhead					
Totaal	197,5	128,4	167,9	177,8	197,5

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 16: Deels stoppen van evenementen					
Totaal effect lasten	325,0	325,0	325,0	325,0	325,0
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	325,0	325,0	325,0	325,0	325,0
Materieel	-	-	-	-	-
Frictiekosten	-	113,8	48,8	32,5	-
Overhead					
Totaal	325,0	211,3	276,3	292,5	325,0

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie 17: Stoppen met kunstbeheer					
Totaal effect lasten	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Totaal effect baten	-	-	-	-	-
Waarvan:					
Personeel	-	-	-	-	-
Materieel	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Frictiekosten	-	-	-	-	-

Overhead	-	-	-	-	-
Totaal	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0

11.3 Vennootschapsbelasting

11.03.01 Beleidsproduct: Vennootschapsbelasting

Geen heroverweging mogelijk

Het afdragen van vennootschapsbelasting is niet heroverweegbaar.

Overige informatie

Stelposten

Programma: Algemene middelen en overhead

Beleidsdoelstelling: Algemene middelen

Auteur (s): Jurjen Bakker

Organisatieonderdeel: F&I/CC

Toelichting heroverweging

Stelposten

Omschrijving beleidsproduct	Stelposten zijn geraamde bedragen of besparingen voor uitgaven waarvan de exacte omvang of te verwerken begrotingsprogramma nog niet volledig bekend. Investeringsplanningsoptimisme waardoor er meer investeringsuitgaven en kapitaallasten zijn begroot dan dat verwacht kan worden op basis van de realisatie in de afgelopen jaren. De verwachte onderuitputting van kapitaallasten bij investeringen kunnen we, aanvullend op de afgelopen voorjaarsnota's, naar verwachting verder verwerken in de begroting. Het exacte bedrag van de besparing en de begrotingsprogramma's met kapitaallasten waar de besparing naartoe verdeeld moet worden zijn nog niet bekend.					
Beïnvloedbaar budget	X € 1.000	2026	2027	2028	2029	Struct.
	Totaal budget	PM	PM	PM	PM	PM
Heroverweging(en) (Zie ook tabel in de financiële toelichting)	Keuze 1: De investeringen die in de begroting zijn opgenomen hebben optimisme in zich: zoals geconstateerd in de jaarstukken van de afgelopen jaren is oplevering van de investering meestal later dan gepland. Dit betekent dat er ten onrechte begrotingsruimte benut wordt voor middelen (kapitaallasten) die nog niet nodig zijn. Bij de Voorjaarsnota 2024 is tot en met 2028 een verlaging van de kapitaallasten verwerkt in het kader van reëel ramen. In het kader van de hervormingsbezuinigingen is bij de Voorjaarsnota 2025 een aanvullende structurele besparing op de kapitaallasten verwerkt vanaf 2025, waarbij is uitgegaan van een maximale variant met een hoog risico. Aangezien de incidentele besparing uit de Voorjaarsnota 2024 tot en met 2028 hoger is dan de structurele besparing uit de Voorjaarsnota 2025 is een aanvullende besparing vanaf 2029 naar verwachting mogelijk. Hierbij maken we wel de kanttekening dat het project 'Grip op Investerings' loopt, wat moet leiden tot minder/geen planningsoptimisme. De onderuitputting van de kapitaallasten zou de komende jaren dan ook minder moeten worden.					
Maatschappelijk effect	Realistisch begroten heeft geen impact op het uitvoerend vermogen van de gemeente en daarmee geen maatschappelijk effect.					
Impact organisatie (indien van toepassing)	De Provincie Utrecht heeft in de rol van financieel toezichthouder aangegeven dat onderuitputting niet generiek mag worden geraamd, wat vraagt om doorverdeling van de verlaagde kapitaallasten naar begrotingsprogramma's met investeringen in de Programmabegroting 2027. Daarnaast kan deze onderuitputtingsstelpost een belemmering vormen voor het project 'Grip op investeringen'.					
Relevante openbare (beleids-) documenten	Voorjaarsnota 2024 pagina 35/36 Voorjaarsnota 2025 pagina 56/57					

Financiële toelichting

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	Structureel
Optie					
Totaal effect lasten	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal effect baten					

Waarvan:					
Personeel					
Materieel	PM	PM	PM	PM	PM
<i>Toelichting</i>					
Begrote kapitaallasten worden verlaagd vanwege verwachte onderuitputting bij investeringen.					